وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین

انوار المجالس

پښتو

له نویو زیاتونو او تخریج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شیخ القرآن والحدیث پیر طریقت

رهبر شریعت الحاج خلیفه صاحب دُر محمد مدظله العالی

حضرت شیخ المشائخ خلیفه صاحب داد محمد غزنوی

Ketabton.com

جلد دوم

خپرندوی

خانقاه عالیه مجددیه عمریه

ډیره اسماعیل خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه کتاب PDF کول خاص داسد {ج}

درضا الپاره دی

دهرلوستونکی او فائده اخستونکی دد عا فه

هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پېژندنه :

نوم: انوار المجالس .

فرمودات: شيخ القران والحديث شمس المشائخ خليفه صاحب الحاج دين محمد مدظله العاليه .

ټولونکی او ترتيب کونکی: مولوي سيد محمد عمر فاروقي

کمپوزران: مولوي سيد محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سيد) محمد بهار .

دړي ځله تصحيح: مولوي سيد محمد عمر (فاروقي)

څلورم ځل تصحيح: مولوي ولي محمد (تائب)

دچاپ شمېر او کال: ۲۰۰۰ ټوکه، ۱۴۳۷ / ربيع الثاني - ۱۳۹۴ کال دلوه.

خپرونکي: خانقاه عاليه مجدديه عمريه (جامعه روح المدارس روحانيه)

داړيکو شمېرې:

افغانستان: ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱، ۰۷۷۸۲۳۱۲۹۹

دچاپ ټول حقوق له مؤلف سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	فهرست	مخ
۱	۱۸ مجلس / د اخلاص او توبې په بيان کې	۱
۲	دمالك بن دينار دبزرگې سبب کيدلو قصه	۱
۳	دمالك بن دينار (رحمه الله) دنوم وجه او سبب	۴
۴	دوزخ ته به اول شهيد، عالم او سخي ننوځي	۵
۵	(۱۹) مجلس / د جنت انعامات او مقامات	۷
٦	لومړۍ او غوره صدقه پخپل ځان ،اولاد او.....	۱۲
۷	په مخلوق باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم	۱۵
۸	حضرت ابوبکر صديق ﷺ دټولو نيکو......	۱۹
۹	د حضرت اميرالمؤمنين لخوا ديو مريض	۲۲
۱۰	(۲۰) مجلس / له ډېرو مجلسو څخه	۲۵
۱۱	په يوه نيکه خبره باندې يوه انسان ته	۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲	(۲۱)مجلس	۳۱
۱۳	دتوسل بیان	۳۱
۱۴	توسل په درې قسمه ده	۳۱
۱۵	په اعمال صالحه وو د توسل ثبوت	۳۲
۱۶	په ذوات فاضله ؤ د توسل دثبوت دلائل	۳۳
۱۷	په توسل کې دجمهورو علماء کرامو رایه	۳۹
۱۸	دنیك مسلمان په مرگ باندې زمکه اواسمان...	۴۲
۱۹	دصالحانو په اثارو تبرک نیول ثابت دي	۴۵
۲۰	دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وېښتانو..	۴۶
۲۱	دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په نوکانو..	۴۷
۲۲	دنقشبندیې مبارکې د شجرې د ویلو فائدې	۵۴
۲۳	دنیکوخلکو دنومونو دیادونې په واسطه...	۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴	دلطائفو په وخت کې دعاوې	۶۰
۲۵	(۲۲) مجلس / په عباداتو کې دحضور....	۶۵
۲۶	د حضرت علي رضي الله عنه د لمانځه په وخت....	۷۶
۲۷	۲۳ مجلس / د روژې د میاشتې اهمیت	۸۰
۲۸	حضرت ضياء المشائخ قدس الله سره.......	۸۵
۲۹	له عاجزو خلکو سره پام کوئ !	۸۷
۳۰	۲٤ مجلس / د فقهې او تصوف په اصطلاح....	۹۱
۳۱	علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي	۹۲
۳۲	کوم لمونځ صحیح ده ؟	۹۵
۳۳	د رياکارانو انجام	۹۷
۳۴	په جمعه ديوه لمانځه نه کولو باندې دخدای پاک جل جلاله له رضا بې برخې کيد ل	۱۰۱
۳۵	نبي کريم صلی الله علیه وسلم د محبوبینو له جملې	۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶	د نبي کریم صلی الله علیه وسلم قاصد خدای پاک..	۱۰۴
۳۷	۲۵ مجلس / د صالحانو اود ذکر بیان	۱۰۷
۳۸	د یو شوم له لاسه د رُوم ټول ښار وسوزېده	۱۱۱
۳۹	د بایزید بسطامی رحمه الله په لیدلو یې....	۱۱۴
۴۰	۲٦ مجلس / د وخت ارزښت اود خدای......	۱۱۶
۴۱	حضرت بایزید بسطامی او یوه څناور ترمنځ...	۱۱۸
۴۲	د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني	۱۱۹
۴۳	د وخت ارزښت	۱۲۰
۴۴	د صحابهٔ کرامو رضی الله عنهم له خدای تعالی نه...	۱۲۰
۴۵	(۲۷) مجلس /د حضرت شاه نقشبند قدس سره	۱۲۴
۴۶	د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل....	۱۲۵
۴۷	د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل مرشد.....	۱۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۸	حضرت شاه نقشبند رحمه الله ته د خپل....	۱۲۹
۴۹	د تصوف ځينې اصطلاحات	۱۳۲
۵۰	په يو نېك شخص د الله پاك ﷻ امتحان او....	۱۳۶
۵۱	ايا په جذب اودس ماتيږي او کنه؟	۱۴۳
۵۲	(۲۸) مجلس/ د حضرت رسول الله ﷺ سره	۱۴۶
۵۳	دمحبت علامات	۱۵۱
۵۴	(۲۹) مجلس/ د حضرت امام اعظم ابوحنيفه رَحِمَهُ ٱللَّهُ مناقب او علمي مقام	۱۶۰
۵۵	دامام اعظم ابو حنيفه رَحِمَهُ ٱللَّهُ دژوند حالات	۱۶۱
۵۶	امام شافعي رَحِمَهُ ٱللَّهُ به دامام صاحب په زيارت کې خپل مذهب پريښود	۱۶۳
۵۷	د حضرت اما م ابوحنيفه رَحِمَهُ ٱللَّهُ تقوا او سخاوت	۱۶۴
۵۸	په حد يثو کې د حضرت اما م اعظم رَحِمَهُ ٱللَّهُ..	۱۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۹	دامام ابوحنيفة رحمه الله دفقاهت بشارت	۱۷۰
٦۰	(۳۰) مجلس / كه څوک له مهلكاتو ډډه.....	۱۷۲
٦۱	له حضرت عمر رضي الله عنه سره سمندراو غرونه..	۱۸۶
٦۲	د حضرت ابوبكر صديق رضي الله عنه كرامت	۱۸۹
٦۳	په عبادت كې د حسي خوند مثال	۱۹۱
٦۴	(۳۱) مجلس / دشريعت خلص، علم ،عمل...	۱۹۲
٦۵	حضرت حافظ شيرازى د خپل شهرت......	۱۹۹
٦٦	په يو جائز عمل ترسره كولو هم ديوسړي	۲۰۲
٦۷	د كستم خليفه صاحب هم شهرت او ځان.....	۲۰۳
٦۸	ډيرى علماء دنفس د ذليل كولو په خاطر.....	۲۰۴
٦۹	دپنجاب د يوه پير واقعه	۲۰۵
۷۰	نفس په صاحب صاحب د ير غتيري	۲۰۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۱	د علم اصلي حقیقت دامام غزالي...	۲۰۸
۷۳	(۳۲) مجلس / دتقوا اواصلاح شرطونه اواسباب	۲۱۲
۷۴	د تقوا اقسام	۲۱۲
۷۵	اولیاوو ته خدای پاک ﷻ په حرام خوراک	۲۱۶
۷۶	یوه خُرما یې په اشتباه وخوړه ځلوښت شپې ..	۲۱۷
۷۷	دولایت شرطونه	۲۱۹
۷۸	له بیعت نه مخکې اصلاح	۲۲۱
۷۹	حضرت انوارالمشائخ دملاقات په ځای یواځې	۲۲۲
۸۰	دمجدد الف ثانی قدس الله سره د مُریدانو ...	۲۲۴
۸۱	(۳۳) مجلس / دمحبت اصلي سبب	۲۲۷
۸۱	دحضرت ابوبکر الصدیق ﷺ دمحبت واقعه	۲۲۸
۸۳	دحضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه ﷺ واقعه	۲۳۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۴	له رسول الله صَلّی الله عَلَیهِ وَسَلَّمَ سره څناورو	۲۳۳
۸۵	(۳٤) مجلس / د حضرت نبي کریم ﷺ او....	۲۳۵
۸۶	د حضرت حسن رضی الله عنه او حُسین رضی الله عنه د لوږې واقعه	۲۴۰
۸۷	امهات المؤمنین له حضرت نبي کریم ﷺ....	۲۴۲
۸۸	(۳۵) مجلس / د نعمتونو قدر او شکرانه باید	۲۴۴
۹۸	په یو ځل (سبحان الله) ویلو سره د قبر د	۲۴۶
۹۰	د حضرت بي بي رابعه یوه زړه درد وونکې....	۲۴۸
۹۱	د حضرت عبدالله بن مبارک د غلام واقعه....	۲۵۲
۹۲	(۳٦) مجلس / د اسلام دین د مسلمانو له پاره...	۲۵۷
۹۳	د حضرت ابراهیم بن ادهم د ولایت سبب اوله...	۲۵۷
۹۴	حضرت ابراهیم بن ادهم په ظاهري تکلیف....	۲۶۳
۹۵	(۳۷) مجلس / توبه ،ژړا او له خدای پاک ﷻ نه...	۲۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۶	د الله پاکﷻ له وېرې توبه اېستل	۲۶۶
۹۷	یو سخي ته له مسکینانو سره د مرستې له ...	۲۶۷
۹۸	حضرت عمر فاروقؓ له خدای پاکﷻ	۲۷۰
۹۹	(۲۸) مجلس / د ولایت شرطونه او د ولي نښې ...	۲۷۸
۱۰۰	لومړی: صُحبت (له اولیاءِ کرامو سره ناسته)	۲۷۸
۱۰۱	دوهم ذِکر (په هر حال کې الله تعالی یادول	۲۷۹
۱۰۲	د اولیاوو علامې او نښې	۲۸۳
۱۰۳	د حضرت بِشر حافي قدس سره د توبې او لقب...	۲۸۸
۱۰۴	(۳۹) مجلس / د حضرت نبي کریمﷺ	۲۹۲
۱۰۵	جمادات هم په دې اقرار کوي چې نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حقه دی	۲۹۵
۱۰۶	د حضرت نبي کریمﷺ د (شق القمر) معجزه	۲۹۶
۱۰۷	د اسطوانة الحنانة واقعه	۲۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۸	د حضرت رسول الله ﷺ په حیواناتو کې ...	۳۰۱
۱۰۹	د حضرت نبي کریم ﷺ د معراج په واقعه	۳۰۲
۱۱۰	عقلي دلائل	۳۰۵
۱۱۱	د طریقت فائدې	۳۰۹
۱۱۲	بیعت اولاس نیوی دوه لویې فائدې لري	۳۱۰
۱۱۳	(٤٠) مجلس / په دنیا کې د نیکو اعمالو بدله	۳۱۱
۱۱۴	په بني اسرائیلو کې د دریو نیکو انسانانو قصه	۳۱۱
۱۱۵	د یوې ګناه د نه کولو په سبب له دنیاوي ...	۳۱۵
۱۱۶	د حضرت حبیب عجمي رحمه الله د توبې ...	۳۲۰
۱۱۷	(٤١) مجلس / د وخت اهتمام د خدای پاک ﷻ ...	۳۲۷
۱۱۸	د حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه کرامت	۳۲۹
۱۱۹	د حضرت ابودرداء رضي الله عنه کرامات	۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۰	د حضرت حمزه﷛ له شهادت نه وروسته ...	۳۳۱
۱۲۱	د نېکو خلکو د ملګرتیا له وجې سپی هم...	۳۳۳
۱۲۲	حضرت نورالمشائخ ﷬ له مرګ نه وروسته	۳۳۵
۱۲۳	حضرت نبي کریمﷺ د کوچي له پاره په...	۳۳۶
۱۲۴	د حضرت خالد بن ولید﷛ کرامت	۳۳۸
۱۲۵	د حضرت اسماعیل جان اغا صاحب کرامت	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۸) مجلس

د اخلاص او توبې په بیان کې

د تقوی اثر په اوو ځایونو کې معلومیږي، یو له هغو څخه داده چې طاعت دالله تعالی د رضا له پاره وشي ، که یو څوک طاعت او عبادت دالله تعالی د رضا له پاره نه کوي نودا عمل یې هم په دنیا او هم په آخرت کې عبث او بې فائدې دی.

مالک بن دینارته دبزرګي ورپه برخه کیدلو دسبب قصه

حضرت مالک بن دینار رَحِمَهُ اللّٰهُ چې د خپل وخت یو ډېر لوی بزرګ او ولی الله او دحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ همعصری(هنځولی) و، دی بې اندازې دنیاداره سړی و او له مال دولت سره ، سره الله تعالی ورته ښائست هم ورکړی و، ډېره ښه څواني یې وه.

دی وایي چې: زه د شام د دمشق ښار جامع جومات ته (چې حضرت معاویه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ جوړ کړی و.) ولاړم، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کاشکې ددې جومات سرپرستي یې ماته راکړې وای، زه یې متولي او سرپرست وای، له دې نه وروسته مې په همدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې اعتکاف شروع کړ، تر څو د خلکو په ما باندې اعتماد پیدا شي، مال دولت راسره ښه ډېر و نو خیراتونه مې هم شروع کړل، له مسکینانو سره مې مرستې او کومکونه کول، نفلونه مې شروع کړل، هرڅوک به چې راتلل نو زه به یې لیدلم چې په نفلونو ولاړ یم، یو کال مې همداسې په اعتکاف او عبادت کې تېر کړ، دی وایي چې: په دې دومره وخت کې به ماته خان د منافق په شان ښکارېده، ځکه چې زما په دې عبادتونو او خیراتونو سره نیت دا و چې ترڅو خلک راباندې اعتماد وکړي او ماته د جومات سرپرستي راکړي، خو ددې یو کال تکلیفونو دتیرولو سره ، سره خلکو زما لور ته هېڅ التفات او کتنه نه کوله

دی وایي چې: اخیرمې یوه شپه له ځان سره فکر وکړ چې دا یو کال کېږي چې په اعتکاف کې ناست یې او شپه ورځ په نفلونو لګیا یې ، په صدقو او خیراتونو مصروف یې، دا ټول ددې له پاره چې د خلکو تر نظره ښه ورشم، چې فلانکی ښه سړی دی، نو آیا دا کار ډېره لویه تیر وتنه نه ده ؟ چې خپل قیمتي وخت دې ددې له پاره ضایع کړ چې خلک مې ښه وګڼي

دی وایي: له ځان سره مې فیصله وکړه چې: اې خدایه پاکه ! له دې وروسته به عبادت یواځې او یواځې ستا دخوشحالولو له پاره کوم نو دغه شپه چې ما په عبادت کې یواځې د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره تېره کړه نو سهار تقریباً ددغه جومات چې څومره مشران او کلیوال وو هغوی په خپل منځ کې کېناستل اومشوره یې سره وکړه چې: په دې جومات کې څه کړکۍ، دروازې، یا کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سېمنتي ځای خراب شوی دی، باید ددې کارونو له پاره په خپل منځ کې یوڅه چنده سره یوځای کړو او یو ښک سړی مو ورته ټاکلی وای چې د جومات دغه کار مسؤلیت یې په غاړه اخیستی وای. نو دې خلکو په خپل منځ کې سره وویل چې: تر مالک بن دینار بل ښه سړی نشته، له فیصلې وروسته ماته شل کسان راغلل او کېناستل چې مونږ له دې غوښتنې سره درته راغلي یو چې که ته د دغه جومات سرپرستي په غاړه واخلې ، مصرف اونور هرڅه یې ستا په اختیار کې وي.

دی وایي چې ما وویل: ای خدایه ! یو کال مې د ځان له پاره عبادت کاوه چې خلک مې ښه وګڼي خو هیچا راته التفات او کتنه ونه کړه، نن چې یوه شپه خاص ستا په دربار کې ستا له پاره ودرېدم ، نو اوس زه د جومات سرپرستي نه غواړم، دغه دی شل کسان راته راغلي او ناست دي چې ته د جومات سرپرستي واخله.

نو مالک بن دینار رَحِمَهُ اللهُ قسم کوي چې: زه به ددې جومات سرپرستي هېڅکله هم وانه اخلم او زه به آینده ټول کارونه د الله تعالی د رضا له پاره کوم.

دغه حضرت مالک بن دینار رَحِمَهُ اللهُ بیا د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له مقربینو څخه حساب شو، له دې ټولې مالدارۍ سره یې ملنګي او خدای پرستي خوښه کړه ، دنیا ، مال او دولت هرڅه یې ختم کړل، له مشائخو سره یې تعلق پیدا کړ.

[تذکرة الاولیاء فارسي چاپ ایران ص: ۶۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمالک بن دینار (رحمه الله) د نوم ایښودلو وجه او سبب

نو مالک بن دینار رحمه الله یوه ورځ په کشتۍ کې سپور شو، نو د دریاب په منځ کې کشتیبان ورڅخه یو دینار کرایه وغوښته او له ده سره یو دینار هم نه ؤ، دی وایي چې په دې خبره یې نه پرېښودم او په کشتۍ کې راسره د کشتیبان جنګ شو، دومره یې ووهلم چې بې هوښه شوم، چې بیا را په واک شوم، بیا یې راته وویل چې یو دینار راکړه، ما بیا ورته وویل چې نشته راسره، بیا یې ووهلم، په دریم وار مې ورته وویل چې نور مې وس نشته، له لاسونو او پښو څخه مې ونیسئ او دریاب ته مې وغورځوئ! کله چې دوی ددې کار اراده وکړه نو له دریاب څخه ډېر ماهیان د کشتۍ په یوه او بل طرف باندې راپورته شول او هر ماهي په خوله کې یو یو دینار نیولی و، له یوه ماهي څخه مې دینار راواخیست اود کشتۍ مالک ته مې ورکړ، نو څکه ده ته (مالک بن دینار) وایي. له دې نه وروسته له کشتۍ څخه راکوز شو اود اوبو په مخ باندې روان شو او بیا چا ونه لیده. [تذکرة الاولیآء پښتو/ ص: ۳۹]

نو لنډه داچې هرکله کار د خدای جل جلاله د رضا له پاره نه وي، نو یو کال اعتکاف، لمونځونه، خیراتونه هېڅ ګټه نه رسوي او نه هم د خلکو په زړونو کې ځای پیدا کولای شي، خو کله چې یوه شېبه خدای تعالی جل جلاله ته په اخلاص ودرېږي بیا یې ثمره او نتیجه تاسې هم ولیدله چې خلکو ته محبوب شو، دا ولې ؟ څکه چې خدای تعالی جل جلاله ته محبوب شو، کله چې یې له خدای تعالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د اخلاص معامله شروع شوه، نو بیا الله تعالی هغه مقام او مرتبه ورته ورکړه چې که سړی دده مبارک تاریخ ګوري بېښې يې نه شي بيانولای. دومره تکليفونه يې تېر کړي دي چې د عُمر په آخر کې يې بيا په کلونو کلونو لمده ډوډی نه ده خوړلې، خورما او غوښه يې نه ده خوړلې، په ډېرو تکليفونو کې به يې شپې ورځې تېرولې.

همداراز لکه مخکې په همدې کتاب او توک کې مخ ۱۴۹ / ۱۵۱ / کې د بني اسرائيلو ديوه بدمعاشي قصه تيره شوې ده چې په اخر عمر کې يې خداي پاک توبه قبلوله کړه.

ټول ژوند سړی په کفر کې تېر کړي وي خو چې يو وار په اخلاص توبه ګار شي نو الله تعالی ورته له ټول کفر څخه تېرېږي، ټول عمر يې په فِسق او ګناه کې تېر کړی وي خو چې يو وار په اخلاص توبه وباسي نو بيا هم له ټولو بدعمليو ورتيرېږي. که طاعت، لمونځ، روژه، جهاد، علم بلکې هر نېک عمل چې د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره نه وي هغه په هېڅ شمار ده.

دوزخ ته به اول شهيد، عالم او سخي ننوځي

په حديث مبارک کې راځي چې له ټولو نه مخکې به درې کسان دوزخ ته ځي چې هغه شهيد ، عالم او سخي دی، ځکه چې شهيد شوی وي خو جهادیې د الله تعالی د رضا له پاره نه وي کړی، همداسې عالم د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خوشالولو له پاره علم نه وي حاصل کړی، او سخي هم د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره مال نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړي، [صحیح المسلم و مشکوة المصابیح/ج ۱/کتاب العلم ص: ۳۲] نو په دنیا کې خو ځان د بر بښه ورته معلومیږي ، په ډېر ښه عمل لګیا ده، خو چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رضا نه وو بیا به په دغو خلکو د جهنم اور بلیږي. نو په هر عمل کې به زمونږ مطلوب او مقصود د الله تعالی رضا وي. لږ عمل دې وي خو چې د الله تعالی له پاره وي، دغه لږ عمل تر هغه ډېر عمل چې په ریاکاري او نوم باندې بناء وي او یا هم د بل غرض له پاره وي نو دغه لږ عمل ورباندې بهتره ده. که یوه یا نیمه خورما (کهجوره) چې څوک په اخلاص سره صدقه کړي د اُحُد د غره په اندازه د سرو زرو د ریاکاره خیرات ورکولو نه زیات ثواب لري، دوه رکعته نفل که په اخلاص سره وي، یا هم یو ساعت مطالعه وکړي، دا تر ملیونونو روپیو نه بهتره ده او که سړی د ذِکر په حالت کې په ژړا لګیا وي، خو خپلې ژړا ته دې وګوري چې زه د څه له پاره ژاړم، چې خلک راته ووایي چې دا فلانکی دومره ولې ژاړي، نو که دغه ژړا دې د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خوشالولو له پاره نه وي نو په دې کې هم هېڅ ګټه نه شته. نو غرض دا چې په هرڅه کې به مقصود د الله تعالی رضا وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۹) مجلس

د جنت انعامات او مقامات

الله تعالى فرمايي: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ ﴾

[سورة الرحمن]

ژباړه: او هغه لره چې ويريږي (په وخت د ګناه کې) له ودريدلو څخه په مخ د رب خپل کې (حساب ته) دوه جنتونه دي

په عبادت کې د کوشش کولو يوه طريقه داده چې سړی د عباداتو ثوابوته متوجې شي چې خدای پاک په دغو عباداتو باندې مونږ ته کومه بدله او عوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک په دغو عباداتو باندې مونږ ته کومه بدله او عوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک سوچ اوفکر ډېروي ورسره نوبيا دغه انسان دهغه نعمت دحاصلولو په خاطر باندې کوشش کوي

خداوند متعال په دغو عباداتو باندې انسانانوته جنت ورکوي جنت څنګه مقام ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دجنت تشریح کوي اووایي: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ ﴾ [سورة الرحمن]

څوک چې ډارېږي له دېنه چې زه به په ورځ دقیا مت دخدای پاک په حضور کې درېږم اوزما نه به سوال کیږي اوزه به ځواب ورکوم. نوهغه ته خداوند متعال دوه جنته ورکوي بل ځای کې راځي: ﴿ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ ﴾ [سورة الرحمن] ددغو دووجنتونونه پرته دوه نور هم شته

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ مِمَّ خُلِقَ الخَلْقُ؟ قَالَ: «مِنَ المَاءِ»، قُلْتُ: الجَنَّةُ مَا بِنَاؤُهَا؟ قَالَ: «لَبِنَةٌ مِنْ فِضَّةٍ وَلَبِنَةٌ مِنْ ذَهَبٍ، وَمِلَاطُهَا المِسْكُ الأَذْفَرُ، وَحَصْبَاؤُهَا اللُّؤْلُؤُ وَاليَاقُوتُ، وَتُرْبَتُهَا الزَّعْفَرَانُ مَنْ دَخَلَهَا يَنْعَمُ وَلَا يَبْأَسُ، وَيَخْلُدُ وَلَا يَمُوتُ، لَا تَبْلَى ثِيَابُهُمْ، وَلَا يَفْنَى شَبَابُهُمْ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۲ /ص: ۷۹ / رقم الحديث: ۲۵۲۶]

ژباړه له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مې وویل چې خلک له څه شي څخه پیدا دي؟

راته وې ویل له اوبو څخه ، ورنه ومې پوښتل جنت او دجنت جوړښت له څه دی؟ راته وې ویل: یوه خښته یې له سپینو زرو اویوه یې له سرو زرو څخه ده اوګل یې له خوشبویه مشکو څخه ده او شګې یې ملغلرې او یاقوت دي ، خاوره یې زعفران دي څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورننوت نو خوشحاله به وي نا امیده کیږي به نه همېشه به وي نه به مړ کیږي . نه به یې جامې زړیږي او نه به یې ځوانی زړیږي.

, دادوه جنتونه داسې دي چې سامانونه یې هم ټول دسپینو زرودي هغه لوښې چې اوبه او شراب پکې څښل کیږي هغه پلېټونه چې خوراکونه پکې خوړل کیږي داټول دسپینو زر ودي اودادجنت حالات چې بیانیږي په دغه کې باید مونږ شک ونه کړوځکه چې دادخداوند متعال او نبي کریم ﷺ فرموده ده.

په جنت کې داسې مقامات شته چې یوه لویه مانۍ دملغلرو وي په هغې کې دننه اویا (۷۰)کورونه وي اوپه یوه کور کې اویا(۷۰)کوټې او په یوه کوټه کې اویا (۷۰) تختونه او په هر تخت باندې به اویا (۷۰) قسمه فرشونه وي چې د هر یوه رنګ به له بل څخه جُدا وي اوپه هر فرش به ددغه جنتي له پاره ببله ببله حوره ناسته وي. دوه داسې جنتونه دي چې دهغو ټول اسباب د سپینو زرو دي، د څښاک شیان یې شراب دي چې د هغو د اقسامو بیان د قرآن کریم په آیتونو کې شوی دی شراب به څکل کېږي، د دُنیا د شرابو غوندې کیفیت به یې نه وي؛ چې د سر درد ورسره پیدا کېږي، یا انسان داسې نشه کړي چې د عقل له دائرې څخه ووځي،هلته د شیدو ویالې هم شته چې نه به دغه شیدې بدبویه کېږي اونه به کوم تغیر او بدلون پکې راځي، هلته شات هم شته داسې به صفا وي چې هېڅ ګندګي به ورسره ګډه نه وي، هلته داسې اوبه شته چې هېڅ تغیر او بدلون به نه پکې راځي، که څه هم ډېر وختورباندې تېر شي، ددغو اوبو نمونه په دې دنیا کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمزم اوبه دي، چې په کلونو کلونو خلکو ساتلې وي خو هېڅ بدبويي ، خرابي او بدلون نه پکې ترسترګو کېږي. خدای تعالی په دُنیاکې د هغو اوبو يوه نمونه ښودلې چې هغه دزمزم اوبه دي.

بيا دوه داسې جنتونه هم شته چې دهغو ټول اسباب بيا د سرو زرو دي، د دواړو جنتونو آبادي د سرو زرو له خښتو څخه شوې ده، لاندې ځمکه او دېوالوونه يې هم د سرو زرو دي، ختې يې له مُشکو څخه جوړه ده، چې د خوشبويي ساری يې نشته.

هر جنتي ته به د ډوډۍ خوړلو په وخت کې اويا دستر خوانونه واچول شي اوپه هر دسترخوان به اويا قسمه خوراکونه ايښي وي، د يوه ميل په اندازه به اوږد او همداسې د يوه ميل په اندازه به يې د دسترخوان پلن والی وي، له دې سره سره يې دغه جنتي انسان ته الله جَلَّجَلَالُهُ دومره طاقت هم ورکړی وي چې دا ټول خوراکونه به هضم کولی هم شي ، داسې به نه وي لکه په دنيا کې چې ليږ زيات خوراک وکړې بيا به دې دبدن يوه پرزه خرابه وي . يوه جنتي ته به الله تعالی د دنيا د سلو (۱۰۰) انسانانو برابر طاقت ورکړی وي [جامع الترمذی/ ج: ۲ ص: ۸۰ / ابواب صفة الجنة] خو هلته چې دا دومره خوراکونه کېږي نو قضاء حاجت نشته، څومره اوبه او شراب ،شيدې او شات چې څښل کېږي هلته بيا بولې (وړې متيازې) نشته ، يواځې او يواځې د ارګمي (تبغ) په را ابستلو او په خولې کېدلو سره هرڅه هاضمه کېږي.

[مشكاة المصابيح/ج ۲/ص: ۵۱۸/ باب صفة الجنة]

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «فِي الْجَنَّةِ مِائَةُ دَرَجَةٍ مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ،....﴾

[جامع الترمذي ج ۲/ ص ۷۹ /باب في صفة درجات الجنة رقم الحديث ۲۵۳۱]

ژباړه: له حضرت عباده ابن صامت رضي الله عنه روایت دی وایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايي چې په جنت کې دتنه سل رتبې او درجې دي چې ددوو درجو ترمنځ به دومره فاصله او واټن وي، لکه داسمان اوزمکې ترمنځ چې څومره واټن او فاصله ده.

حضرت ابی سعید خدری رضي الله عنه له نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه پوښتنه وکړه چې: دغه دومره اوچته مرتبه چې دا نور جنتیان به داسې ورته ګوري لکه څوک چې له ځمکې څخه آسمان ته ګوري نو الله تعالی به دا مرتبې چاته ورکوي؟ نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته په ځواب کې وفرمایل چې: دا دهغو خلکو ځای دی چې د فرضي حقوقو له ادا کولو سره سره له ګناهونو هم ځان ساتي او بل دا عمل هم کوي چې: ﴿ لِمَنْ يُفْشِي السَّلَامَ وَ يُطْعِمُ الطَّعَامَ وَ يُصَلُّوْنَ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ وَ يَدُوْمُ عَلَى الصَّوْمِ ﴾ یعنې الله تعالی دا جنت او مرتبه هغو خلکو ته ورکوي چې سلام اچول یې خپل عادت ګرځولی وي او هرچاته ډوډۍ ورکوي اود شپې له خوا په داسې حالت کې د (تهجد) لمونځ کوي چې خلک ویده وي او په دوامداره توګه روژه نیسي.

نو کله چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم دا خبره وکړه نو ابوسعید خدری رضي الله عنه بیا پوښتنه ورڅخه وکړه چې: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم! دا به د چا په وس او طاقت کې وي چې په دنیا کې سړی وینې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی سلام ورباندې اچوي ، له ظاهري الفاظو خو دا معلومیږي چې د دنیا په ټولو انسانانو به سلام اچوي ، ټولو خلکو ته به ډوډۍ ورکوي ، ټول عمر به روژه نیسي او ټوله شپه به لمونځ کوي. نو دا خو دهیڅا په وس کې هم نشته. رسول الله ﷺ په خواب کې ورته وویل: چې آسانه طریقه یې داده چې څوک په مخه درځي نو هغه ته به سلام اچوي، داسې نه چې په خلکو پسې به ګرځي. د (اطعام الطعام) دا معنی چې که بل څوک درته پیدا نه شو چې ډوډۍ پرې وخوري نو په خپل اهل او عیال یې چې د ثواب په نیت وخوري دا هم په (اطعام الطعام) کې داخل ده. [رواه جامع الترمذی ج: ۲ ص: ۲۹ باب فی صفة درجات الجنة رقم الحديث ۲۵۲۷ / بتغیر لفظ و راوي]

ځکه په بل ځای کې حضرت نبي کریم ﷺ فرمايي چې بهترینه صدقه اول په خپل عیال ده.

لومړی او غوره صدقه پخپل ځان ، اولاد او دکورپه والاده

﴿عن ابی هريرة قال جاء رجل الی النبی صلی الله علیه وسلم فقال عندی دینار قال انفقه علی نفسک قال عندی اخر قال انفقه علی ولدک قال عندی اخر قال انفقه علی اهلک قال عندی اخر قال انفقه علی خادمک قال عندی اخر قال انت اعلم﴾ [مشكاة المصابیح ج: ۱ ص: ۱۸۴ / باب فضل الصدقة]

ژباړه : له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله ﷺ ته یوسړی راغی ورته وایي : له ماسره یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دینار دی، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې په خپل ځان يې مصرف کړه، هغه بیا ورته وویل چې: بل دینار هم راسره شته، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې په خپل اولاد يې مصرف کړه، هغه بیا وویل چې: بل هم راسره شته، ده مبارک صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې: په خپله ښځه دې مصرف کړه، هغه بیا وویل چې: بل دینار هم راسره ده، ده ورته وویل په خپل خادم يې مصرف کړه ،هغه وویل بل دینار هم راسره شته ، نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې: اوس نو تا ته ښه معلومه ده چې په خپلو خپلوانو کې دې څوک ډېر حقدار ده نو دا بیا هغه ته ورکړه. نو بهترینه صدقه په خپل عیال ده.

نو راځم اصل مطلب ته کوم چې مخکې حدیث شریف تېر شو چې په خپل عیال باندې که په ښه نیت مصرف وکړې بیا به هم هماغه مرتبه الله تعالی درکوي کومې مرتبې ته به چې نور جنتیان له لاندې ګوري. اود دوامدارې روژې مطلب داده چې له فرض روژې څخه وروسته په هره میاشت کې درې درې نفلي روژې ونیسې نو دا داسې ده لکه ټول کال چې دې روژه نیولې وي.

اود شپې د لمانځه څخه مطلب دا چې یو څوک د ماخستن فرض لمونځ په جَمعه اداکړي او بیا فضول (بې ګټې) مجلسونه او عبثیات (خوشې کارونه) پرېږدي ، بې ځایه قصې او نقلونه ونه کړي او بیا د سهار لمونځ په جَمعه وکړي نو دغه سړي ته هم الله تعالی هم هغه مقام ورکوي کوم مقام چې الله تعالی د تهجدو لمونځ کوونکي ته ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که مونږ او تاسې د الله تعالی رحمت ته پام وکړو نو خبره ډېره آسانه ده، چې د جنت هغه بنګلې چې نور د تیتې مرتبې جنتیان ورته له لاندې څخه ګوري خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې هغو خلکو ته ورکوي څوک چې په لاره چاته په مخ ورځي او په سلام اچولو کې مخکې شي

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿البادئ بالسلام بریئ من الکبر﴾ [زادالطالبین ص: ۵/ بحواله بیهقي] یعنې څوک چې په سلام اچولو کې تر بل مخکې شي نودا سړی له تکبر څخه خالي دی.

یاداچې په خپلې کورنۍ باندې حلال رزق خوړې اود ثواب نیت دې کړی وي نودا سړی به هم هغه مقام ته رسیږي چې مخکې بیان شو.

یاداچې فرضي روژې ونیسي او بیا په هره میاشت کې درې نفلې روژې ونیسي نو الله تعالی ورته د ټول عمر دروژې نیولو ثواب ورکوي. د ماخستن او سهار لمونځونه چې په جَمعه ادا کړي نو که د شپې بالکل جګ نه شي بیابه هم الله تعالی دغه مقام ورکوي.

اوس چې سړی د جنت بنګلو او انعاماتو ته متوجه شي، هغه د جنت حورې چې اویا جوړه جامې یې اغوستې وي، له دې جامو سره سره دومره ښائست الله تعالی ورکړی چې د دوی د پښو د هډوکو په منځ کې ماغزه به له ډېره ښایسته له ورایه معلومیږي. نودا ښائسته حورې او غِلمان، ښائسته بنګلې دا د یوه ادنی جنتي مقام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده اودا مقام په عبادت سره ترلاسه کېږي، نو عبادت یې قیمت شو، قیمت خو یې څوک نه شي ادا کولای ، خو دخدای پاک په خپلو نیکو بنده ګانو ډېره خوا بدیږي که بندګان لیږ ښه له ځانه سره وکړي الله تعالی یې په بدله کې ډیر څه ورکوي ددې مثال داسې دی لکه یوغریب سړی دی (۳۰) کلداري ورسره دي او یوه کیلو انګوراخلي هغه په (۱۰۰) روپۍ کیلو دي خوددوکاندار خوا ورته بده شي هغه ورته وایي چې دي خو ګران خیر ده تاته به یې په دې دیرش روپۍ درکړم ، جنت ته چې څوک داخلیږي د الله تعالی په رحمت به داخلیږي، خودا عبادت کول د رحمت دنزول له پاره لوی سبب او ذریعه ده. [جامع الترمذی ج ۲ ص ۷۹ / ۸۰ / ابواب صفة الجنة]

کوم اولاد چې د مور او پلار خدمت کوي، نو په هغه اولاد یې تر نورو اولادونو شفقت او مینه زیاته وي، نو خداوند متعال د هغه چاچې دده جَلَّ جَلَالُهُ بندګي ډېره کوي، عاجزي ورته کوي، نو په هغه بنده یې رحمت هم زیات وي او ترڅو پورې چې انسان باغي شوی نه وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کله هم چاته عذاب نه ورکوي.

په مخلوق باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم اومهرباني

په حدیث شریف کې راغلي دي چې یووخت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ورسره دي چې یوې ښځې ته وروګرځېده چې هغې اور بل کړی اوکتهو یې ورباندې ایښې نوداداور لمبه چې جګه شي داخپل بچي ورڅخه لرې کړي اوکله

چې تیته شي بچي یې ورشي په هغه طرف باندې داښځه ورته
راځګه شوه چې ته رسول د خدای یې نبي کریم ﷺ ورته
وویل هو زه یم وایي: الله تعالی په مخلوق باندې تر مور او پلار
زیات مهربانه ده چې مور خوخپل زوی اورته نه اچوي اوس دا زما
بچی ده زه یې اورته نه اچوم خدای تعالی چې پر خپل مخلوق تر
مور او پلار او یا څنده زیات مهربانه ده نو هغه څرنګه د غه مخلوق
اورته اچوي نبي کریم ﷺ سرتیټ واچاوه او په ژړا شواو وې
ویل چې الله تعالی خپل بنده ته عذاب نه ورکوي کله چې یو بنده
د بندګي له چوکاټ څخه ووزي په ناروا او ناخوالو یې سرشي او
توبه هم نه باسي داسې بنده ته بیا خدای پاک د ده د پاکوالي له پاره
عذاب ورکوي. ددې مثال داسې دی لکه دیو چامور او پلار دې
اولاد پرې ګران دی او شفقت هم زیات لري خو دغه مور او پلار چې
کله له اولاد څخه ډیر په تکلیف شي بیا یې په خپله وهي او یا یې
دوخت په حکومت ونیسي او بندي یې کړي.

نو انسان هم چې دالله تعالی د بندګي په چوکاټ کې تر هغه وخته
چلیږي خدای پاک جل جلاله خپل بنده ته عذاب نه ورکوي خو چې
د بندګي له چوکاټ نه ووت او بې لارې شو. تردې چې د بغاوت
درجې ته ورسیده او دغه لړه یې جاري وه، نو بیا پس له هغه نه
بیا هغه ته سزا ورکوي.

او که یوتن د خدای جل جلاله په عبادت مصروف وي نو د خدای
تعالی عبادت خو د رحمت او د لوړوالي د درجو سبب دی بیا یې
خدای پاک کله عذاب او سختیو ته ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره چې بندګي او عبادت زیاتیږي دخدای جَلَّ جَلَالُهُ خیره منل کیږي. دغومره دخداوند متعال رحمت زیات رانازلیږي بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په خزانوکې خو دهیڅ شي کمبوت نشته بیاواجب تعالی دجنت قیمت نه غواړي بیا دجنت دبنګلو قیمت نه غواړي دخپل دیدارقیمت نه غواړي څکه قیمت یې نشته او نه یې څوک پوره کولای شي دایې هسې سبب یوذریعه اوبهانه ده عبادت کوي که یې نه کوي په اطاعت باندې دالله تعالی خدائي ته ګټه اوپه طغیان باندې دخدای پاک خدائي ته څه ضرر نه رسیږي.

نو هر څه چې سړی کوي باید فائدې ته یې نظر وشي چې لمونځ کوم په لمانځه باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت راکوي زه روژه نیسم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي زه ذکر کوم ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پرې جنت راکوم زه حج کوم ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ جنت پرې راکوي زه جهاد کوم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي او طالبي کوم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي

نوهغه جنت ته چې نظروکړي دجنت انعاماتوته نظروکړي بیاکه په دغو عباداتو کې څه تکلیفونه ورباندې تیرېدل داهم ټول ورته اسانه شي. وایي چې ددنیا دګټې اوتاوان خبره سړی چې په دنیاکې سنجوي نوچې څومره ګټه دیوه شي زیاته وه نودغومره خلک دهغه شي سره محنت تېروي ډېرې سترې تېروي تاسې دادمستریانو ژوند ګورئ دسرڅخه تر نوکه پورې په ګرسو او مبلاینو ککړوي خیرني جامې یې اغوستي وي خوددنیا ګټه ویني چې ډېره ده نوداخپل ښایسته بدن یې ددنیا دترلاسه کولو له پاره په خیرو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګریسو او مبلاینو لړلی وي ، نوخلک په قسم قسم تکالیفو باندې لګیادي حتی بنګیان دي ددنیادګټې لپاره تول ژوند په بنګي توب کې تېروي په تتیوکې یې تېروي په هغه مردارو خایوکې یې تېروي ځکه ګټه یې وینې چې ددنیا دګټې لپاره هغه مردار تکلیفونه څوک تېروي دمرداري ذخیرې په لاس خالي کوي ځکه ددنیاګټه یې وینې

نوچې ددغوسلورېبوګټې لپاره سړی ددنیادومره تکلیفونه تېروي دجنت انعامات اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دیدار اودواجب تعالی رضا ﴿ وَرِضْوَانٌ مِّنَ ٱللَّهِ أَكْبَرُ ﴾ [سورة التوبه آیت ۷۲] یعني لږ رضا دخدای پاک دټولې دنیا له انعاماتو او ښیرازیو څخه بهتره اوغوره ده بلکې دټولو جنتو نوله نعمتو نه بهتره او غوره دي.

نو بیا به ولې سړی تکلیف نه تېروي بیا به په طالبي ،جهاد ، حج ، لما نځه ،روژه بلکې په هر عبادت کې تکلیف تېروي ځکه چې ثمره یې ډېره غټه ده بد له یې ډېره غټه ده په دنیا کې چې ددنیا دګټې خبرې خلک واوري چې په جر مني کې داسې ګټې دي نو مرګ ته ځان ورکوي په داسې او ګوتو کې دکا چاک په لاړ ځي چې دمرګ خطر یې وي خو لیکن ځان رسوي ځکه چې دهغه ځای رویې جګه ده حتی خلک دایمان څخه ورته تېرېږي بې دینه کېږي دهغه ملک قبولي په دې نا مه باندې کوي چې زه العیاذ باالله کمونست یا انګرېزی یم دهغه ځای نه را تبنتېدلی یم ځکه ددنیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼې ته ګوري نو داخیرت ګټه هم دغسې دتکلیفونو په تیرولو تر لاسه کیږي.

تاریخ چې سړی وګوري څومره چې خدای پاک ته ورنږدې خلک دي هغو خلکو تکلیفونه ډېرهم تېرکړي خکه دهغو خلکو دجنت دانعاماتوبدلې جګې دي داتصور چې دچاوي چې هغه مقام به خدای پاک ورکوي بیا به ولې تکلیفونه نه تېروي.

ابوبکرصدیق رضي الله عنه دټولو نیکواولوړواعمالو نمونه وه

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " مَنْ أَنْفَقَ زَوْجَيْنِ فِي سَبِيلِ اللهِ، نُودِيَ مِنْ أَبْوَابِ الجَنَّةِ: يَا عَبْدَ اللهِ هَذَا خَيْرٌ، فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّلاَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّلاَةِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الجِهَادِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الجِهَادِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصِّيَامِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الرَّيَّانِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّدَقَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّدَقَةِ "، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا رَسُولَ اللهِ مَا عَلَى مَنْ دُعِيَ مِنْ تِلْكَ الأَبْوَابِ مِنْ ضَرُورَةٍ، فَهَلْ يُدْعَى أَحَدٌ مِنْ تِلْكَ الأَبْوَابِ كُلِّهَا، قَالَ: «نَعَمْ وَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ مِنْهُمْ» ﴾ [صحيح البخاري ج ۱ ص ۲۵۴ / باب: الريان للصائمين / رقم الحديث: ۱۸۹۷ / ومشكاة المصابيح / ج ۱ ص ۱۶۴ / باب فضل الصدقة]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: څوک چې دوه شیان له یوه مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه دخدای پاک په لارکې ولګوي دجنت له دروازو ورته اواز کیږي چې اې دخدای بنده دادتا له پاره خیر ده:

څوک چې لمونځونه کوي هغه به دلمانځه له دروازې څخه غوښتل کیږي ، څوک چې دجهاد اهل وي هغه به دجهاد له دروازې غوښتل کیږي ، څوک چې روژې نیسي هغه به د(ریان) نومې دروازې له خوا غوښتل کیږي.اوڅوک چې صدقې کوي هغه به دصدقې له دروازې له خوا غوښتل کیږي.

حضرت ابوبکرالصدیق رضي الله عنه وویل اې رسول الله صلی الله علیه وسلم ! زما مور اوپلار دې تر تا قربان وي دغه کسان خوبه له دې نومړو دوازو غوښتل کیږي، ایا داسې څوک به هم وي چې له دې ټولو دوازو څخه دبلنې او میلمستیا اوازونه ورته کیږي.

رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل هو! زما امید ده چې همدا ته به هغه شخص یې چې د جنت له ټولو دروازو څخه به تاته ددعوت او میلمستیا نارې را وهل کېږي چې له هرې دروازې څخه به دانا ره راځي چې زما لورې ته داخل شه ! د حشر په ورځ کله چې فیصله وشي نو هلته به بیا د جنت له هرې دروازې څخه آواز کېږي چې: مصدقینو (یعنې چاچې صدقه کړې وي) په دې لار راشئ، چاچې لمونځ کړی وي په دې لار راشئ ، چاچې جهاد کړی وي په دې لار راشئ ! خو یواځې ته به یې چې تاته به له ټولو لارو څخه آوازونه کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ته به خکه له هر لوري آوازونه کېږي چې هغه به د دین په خاطر تکلیفونه هم ډېر تېرول.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ صَائِمًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ تَبِعَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مِسْكِينًا» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ عَادَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مَرِيضًا» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا اجْتَمَعْنَ فِي امْرِئٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ» ﴾ [صحیح المسلم باب من فضائل ابی بکر الصدیق رضي الله عنه ج: ۲/ص: ۲۷۴/ رقم الحدیث: ۱۰۲۸]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه ورځ له صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم نه پوښتنه وکړه چې: په تاسې کې داسې څوک شته چې نن یې روژه وي؟ حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وایي چې: هو! ما روژه نیولې ده. نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته بیا وویل چې: داسې څوک شته چې نن یې د جنازې لمونځ کړی وي؟ حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وویل چې: هو! زه یم. حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیا وویل چې: داسې څوک شته چې نن یې له کوم مسکین سره مرسته کړې وي؟ حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وویل چې: هو ما له مسکین سره مرسته کړې ده. نبي کریم صلی الله علیه وسلم بیا پوښتنه وکړه چې آیا داسې څوک هم درېکې شته چې د مریض پوښتنه یې کړې وي؟ صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وویل چې هو! ما د یوه مریض پوښتنه کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو رسول الله ﷺ وویل داخلور خویونه چې په یوه ورځ کې په چا کې یوځای شول نوله حسابه پرته به جنت ته داخلیږي او با چې له هرې دروازې یې خوښه وي داخل به شي

[مرقات شرح مشکاة باب الزکاة ج۴/ص ۳۹۲]

دامیرالمؤمنین لخوا دیو مریض پوښتنه او خدمت کول

حضرت ابوبکر الصدیق رضي الله عنه به په هر عبادت کې کوشش کاوه کله چې حضرت عمر فاروق رضي الله عنه چې دمسلمانانو مشر وټاکل شو دصدیق اکبر رضي الله عنه کورته ورغی او دکور دخلکو نه یې پوښتنه وکړه چې صدیق اکبر رضي الله عنه څه عملونه کول دخلکو سره یې څه کول نو بي بي یې ورته وویل چې په فلانکي ځای کې یوعابد ده هغه ته به یې روزانه خوراک ورکاوه حضرت عمر رضي الله عنه چې ورغی یو سړی له سرنه تر پښو خوړین ده او په هغه ځای کې ناست ده نوده مبارک ښه ډوډۍ پسته کړه هغه ته به یې په خوله کې ورکړه چې وریې کړه هغه چیغه کړه چې آه صدیق اکبر رضي الله عنه لکه چې له دې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې کړې، ده ورته وویل چې څه پوه شوې ؟ هغه ورته وایې: صدیق اکبر رضي الله عنه به چې کله ماته ډوډۍ راکوله یووار به یې په خپله خوله کې وزووله پسته به یې کړه بیابه یې په خپله ژبه زمایه خوله کې راکوله.

تاسې وګورئ له دې ډول مریض څخه خلک کرکه او نفرت کوي اولرې ورڅخه ګرځي خوهغه مبارک به یووار په خپله خوله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسته کړه بيابه يې په شونډو شونډې وركښودې خكه دهغه به برداشت نه ؤحضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دصديق اكبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ په ژوند كې يو سړی وليد چې په يوځای كې دی ډيرعاجزاوفقيرده شل اوشوټ ناست ده هر وخت به چې ورغی كورته دده كور به جارو اوصفاؤنو بله ورځ يې پوښتنه وكړه چې دادستا خدمت څوک كوي ده ورته وويل چې يو سړی ده راشي خدمت كوي بله ورځ ده قصد وكړ چې زه به وختي ورځم سهار وختي ورغی ګوري چې بيا دهغه خدمت شوی دی بله ورځ ترهغه وختي بله ورځ يې دشپې پېره كوله چې صديق اكبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هلته ورروان ده امير المؤمنين دټولې دنيا دمسلمانانو اميرده خو ديوعاجز كورته چې دهغه بندوبست نشته دهغه دخدمت لپاره ورځي او دهغه دكور خدمت كوي ،نو خكه خدای پاک دومره لويه مرتبه او مقام هم وربه برخه كړی چې له حضرت رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه وروسته تر ټولو خلكو غوره دی.

همداراز دصديق اكبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دغابښ واقعه هم په مخ: ۲۳۱/ كې تيره شوې ده بيا يې نه راګرځوو.

دادومره تكليفونه يې ولې تېرول ؟ ﴿ مَنْ طَلَبَ العلى سحر الليالى ﴾ چې غټې رتبې غواړي هغه غټ تكليفو نه تېروي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي: ﴿أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۝١٧﴾ [سورة الغاشية] ژباړه: نو آيا پس نه ګوري (منكران په نظر دعبرت سره) اوښ ته چې څرنګه پيدا كړی شوی دی.

ددې آيت په تفسير كې مفسرين ليكي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

درخار خوری قانع دربار بری صابر　　این وصف اگر جوی در اهل صفا بین

داوښ په مدحه کې ددغه ايات تشريح داسې بياشوې چې اوښ دازغيو په خوراک باندې قانع ده اوبه درانه بار وړلو باندې صابرده. غټ غټ بارونه وړي دغه صفت که ګوري په اولياووکرامو کې به يې پيداکړې. خوراک به يې وچه ډوډۍ وي دتکليف زندګي ،په عبادت به بوخت وي په خپل ژوندکې يې دومره تکليفونه ګاللي وي چې دهغه اوښ هم په وس پوره نه وي ، ځکه يو ولي او دالله تعالی نازولی توله شپه په عبادت تېروي ورځ به ټوله په روژه تېروي دخدای پاک ددين په خدمت کې به تل بوخت وي ، نوبيا ځکه خدای پاک لوړمقامات ورکوي څومره چې دڅا مينه دجنت لوړې ته زياتيږي جنت ته دومره به تکاليف هم په عباداتو کې ډېر تېروي څومره چې له جهنم نه ډېر ډاريږي دغومره له ګناوونه ځان ډېر ساتي دجهنم دعذابوچې سړی تصور وکړي دجهنم سکروټې چې باديږي لکه غټې غټې بنګلې يوه طرف اوبل طرف ته لويږي لړمان يې دومره غټ غټ دي لکه اوښان دغه عذابونه چې څوک په غور سره وګوري نوبيا دګناه طرف ته اقدام نه کوي دګناه نه ځان راساتي نو دانسان دکنټرولولولپاره دغه دواړه خبرې ضروري دي که خدای مکړه ګناه مې وکړه بيابه مې داسزا وي چې دجهنم عذابونه به وي اوهم به دجنت تصور کوي که نيکي مې وکړه بيا ددغه بدله جنت خدای جَلَّ جَلَالُهُ ورکوي نوبيا خدای پاک دغه انسان لوړ مقام ته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۰) مجلس

له ډېرو تقريرو څخه مطلب، عمل کول دي

دلته ډېر بيانونه، تقريرونه، وعظ اونصيحت شوی يا اوريدل شوی له دې ټولونه اصلي مطلب دادی چې په داهر وعظ اونصيحت کې موږ دافيصله له ځان سره کړو وای چې په دې وعظ کې به په دې يوه خبره خامخاعمل کوم؛ نوپه راتلونکې کې هم دې انسان ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنيک عمل توفيق وړپه برخه کوي. حضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي چې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حضوراوپه هغه مبارک مجلس کې ماته درې شيان ډېر محبوب دي: اول دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مخ مبارک ته کتل. دوهم په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې خپل مال مصرفول. دريم داچې خپله لور مې دهغه په نکاح کې ورکول.

اوس نو موږ دحضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دغې يوې خبرې ته متوجې شو چې دده دټولو خيرو خلص دادی چې ځان، مال او اولاد درې واړه په نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې قربانول دي.

دا درې واړه په نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې قربانول د کامل ايمان نښه ده. نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې ترهغه پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو څوک کامل مؤمن نه شي کیدای چې ترڅو پورې ده ته زه ترخپل ځان، خپل مال او خپل اولاد نه ګران او محبوب شوی نه یم.

ددې وجې نه حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه په ټول امت کې بهترین شخصیت دی ، اودده د محبت واقعات دومره ډیر دي که یې څوک په تفصیل سره بیان کړي نولوی کتاب به ورنه جوړ شي.

که سړی فکر وکړي داواقعي عشق ؤ چې دهغه عشق په برکت باندې خدای پاک جل جلاله دومره لوی مقام ورکړی ؤ چې دعرش اواسمان ملایکوته حکم کوي چې ماته په ټوله دنیاکې له هرشي نه دابوبکر رضي الله عنه لباس خوند راکوي نوتاسوهم دحضرت صدیق اکبر رضي الله عنه غوندې لباس اوجامې جوړې کړئ.

خو دامت په حال باندې افسوس دی چې دعوه یې ددې کوي چې مونږ یې امتیان یو، خوله دې ټولو سره ،سره بیاهم دهغه سنت په خپل ځان نه عملي کوي،خدای نخواسته داسې نه چې په منافقت کې واقع شي اوخدای پاک جل جلاله وایي چې له ماسره ترهغه پورې دچا محبت نشي راتلای ترڅو چې دخپل رسول په لارښوونو عمل ونکړي اودهغه سنت دوی ته له هرشي محبوب او ګران نه شي.

موږ اوتاسې ته دوعظ اوریدل هغه مهال ګټه رسوي چې په دغه وعظ باندې عمل وکړو،موږ ته یوازې داخبره کول ګټه او فایده نه رسوي چې ووایو چې دخلیفه صاحب مجلس ښه ؤ ،ژړاوې وې، دعاګانې پکې وشوې موږ ته ژړاوې اودعاګانې څه فائده کوي چې عمل پرې ونه کړو،موږداحال څه کوو چې دقیامت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رانه خفه وي اوشفاعت مونه کوي، خدای مکړه که رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الله تعالی ته شکایت وکړي چې: ﴿يَٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِى ٱتَّخَذُوا۟ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ مَهْجُورًا ۝٣٠﴾ [سورة الفرقان]

ژباړه: او ویل رسول (دالله محمد) اې ربه زما په تحقیق قوم نیولی دی دغه قرآن ترک کړی شوی (چې نه پرې ایمان راوړي او نه عمل پرې کوي او نه یې لولي).

یعنې له قرانکریم سره یې محبت نه در لودلو، که داسې شکایتونه راپسې شروع شي دابیا دافسوس او ارمان ځای دی او هلته بیا افسوس یا ارمان کول هم ګټه نه رسوي، نو په دې دنیا کې باید کوشش وکړو ځانونه اصلاح کړو، او داصلاح طریقې خو په دې کتاب کې په پوره ډول درته بیان کړی شوې دي.

له دې ټولو مجلسونو څخه مطلب دادی چې هره ورځ دیوعالم له خولې څخه یوه خبر اورو نوباید له ځان سره داسې ټینګ عزم او اراده وکړو چې په دې به عمل کوو، اوځانونه واقعا دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتیان وګرځوواودا مو یقین وي چې زه د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتي یم اودقیامت په ورځ به دده سره مخامخ کیږم ،اودا فکر را سره وي خدای مکړه چې که دقیامت په ورځ پیغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له موږ څخه بیزاره شي نو بیا به څه مخ توروو او پایلې به مو څه وي ، دا به له موږ سره په عمل کولو کې زیاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرسته وکړي او ډېر اثر به هلته پيدا کېږي چې داهر يو عمل ته مو پام وي او عمل ورباندې شروع کړو.

د مثال په توګه اودس په صحيح طريقه زده کول شروع کړو، د جَمعې لمونځ په پابندي وکړو، خپل لباس او کالي د حضرت نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طريقه باندې برابر کړو، مسواک، پټکی او داسې نور څومره مو چې له وسه کېږي روزانه بايد يو- يو سنت په ځان عملي کړو، کله مو چې کوشش شروع کړ بيا به په دغو وعظو او نصحيتونو کې نور اثر هم پيدا کېږي.

﴿عن انس قال قال: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من عمل بماعلم ورّثه الله علم مالم يعلم﴾ [رواه ابونعيم فى الحليه . التفسير المظهرى ج ۵/ ص ۱۱) و احياء العلوم ج۱/ ص: ۱۵۱ / كتاب العلم اخرجه ابونعيم فى الحلية من حديث انس رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ]

ژباړه: له حضرت انس رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: څوک چې په خپل علم باندې عمل وکړي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به د پټو اسرارو علم ده ته نصيب کړي او په علم کې به يې نور برکت هم راشي.

په مدرسو کې د کشف خبرې نه زده کېږي، اولياء کرامو ته چې څومره اسرار معلومېږي، هغه په کتابونو کې نه زده کېږي دا يواځې او يواځې د عمل نتيجه او پايله ده چې په دين باندې عمل وشو بيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د ده شرح صدر په نصيب کوي د ده سينه صفا کېږي، بيا الله تعالی لدُني علم ورنصيب کوي، بيا الله تعالی اسرار ورښيي. بيا له دې انسانانو داسې کسان جوړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دقیامت په ورځ چې خلک په ځانو پورې حیران وي ،دی به دهغو خلکوچې دده خوښېږي ، شفاعت کوي . الله تعالی ته به وایې چې دغو خلکو له ماسره کومک کړی ،له ماسره یې محبت کړی و ،دما یې خدمت کړی و ،داجنت ته داخل کړه ؛نوخدای پاک جل جلاله به ددوی شفاعت قبول کړي اوټول به جنت ته بوزي .

دا ټول شیان چې پیدا کېږي ،په عمل پیدا کېږي . داسې نه چې یوځل به سړی مولوي کېږي بیا به عمل کوي،نه ! دایوه مسئله موچې واوریده په هغه موعمل وکړ دغه ته عمل ویل کېږي دمثال په توګه یوسړی په دې عالم شوچې ډېره پرېښودل سنت دی پرېښودل یې دومره ثواب لري اوخرې یول یې ګناه لري نوباید عمل پرې وشي .

دلمانځه په یوه مسئله چې پوه شو دغه علم دی ،په دې عمل کول پکار دی ځکه چې موږ ته یې علم راپه نصیب کړ، خدای پاک جل جلاله په دې علم باندې له تا څخه عمل کول غواړي .

په یوه نیکه خبره باندې یوه انسان ته مبشرات په نصیب کیږي

یوه خلیفه صاحب قیصه کوله چې مابه هروخت په یوچا ډېره پرېښودله اونصیحت به مې ورته کاوه. په هغه شپه به ماحضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم په خوب ولید ،چې د ږېرزیات به خوشحاله و. رسول الله صلی الله علیه وسلم دامت په نیک عمل باندې ډیر خوشحالیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، هغه په جایداد اودنیا نه خوشحالیږي . ترهرڅه نه په دې ډیر خوشحالیږي چې دده په سنتو عمل وشي ،او یوسړی داسلامي دین تابع شي ،په نورو شیانو نه خوشحالیږي بلکې په نورو شیانو باندې شیطان خوشحالیږي.

نو له تقریراووعظونو څخه دامطلب دی چې موږ یې دعمل ذریعه وګرځوواودعمل کوشش پرې شروع کړواوکه تقریرونو اونصحیتونه هره ورځ اورو اوعمل نه پرې کووهیڅ فایده یې نه شته بلکې فائده اوخوندهلته وي چې په یوسنت باندې عمل وشي.

په بله جُمعه کې به له دې جُمعې نه ډېرزیات خوند وي ،ځکه هلته دالله تعالی پټ راز اوعشق شروع کېږي، دالله تعالی او رسول الله ﷺ عشق اومحبت شروع کېږي ،څومره چې سړی ددین طرف ته نږدې کېږي عشق اومحبت پیداکېږي ،هلته بیا سړی دمجلس ،وعظ اونصحیت په خوند پوهېږي ،هلته بیا دذکر اوتلاوت په خوند پوهېږي . ترڅو چې هغه تلپاتې ژوند یې هم برابر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)مجلس

دتوســـل بیـــان

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبْتَغُوٓاْ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ﴾

[سورة المائدة آيت ۳۵]

ژباړه : یعني اې مؤمنانو ! وویرېږئ تاسې ! له الله تعالی او طلب کړئ ! ده ته وسیله.

توسل په درې قسمه ده:

۱- توسل په اعمال صالحه سره الله تعالی ته.

۲- په مبارکو ذواتو سره توسل الله تعالی ته.

۳- د مبارکو ذواتو د آثارو په وسیله توسل الله تعالی ته.

په اولني توسل کې ټول علماء کرام یوه خوله دي چې په اعمال صالحه ؤ سره توسل صحي ده، هيڅ څوک ورڅخه انکار نه کوي.

دوهم توسل په نیکو اشخاصو او ذواتو سره ده، دا توسل په خپل کور کې په دوه قسمه ده. یو داده چې الله تعالی ته یوذات وسیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي اوهغه ژوندی وي. دوهم داسې توسل ده چې داسې یوځوک الله تعالی ته وسیله کوي چې هغه شخص مړ وي. اوس په دې کې چې یو شخص ژوندی وي او ته یې الله تعالی ته وسیله کوې په دې کې هم اکثره علماء کرام متفق دي دا توسل هم جائز ده.

مګر داچې یو نېک شخص وفات شوی وي اوته یې الله تعالی ته وسیله کوې نو آیا ددې جواز شته که نه ؟ نو وهابیان (غیر مقلدین) او علامه ابن تیمیه په دې قائل دي چې دا جائز نه دی.

ائمه کرام احناف بیا دا وایي چې که یو شخص الله تعالی ته محبوب او مقبول وي هغه که مړ وي اوکه ژوندی په دواړو حالاتو کې په دغه شخص سره توسل جائز دی، حاضر وي اوکه غائب په دواړو حالاتو کې توسل جائز دی.

نو راځو تفصیل ته چې د توسل ددریو واړو قسمونو په هکله تفصیلي دلائل ذکر کړو:

په اعمال صالحه وود توسل ثبوت

﴿ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: انْطَلَقَ ثَلَاثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوُا الْمَبِيتَ إِلَى غَارٍ، فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الْغَارَ، فَقَالُوا: إِنَّهُ لَا يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ، الحديث ﴾ [اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج:۱ ص: ۳۰۲ / رقم الحدیث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

الذکر] ژباړه : له حضرت عبد الله ابن عمر رضي الله عنهما روايت دی وايي: چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوريدلي ويل يې: چې له تاسې نه مخکې زمانه کې درې نفره په لاره باندې روان ؤچې په دوی باندې باران راغی دباران له امله دغره لمنې ته ديوه کمره لاندې غارؤ پدغه غارکې کيناستل په دې وخت کې دغره له سرنه يوه لويه تيږه راوښويده او دغار خوله يې مکمل بنده کړه.

دغه درې نفره سره له دې چې ډيره هڅه يې وکړه بيا هم دتيږې په لرې کېدلو کې پاتې راغلل ، اخردغو دريونفرو په خپل منځ کې داپريکړه وکړه اوس خود خلاصون بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خدای تعالی وسيله ونه ګرځوو کيدای شي چې ددغونيکو اعمالو په برکت مونږ خدای تعالی له دې مصيبت نه خلاص کړي.

ددې حديث پاتې برخه په انوارالمجالس ج : ۲ / ص:۳۱۱/ کې وګورئ.

داچې په دې قسم توسل کې څه اختلاف نشته نو مونږ په دې يوه حديث راوړلو بسوالی کوو.

په ذوات فاضله ؤ د توسل دثبوت دلائل

الله تعالی فرمايي : ﴿ وَكَانُواْ مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ... ﴿٨٩﴾ ﴾ [سورة البقره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او حال داچې وودوی (یهودان) پخوا له دي چې فتح به یې غوښته (له الله تعالی په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) په هغو کسانو چې کافران وو.

۱- علامه الوسي رَحِمَهُ اللهُ ددې ایت په تفسیر کې ویلي: چې له سدي نه روایت دی وایي: چې کله به ددوی او مشرکینو ترمنځ جنګ سخت شو نو تورات به یې راوېست اویه هغه ځای به یې لاس کېښنود په کوم ځای کې به چې دنبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذکر و.

او ویل به یې اې خدایه! ته موږ ته دهغه نبی په واسطه فتحه اونصرت رانصیب کړې چې تاله موږ سره وعده کړې چې په اخره زمانه کې یې زه مبعوث کوم نو خدای پاک به دوی ته نصرت او فتحه ورکړه او مشرکین به مغلوب شول [روح المعانی ج: ۱/ص ۳۲]

۲- اوتفسیرخازن وایي: چې دوی به ویل اې خدایه! ته موږ ته دهغه نبي په واسطه نصرت راکړې چې هغه به په اخره زمانه کې مبعوث کیږي هغه نبی چې موږ یې په تورات کې صفات وینو. نو دوی ته به خدای پاک نصرت ورکاو او کامیابي به یې په برخه شوه. [تفسیرخازن ج ۱/ص ۶۹]

۳- نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به چې کله دلمانځه له پاره جومات ته ته دادعا به یې کوله: اې خدایه! زه له تا څخه سوال کوم په حق دسوال کونکي له تاڅخه اوپه حق ددغو ذرتلونکي تاته.

[اخرجه احمد وابن خزیمة والبیهقي في الدعوات والطبراني وابونعیم وابن السنی]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- او ځینې له دې څخه داقول دپیغمبر صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ده: ﴿ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِأُمِّي فَاطِمَةَ بِنْتِ اَسَد وَوَسِّعْ عَلَيْهَا مَدْخَلَهَا بِحَقِّ نَبِيِّكَ وَالْأَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِي ﴾

ژباړه: اې خدایه! ته دفاطمې بنت اسد مور ته بښنه وکړې او قبر ورته فراخه کړې. دتادنبي په واسطه او دمخکنیو انبیاوو په واسطه. [رواه الطبرانی وصححه ابن حبان والحاکم عن انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ]

۵- ﴿ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ حُنَيْفٍ، أَنَّ رَجُلًا ضَرِيرَ الْبَصَرِ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: ادْعُ اللهَ أَنْ يُعَافِيَنِي قَالَ: «إِنْ شِئْتَ دَعَوْتُ، وَإِنْ شِئْتَ صَبَرْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ» . قَالَ: فَادْعُهُ، قَالَ: فَأَمَرَهُ أَنْ يَتَوَضَّأَ فَيُحْسِنَ وُضُوءَهُ وَيَدْعُوَ بِهَذَا الدُّعَاءِ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ، إِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكَ إِلَى رَبِّي فِي حَاجَتِي هَذِهِ لِتُقْضَى لِيَ، اللَّهُمَّ فَشَفِّعْهُ فِيَّ» ﴾ [اخرجه النسایي و جامع الترمذي ابواب الدعوات ج: ۲ / ص: ۶۵۲ / رقم الحدیث ۳۵۷۸ / والبیهقي والطبرانی بسندصحیح واخرجه البخاری في تاریخه وابن ماجه والحاکم باسناده صحیح]

ژباړه: له حضرت عثمان بن حنیف رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې یوسړی په دواړو سترګو ړوند و، نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ته راغی او ورته یې وویل چې: ماته دعا وکړه ترڅو مې سترګې روغې شي! نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته وفرمایل چې: که په دې حالت صبر وکړې اجر به یې ډېر وي، خو دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په خپله خبره ټینګار کاوه چې که مې سترګې روغې شي نو زه به ددې نعمت شکرانه اداء کوم او دنیکي طرف ته به مې نور شوق هم زیات شي، نو نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته وفرمایل چې: ولاړ شه اودس وکړه او بیا دادعا وکړه: اې خدایه! ستا د ګران پیغمبر محمدمصطفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلی الله علیه وسلم په واسطه مې دغه حاجت پوره کړې (سترګې مې روغې کړې) اې خدایه ! دده شفاعت زما په هکله قبول کړې.

نو اوس سره له دې چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم په دغه مجلس او لمانځه او دعا کې له دغه صحابي رضي الله عنه سره نشته هغه یواځې اودس، لمونځ او دعا کوله خو نبي کریم صلی الله علیه وسلم یې الله تعالی ته وسیله کړې او الله تعالی یې سترګې ورته جوړې کړې.

لکه مخکې چې ذکرشول چې همدا اهل کتاب و چې مخکې به یې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم په وسیله په کفارو باندې د فتحې غوښتنه کوله .او خدای پاک به یې کامیاني هم په برخه کوله.

نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره له دې چې پیدا هم نه ده، یواځې یې له دوی سره د پیدا ینبت وعده په تورات کې شوې وه، نودهغه صلی الله علیه وسلم په وسیله به دوی سوال کاوه او الله تعالی به دوی ته فتحه ورکوله.

۶- د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له رحلت نه وروسته چې صحابهٔ کرام رضي الله عنهم ام المؤمنین حضرت عائشې صدیقې رضي الله عنها ته راغلل او دامهال سخته وچکالي هم وه او ورته وې ویل چې ته دنبي کریم صلی الله علیه وسلم مبارکه بي بي یې ، ته راته دعا وکړه چې الله تعالی په مونږ باندې درحمت باران وکړي. حضرت ام المؤمنین رضی الله عنها ورته وویل چې: داسې وکړئ چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې د بام چت د رسول الله صلی الله علیه وسلم د مبارک قبر په برابرې سوری کړئ چې د آسمان فضا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه ښکاره شي نو کېدای شي چې الله تعالی خپل رحمت نازل کړي. صحابهٔ کرامو رضی الله عنهم همداسې وکړل چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې چت يې دده صلی الله علیه وسلم د قبر په برابري سوری کړ نو داسې باران وشو چې تولې ځمکې يې سېرابه کړې . او دټولو خلکو له پاره درحمت ذریعه شو دا کار د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له رحلت نه وروسته شوی.

محدثین کرام ددې وجه دا لیکي چې. دآسمان اودده صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې ترمنځ دغه چت پرده جوړه کړې ، کله چې دغه چت لرې شو ، دده صلی الله علیه وسلم قبر مبارک ښکاره شو نو آسمان په ژړا شو اودده له ژړا نه ځمکه سېرابه شوه.

[رواه الامام الدارمی فی السنن ، باب ماکرم الله تعالی نبیه صلی الله علیه وسلم بعدموته صلی الله علیه وسلم ص: ۵۸/ رقم الحدیث ۹۳]

۲- دامیرالمؤمنین حضرت عثمان رضی الله عنه دخلافت په مهال دیو نفر له ده سره څه کار پیداشو بار،بار ورځي او دملاقات موقع نه ورته پیداکیږي ، عثمان بن حنیف ته يې شکایت وکړ هغه ورته وویل : ولاړ شه اودس وکړه بیاجومات ته لاړ شه دوه رکعته لمونځ وکړه او دادعا ووایه : اَللّٰهُمَّ اِنِّی اَسْاَلُکَ وَاَتَوَجَّهُ اِلَیْکَ بِنَبِیِّنَا مُحَمَّدٍ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ یَامُحَمَّدُ اِنِّی اَسْاَلُکَ وَاَتَوَجَّهُ بِکَ اِلٰی رَبِّی فَیَقْضِی حَاجَتِی وَتَذْکُر حَاجَتَکَ آه ﴾

ژباړه : اې خدایه ! زه له تانه دخپل حاجت غوښتنه کوم او تاته وسیله کوم زمونږ نبی محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم نبی درحمت ، اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! زه تاالله تعالی ته وسیله ګرځوم چې زما حاجت پوره کړې، نو په دې ځای کې به خپل حاجت یاد کړي.

[والحديث اخرجه الطبرانى وقال بعد ذكره والحديث صحيح وصححه الحافظ ابوعبدالله المقدسى والمنذرى فى الترغيب والترهيب ج: ۱/ ص: ۲۰۱ / والحافظ نورالدين الهيثمى ج: ۲/ ص: ۲۷۹ / والحافظ ابن تيميه فى التوسل والوسيله ص: ۱۰۱ / وقال وذلك اسناد صحيح] والله اعلم.

۸- ځینې له دې څخه داهم ده چې دامیرالمؤمنین عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دخلافت په مهال ډیره سخته قحطي راغله نو حضرت بلال ابن الحارث المزنی درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قبرته ورغی اودادعا یې وویله: ﴿ يَارَسُولَ اللهِ! إِسْتَسْقِ لِأُمَّتِكَ فَإِنَّهُمْ هَلَكُوْا ﴾

ژباړه: اې رسول الله! دخپل امت له پاره دباران غوښتنه وکړه ځکه هلاک شول. [اخرجه ابن ابى شيبة والبيهقى كذا فى البداية والنهاية لابن كثير]

۹- ځینې له دې څخه هغه دحضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ استسقاده چې په هغه کې یې حضرت عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خدای پاک ته وسیله کړی. ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، كَانَ إِذَا قَحَطُوا اسْتَسْقَى بِالعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ المُطَّلِبِ، فَقَالَ: «اللَّهُمَّ إِنَّا كُنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّنَا فَتَسْقِينَا، وَإِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِعَمِّ نَبِيِّنَا فَاسْقِنَا»، قَالَ: فَيُسْقَوْنَ ﴾

ژباړه: له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې کله به په خلکو وچکالي راتله نو حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به په حضرت عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ باندې توسل کاوه. او ویل به یې اې الله تعالی! موږ به تاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبی کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وسیله کاوه په مورد به باران کېده او اوس دهغه تره تاته وسیله کوو ته په مورږ باران وکړې وایي باران به وشو.

[صحیح البخاری ج: ۱/ ص: ۶۵۸ (رقم الحدیث ۲۰۱۰) وفی الحلیة قال عمر هذا هوالوسیلة الی الله آه]

په توسل کې دجمهورو علماءِ کرامورایه

۱- علامه الشرنوبی په شرح التائیه کې ویلي : ویجوز التوسل بغیر الانبیاء کالشهداء والاولیاء والعلماء والصالحین) یعنې له انبیاوونه پرته په شهداوو، اولیاوو او علماوو او نیکانو باندې هم توسل جائز ده.

۲- ابوسعید الخادمي په (بریقه شرح طریقه محمدیه) کې وایي: ونقل الزیلعي جواز التوسل الی الله بالانبیاء والصالحین ولوبعدموتهم) [ارغام المرید ص: ۲۸]

ژباړه : له زیلعي نه نقل شوي دي وایي چې توسل الله تعالی ته په انبیاوو اولیاوو اونیکانو جائز دی که څه هم وروسته له مرګه وي.

۵- حضرت شاه ولی الله دهلوی رَحِمَهُ اللَّهُ وایي : ددعا له ادابو څخه داده چې اول خل په الله تعالی ثناووایي اوبیانبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خدای پاک ته وسیله کړه نو دادعا بنه قبلیږي.

[حجة الله البالغة ج ۲ / ص ۶ / طبع مصر]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- په (المهند على المفند عقائدعلماء ديوبند) کې داسې وايي ، چې زموږ اوزموږ دمشايخو په نزد توسل رواوجائز دی په دعاوو کې په انبياوو صالحينو اولياوو شهيدانو او صديقينو په ژوندکې او وروسته له مرګه ...) [عقائد علماء ديوبند ص: ۲۹]

۷- علامه اشرف على تهانوى رَحِمَهُ اللهُ وايي : دريم له خدای پاک نه غوښتنه په برکت ددغه مخلوق مقبول او داخبره جمهورو علماوو هم جائز بللې . [بوادر ص: ۷۶۱]

۷- علامه اشرف على تهانوى رَحِمَهُ اللهُ په (مأته مسائل ص: ۸) کې وايي چې دعاکول په دې طريقه چې اې الله تعالى په حرمت دنبي او ولي زما داحاجت پوره کړې داجائزدی . لکه څرنګه چې دفقه اکبر له شرحې چې ملاعلى قارى رَحِمَهُ اللهُ ليکې هم دا فهميږي ...) [ص ۳۵]

۸- فتاوى کامليه وايي چې عام خلک الله تعالى ته انبياء اواولياء وسيله کوي داجائز دی . [فتاوى کامليه طبع مصر ص: ۲۶۷]

۹- المحقق الفقيه المحدث اللكنوي په شرح ددې قول دماتن (المتوسل باقوى الذريعة) کې ويلې چې په دې کې امتثال په دې قول دخدای پاک ده . ﴿ وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ ﴾ .

۱۰- عمدة الرعايه وايي چې ډير احاديث په دې باندې دلالت کوي چې توسل په اعمال صالحه او ذوات فاضله جائز ده .

[عمدة الرعايه ص: ۱ ، شرح شرح الوقايه وكذافى السعايه له ص: ۶]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱- دشوکاني مشهوره رساله په نامه د(درالنضید) دتوسل په جوازکې لیکلې شوې ده لکه په عرف الشذی کې[ج ۲ / ص ۱۹۸ فتح الرحمانی ص ۲۳۸]

۱۲- فتح الباری شرح صحیح البخاری وایي چې دحضرت عباس رضي الله عنه له قیصې نه معلومیږي چې اهل خیر اوصلاح داهل بیت النبوت باندې وسیله کول مستحب دي . [فتح الباری ج ۴ / ص ۱۵۱) وکذا فی شرح عمدة القاری علی البخاری ج ۷ / ص ۳۲ لبدرالدین العیني]

۱۳- شیخ الاسلام حسین احمد مدنی رحمه الله فرمایي : په دعاګانو کې نیک عملونه او دهغو کوونکي صلحاء اولیاء او انبیاء او ملائکې دالله تعالی نومونه او صفات الله تعالی ته وسیله کول ددعاؤ دقبلیدلو یوه غوره اوښه ذریعه ده .

له دغه امله دهغوی شجرو ته په دغه طریقه دتوسل باندې ترتیب ورکړل شوی دی .

۱۴- توسل اوکرامت تر ژوندیو پورې خاص نه ده څوک چې داعقیده لري چې توسل او کرامت یوازې ترژوندو پورې خاص دی ، نوددوی په خپل توحید کې شرک داخل کړی داچې دوی عقیده دتاثیر دژوندیو کوي او دابنکاره خبره ده چې په حقیقت کې تاثیر دالله تعالی له لوري ده ، موجود حقیقي الله تعالی دی او دغه کبسان خو عادي اسباب دي دوی لره په دې کې څه تاثیر نشته . [الفجرالصادق ص ۵۹]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- امام العلامه النابلسی رحمه الله فرمايي : دژوندیو او مړیو ترمنځ په دې کې توپیر نشته ته دې ته نه ګورې چې ژوندي او مړي تول دالله تعالی مخلوقات دي دیوه له پاره هم په یوشي کې تاثیر نشته بلکې موثرپه هرحال کې یواځې الله تعالی دی ژوندي اومړي یوازې أسباب کېدلی شي.

[کشف النور ص: ۱۳]

دکفارو په هکله الله تعالی فرمايي: ﴿فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ ... ﴿٢٩﴾﴾ [سورة الدخان]

ژباړه : پس ونه ژړل پر دوی (یاپر هلاکت د دوی) باندې آسمانونو او زمکې.

یعنې له دې آیت نه دامعلومېږي چې په مسلمان باندې اسمان هم غمجن کېږي اویاهم اسمان اوځمکه ورباندې ژاړي.

لکه مخکې مو چې وویل : چې درسو ل الله صلی الله علیه وسلم قبر آسمان ته ښکاره شو نو دهغه په لیدلو باندې اسمان په ژړا شو داسمان د ژړا نه الله تعالی دا خلک ټول سیرابه او ښیرازه کړل.

د نیک مسلمان په مرګ باندې زمکه اواسمان ژاړي

﴿ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «اهْتَزَّ العَرْشُ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ» ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحیح البخاري ج: ۱/ ص: ۵۳۶ / باب مناقب سعد رضي الله عنه رقم الحدیث: ۳۸۰۳]

ژباړه له حضرت جابر رضي الله عنه نه روایت دی وایي: له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه مي اوریدلي ویل یې: چې د سعدبن معاذ رضي الله عنه په مرګ باندې عرش عظیم په لړزه شو.

ولې په حرکت شو؟ یاداچې هغه دده روح چې د عرش عظیم طرف ته ختله دهغې له وجې هغه ولړزېده یاداچې دده نیک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بندشول نو عرش عظیم په حرکت باندې راغی. دحضرت اسماء رضي الله عنها چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوښینه ده دهغې نه روایت دی چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه شړۍ زموږ سره وه دده دوفات نه وروسته به چې د موږ په کور کې کله مریض پیدا شو په هغه شړۍ به مو او به تېرې کړې بیا به مو هغه مریض ته ور کړې هغه به څرنګه وڅښلې خدای پاک به هغه مریض ته صحت ورکاوه. [مشکوة المصابیح ج: ۲/ کتاب اللباس ص: ۳۷۴]

حضرت ابي ایوب انصاري رضي الله عنه د روم په جنګ کې له کافانو سره په جګړه بوخت دی او داپه داسې حال کې چې دکافرانو دلبنکر شمیر لکونو ته رسېدله چې په هغوی باندې یوه مجاهد صحابي مخامخ ور باندې ور منډه کړه دکفارو دلښکر په منځ ور ګډ شو دیوې او بلې خوانه صحابه کرامو نارې ور باندې وکړې چې خدای پاک خو وایي: ﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾ [سورة البقرة: ۱۹۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو لاسو نو ځان هلاکت ته مه اچوئ دا خو دي ځان هلاکت ته وا چاوه حضرت ابي ایوب انصاري ور ته وایي چې نه تاسې غلط یاست ددغه آیت دغه مطلب نه ده دا آیت دموږ دانصارو په باره کې نازل شوی دی کله چې فتحي دمسلمانانو ډېرې شوې نو موږ انصارو په پټه په خپل منځ کې مشوره وکړه چې مخکې خو ډېر ضرورت و خپل ځان او مال مو ټول په دین لګول اوس خو مسلمانان ډېر شول دنیا وې پیدا شوې نو درځي چې لیږ، لیږ دا خپل کارو بار شروع کړو دنیا به لیږ ډېره کړو باغونه او ځمکه به لیږ برابره کړو خدای پاک آیاتونه نازل کړل چې ځا نو نه هلاکت ته مه اچوئ چې ځان او مال دې په دین ونه لګول نو دین به غریب کیږي نو بیا به خپله هلاک کېږئ او کفار به دربا ندې غا لبه کیږي نو حضرت ابي ایوب ددغې نه انکار وکړ بیا حضرت ابي ایوب په دغه حالت کې مخکې روان ؤ تر څو پورې چې دی هم شهید کیږي او بیا دشهادت په وخت کې وصیت کوي زماړی به دقسطنطونې دېوال ته نږدې کفارو ته ورخښوئ مرقات لیکي چې پس له مرګه به خلک ورتلل دده قبرمبارک ته دده په قبر باندې به ئې تبرک حاصلولو او دده دقبر په سبب به یې دمرضو شفاء غوښتله نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به شفاء ورکوله . [مشکوة ج: ۲ / ص: ۵۸۶ / کما فی اسماء الرجال لصاحب المشکوة الباب الاول فی ذکر الصحابه ومن تابعهم] نو دا تبرک په ذوات فاضلو پس له مرګه د ده ده.

نو مطلب مې دادی چې یو وارسړی دخپل ځان په باب کې تقصیرات ووینې ددغو دتقصیراتو دمعافي لپاره فقط یوه دغه لار

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ده چې صرف په عبادت زوروکړي خدای پاک ته چې دسړي وس رسیږي باید په هر عنوان وسیله طلب کړي په عمل صالح کې چې دسړي وس رسیږي دادې کوي خدای پاک ته وسیله ده دهغه په سبب به خدای پاک مغفرت ورته کوي نیک ذوات دی خدای پاک ته واسطه کوي کوم شخص ته چې په ژوند کې ورځي یاکوم زیارت ته چې ورځي پس له مرګه په دوارو کې دی په صحیح نیت ورځي څومره چې دده نیت سم ؤچې ددغه شخص په واسطه خدای پاک زما داجرمونه معاف کړي که ژوندي ته ورځي خوهغه وسیله ګرځوي خدای پاک ته خو دنیک عمل په واسطه یې وسیله ګرځوي اوکه مړي ته ورځي هغه زیارت مبارک وسیله ګرځوي خداوند متعال ته خو دنیک عمل په په وجه یې ګرځوي چې اې خدایه پاکه! داخو دستا دوست ده ته ددغه خپل دوست په واسطه ماته دخپلو ګنا هونو مغفرت وکړې ماته دنیک عمل توفیق راکړې اوداسې ددوی په اثار مبارکه ؤباندې وسیله وګرځول شي.

[تفسیر مظهري ج: ۱/ص: ۲۱۵]

دصالحانو په اثارو تبرک نیول ثابت دي

په دې خبره ځان پوه کیدل ضروري او لازمي دي چې تبرک حاصلول په انبیاوو اولیاوو اواثاروو ددوی په نصوص صحیحه او براهینو قاطعه وثابت دي. او له دې څخه انکار نه کوی مګر ناخبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سنت نبوي، نو مورږ څه انداز اثار ذکر کوو ددې له پاره چې دضرورت په وخت کې زموږ له پاره یوسند وي

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ويښتانو تبرک نيول

۱- حضرت نبي اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په منا شريفه کې نائی راوغوښت چې سر يې ورو خريي نو يوځل يې ښی لوری ويښتان په لاس کې ورکړ هغه يې وخريه ابوطلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يې راوغوښت وايي داونيسه بيايې چپ لوری هغه نايي ته ونيو هغه يې هم وخريه بيايې ابوطلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته ورکړل چې ټول ويښتان يې واخيستل نوويې ويل چې داوېسه اوپه صحابه کراموباندې يې تقسيم کړه.

[مشکوة ج: ۱/ص: ۲۵۰/ باب الحلق]

۲- اخرج الطبراني وابويعلى من حديث خالدبن وليد ان النبي صلى الله عليه وسلم اعتمر فحلق رأسه فابتدر الناس جوانب شعره فسبقتهم الى ناصية فجعلتها في هذه القلنسوة فلم اشهد قتالا وهي معي الا رزقت النصر قال الهيثمي رجالها رجال الصحيح آه.

ژباړه: له حضرت خالدبن وليد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عمره کوله نو سرمبارک يې ورخيه . نو خلک ورمخته شول چې دده مبارک دسر ويښتان واخلي زه هم ورمخته شوم چې ماته يې دتندې مبارکې ويښتان په برخه ورسيدل اوبيا مې هغه په دغه خپله خولۍ کې کېښودل زه چې هر جنګ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي یم او داخولی له ماسره وي ، نو ماته الله تعالی فتحه او نصرت نصیب کړی. نو د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندي خکه چې دده له ذات مبارک سره یې تړاؤ لرلو .

دحضرت نبي كريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په نوكانو تبرك

۲- ﴿ وكان عنده (معاويه) ازار رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورداؤه وقميصه وشئ من شعره وأظفاره فقال : كفنوني فى قميصه وأدرجوني فى ردائه ،وأزروني بازاره ، واحشوا منخري وشدقي ومواضع السجود من شعره وأظفاره، وخلوابيني وبين أرحم الرحمين ﴾ [مرقات المفاتح شرح مشكاة المصابيح ج ۱ / ص: ۴۵۰ / رقم الحديث: ۲۰۰]

ژباړه : له حضرت معاويه رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ سره درسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لنګ ، څادر ،قمیص ،څه ویښتان او څه نوکان موجود و ، نو ویل یې ماته دده مبارک په قمیص کې کفن راکړئ ، دده په څادر کې مې ونغاړئ ، دده ازار زما ازار کړئ او زما په پوزه او سواختي کې او ځایو دسجدي دده مبارک ویښتان او نوکان واچوئ نو رما او خپل رب سره پریږدئ .

نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په یو وخت کې نو کان پرېکول نو یو صحابي ته وایي چې په صحابه کرامو باندي یې تقسیم کړه.

نو ویل کېږي چې داتبرکات ترننه پورې مو جو ددي اکثرو ائمه کرامو، مخکینوخلکو به د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغه ویښتان

ساتل، نوکان به یې ساتل، دده لباس مبارک چې دده چوپانه قمیص اوږتکی څه شی به هې پیداکړل هغه به یې ساتل،تردې پورې چې دحضرت اسماء رضي الله عنها سره د نبي کریم صلى الله عليه وسلم دېرې مبارکې وېښته وو اوبه سپینوزرو کې یې ساتلي ؤ اوچې کوم مریض به ورغی هغه وېښته به یې په اوبوکې ورته وواهه بیابه یې هغه اوبه وڅښلې خدا و ندمتعال به شفاء ورکوله د افغانستان په غزني کې یې وېښته شته د پاکستان په لاهورکې شته په بخارا کې شته هغو ائمه کرامودغه حقیقت پېژاندهغو په واسطه به یې خداوندکارونه جوړول دده وېښتان دده لباس دده نوکان ترننه پورې خلکوساتلي دي

۴- ﴿ قَالَ: فَوَاللهِ مَا تَنَخَّمَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نُخَامَةً إِلَّا وَقَعَتْ فِي كَفِّ رَجُلٍ مِنْهُمْ، فَدَلَكَ بِهَا وَجْهَهُ وَجِلْدَهُ، وَإِذَا أَمَرَهُمْ ابْتَدَرُوا أَمْرَهُ، وَإِذَا تَوَضَّأَ كَادُوا يَقْتَتِلُونَ عَلَى وَضُوئِهِ... الحديث ﴾ [صحیح البخاری کتاب الشروط باب الشروط فی الجهاد ج: ۱ ص: ۳۷۸/۳۷۷ / رقم الحدیث ۲۷۳۱ / ۲۷۵۱ وکتاب الوضوء ج: ۱/ ص: ۳۸]

ژباړه : حضرت عروه رضي الله عنه وایي: زمادي په الله تعالی قسم وي رسول الله صلى الله عليه وسلم نه دي سوخ کړي له پوزې اوبه دپوزې مګر صحابه وو به لاس ورته نیولی و بیابه یې په مخ او نور وجود موښل اوچې کله به یې دڅه امر ورته وکړ هغه به یې په تیزي سره په ځای کاوه ،کله به یې چې اودس کاوه نو داوداسه په اوبو به یې داسې راتول شول تردې به و چې په دې اوبو دوی جنګ سره وکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- ﴿ عَنْ أَسْمَاءَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: أَنَّهَا حَمَلَتْ بِعَبْدِ اللهِ بْنِ الزُّبَيْرِ، قَالَتْ: فَخَرَجْتُ وَأَنَا مُتِمٌّ فَأَتَيْتُ الْمَدِينَةَ فَنَزَلْتُ بِقُبَاءٍ فَوَلَدْتُهُ بِقُبَاءٍ، ثُمَّ أَتَيْتُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَضَعْتُهُ فِي حَجْرِهِ، ثُمَّ «دَعَا بِتَمْرَةٍ فَمَضَغَهَا، ثُمَّ تَفَلَ فِي فِيهِ، فَكَانَ أَوَّلَ شَيْءٍ دَخَلَ جَوْفَهُ رِيقُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ حَنَّكَهُ بِتَمْرَةٍ ثُمَّ دَعَا لَهُ، وَبَرَّكَ عَلَيْهِ وَكَانَ أَوَّلَ مَوْلُودٍ وُلِدَ فِي الإِسْلَامِ» ﴾

[صحيح البخاري ج ۱ ص ۵۵۵ كتاب مناقب الانصار رقم الحديث ۳۹۰۹]

ژباړه: له حضرت اسماء رضي الله عنها نه روايت دی وايي: چې کله عبدالله ابن الزبير رضي الله عنه زما پرنس ؤ نو زه له مکې معظمې دهجرت په نيت راووتم کله چې مدينې منورې ته راغلم دحمل موده مې پوره وه په قبا مقام کې مې واړول نو عبدالله ابن زبير دې دنياته سترګې راوغړولې.

نو رسول الله صلی الله علیه وسلم ته مې رواوړ هغه په خپله غيږه کې کېښود بيايې خوماوې را وغوښتې په خوله مبارکه کې يې ښې ميده کړې له هغه وروسته يې دعبدالله ابن زبير په خوله کې ورکړې ، نو دده خېټې ته چې اول څل داخلې شوې هغه درسول الله صلی الله علیه وسلم لاړې مبارکې وې او بيا يې په خجيرو باندې دده تحنيک (خرما يې په تالو ورومو ښلې) او دعا يې ورته وکړه اودبرکت غوښتنه يې ورته وکړه . او دمدينې منورې په مهاجرينوکې دغه اول بچی وچې پيداشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْخُلُ بَيْتَ أُمِّ سُلَيْمٍ فَيَنَامُ عَلَى فِرَاشِهَا، وَلَيْسَتْ فِيهِ، قَالَ: فَجَاءَ ذَاتَ يَوْمٍ فَنَامَ عَلَى فِرَاشِهَا، فَأُتِيَتْ فَقِيلَ لَهَا: هَذَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَامَ فِي بَيْتِكِ، عَلَى فِرَاشِكِ، قَالَ فَجَاءَتْ وَقَدْ عَرِقَ، وَاسْتَنْقَعَ عَرَقُهُ عَلَى قِطْعَةِ أَدِيمٍ، عَلَى الْفِرَاشِ، فَفَتَحَتْ عَتِيدَتَهَا فَجَعَلَتْ تُنَشِّفُ ذَلِكَ الْعَرَقَ فَتَعْصِرُهُ فِي قَوَارِيرِهَا، فَفَزِعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «مَا تَصْنَعِينَ؟ يَا أُمَّ سُلَيْمٍ» فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللهِ نَرْجُو بَرَكَتَهُ لِصِبْيَانِنَا، قَالَ: «أَصَبْتِ» [صحيح المسلم/ ج: ۲، باب: طيب عرقه صلى الله عليه وسلم والتبرک به ص: ۲۵۷ / رقم الحديث ۲۳۳۱]

ژباړه: له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه نه روایت دی وایي: یوځل رسول الله صلی الله علیه وسلم د ام سلیم کورته ورغی دهغې په فرش باندې ویده شو او دا کور نه وه.

بیاوایي: چې یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم ددې په فرش ویده و نو په دې راتګ وشو(یعني چا خبره کړه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم درکره راغلی) ورته وویل شو چې دا نبی صلی الله علیه وسلم دی دتاپه کور کې ستا په فرش باندې ویده ده، نو دا راغله او حال داچې له نبی کریم صلی الله علیه وسلم څخه خولې روانې وې او دځرمنې یوه ټوټه په جمه شوې وې.

نو دې هغه شیشه خلاصه کړه لګیا شوه دغه خولې یې په پمبه (مالوچو) یا ځیره را اخیستې او له هغه نه یې په شیشه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نښتېخلې ، نو رسول الله ﷺ وویریده او وې ویل اې ام سلیم ! څه کوې ؟

دې ورته وویل زه د برکت امید لرم د خپلو کمکیانو له پاره . نو ده مبارک ورته وویل چې دادې حقه خبره وکړه .

۲- ﴿ عَنْ أَنَسٍ، عَنْ أُمِّ سُلَيْمٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْتِيهَا فَيَقِيلُ عِنْدَهَا فَتَبْسُطُ لَهُ نِطَعًا فَيَقِيلُ عَلَيْهِ، وَكَانَ كَثِيرَ الْعَرَقِ، فَكَانَتْ تَجْمَعُ عَرَقَهُ فَتَجْعَلُهُ فِي الطِّيبِ وَالْقَوَارِيرِ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَا أُمَّ سُلَيْمٍ مَا هَذَا؟» قَالَتْ: عَرَقُكَ أَدُوفُ بِهِ طِيبِي ﴾ [صحیح المسلم/ج ۲/ باب طیب عرقه صلی الله علیه وسلم والتبرک به ص ۲۵۷ / رقم الحدیث ۲۳۳۲]

حضرت انس رضی الله عنه له خپلې مور ام سلیم نه روایت کوی وایي : چې رسول الله ﷺ به د دې کره دغرمې دارام کولو له پاره ورتللو ، نودې به څرمن ورته اچوله نو دغرمې خوب به یې ورباندې کاوه او دده مبارک څخه به ډیرې خولې بهیدې، نو دې به یې هغه خولې مبارکې یوځای کولې په خوشبویې اوشیشه کې به یې اچولې ،رسول الله ﷺ ورته وویل اې ام سلیم ! داڅه دې ؟

دې ورته وویل : دا ستا خولې دې له خپلو خوشبویو سره یې ګډوم ترڅو دعطرو په بوی کې نوربنه والی راشي .

۲- ﴿ عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ أَنَّهَا أَخْرَجَتْ جُبَّةَ طَيَالِسَةٍ كِسْرَوَانِيَّةٍ لَهَا لِبْنَةُ دِيبَاجٍ، وَفَرْجَيْهَا مَكْفُوفَيْنِ بِالدِّيبَاجِ، فَقَالَتْ: هَذِهِ كَانَتْ عِنْدَ عَائِشَةَ حَتَّى

(c) ketabton.com: The Digital Library

قُبِضَتْ، فَلَمَّا قُبِضَتْ قَبَضْتُهَا، وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُهَا، فَنَحْنُ نَغْسِلُهَا لِلْمَرْضَى يُسْتَشْفَى بِهَا ﴾ [صحيح المسلم ج ۲ ص: ۱۹۰ کتاب اللباس ۱-بَابُ تَحْرِيمِ اسْتِعْمَالِ أَوَانِي الذَّهَبِ آه رقم الحديث۲۰۶۹ مشکوة المصابيح ج ۲ ص: ۳۹۶]

ژباړه : له حضرت اسماء بنت ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روايت دي وايي: چې دې عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغه طيالسی اوکسرايي چپنه مبارکه راوبسته چې غاړه او راکته زی يې په وريښمو جوړه وه . او څاکونه يې هم په وريښمو جوړ شوي ؤ نو دې وويل دا چپنه له حضرت عايشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا سره وه کله چې هغه له دنيا څخه ولاړه نو ماته پاتې شوه ، دابه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اغوسته او اوس يې موږ دمريضانو له پاره اوبه پرې کړو بيا هغه اوبه مريضانو ته ورکړو هغوی ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ شفاهم ورپه برخه کوي.

۸- ﴿ وقدشرب عبدالله بن الزبير وسفينة ومالک بن سنان وام ايمن وغيرهم دم رسول الله صلى الله عليه وسلم ﴾ [اخرجه الطبرانی والحاکم والدارقطنی وذکره فی المواهب الدنيه آه]

يعنې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وينې عبدالله ابن زبير ، حضرت سفينه حضرت مالک ابن سنان او ام ايمن رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ او نوروهم څښلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- ﴿ وذکر العلامة الشامي ص: ۳۹/ ج: ۱ / قال الامام الشافعی انی لأتبرک بأبی حنیفة وأجئ الی قبره فاذا عرضت لی حاجت صلیت رکعتین وسالت الله تعالی عند قبره فتقضي سریعا وفي الصفحة ۴۲/ جلد: ۱ / قوله ومعروف الکرخي ابن فیروز من المشائخ الکبار مجاب الدعوات یستسقي بقبره وهو استاذ السری السقطی. ﴾

ژباړه: په ردالمحتار کې علامه ابن عابدین رَحِمَهُ اللّٰهُ لیکلي چې امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ ویلي چې زه په امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ تبرک حاصلوم او دده قبر ته ورځم کله مې چې کوم حاجت پیداشي نو زه دده دقبر په خوا کې دوه رکعته لمونځ وکړم اودی الله تعالی ته وسیله کړم زرترزره مې هغه حاجت الله تعالی دده مبارک په واسطه پوره کړي.

همدارنګه معروف کرخي ابن فیروز رَحِمَهُ اللّٰهُ دسري السقطی رَحِمَهُ اللّٰهُ استاد له لویو علماء کرامو څخه ده چې مستجاب الدعوات هم ؤ چې دده قبرهم خلک الله تعالی ته دباران کولو له پاره وسیله کوي.

نو تبرک اوتوسل په دغو ټولو شیانوباندې جائزه ده که جائز وای نو مخکې علماوو او ائمهٔ کرامو نه قبول پرې کولو او نه یې دغه عمل ترسره کولو سره له دې چې دهغوی تقوی دهغوی علم او دهغوی احتیاط کول په ډیره لوړه درجه کې ؤ. نو دخپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقصیراتو دمغفرت لپاره سړی باید هره لار ولټوي دمغفرت بهترینه لار هغه د نقشبندیې طریقې د شجرې مبارکې ویل دي.

د نقشبندیې مبارکې د شجرې د ویلو فائدې

دازمونږ دطریقې چې کومه شجره ده دخپل شیخ نه نیولې تر رسول الله ﷺ پورې داولیاوو د نومونو چې کوم کوم یادونه شوې داچې سړی روزانه یوواري په دغه نیت باندې وایي چې خدای پاکه! دې دغو اولیاوویه واسطه زما ذکر جاري کړې ددغو په برکت ماته مغفرت وکړې ددغو په بر کت ماته علم راکړې نو هر صحیح نیت چې سړی په کې کوي خدای پاک یې دهغه نیت سره سم کار ترسره کوي حتی دهند په لویو، لویو هستیو به چې مرضونه او مصائب راغلل، نو ددغې شجرې نو مونه به یې ورته لیکل خدای پاک به دهغو په سبب خلکو ته شفاء ورکوله او مصائب به یې لرې کول ، ځکه هغه توسل به دوی باندې بیرته په واقع کې توسل ددوی په نېکو اعمالوده خدای پاک ته هغه نېک عمل وسیله کول دي حتی دځینې مریدانو نفي اثبات نه کیږي مشائخ کرام داطریقه ورته ښیي چې اول دې لطائفې وکړي اوبیادې شجره ووایي په دغه نیت باندې چې خدای پاک دې ددغو داولیاوو په بر کت باندې زما نفي اثبات ورسوي نو خدای پاک یې نفي اثبات پوره کوي، بلکې دهر نیک مقصد لپاره یې چې سړی خدای پاک ته وسیله کړي هغه مقصود به یې پوره کوي نو داتبرک اوتوسل په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذوات فاضله ووچې یوځلې په احادیثو صحیحه ونه ثابت ده نو
داځای دشک او اشتباه ځوپاتې نشو دابايد سړی په کامل اخلاص
او اعتقاد باندې وکړي څومره چې یې وس رسیږي دشجرې ویل
باید پرې نه ښودل شي داډېر مفید دی دلطائفو دعاوې بایدوویل
شي داهره لطیفه خپل متصرف لري ددغې لطیفې ددعاپه برکت د
هغې لطیفې دمتصرف روحانیت حاضرېږي خدای پاک هغه لطیفه
ورسره جاري کوي دازمونږ دلطیفو چې کومې دعاوې دي دخپنې
طریقومستقل سبقونه دي خودا زمونږ د حضراتو مبارکینو
مجددینو اندراج ده چې په یوه لطیفه کې درې یا څلورکارونه کېږي
نوداچې په غور باندې دلطیفو دعاوې وایي اوشجره وایي اوهغه
خدای پاک ته وسیله ګرځوي نومؤثر واقع کېږي ښکه رسول الله
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپل صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایي چې: ما وسیله وګرځوه،
که وسیله مؤثره نه وای بیابه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته ویلي ؤ چې
دوه رکعته لمونځ او دعا وکړه. خو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د لمانځه
امر هم ورته کوي چې دا یو صالح عمل ده اوداهم ورته ښیي چې د
الله تعالی ثنا اودهغه په پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې درود ووایه اوله
دې سره سره دا هم ورته وایي چې ما الله تعالی ته وسیله وګرځوه،
الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دې مقصود حل کړ . نو کله چې صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ
دغه عمل وکړ نو الله تعالی یې دواړه سترګې ورته روغې کړې.
[حضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۶۷]

[اخرجه النسائي والترمذی جامع الترمذي ابواب الدعوات ج ۲ / ص ۶۵۷ /
والبیهقي والطبرانی بسندصحیح واخرجه البخاري فی تاریخه وابن ماجه والحاکم
باسنادصحیح]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو په دې کې دې ته اشاره ده چې انسان باید په دې تولو شیانو کې کوشش وکړي، عمل دې هم کوي او وسیله دې هم لټوي، او بیا په دغې وسیلې جوړولو کې د مړي او ژوندي د لیرې او نژدې کوم توپیر نشته.

که فکر وکړو چې یو جادوګر وي هغه د شیطان نومونه او ناروا اوراد پخوي، د شیطان د نوم د ډېرو یادولو له امله ورسره د شیطان ملګرتیا پیدا شي، له ډېرو سره په ناروا کارونو کې مرسته هم کوي، اکثره جادو ځومره مؤثر وي چې خلک مرګ ته ورسوي، مېړه او ښځه سره بېل کړي، خپل خپلوان سره جلا کړي، دا ولې؟ ځکه چې شیطان مرسته ورسره کوي، نو چې د شیطان د نوم په یادولو د شیطان ملګرتیا له هغه سره پیدا کېږي، نو د الله تعالی د دوستانو د نومونو په ویلو به له هغوی سره دوستي او ملګرتیا نه پیدا کېږي؟ بلکې غوره ملګرتیا به یې په برخه کېږي.

اسماء الحسنی چې یو څوک ځومره ډېر وایي نو له الله تعالی سره یې نوره مینه ډېره پیدا کېږي، ځومره چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نومونه یادوي نو له هغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره یې مینه او محبت نو هم زیاتیږي، همداسې د اولیاء الله کرامو نومونه چې یادوي نو له هغوی سره یې مینه او تعلق ډېر پیدا کېږي، نو لنډه دا چې دا ډېره یادونه د تعلق او ملګرتیا جوړولو یوه لاره ده.

د (مزارات اولیاء هرات) په نوم یو کتاب دی، په دې کتاب کې د یوه حدیث شریف مضمون رانقل کړی شوی دی چې: د قیامت په ورځ به له یوه انسان سره الله تعالی حساب وکړي، نیکي او بدي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې سره برابر شي، نو الله تعالی به ورته ووايي چې ورشه يوه نيکي راپيدا کړه ترڅو دې وبښم، نو دغه شخص به ډېر وګرځي خو هغه يوه نيکي به پيدا نه کړي، ځکه چې په هغه ورځ هرڅوک محتاج وي،نو څوک نيکي کله بل چاته ورکوي، بيا به الله تعالی ورته د خپل يوه ولي نوم واخلي چې زما د هغه فلانکي دوست نوم دې زده ؤ؟ دی ورته په خواب کې وايي چې: هو! نو الله تعالی به ورته وايي چې: بس يواځې په همدې نوم زده کولو مې وبښلې.

نو چې سړی لږ فکر وکړي چې په وسيله الله تعالی ته سړی نږدې کېږي، نو په نبي کريم ﷺ چې څوک يو ځل درود شريف ووايي نو الله تعالی او ملائکې په هغه سړي لس لس ځله درود وايي. د جُمعې مبارکې په شپه چې يو څوک درود شريف ووايي نو په څواب کې يې الله تعالی او ملائکې په ده باندې اويا ځله درود وايي. [مشکوة ج: ۱/ص ۸۶/۸۷ باب الصلوة علی النبی ﷺ]

نو په کارده چې د جُمعې په شپه او په بل هر وخت کې په نبي کريم ﷺ باندې درود ووېل شي، ځکه په مقابل کې به يې الله تعالی په مونږ باندې درود اورحمت نازلوي، ځکه چې الله تعالی په دې کار باندې راضي کېږي، دده جل جلاله د دوست ثناء دې ادا کړه، ځکه چې رسول الله ﷺ د الله تعالی محبوب دی، دده د محبوب ثناء او صفت دې ادا کړې، نو په مقابل کې يې الله تعالی دومره ورباندې خوشاله شو چې د هغه له وجې يې په تا باندې اويا رحمتونه نازل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کوم ځای کې چې د خدای تعالی نوم اخیستل کېږي په هغه ځای د الله تعالی رحمت نازلیږي.

د نیکو خلکو د نومونو د یادونې په واسطه په هغه ځای انوار نازلیږي

جُناب حضرت قدوتنا مرحوم انوار المشائخ فضل الدین خلیفه صاحب (قدس الله سره) چې دارغندي په خلیفه صاحب باندې یې شهرت لرلو هغه به دا واقعه ډېره بیانوله چې: یو ولي په یوه ځای تېرېده نو ویې لیدل چې: انوار وریږي، نو ده دا گمان وکړ چې دلته به کوم ژوندی بزرگ (ولي) وي، ورته وربه شم او څه به ورڅخه زده کړم، یا به کوم زیارت وي او هلته به دعا وکړم، الله تعالی به مې کارونه جوړ کړي. دغه بزرگ وایي: کله چې دغه ځای ته ورغلم نو هلته د غلو یوه ډله ناسته وه، او هغه غلا شوی سامان یې سره په خپل منځ کې سره وېشلو. زه حیران شوم چې دا زما کشف بې ځایه وه که کوم بل څه چل ده؟ (خلیفه صاحب مبارک به ویل چې: چونکې د الله تعالی اولیاء هوښیار دي په تلوار کوم کار نه کوي). نو دغه بزرگ له دې غلو څخه پوښتنه وکړه چې: د دغه مال له تقسیم نه مخکې تاسې په څه شي لګیا وئ؟ له هغوی نه یوه کس ورته وویل چې: زمونږ دغه ملګري د حضرت پیران پیر صاحب یوه واقعه بیانوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګورئ ! سره له دې چې دا شخص فاسق دی، غلا یې کړې، خو چې د خدای تعالی د کوم دوست واقعه بیانوي نو هلته الله تعالی بیاهم خپل رحمت نازل کړی دی. نو بیا چې یو سړی مسلمان وي، بیا طالب او نیک عمله شي، مجاهد او صوفي شي اوبیا له دې ښه سرېتوب سره ،سره د الله تعالی د دوستانو بیان کوي ، دهغوی واقعات ذکر کوي، نو په هغه به څومره رحمتونه نازلیږي؟ دا طبعي خبره ده چې په کوم مجلس او وعظ کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دوستانو نومونه یاد کړل شي نو ډېر اثر پکې وي، ځکه هلته ددوی روحانیت متوجه شي اود هغه سره د الله تعالی رحمت نازل شي، اویه کوم مجلس کې چې د الله تعالی رحمت نازل شي نو له هغې سره د انسانانو حالت بدلیږي، بیا یې په ذکر، دعا اونورو اعمالو کې اثر پیدا کېږي. چې دا اثر خورا ګټور وي.

نو دغه شجرې اود لطائفو دعاګانې هر وخت وایاست، مه یې پرېږدئ ! نو مطلب داچې د وسیلې ثبوت شته، په آیاتونو او احادیثو باندې ثابته ده، د مړي او ژوندي په باره کې، د عمل په باب کې اود ذوات فاضله ؤ په باب کې، نودا ټول ثابت دي، په دې کې باید سړی اشتباه ونه کړي، باید په اخلاص سره دې شي ته متوجه وي د شجرې ویل ددغه توسل له قبیلې څخه دي، په دغه سره انسان بهترین توسل حاصلولای شي، نوپه هېڅ حالت کې باید پرې نه ښودل شي، همدارنګه د لطائفو په دعاګانو کې مشائخ کرام وسیله کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلطائفوپه وخت کې دعاوې

د اولنۍ (قلبي) لطيفې دعا: (الهی تجليات صفات افعال خودراکه ازلطيفه قلبی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی عليه وسلم بلطيفه قلبی حضرت ادم علی نبيناوعليه صلوة وسلم رسانيدی همان تجليات بلطيفه قلبی من حقير هم برسان بواسطه مرشدين طريقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم.)

نو په دې ځای کې وسيله راغله. معنا داچې خدايه پاکه ستا هغه رڼاګانې او انوار چې د رسول الله ﷺ له زړه مبارک څخه د حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ زړه مبارک ته دې رسولي دي، نو هغه رڼاګانې اوانوار زما عاجز زړه ته راورسوې، خو په واسطه د مرشدينو ددغه طريقت چې هغه په دغه شجره کې ځومره اولياء الله ذکر دي (يعنې خصوصاً زما د خپل پير په واسطه الله پاکه! هغه انوار او تجليات زما زړه ته راورسوې).

د دوهمې (روحي) لطيفې دعا: (الهي فيض صفات ذاتی که از لطيفه روحي حضرت محمد صلی الله تعالی عليه وسلم مصطفی بلطيفه روحي حضرت نوح وحضرت ابراهيم علی نبينا وعليهما الصلوة وسلم رسانيدي همان فيض بلطيفه روحي من حقيرهم برسان بواسطه مرشدين طريقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم.)

يعنې هغه د ذاتي صفاتو فيض چې د رسول الله ﷺ له مبارکې روحي لطيفې نه دې د حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ او حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابراهيم عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ روح ته دې رسولي دي، خدايه پاکه ! زما عاجز روح ته يې هم راورسوې، په وسيله د اولياوو ددې لارې ، خصوصاً زما د خپل پيرمبارک په وسيله باندې.

د دريمې (سِري) لطيفې دعا : (الهي فيض شيونات ذاتی که از لطيفه سِري حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی عليه وسلم بلطيفه سِري حضرت موسی عليه الصلوة وسلم رسانيدي همان فيض بلطيفه سِري من حقير هم برسان بواسطه مرشدين طريقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

معنا داچې: اې خدايه پاکه ! هغه فيض د شيوناتو ستا چې له لطيفهٔ سري دنبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه دې لطيفهٔ سري د موسی عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ ته رسولی دی هغه فيض زما عاجز لطيفې ته هم راورسوې ، ددغې لارې د اولياء کرامو په واسطه ، خصوصاً زما دخپل محبوب مرشد په واسطه .

دڅلورمې (خفي) لطيفې دعا : (الهي فيض صفات سلبی که ازلطيفه خفی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی عليه وسلم بلطيفه خفی حضرت عيسی عليه الصلوة وسلم رسانيدي همان فيض بلطيفه خفی من حقير هم برسان بواسطه مرشدين طريقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

معنا داچې: اې خدايه پاکه ! هغه د خپلو سلبي صفاتو د لطيفهٔ خفي چې د رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له لطيفهٔ خفي نه دې حضرت عيسی عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ ته رسولی دی، هغه فيض زما خفي لطيفې ته هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي، د اولیاء کرامو په واسطه، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

د پنځمې (اخفی) لطیفې دعا : (الهي فیض انوار جامع شان العلم لطیفه اخفی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه اخفی من حقیرهم برسان به واسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم.)

اې خدایه ! هغه فیض د شان العلم د انوارو دلطیفې اخفی درسول الله ﷺ، زما اخفی لطیفې ته راورسوي، په واسطه د اولیاء کرامو ددغې لارې، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

نو د هرې لطیفې په دعا کې اولیاء ورسره دي، دنقشبندیې طریقې ټول اولیاء کرام عموماً او خپل مرشد خصوصاً په دې دعا کې وسیله کوي. بیا دعا کوي چې: خدایه زما دزړه ذکر جاري کړې !، زما دروح ذکر جاري کړې !، زما سِر جاري کړې !، زما خفي جاري کړې !، زما اخفی جاري کړې !.

دا دعاګانې اوسنۍ نه دي، بلکې له ډېر پخوا نه رانقل شوې دي، په اردو، فارسي اوهمدارنګه په افغانستان کې هم په ډېرو کتابونو کې دا دعاګانې رانقل کړل شوې دي، ځکه چې د فارسي ژبه یو وخت په بخارا، سمرقند اوهندوستان کې ډېره رائجه وه. نو په فارسي ژبه چې څرنګه رانقل کړې شوې دي، هماغسې پخپل حال پاتې دي او چا څه تغیر اوبدلون ندی راوستی.

همدارنګه د بیعت (تلقین) الفاظ ټول خلیفه صاحبان په فارسي ژبه وایي، ځکه حضراتو مبارکینوته هم په فارسي ژبه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الفاظ را نقل شوي وو ، نو دوی دادب له وجې کوم تغیر او بدلون پکې رانه وستلو او هغه يې وسیله وګرځول .

نو د هر کار چې جوړېږي هغه په دغه باندې چې عمل هم وسیله کړي هغه اشخاص هم وسیله کړي بیا د سړي د دنیا او دا خیرت ټول کار و نه جوړېږي نو د هر ملګري تر ډېره وخته په و ظیفو با لکل نه پو هېږي پوهېدل شرط نه دي بلکې کول يې شرط دي پو هېږ وکه نه پو هېږو مونږ ته د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ حکم ده چې ذکر کوئ مایادو ئ نو مونږ به يې کوو خو دغه يې لارې دي چې لږ محنت و شي په مجلس کې لږ احتیا ط و شي په خو را ک کې لږ احتیاط وشي دغه دلطائفو دعاګانې اوشجرې وویل شي نوبیا يې سړی زر په اثر پوهیږي حضرت مجدد صاحب ته يو څوک خط وراستوي دا شکا یت ورته پکې لیکي چې زیات وخت مې په طریقت کې تېر شو تر اوسه پورې په هیڅ نه پوهېږم هغه په خواب کې ورته لیکي

چشم بند و گوش بند و لب بند گر نه بینی سر حق ، بر من بخند

سترګې له حرامو لیدلو نه بندې کړه غوږونه دحرامو له اوربدلو نه بند کړه ژبه له حرامو مجلسو نه بند ه کړ ه که د خدا ی پاک اسرا ر دې ونه لید ونو په ماپورې وخانده .

موږ پرهیز نه دی کړی چې څه مو مخې ته راځي نومخ نه ترینه اړوو ، بیا شکایت کوو چې په وظیفو نه پوهېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت نورالمشائخ صاحب ته په خط کې يوڅوک همدغه شان شکايت ليکي چې دومره وخت مې په طريقت کې تېرشوتراوسه په هيڅ نه پوهېږم ده مبارک په ځواب کې ورته ليکلي ؤ چې محبه! خوراک کم کوه ذکر ډېر کوه د طريقت رنګه مه بدوه.

مونږ که په ټول شواروز کې پنځه ميلته وظيفه وکړو نوبيا زيات شکايت کووچې وظيفه نه کيږي چې اوقات ضايع نه شي دغه دتوسل لحاظ ورسره وشي تا سې يو ه جمعه په پا بند ي سره وظيفه و کړئ له ناکاره مجلسو اودبازار له تګ اوله غيبتو اودرواغونه اجتناب وکړئ لږ وظيفې ډېرې کړئ دشجرې ددعاولحاظ ورسره وکړئ چې هر ملګرى دننه په يوه جمعه کې په اثريې پوه نه شوبيايقيني ده چې نقصان په مونږ کې موجود ده.

په دې لارې کې نقصان نشته چې يوځل دې لارې ته سړی معتقد شونوبيا خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ دغسې څوک نه پرېږدي خامخا يې برخمن کوي.

اللّٰه اللّٰه اللّٰه

اللّٰه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۲) مجلس

په عباداتوکې دحضوربرابرېدلواسباب

هر عبادت چې په حضور باندې وي هغه خدای پاک ته ډېر مقبول ده دعاده لمونځ ده حج ده جهاد ده هر عبادت ده چې په هغه کې خشوع اوحضور وي خدای پاک ته ډېر پسند یده مقبول ده که حضورنه ؤیکې برابرپه هغه عبادت خاص اثرنه مرتب کیږي.

دحضوردبرابرولوطریقه:

کتابونه لیکي دانسان حضورچې نه برابرېږي دده خیال اوذهن کې سوچونه اوفکرونه ډېر ورځي ددغه لپاره دوه لاملونه دي:

دحضورنه برابریدلو اول لامل:

کله دظاهر نه دباندې د سړي زړه ته څه شی تېرېږي یایې په زړه کې یوشي ځای نیولی وي دبهرنۍ له طرف نه چې دسړي زړه ته څه تېرېږي هغه اکثره یادنظر له لارې وي یاداوریدلو (غوږونو) لارې وي. یعنې چې کوم شی ډېر وینې د هغو لیدلو له امله د سړي تعلق ورسره پیداکیږي، بیاپه لمانځه کې هم دده دذهن څخه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزي يا چې کوم شی اوري د اوربدلو په سبب د سړي ذهن او عقل ته هغه شی ور ټېرېږي په لمانځه کې يې حضور نه برابرېږي ددغې وجې نه دستر ګو او غوږو کنترول پکارده چې دا کنترول شی هلته ذهن ته بيا غلط سو چونه نه ورلوېږي حضرت عبد الله بن عمر رضي الله عنه به چې په کوم ځای کې لمونځ کاوه نو په هغه ځای کې به چې قرآن کريم توره يا يو ليکلي شی ايښی و ترڅو به يې لمونځ نه کاوه چې هغه به يې نه وه لرې کړی ددغې وجې نه فقهي مسئله هم داده چې دجومات نقش کول که په شخصي خپلو رو پيو باندې جوړ کړي ګچ او چونه ور کول جائز دي خو ليکن دا خبره پکې شرط ده چې داسې نقشو نه به نه وي پکې چې حضور خرابوي چې هغه دقبلې په طرف باندې وي نو ستر ګې په هغو باندې لګيږي هغه دزړه حضور خرابوي.

رسول صلی الله علیه وسلم خطبه اوبله دسرو زروګوته يې په لاس په دې وخت کې دنرانو له پاره هم سره زر حلال ؤ دحراموالي حکم يې بيا وروسته راغي دخطبې په ما بين کې يې دا ګوته وشړله او وې غورځوله وايي چې زما حضور يې خراب کړ کله زه ددې طرف ته ګورم او کله زه ستاسې طرف ته ګورم نو ددغې وجې نه د لمانځه او بل عبادت په وخت کې دستر ګو کنټرول پکارده چې سړی ستر ګې کنټرول کړي نو دهغه غلط سو چونه ډېر کنټرول کيږي.

دمشا يخو کرامو اکثره چيله خانې داسې وې چې يواځې به يې خان ته دومره ځای برابراوه چې هلته به پکې د سجدې ځای و، د دېوال بېخ ته به نژدې دربده، ځکه د فقهي مسئله هم داده چې ترڅو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرې سترګې په کنټرول کې وي، له دې وجې نه په داسې ځای کې عبادت کول چې هلته آواز او سرود نه اوري، هلته دنیاوي مجلسونه نه وي، نو په داسې ځای کې دې عبادت کوي، او که دغه شیان وي، نو بیا د زړه حضور نه برابرېږي، سروز خو په خپل ځای پرېږده بلکې په جومات کې به د قرآن کریم تلاوت هم په زوره نه کوي، ځکه چې لمونځ کوونکي ته تاوان رسیږي. د خارجي اسبابو کنټرول په کار ده لکه سترګې، غوږونه ځکه چې ددې له امله د انسان حضور په عبادت کې خرابیږي

له دې وجې نه مشائخ کرام رَحِمَهُمُ اللّٰهُ د ذکر په آدابو کې دا لازمي کړې چې کله د ذِکر په حلقه کې کېناستې نو سترګې به پټوي، ځکه په دې سره حضور ښه برابرېږي، غوږونه یوائې تلاوت او ذکر ته متوجه کړه نو حضور به دې په خپله برابر شي.

دحضور نه برابریدلو دوهم لامل:

کله دیو چا خیالات خراب او بې ځایه وي، نو حضورېې نه برابرېږي. دا ځکه چې له دې نه مخکې د انسان په زړه کې یو بل شي ځای نیولی وي، نو له هرڅه مخکې د هغه لیرې کول په کار دي، مخکې له دې چې یوڅوک په لمانځه شروع وکړي نو اول دې هغه څه له زړه څخه وباسي چې دده حضور وربانديې خرابیږي، دا خبره دې په ذهن کې راولي چې زه د خدای تعالی حضور ته دریږم، له رب کریم جَلَّ جَلَالُهُ سره به خبرې کوم، مناجات به ورسره کوم، نو ماته هم په کار ده چې له نور هرڅه نه تعلقات قطع کړم، که له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره سره بیا هم دا سوچ نه لیرې کېده نو بیا یې د لرې کولو طریقه داده چې کله په لمانځه کې قرائت شروع کړي نو د قرائت الفاظو او معانیو ته دې پام کوي، د هغه په معنا کې دې سوچ کوي، که په خپله قرآن کریم وایي او یا یې له امام څخه اوري نو معنا ته دې پام کوي، کله چې یې د قرآن کریم معنا ته فکر شو نو له زړه څخه یې هغه بېکاره سوچ په خپله وزي خو که بیا هم سوچ نه بدلېده نو بیا دې دهغه شي د لیرې کولو له پاره بنیادي لاره پیدا کړي لکه حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته حضرت ابی جهیم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوه شړۍ راولېږله، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم لمونځ پکې وکړ، خو کله چې یې لمونځ وکړ نو فی الحال یې دغه شړۍ وروسته او بېرته یې ورته ولېږله او ورته وې ویل چې د ابی جهیم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه ساده شړۍ ماته راوړئ اودا بېرته هغه ته یوسئ ځکه چې په دې شړۍ کې نقشونه دي، زما حضور یې خراب کړ.

همدارنګه حضرت ابوطلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باغ کې لمونځ کوي، په ونو کې مرغان ګرځي ، دی دهغو طرف ته متوجه شو ، حضور یې خراب شو، نو له لمانځه نه وروسته نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وایي چې: دا باغ مې ددې له وجې صدقه کړ چې په لمانځه کې یې زما حضور راخراب کړ [موطأ امام مالک بحواله مجالس مفتی اعظم وحیاة الصحابه]

دحضرت عثمان ذی النورین رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خلافت په وخت کې ده ته یو سړی راغی، نو حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایي چې: د خرما د یوې ونې لاندې مې لمونځ کاوه او خرما ته مې پام شو او د هر خوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې راکړې، تول سوچ مې په هغه ونه کې بند شو، د دې سوچ له وجې زما هغه راز او نیاز چې زما او د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ترمنځ و هغه کمزوری شو، نو اوس زه هم دغه باغ د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لاره کې صدقه کوم، حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه باغ بیا په پنځوس زره دیناره باندې خرڅ کړ.

نو هر عبادت چې یو څوک کوي نو خامخا به حضور برابروي، د حضور د برابرولو علاج او طریقه داده چې هغه اسباب چې دهغې له وجې انسان ته سوچونه پیدا کېږي نو که هغه اسباب له خارج څخه وي دهغو دفاع دې وکړي مثلاً د سترګو، غوږونو له طرفه او که د ذهن له طرفه وي یا د زړه له طرفه وي نو دهغه محبت دې له زړه څخه وباسي.

اول باید حضور برابر کړی شي چې زه د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خبرې کوم، دهغه جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې ولاړ یم، نو که په دې سره یې اصلاح نه کېدله نو بیا د قرآن کریم معانیو ته متوجې شي، څکه یا به د رحمت آیاتونه وي یا به د عذاب وي، یا به د عبرت واقعات وي، یا به احکام وي، نو کله چې ورته متوجه شي نو په دې سره له ذهن څخه هغه ناکاره سوچونه له منځه ځي اوکه په دې سره هم کار نه کېده نو په زړه کې چې یې له کوم شي سره مینه ده هغه دې له زړه څخه وباسي نو بیا به یې خامخا د الله تعالی په وړاندې حضور برابرېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عبادت کې د حُضور برابرېدلو لارې:

د لمانځه په هر رُکن او شرط کې د حضور د برابرېدو لارې چارې دادي. یو څو لنډ مثالونه به یې وړاندې کړو:

اول: کله چې یوڅوک د آذان غږ واوري نو په دې سره باید په ذهن کې دا خبره راوګرځوي چې دا آواز خو ما لمانځه ته بولي، یوه ورځ به د حضرت اسرافیل عَلَیْهِ السَّلَام د شپېلۍ په واسطه داسې آواز کېږي چې ما به د حشر میدان ته وربولي، د خدای جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته به مې غواړي. نو چې له ځان سره یې دا فیصله وکړه چې په دې آذان کې د خدای تعالی له طرفه اعلان ده مونږ مجبور یو چې اجابت یې وکړو، ورځو به، هغه د قیامت اعلان چې کېږي هلته به هم ورځو، نو اوس که ددې آذان په اورېدو سره دده په طبیعت کې خوشالي پیدا شوه چې زه شُکر دی د دین په لاره روان یم، نو دا خوشالي دده له پاره بشارت دی چې په هغه وخت کې به هم الله تعالی په دده باندې داسې خوشالي راولي. لکه د زنکدن په وخت کې به ده ته ملائکې زیرې ورکوي چې له آینده واقعاتو ته مه وېرېږه او نه په پاتې شوي اهل اوعیال مه خفه کېږه ستاسې د هرڅه سرپرستي به مونږ کوو او بیا چې کله له قبر څخه راپورته شي هلته به هم ملائکې ورته زیري ورکوي چې په خیر راغلې ستا هرڅه ستا په ګټه دي نوره تاته نه وېره شته اونه به غمجن یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم: که یوځوک لمونځ کوي نو د لمانځه له پاره شرط داده
چې ځای به پاک وي، جامه به پاکه وي، بدن به یې پاک وي، اوس
نو باید سوچ وکړي چې په کوم ځای دریږم هغه باید پاک وي، زما
جامې هم باید پاکې وي، بدن مې هم باید پاک وي، نو اصلِ شی
خو زړه ده هغه خو باید له دغو ټولو شیانو نه مخکې له هرڅه نه
پاک وي. مثلاً له شرک نه، له سُمعت او ریا کاري څخه به یې پاکوم
او به زړه کې به یواځې له الله تعالی سره تعلق جوړوم چې: ای خدایه
پاکه ! بل هیڅ مې نه دي په کار، د هیچا له پاره دا کار او عبادت نه
کوم، یواځې یې ستا د رضا او خوشالتیا له پاره کوم

په لمانځه کې د عورت پټول هم یو شرط دی، په دې باره کې
سړی باید دا سوچ وکړي چې لکه څرنګه چې په دې جامه زما
عورت اود بدن نور عیبونه پټ دي، په دې جامه کې زما عورت
دخلکو له سترګو څخه پټ دی. او له الله تعالی څخه نه په جامه، نه
په توره شپه اونه هم په کوم بل ځای کې پټېدلی شم، که زه دهغه له
ګناهونو او نافرمانیو څخه ځان پټوم نو دهغې له پاره پرده یواځې او
یواځې توبه ده. هغه ندامت ده، هغه حیا ده، او هغه به الهي خوف
وي. نو چې له ځا سره دا سوچ پیدا شو چې په دغه جامه زما عیبونه
له خلکو څخه پټ شو، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ زه عزتمن کړم، نو باید
چې زما عیبونه هم له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ څخه پټ وي، اود الله
تعالی دعذابونونه دخلاصون یواځینی لاره حیا ده، وېره ده، او
همدارنګه په تېرو بدو عملونو ندامت او استغفار ده او له توبې
ابستلو سره انسان بېرته له ګناهونو څخه پاک شي، ځکه نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم ﷺ فرمايي: ﴿ التائبُ مِنَ الذنبِ كَمَنْ لاَ ذَنْبَ لهُ ﴾ [مشکوة ج ۱/ باب الاستغفار والتوبة ص ۲۰۶] ژباړه: توبه کوونکی له ګناه داسې دی لکه له سره یې چې ګناه نه وي کړې.

بل شرط په لمانځه کې (استقبال القبلة) دی یعنې قبلې ته مخامخ درېدل. دلته به لمونځ کوونکی له ځان سره دا سوچ کوي چې: ظاهره بدن مې د قبلې په لوري دی، نو زړه به مې د قبلې د څښتن (الله تعالی) په لوري وي. لکه څرنګه چې انسان په دې عقیده دی چې که مې مخ له قبلې نه بل لوري ته وي نو په دې لمانځه کې هېڅ ګټه نشته، نو همدارنګه دې په لمانځه کې دا احساسوي چې زه خاص خدای پاک جل جلاله ته که متوجه نه شم نو هرڅه مې بې ځایه او بې فائدې دي او که یوڅوک په دې فکر کې شي چې خلک راته صوفي، مجاهد، حاجي او سخي ووايي نو که له چاسره ددغو خبرو لحاظ وي نو بیا یې هېڅ یو عمل کومه ګټه نه لري، نه یې کوم اجر په برخه کېږي.

د شرک خفي په هکله د نبي کریم ﷺ مبارک قول دی چې الله تعالی به د قیامت په ورځ اعلان کوي چې هرچاچې له ماسره په عبادت کې څوک شریک کړی وي نو هغه دې خپل ثواب له هغه څخه وغواړي، له ماسره دداسې عبادت کولو کوم اجر نشته [مشکوة ج ۲/ باب الریاء والسمعة ص ۴۵۴] نو څوک چې د خدای پاک جل جلاله په حضور کې درېږي، الله اکبر وايي، ځان دې داسې فرض کړي لکه یو غلام چې له خپل بادار څخه تښتېدلی وي او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته پښېمانه شوي او راغلي وي او دغه په مخکې ولاړ وي، او حیا هم ورته راځي او په خپل کړي عمل هم شرمیږي چې دغه بادار زه څومره ښه ساتلم او ما څنګه بد کار وکړ، بل دا ویره ورسره وي چې اوس به دغه بادار ماته څه ډول سزا راکوي؟ نو د ډېرې وېرې او خوف له وجې نه یې سر ښکته اچولی وي او په زړه کې ریږدي چې ماته به اوس کوم قِسم عذاب راکول کېږي؟ نو سړی چې کله بیا د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حضور ته ودرېږي نو ځان به داسې ورته خجالت معلومیږي چې خدایه پاکه! تراوسه پورې مې وخت په لهو او لعب او په بېکاره مجلسونو او له حدودو څخه په تجاوز کې تېر کړ اوس نو چې راځې لمانځه ته، له الله تعالی سره ملاقات ته راځي نو ځان به خجالت ګڼي، ځان به په ډار کې ګڼي، چې هغه مالک به له ماسره اوس څه کوي نو حیابه ورته درېږي چې ما خودالله جَلَّجَلَالُهُ دې شمیره نعمتونو ناشکري کړې ده؟ او الله جَلَّجَلَالُهُ له ماسره څومره ښه کړي دي؟ له نیست نه یې پیدا کړم، خوراک څښاک راکوي، لباس اوجامه راکوي، دده جَلَّجَلَالُهُ په مِلک کې اوسېږم، دده نفقه خورم، او بیا له دې ټولو سره سره دده جَلَّجَلَالُهُ له اوامرو څخه تښتم او په بله خوا منډې وهم

نو کله چې له یو مسلمان سره د عبادت کولو په وخت کې دغه فکر ملګری شي نو بیا به یې خامخا په عبادت کې حضور برابرېږي او په دغه نېک عمل به الله تعالی ورته اجر هم ورکوي او دده عبادت به د نورو خلکو له عبادت سره فرق هم لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي كريم ﷺ فرمايي: تاسې زما په صحابهٔ كرامو رضي الله عنهم پسې ستغې سپورې او بد رد مه وايئ؛ كه تاسې د اُحُد د غره په اندازه صدقه وكړئ زما د صحابهٔ كرامو رضي الله عنهم د يو پاو يا نيم پاو له صدقې سره په اجر كې نه برابرېږي. (مشكوة ج ۲، باب مناقب الصحابة رضي الله عنهم ص ۵۵۳) دا ځكه چې دهغوى مباركانو صدقې او خيراتونه په خپلو شرائطو برابر او خاص د خداى تعالى جل جلاله د رضا له پاره وو.

د قرآن كريم د آياتونو د شان نزول په باره كې بار بار دا خبره راځي چې نبي كريم ﷺ ته به صحابي راغى چې فلانكى صغيره ګناه راڅخه شوېده او په هغه ګناه به يې پښېمانتيا او عُجز ښكاره كاوه، مغفرت به يې غوښته اودا به يې ويل چې: زه تښتېدلى وم، د خداى پاک جل جلاله ناشكري مې كړې ده، زر ماته سزا راكړئ، هسې نه چې دغه سزا مې د آخرت ورځې ته پاتې شي، نو ددې له وجې نه چې په صحابهٔ كرامو رضي الله عنهم كې په دې اندازه للهيت او خشيت من الله وو نوځكه خو الله تعالى ورته دومره لوړې درجې هم وركړې دي.

په كتابونو كې راځي چې: (حسنات الابرار سيئات المقربين) كه له انبياء كرامو عليهم السلام څخه خلاف اولى كار شوى وي په هغې سره هم الله تعالى دوى ته تنبيه وركړې وي، سره له دې چې دواړه كارونه به روا وو خو دا چې دوى به هغه بهتر پرېښى و بيا به هم عتاب ورته متوجه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مکروهاتو په صادرېدلو اولیاء الله وو څومره ډېر ژړلي دي؟ په اجتهادي سهوو باندې انبیاء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ څومره ډېرې ژړاوې کړې دي؟

نو لنډه دا چې کله په عبادت کې للهیت راشي نو مسلمان به اهل الله ګرځي او کله چې الله تعالی یو څوک د خپل خان لور ته راوبولي، کومه مرتبه او عزت چې هغه جَلَّجَلَالُهُ ورته ورکړي بیا یې نه بل څوک ورکولای شي اونه یې بل څوک ترې اخیستلای شي. څومره چې یو څوک خدای تعالی ته ورنژدې کېږي هغومره به دی ورڅخه ډارېږي.

لکه رب کریم چې فرمایي: إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ... ﴿۲۸﴾

(سورة فاطر)

ژباړه: بیشکه هم دا خبره ده چې ویرېږي له الله تعالی څخه له بنده ګانو ددغه (الله) پوهنده عالمان.

تاسې نظر وکړئ څومره چې یوه ډله الله تعالی ته ورنږدې ده په هماغه اندازه یې له الله تعالی څخه ویره هم زیاته وي. په اول نمبر کې پیغمبران عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، بیا صحابهٔ کرام رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ، بیا تابعین کرام او اولیاء عظام، نو دا بزرګان چې څومره له الله تعالی څخه ډارېږي نو عام خلک له الله تعالې څخه دومره نه ډارېږي، هغوی بزرګان ځکه زيات ویرېږي چې هغوی ته د الله تعالی معرفت حاصل دی او خان ورته ناقص او خجالت ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنهُ د لمانځه په وخت کې څه حال و؟

حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنهُ به چې په لمانځه دریده نو لړزه به پرې راغله او رنګ به یې زیړ شو. مالک ورنه وپوښتل چې: یا امیرالمؤمنینه! دا په تا څه چل کیږي؟ هغه په ځواب کې وویل: دالله تعالی دهغه امانت د اداء کولو وخت راغلی کوم امانت چې آسمانونو، زمکو او غرونو ته پیش (وړاندې) کړی شو نو هغوی یې له قبلولو نه انکار وکړ او له پورته کولو نه یې وویریدل، او ما اوس هغه امانت قبول کړ.

په یوه روایت کې راځي: چې علي بن حسین رَضِيَ اللهُ عَنهُ به چې کله اودس وکړ رنګ به یې زیړ شو میرمنې یې ترې وپوښتل چې دا په تا څه کیږي؟ هغه ورته وویل: آیا ته پوهیږې چې زه دچا په حضور کې دریدو ته اماده کې نیسم. او له چاسره غږیږم؟

[مکاشفة القلوب /عربي (مکتبه دارالکتاب) / ص:۴۳ / پښتو مکتبه فریدیه / ص: ۷۰]

نو که څوک له ځان سره فکر وکړي چې زه په لمانځه کې چاته ولاړ یم؟ زه تلاوت د چا په حضور کې کوم؟ زه د الله تعالی په حضور کې تلاوت کوم او هغه راته غوږ نیولی دی، هغه ماته متوجه دی او زما امتحان اخلي، زه دده جَلَّ جَلَالُهُ کلام ورته تېروم او دهغه راته پام دی، نو په دې سره بیا انسان داسې مقام ته رسیږي چې داسې احساسوي لکه الله تعالی چې په خپله تلاوت کوي او ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنه غوږ نیولی وي، اګر که دی دغه تلاوت له بل کوم انسان څخه اوري خو دی به داسې احساسوي لکه چې له الله تعالی څخه یې چې اوري

الله تعالی خو مونږ ته فرمایي چې: ﴿ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ﴾ (سورة المجادله آیت ۱۳) (لمونځونه وکړئ) ﴿ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ﴾ (سورة حج آیت ۷۸) (زکاتونه ورکړئ) الله تعالی فرمایي: ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴾ [سورة الاحزاب]

ژباړه: اې مؤمنانو یادوئ الله په یادولو ډیرو سره.

په دې اوامرو کې به البته فائده زمونږ له پاره وي ځکه یې الله تعالی بار بار راته د کولو امر کوي.

او که یو چاته الله تعالی مُشاهده نصیب کړي بیا یې داسې مقام په برخه شي لکه خدای تعالی چې په خپلو سترګو ویني. لکه په حدیث شریف کې راځي: ﴿أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ﴾ [صحیح البخاري ج: ۱/ کتاب الایمان حدیث جبریل ص: ۲] معنا دا چې د خدای تعالی عبادت په داسې طریقه کوه ګواکې چې ته یې په سترګو وینې، اګر که ته یې نه وینې هغه خو دې وینې.

کوم خلک چې الله تعالی ته ډېر نژدې کېږي دهغوی له پاره له تولو نه مخکې احتیاط شرط ده، ځان به له مکروهاتو، مشتبهاتو نه ساتي، له غلطو مجلسونو، اشتباهي خوراکونو، له غلط محیط

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ماحول نه به ځان ساتي اوهمدا راز به له غلط ملګري نه هم ځان ساتي. ځکه چې د خدای تعالی له نژدې دوستانو څخه که معمولي سهوه هم کېږي بیا په هغه عمل هم تنبېه ورکول کېږي، بیا یې الله تعالی له تکلیفونو سره مخامخ کوي، ځکه لکه څرنګه چې برخه زیاته او انعام یې ډېر دی بیا یې سزا هم دغسې زیاته ده. طالب، عالم او صوفي به د عوامو په نسبت زیات احتیاط کوي.

ځکه دی تر نورو انسانانو الله تعالی ته ورنژدې دی، نو چې بدله زیاته غواړي نو اطاعت به یې هم زیات وي. د اولیاء کرامو حتی الوسع دا حکم دی چې په عمل کې به عزیمت کوي، په رخصت به عمل نه کوي، سره له دې چې رخصت په شریعت کې یو جائز عمل دی، خو بیا به هم په عزیمت عمل کوي ځکه چې ددوی مقام اوچت دی.

نو غرض دا دی چې د عبادت په وخت کې باید خپل حضور برابر کړو، بیا به زموږ دغه لږ کېناستل، دوه رکعته نفل، لږ تلاوت دا به ډېر غټ اجر لري.

یو سړی یوه روپۍ صدقه کړي نو الله تعالی ورته یو په لس بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي هغه ته یو په اووه سوه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په اووه لکه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په کروړونو الله تعالی بدله ورکوي. اوس صدقه یوه روپۍ ده خو بدله او اجر یې مختلف دی، په ثوابونو کې یې فرق دی. دا ځکه چې د نیت د حضور په برابرېدلو کې فرق دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خومره چې اخلاص زیاتیږي هغومره انعام هم ورسره زیاتیږي، نو بیا ددغو خلکو سزا هم دغسې ده، عذاب یې هم دغسې زیاتیږي

په یوه روایت کې راځي چې: که یو عام سړی ګناه وکړي نو یو په یو به ورڅخه بدله اخیستل کیږي، خو که دغه ګناه یو عالم وکړي یو په اویا به یې سزا ورکوله کیږي، ځکه ددوی مقام جګ او لوړ دی ددوی انعامات زیات دي، نو چې انعامات یې زیات دي بیا به انتقام ته هم متوجه کیږي.

اوس که مونږ متوجه شوچې په لمانځه، تلاوت اونورو عبادتونو کې مو حضور ولې نه برابریږي؟ وجه یې داده چې: د اسبابو لحاظ مو نه دی کړی، دا د حضور د برابرېدلو اسباب څه شی دي؟ نو کله چې د حضور اسباب وکتل شي او دهغوی علاج وکړل شي نو بیا امید شته چې الله تعالی به کار وکړي.

لکه څرنګه چې ظاهري بدن مریض شي دهغه له پاره الله تعالی معالجه مقرر کړې ده ، ډاکټران وي، مریض بار بار ور روان وي چې کېدای شي له دغې نسخې سره روغ شم نو چې کوشش وکړي خدای پاک ورته شفا ورکړي.

نو ددغو روحاني مرضونو له پاره هم که یو څوک کوشش وکړي دغه اسباب ولټوي علاج یې وکړي بیا خدای پاک مهربانه ده چې کارونه یې ورته جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۳) مجلس

د روژې د میاشتې اهمیت

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝١٨٣﴾ [سورة البقره]

ژباړه : اې مؤمنانو! فرض کړې شوې ده په تاسې باندې روژه، لکه چې فرض کړې شوې وه په هغو کسانو چې پخوا له تاسې څخه وو (لکه پخواني امتونه او پیغمبران تر آدمه پورې) له پاره د دې چې تاسې ځان وساتئ (له ګناهونو څخه او پرهیزګاران شئ! ځکه چې روژه دشهواني قوې ماتوونکې ده).

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَمَرَدَةُ الجِنِّ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَفُتِّحَتْ أَبْوَابُ الجَنَّةِ، فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ، وَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا بَاغِيَ الخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ، وَلِلَّهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلكَ كُلَّ لَيْلَةٍ "﴾ [جامع الترمذی ج: ۲ /ص: ۱۴۷ / رقم الحدیث ۶۸۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنهُ نه روایت دی وایي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ وېلي چې کله اوله شپه د روژې شي شیطانان وتړل شي او سرسخته پیریان هم وتړل شي او دجهنم ټولې دروازې وتړل شي او دجنت ټولې دروازې خلاصې شي او یوغږ کوونکی غږ کوي وایي اې باغي له خیرڅخه مخ را وګرځوه. او اې باغې د شر څخه له شره وساته او الله تعالی لره عتقاء وي په هره شپه د روژې کې.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ رَبَّكُمْ يَقُولُ: كُلُّ حَسَنَةٍ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ، وَالصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ "وَلَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ، وَإِنْ جَهِلَ عَلَى أَحَدِكُمْ جَاهِلٌ وَهُوَ صَائِمٌ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ" ﴾

[جامع الترمذی ج ۲/ ص: ۱۵۹ / رقم الحدیث ۱۷۶۴

ژباړه : له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنهُ نه روایت دی وایي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ وېلي الله تعالی وایي چې دهرې نیکۍ بدله په لس ګونه وي تراوه سوه پورې او روژه زما له پاره ده زه به یې بدله ورکوم . او روژه ډال ده داور دجهنم له پاره . او رژه دار دخولي بوی الله تعالی ته ترمشکو هم بهتر ده . او که یوه جاهل روژه دار ته څه تکلیف رساوه نو دی دې ورته وایي زه روژه دار یم.

د روژې په میاشت کې له ټولو نه مخکې مسلمان باید دې ته متوجه وي چې کوم فضیلت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دې میاشت اوددې میاشتې په وختونو کې ایښی دی هغه فضیلت د نور کال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو مياشتو او وختونو کې نشته، د خداى تعالى رضا او زيات ثوابونه چې کوم په دې مياشت کې لاس ته راځي په نورو کې يې نه شي ترلاسه کولاى

په يوه حديث شريف کې له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه روايت شوى دى چې: ددې مياشتې بهتري په نورو مياشتو داسې ده لکه د خداى تعالى بهتري په نورو مخلوقاتو. [تنبيه الغافلين ،عربي ، ص ۱۷۸ ، رواه ابن عراق في تنزيه الشريعة المرفوعة (۱۶۱-۲/۱۶۰) .] او د خداى تعالى او مخلوق ترمنځ انسان څه نسبت نه شي کولاى چې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مخلوق څومره بهتري ده ؟ نو همداسې ددغې مياشتې بهتري په نورو مياشتو باندې ثابته ده.

د هر وخت له پاره دا قانون ده چې : کوم وخت محترم وي، کوم ځاى محترم وي او کوم خلک چې خداى تعالى ته محترم وي نو دهغه وخت، دهغو خلکو اود هغه ځاى فائده اوګټه به هم هغو خلکو ته رسيږي څوک يې چې ډېر احترام کوي. دغه د روژې مبارکه مياشت څومره محبوبه او محترمه مياشت ده، خو که څوک ددغې مياشتې عزت او قدر ونه کړي نو دغومره ددغه شخص له پاره زجر او سزا هم زياته ده.

په تفاسيرو کې ليکل شوي دي چې: که يو څوک په حرم شريف کې يواځې د ظلم اراده وکړي او ظلم يې لانه وي کړى نو الله تعالى فرمايي چې زه به ددغې ارادې سزا هم ورکوم. نو مفسرين کرام فرمايي چې: که په عامو ځايونو کې يو څوک د کومې ګناه اراده

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي نو يواځې په اراده کولو سره الله تعالی ورته سزا نه ورکوي ترڅو بې چې هغه بد عمل نه وي کړی، خو په حرم شریف کې يواځې د ارادې په کولو سره هم سزا ورکوي، ځکه چې حرم شریف عندالله محترم دی نوچې ځای محترم شواحترام يې هم دغومره ضروري دی.

نو روژه په ټولو میاشتو کې بهتره میاشت ده، ځکه ددې میاشتې نسبت الله تعالی دخپل ذات طرف ته کړی دی،(مشکوة المصابیح ج ۱ کتاب الصوم ص ۱۷۳) خو ددې بهترې ثواب به مونږ ته هلته رارسیږي چې مونږ ددې میاشتې حرمت وپېژنو، احترام يې وکړو او احترام يې دادی چې په دې میاشت کې عبادت زیات وکړو او د عبادت معیار ته زیاته پاملرنه او توجه وکړو. لکه څرنګه چې د درود شریف په باب کې راځي چې که يو مسلمان په نبي کریم صلی الله علیه وسلم باندې درود وايي نو له ځان سره دې داسې تصور کوي چې زما دغه درود نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته د الله تعالی له طرفه د ملائکو په ذریعه رسیږي او له دې سره دې دا تصور هم وکړي چې که زه يو ځل درود وايم نو په مقابل کې به يې الله تعالی په ما باندې لس ځله درود وايي. او د جُمعې په شپه او ورځ د يوه درود په مقابل کې الله تعالی او ملائکې په انسان باندې اویا ځله درود وايي . او دا تصور چې څوک په هره لطیفه وايي نو په هغو لطائفو ددغه درود اثر پیدا کېږي .بې له وظیفو نه درود ویل او له وظیفو سره دورد ویل په دې کې هم فرق ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو کله چې په داسې حضور سره یو څوک عبادت کوي، نو له
عبادت سره یې مینه او شوق زیاتیږي، له عمل سره یې اخلاص او
محبت زیاتیږي، د دغه عمل قدر او ارزښت ورته معلومیږي، نو
څومره چې دده په ذهن کې دهغه عمل ارزښت زیاتیږي همدومره به
الله تعالی ددغه شخص په دې عمل باندې اثرات مرتب کوي. ځکه
چې اوس له عمل سره اخلاص هم ملګری شو.

لنډه دا چې که له ځان سره فکر وکړو چې دا هغه مبارکه میاشت
ده چې په ټولو میاشتو کې الله تعالی د ځان له پاره منتخب کړې ده.

په دې میاشت کې د نفلي عبادت ثواب د فرضي عبادت له
ثواب سره برابر دی. او یو فرض د اویاوو فرضونو ثواب لري. (
مشکوة المصابیح/ج ۱/ کتاب الصوم ص: ۱۷۳) د مسلمان له پاره د دوزخ
له اوره د خلاصون یوه وسیله او ذریعه ګرځي. نو که طالب ده، که
ملا ده، که حاجي وي، که صوفي وي، که نر وي او که ښځه باید تر
نورو وختونو په دې میاشت کې او د دې میاشتې په عبادت کې ډېر
اخلاص وکړي. له خپلې وسې سره خیراتونه او صدقې وکړي. په
دې خبره پوه شئ چې په دې میاشت کې څومره خیر او ثواب لاس ته
راځي بل وخت بیا نه راځي. تردې پورې چې په دې میاشت کې دې
له مزدورانو سره هم له نرمي او شفقت څخه کار اخلي، کم کار دې
وربانديې کوي، له خپل نوکر سره دې هم له مهرباني څخه کار
واخلي. ځکه هغوی هم د الله تعالی عبادت کولو ته ضرورت لري.
اودا خو معلومه نه ده چې د خدای تعالی دوستان به څوک او د چا
په جامه کې به وي، د طالبانو په جامه کې به وي او که د ملنګانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جامه کې ؟ نو اصلِ مطلب داچې له هر مسلمان سره به په دې میاشت کې نرمي کوي. ځکه چې د الله تعالی د دوستانو معلومات نه کېږي، کله به د طالب په جامه کې وي، کله به د ملنګانو په جامه کې وي کېدای شي يو څوک د ملنګ يا ليوني په جامه کې وي خلکو ته يې ارزښت نه معلومېږي خو هغه په حقيقت کې د الله تعالی په نزد ډېر معتبر انسان وي.

حضرت ضياء المشائخ (قدس الله سره) په حضرت مجدد صاحب (قدس الله سره) څومره ګران و؟

جُناب حضرت ضياء المشائخ ﷬ واقعه بيانوله چې: يو وخت زه او زما يو ملګری له کور څخه د تفريح په نيت راووتلو ، زمونږ په علاقه (شور بازار) کې يو مجذوب د بابا خال محمد رحمة الله عليه په نامه اوسېده، جامې به يې نه اغوستې، لوڅ به ګرځېده، ماته خپل ملګري وويل چې دې مجذوب ته ګوره چې د شريعت خلاف عمل کوي، د عورت پټول فرض دي او دی لوڅ لپړ ګرځي، ما هم د ملګري خبره تائيد کړه چې رښتيا وايې دا خو د شريعت خلاف عمل دہ.

نو حضرت صاحب مبارک وايي چې: د شپې مې خوب ليده چې د جناب حضرت مجدد صاحب ﷬ زيارت ته ورغلم او له هغه سره دهغه چپ طرف ته دده مبارک دوه زامن شاه محمد سعيد او خواجه محمد معصوم (قدس سرهما) ناست دي، زه ورغلم اود حضرت

مجدد صاحب ښي طرف ته کښناستم او ډېره مینه یې راسره وکړه، په همدې وخت کې مې لیدل چې یو سړی د افغانستان د جنرالانو په ډېر ښائسته لباس کې راغی، ما چې په ځیر ځیر ورته وکتل نو داسړی (بابا خال محمد) و، جناب مجدد صاحب ﷫ ته یې سلام واچاوه، له احوال او پوښتنې وروسته حضرت مجدد صاحب ورته وویل چې: خیریت خو به وي؟ څنګه راغلی یې؟ نو (بابا خال محمد) ورته وویل چې: خیریت دی، نور هیڅ خبره نشته، زما طرف ته یې اشاره وکړه چې ستا دغه لمسیان مې بې ځایه ځوروي، نو حضرت مجدد صاحب زه په غېږ کې ورځملولم او زما غوږ یې تاو کړ، دومره یې تاو کړ چې غوږ مې درد وکړ او چې کله په همدغه وخت کې د غوږ د درد له وجې راویښ شوم نو غوږ مې ګرم هم و او درد یې هم کاوه، په همدغه وخت کې جناب والد صاحب حضرت نورالمشائخ مبارک هم غږ راباندې وکړ چې: ابراهیم جانه! ما ورته وویل: بلې قربان! نو والد صاحب راته په خواب کې وویل چې: بیا ځوک بې ځایه مه ځوروه!

دلته دا خبره واضح کول هم ضروري دي چې: د حضرت نور المشائخ ﷫ د تهجد لمانځه د اوداسه له پاره اوبه حضرت ضیاء المشائخ ﷫ تیارولې، هغه مبارک به چې غږ وکړ چې (ابراهیم جان) نو ده به سمدستي ورته اوبه وروړې. نو حضرت صاحب مبارک وایي چې کله ما دغه خوب لیده نو دا د مشر حضرت صاحب د تهجد د لمانځه وخت و، نو ما د خپل معمول له مخې دا فکر کاوه چې دی مبارک به اوبه غواړي، خو خبره بله وه. فاعتبروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا اولی الابصار. له دې خوب څخه د حضرت ضیاء المشائخ صاحب رحمه الله د ولایت او ګرانښت درجه معلومېږي په حضرت مجدد صاحب رحمه الله حضرت صاحب مبارک ځومره ګران ؤ.

نو راځو اصلِ خبرې ته چې: یو څوک به د خلکو په نظر لیونی وي، لوڅ لغړ به وي خو د الله تعالی په نزد یې درجه او عزت ډیر زیات او لوړ وي.

له عاجزو او بې وزلو خلکو سره پام کوئ !

حضرت انوارالمشائخ رحمه الله دارغندی، مرحوم خلیفه صاحب رحمه الله قصه کوله چې: موږ په شیلګر کې اوسېدو، یو غریب طالب و، طالبانو به ټوکې ورباندې کولې. بله ورځ استاد راغی او وې ویل چې: ما نبي کریم صلی الله علیه وسلم په خوب ولیده او راته وې ویل چې: دا زما طالب ده ګوره! چې خفه یې نه کړې. کله کله په طالبانو کې یو عاجز مسکین طالب وي، نو ډېر احتیاط ورسره کول په کار دی. کله په عامو مسلمانانو کې یو فقیر سړی خو هغه په پټه دخدای دوست او ولي وي، له ده سره هم باید احتیاط وشي.

نو خبره مو د روژې مبارکې کوله. چې په روژه کې باید له نورو وختونو سړی ډېر زیات اخلاص او کوشش وکړي، ډېر احتیاط وکړي، دا معلومه نه ده چې په راروانه روژه کې به څوک وي او څوک به نه وي؟ ډېر داسې ملګري و چې تېر کال له موږ سره په ترجمه کې موجود وو، خو اوس هغوی خپل حقیقي مالک ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانونه سپارلي او دشهادت لوړ مقام ته رسیدلي دي ، نو را روان کال ته بیا خدای عالم ده چې په روژه کې به څه پېښیږي ؟ دا د ذکر او درس حلقه به بیا زمونږ په لاس کې وي او کنه ؟ د روژې دغه فضائل به مونږ بیانولای شو او کنه ؟ ورځ نه ، بلکې یو ساعت او لحظه چې هم یو چاته فراغت پیدا کېږي باید سړی الله تعالی ته متوجه شي نبي کریم ﷺ فرمایي چې فراغت غنیمت وګڼه ؟

اوس خو یې قدر نه راته معلومیږي، د ژوند قیمت نه راته معلومیږي خو که خدای مه کړه په ابتلاء او ازموینه کې واقع شوو بیا ددې نعمت قدر راته معلومیږي او ارمان به یې کوو خو په لاس به څه نه راځي

زمونږ ډېر داسې نازولي مشائخ کرام اوس هم شته چې په داسې ځایونو کې اوسیږي چې هلته ورته د ختم کولو له پاره څوک نه پیدا کېږي، په خوشالي او اطمینان سره په یوځای کې مجلس او مجمع نه شي جوړولای نو ددې میاشتې د هر ساعت او هرې دقیقې قدر وکړئ چې راځخه ضائع نه شي، دې ته باید متوجه شو چې زه کوم نیک عمل وکړم ، زه باید صلوة تسبیح وکړم چې په دې سره الله تعالی لس قسمه ګناهونه معافوي، هره ورځ یې باید وکړم، که هره ورځ نه وي باید په جُمعه کې خو یې یوځل وکړم او که نه په میاشت کې خو یې باید وکړم او که نه په کال کې خو یې باید یوځل کول ډېر ښه او غوره کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په [مشکوة المصابیح/ ج: ۱/ باب التطوع ص: ۱۱۷] کې حدیث شریف دی نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضرت عباس رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ته فرمایي چې: هره ورځ صلوة تسبیح کوه، که نه په هره جُمعه کې یې کوه، که په کال کې یې یوځل کوه او که دومره هم نه شي کولای نو په ټول عُمر کې یې یو ځل خامخا وکړه همداسې د تهجد لمانځه له پاره په ټول کال کې نه شو جګېدلای، نو په روژه کې خو هسې هم د پېشمنې له پاره پورته کېږو، نو له دې موقع نه باید ګټه پورته کړو، فی الحال اودس وکړو او تهجد ادا کړو، په دې میاشت کې د تلاوت موقع هم وي، باید تلاوتونه هم وکړو، ذکرونه وکړو، لطائف تازه وساتو، د نفی او اثبات په وظائفو کې کوښش وکړو. همدا موقع ده ، په دې میاشت کې چې څومره مزدوري کېږي بل وخت دا موقع بیا نه وي

نو غرض داده چې که موږ او تاسې دغه وخت ته متوجه شو، قدر یې وکړو، قیمت یې را ته معلوم شي نو بیابه یې موږ ته ګټه رارسیږي، اوکه داسې نه وي نو بیا دغه میاشت خو په کفارو هم راځي، په فساقو او فجارو هم تیریږي، په بد عمله خلکو هم تیریږي، خو هغوی ته یې هېڅ فائده نشته، بلکې دالله تعالی له غضب او قهر سره مخامخ کېږي. دا دخدای تعالی میاشت ده، د جنتونو دروازې په دې میاشت کې خلاصې اود دوزخونو دروازې بندې وي، نو له دې موقع نه ګټه واخلئ؛ د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دا معمول و چې د روژې میاشت به رانژدې شوه نو له مخکې نه به یې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ خبر کړل چې ګورئ ! د خیر او برکت میاشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروانه ده، نبي کریم ﷺ به په دې میاشت کې ډېر خوشاله و اودا به یې ویل چې : خدایه ! د دې میاشتې ټول فضیلتونه مو نصیب کړې. نو چې نبي کریم ﷺ یې احترام او قدر کاوه، صحابه کرامو رضي الله عنهم یې عزت کاوه نو په مونږ هم لازم ده چې د دې میاشتې هغسې احترام او قدر وکړو لکه څرنګه چې په احادیثو کې یې بیان شوی دی او وخت په غفلت او بې پروایي او په عبثیاتو کې تېر نه کړو، ځکه دا وخت ډېر قیمتي وخت دی، بیا به یې ارمان کوو خو په لاس به څه نه راځي، نو مخکې له دې چې ارمان وکړو باید خپلو اعمالو او کردار ته متوجه شو ، بیابه الله تعالی هم راسره کومک کوي

الله تعالی دې مونږ او تاسې ټولو ته په دې وعظ او نصیحت د عمل کولو توفیق رایه برخه کړي. وأقول قولي هذا أستغفرالله لي ولکم ولسائر المسلمین والحمدلله رب العلمین

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۴) مجلس

د فقهې او تصوف په اصطلاح کې د عبادت صحت او عدم صحت

په کوم لمانځه او عبادت کې چې حضور برابر نه وي د صوفياء کرامو په نزد هغه عبادت او لمونځ صحيح نه دی. اصلاً دلته دوه مسلکونه دي. يو د فقهاوو مسلک دی او بل داهل تصوف.

د فقهې علماء له ظاهر څخه بحث کوي، په ظاهره چې د لمانځه شرائط، ارکان او واجبات په صحيح طريقه ادا شي، حرام، مکروهات او مفسدات چې په لمانځه کې نه وي نو فقهاء دا فتوی ورکوي چې دا لمونځ صحيح دی، معنا د صحت يې داده چې ددې لمونځ کوونکي ذمه فارغه شوه او بيا د دغه لمانځه اعاده ورباندې نشته. يو څوک روژه ونيسي، له دغو دريو اعمالو خوراک، څښاک او جماع نه ځان وساتي نو فقهه وايي چې روژه يې صحيح ده، ذمه يې فارغه ده، دوهم وار روژه نيول ورباندې نشته.

هر عمل چې د شريعت په ظاهري چوکاټ کې برابر شو نو فقهه (شريعت) ددې فتوی ورکوي چې ددې سړي عبادت صحيح دی.

خو د صوفيانو کرامو په اصطلاح کې د صحت معنا (مقبوليت) ده. لمونځ، زکات، جهاد او حج دا به هلته صحيح وي چې مقبول

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، دا کار حضور غواړي اوله حضور سره د نیت اصلاح هم غواړي، ریا به پکې نه وي، سړي ته به خان غټ نه ښکاري، سمعت به یې مطلب نه وي، یواځې او یواځې به یې د الله تعالی رضا حاصلول مطلب وي. نو صوفیاء کرام وایي چې کله حضور برابر شو، ظاهري شرائط زائد شیان دي، نو کله چې عبادت مقبولیت پیدا کړ نو بیا دغه عبادت صحي شو، فرض او واجبات ټول شرائط دي، خو چې نیت نه وصیحح نو د فقهې په اصطلاح کې هم ویل کېږي چې لمونځ یې صحیح نه ده، ځکه چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد قبول نه ده، نو دغه سړي درجه په دې عبادت سره نه پوره کېږي.

روژه که د الله تعالی د رضا له پاره نه وه نو هغه هم صحیح نه ده، په ظاهره خو یې ذمه فارغه شوه، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وریاندې نژدې کېږي نه. صوفیاء کرام چې دا خبره کوي هغوی ته الله تعالی باطني فراست ورکړی دی، نو دوی د عباداتو په هغه پټ راز باندې پوهېږي، چې په معنوي لحاظ په دې کې کټه ده یا تاوان ده، په ظاهره به یو شی خوږ وي خو په باطن کې به یې بل شی وي چې هغه به د انسان له پاره تاوان وي، نو صوفیاء کرام هغو پټو معنوي نقصاناتو ته ګوري.

علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي

د یو بزرګ په واقعه کې راځي چې: لمونځ یې وکړ، نو چې خپل لمانځه ته متوجه شو نو دا خپل لمونځ ورته د بې ښائسته ښکاره شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

[هر عبادت، جومات، کعبه شریفه، انبیاء عَلَیْهِمُ السَّلَام خپل حقیقت لري] نو لمونځ یې ډېر ښائسته و، خو د لمانځه سترګې یې ړندې دي. دا بزرګ حیران شو چې لمونځ خو مې ډېر ښه په حضور ادا کړ، فرائض او واجبات یې هم ټول برابر و نو دا لمونځ مې ولې ړوند ده؟ نو خپل مُرشد ته ورغی او ورته وې ویل چې: ما خو ډېر ښه لمونځ وکړ نو چې ورته متوجه شوم [دې ته کشف الحقائق وایي] نو خپل لمونځ مې ړوند ولیده. نو مرشد یې ورته وویل: چې کېدای شي تا به په لمانځه کې سترګې پټې نیولې وې. ده ورته وویل چې: سترګې خو مې ددې له پاره پټې نیولې وې چې حضور مې ښه برابر شي، نو مرشد یې ورته وویل چې: له علم ظاهر څخه دې مخالفت کړی دی، نو د علم ظاهر فیصله او حکم خو داده چې په لمانځه کې د سترګو پټول مکروه دي.

اوس نو ددې نه دا معلومېږي چې د صوفیاء کرامو داحقیقت چې مخ په وړاندې خي نو د شریعت ظاهري لحاظ به پکې وي، هغه به په ځای وي، نو که د شریعت لحاظ څوک ونه کړي، فرائض، واجبات او سُنن په ځای نه کړي که لمونځ ده، که روژه ده او که بل هر عمل ده نو د صوفیاء کرامو په نزد هم صحیح نه ده، داسې نه ده چې ظاهري که هرڅه ګډوډ وي خو چې نیت صحیح وي نو کار به جوړ وي.

د ایمان او احسان د مبارک حدیث په تشریح کې چې دې حدیث ته حدیث جبریل هم وېلی شي، حضرت شاه انورشاه کشمیري رحمة الله علیه لیکي چې: د احسان مطلب داده چې علم ظاهر او باطن یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل له پاره لازم شي، داسې ربط پیدا شي چې د ظاهري اندامونو نښانه په زړه کې موجوده شي اود زړه نښانه په اندامونو کې جوته (ښکاره) شي. ظاهره صورت په شریعت داسې برابر کړي چې دهغه له وجې په زړه کې اثر پیدا شي اوپه زړه کې دومره حضور برابر کړي چې په ظاهره بدن یې اثرات ښکاره شي، په انسان کې تواضع او عاجزي پیدا شي، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د ویرې علامې پیدا شي نو علم ظاهر او باطن یو له بل سره تړلي دي، څوک وایي چې دا خاتمه صحیح ده، څوک بل طرف ته صحیح ګڼي. خو صحت هلته پیدا کېږي چې دواړه کامل شي

له دې امله حضرت امام مالک رَحِمَهُ اللهُ وایي چې: که څوک په ظاهره شریعت خان برابروي او دمعنویت څه لحاظ نه ساتي نودا شخص فاسق ده اوکه د باطن لحاظ ساتي اود ظاهر څخه بې پروا وي نو په دې سره کله انسان زندیقیت ته ورسیږي او چې کله یې دواړه سره یوځای کړل نو دا شخص به بیا حقیقت ته رسیږي

دده مبارک دا مقوله ده چې وایي

﴿ مَنْ تفقَّهَ ولم يتصوف فقد تفسق .ومن تصوف ولم يتفقه فقد تزندق ومن جمع بينهما فقد تحقَّق ﴾ [حقايق عن التصوف /ص ۴۵۶ بحواله حاشية العلامة على العدوي على شرح الامام الزرقاني على متن العزية في الفقه المالكي ج ۳ /ص ۱۹۵ . وشرح عين العلم وزين الحلم للامام ملاعلى القاري ج ۱/ ص ۳۳]

یعني څوک که یواځې ظاهري علم کوي او تصوف نه کوي ا څکه چې دعلم تصوف په ذریعه سره اصلاح د نیت راځي د احسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اخلاص پیدا کولو معنا ده! نو بیا دا شخص فاسق ده. او څوک چې یواځې صوفیتوب کوي اود ظاهره شریعت لحاظ ورسره نه وي دا کار کله کله سړی کفر ته ورنژدې کوي. د ظاهري شریعت معلومات ورته نه وي، په حلالو د حرامو اوبه حرامو د حلالو فتوی ورکوي. او څوک چې دواړه (علم ظاهر او باطن) سره یوځای کړي نو دا شخص به حقیقت ته رسیږي.

کوم لمونځ صحیح ده؟

اوس نو د علم ظاهر او علم باطن په اصطلاح کې هغه لمونځ صحیح کیږي چې ظاهري شرائط، فرائض، واجبات، سنن او مستحبات یې په ځای او له حرامو، مکروهاتو او مفسداتو څخه خالي او نیت یې پکې برابر وي. نو اوس چې ظاهر هم برابر شو او زړه هم په نیت سره برابر شو نو اوس د دواړو ډلو په اصطلاحاتو سره دغه لمانځه ته صحیح ویل کیږي.

همداسې روژه که ظاهري اندامونه کنټرول شي، له خوراک، څښاک او نورو نواهیو څخه ځان وساتل شي او نیت هم ورسره برابر وي نو د شریعت او تصوف په دواړو اصطلاحاتو کې دا روژه صحیح ده. یعنې هم د انسان ذمه فارغه شوه اوهم یې درجه ورباندې لوړیږي.

یو مسلمان دخپل مال حساب وکړي اود هغه مال زکات په شرعي طریقه ادا کړي، معنا داچې خپلو مستحقو کسانو ته یې ورکړي، مثلاً هغه غریب، مسلمان، ته یې ورکړي، خپل پلار،

زوى، لمسي او همدارنګه مالداره ته يې ورنه کړي او له دې سره سره يې نيت هم صحي وي هغه داسې چې مطلب يې د الله تعالى رضا وي، دا وايي چې ذا په ماباندې د الله تعالى له طرفه يو حق ده، نو دفقهي په اصطلاح هم دا زکات صحيح کېږي، ذمه يې فارغه ده اود اهل تصوف په اصطلاح هم صحيح ده، خکه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې قبلوي او درجې يې ورته لوړوي.

نو غرض داچې څوک دې دا تفرقه نه محسوسوي چې علم ظاهر يا علم شريعت خان ته شى ده اوتصوف يعني علم باطن خان ته شى ده بلکې دواړه سره لازم او ملزوم دي.

حضرت شيخ عبدالحق محدث دهلوي رَحِمَهُ اللّٰهُ فرمايي چې: علم ظاهر او باطن د پوست او مغز حيثيت لري

د بدن ظاهره څرمن ده، په منځ کې يې هډوکي دي ماغزه دي، نو دا شريعت هلته کامل کېږي چې ظاهره څرمن يې هم صحيح وه او باطن او مغز يې هم صحيح وي نو په دغه انسان بيا د ډاکټرانو له خوا د روغ جوړ حکم کېږي، کله د انسان ظاهره شکل او څرمن روغ وي خو په زړه يا دماغو کې تکليف لري، لکه لېونيان چې په ظاهره ښه رک روغ وي، ښه ښکلي رنګونه لري، خو څرنګه چې په ده کې معنوي او پټ نقصان ده، خکه ورته مريض ويل کېږي، که همداسې ظاهره څرمن خرابه شي که زړه يې روغ وي خو بيا هم ډاکټران يې روغ نه بولي. نو دشريعت او طريقت معنا د پوست او مغز ده، ظاهر برابرول او نيت برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالفاظ دیګر د ټول تصوف او طریقت خلاصه داده چې انسان باید په ځان اوپه خپل هر عمل کې اخلاص پیدا کړي، بې له اخلاصه عمل خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه قبلوي، ﴿ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ﴾ [سورة البينه آیت ۵]

ژباړه :حال داچې امر حکم نه وو کړی شوی دوی ته په تورات او انجیل کې مګر ورکړی شوی ؤ چې عبادت کوي دوی دالله تعالی په داسې حال کې چې خالص کوونکي وي الله لره دین له شرکه او نفاقه په داسې حال کې چې را ګرځیدونکي وي له باطله حق ته (په لاره دابراهیم پس څرنګه کافر کیږي په محمد باندې ؟) .

یعنې خلکو ته امر نه دی شوی مګر په دې چې د خدای پاک عبادت به کوي په داسې حال کې چې اخلاص به پکې وي. که اخلاص نه وي نو کوم قدر او قیمت یې نشته او بیا ګټه هم نشي ورته رسولی.

د ریاکارانو انجام اوپایله

﴿ عن ابي هريرة رضى الله عنه قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اَوَّلَ النَّاسِ يقضى عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ اُسْتُشْهِدَ فاتى به فعرّفه نعمته فعرفها قال فما عملتَ فيها قال قاتلتُ فيک حتى استشهدتُ قال كذبتَ ولكنک قاتلتَ لان يقال جرئى فقد قيل ثُمَّ اُمِر به فسحب على وجهه حتى

(c) ketabton.com: The Digital Library

القی فی النار ورجل تعلم العلم وعلمه وقرأ القرآن فاتی به فعرّفه نعمه فعرّفها قال فما عملت فیها قال تعلمتُ العلم وعلمته وقرأتُ فیک القرآن قال کذبتَ ولکنک تعلمت العلم لیقال انک عالم وقرأت القرآن لیقال هو قاریٌ فقد قیل ثم اُمر به فسحب علی وجهه حتی القی فی النار ، ورجل وسع الله علیه واعطاه منْ اصناف المال کله فاتی به فعرّفه نعمه فعرّفها قال فما عملت فیها قال ما ترکتُ من سبیل تحب ان ینفق فیها الا انفقتُ فیها لک قال کذبتَ ولکنک فعلتَ لیقالُ هو جوادٌ فقد قیل ثُمَّ اُمر به فسحب به علی وجهه ثُمَّ اُلقی فی النَّارِ ﴾ [صحیح المسلم و مشکوة المصابیح /ج ۱ کتاب العلم ص: ۳۳]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي چي: د دوزخ اور په دریو طبقو باندي بلیږي:

《**اول**: ریاکار شهید. **دوهم**: ریا کار عالم **دریم**: ریا کار سخي》

شهید به الله تعالی راوغواړي او ورته به وایي چي په تا مي په دنیا کي څومره نعمتونه لورولي و؟ تا دهغو نعمتونو څه شکرانه ادا کړه؟ دی به ورته په خواب کي وایي چي: زه ستا د دین د ساتني له پاره وجنګېدم تردي پوري چي خپل شیرین ځان مي هم قربان کړ. خدای پاک جل جلاله به ورته وایي چي: ﴿ كَذَبْتَ ﴾ دروغ دي وویل. ته ددي له پاره جنګېدلې چي خلک دي باتور وګڼي چي فلانکی څومره تکړه او ښه مجاهد ده، څه ښه جنګ جګړه کوي، په جنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دي زما رضا نه بلکې خپل عزت او نوم دې مقصد و ، هغه تاته په دنيا کې ويل شوي دي. نو الله تعالی به ملائکو ته وايي چې: دوزخ ته يې کش کړئ!

دوهم هغه عالم چې دځان ښوونې او رياکاري اوياد نورو دنيوي مقاصدو له پاره يې علم حاصل کړی وي اود الله تعالی رضا يې شاته غورځولي وي. د قيامت په هغه لويه ورځ به دالله تعالی په حضور کې دی هم حاضر کړل شي . او ورته وبه ويل شي چې: په تا خو مې هم ډېر احسانات کړي وو ، تا يې څه شکرانه ادا کړې ؟ دغه دنيا پرسته او رياکار عالم به د الله تعالی په ځواب کې وايي چې: ما ستا دين زده کړی و او خپل ټول ژوند مې ددې دين د خدمت له پاره وقف کړی و ، خلکو ته مې ستا دغه دين ورساوه. الله تعالی به ورته په ځواب کې وايي چې: (كَذَبْتَ) دروغ دې وويل تا دين ددې له پاره زده کولو او يادې چې بل چاته ښودلو نو نيت دې داؤ يکې چې خلک مې ښه عالم وبولي او عزت مې وکړي، خلک شکراني راکړي، پيسې راکړي، تا غوښتل چې په دې علم سره خلک د ځان تابع کړې. ستا هغه ټول مقاصد په دنيا کې حاصل شوي دي، تاته په دنيا کې خلکو ښه عالم ويلی . دلته دې له ماسره کومه بدله نه ده پاتې. ملائکو ته به وويل شي چې دی هم دوزخ ته داخل کړئ!

دريم به هغه سخي راوغوښتل شي چې شپه ورځ به يې صدقې او خيراتونه زکاتونه ورکول، له طالبانو، مجاهدينو او نورو مجبوره کسانو سره به يې مرستې کولې. نو الله تعالی به پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنه وکړي چې: تاته خو مې ډېره دنيا، جايداد او مال دولت درکړی و، تازما ددغو نعمتونوپه مقابل کې څه شکرانه ادا کړه؟ دی به د الله تعالی ددې پوښتنې په ځواب کې وايي چې: ستا د دين په هره شعبه کې ما خپل مال مصرف کړی، يوازې ستا د رضا له پاره مې ستا له مسکينانو بندګانو سره کومکونه کول. الله تعالی به ورته وايي: (کذبت) دروغ دې وويل. خيراتونه دې ددې له پاره کول چې خلک دې مهمان نوازه وبولي، او خلک ووايي چې څه ښه سړی دی د خلکو خدمتونه کوي، له خلکو سره کومکونه کوي. نو تاته دا هرڅه په دنيا کې ويل شوي. ملائکو ته به امر وشي چې دوزخ ته يې پرمخې ورواچوی!

اوس نو که مونږ له خانه سره فکر وکړو چې بهترينې لارې همدا درې دي چې سړی يا ښه عالم وي، يا مجاهد وي اوياهم ښه سخي وي، خو چې په دې هر يوه کې اخلاص نه وي، خدای پرستي نه وي، باطن برابر نه وي، نو هيڅ فايده پکې نشته. نو ترټولو مُهم او ضروري شی د خان اصلاح ده، د باطن برابرول دي، هرڅومره چې اعمال وګورې خبره يې بېرته نيت ته راګرځي ﴿إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، ...﴾ [صحيح البخاري ج ۱ / بَابٌ كَيْفَ كَانَ بَدْءُ الْوَحْيِ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ ص ۲۰۶] يعنې د ټولو اعمالو دارومدار په نيت سره ده. که نيت اصلاح و نو عمل به هم مقبول وي. که ظاهري څه نقصانات و بيايې هم برداشت کېدلای شي خو که باطني خُبث او نقصانات پکې وي بيا هغه عمل کوم اعتبار نه لري، اونه هم دخلاصون ذريعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځېدلای شي. ځکه که لږ رِیا هم پکې پیدا شي نو شرک ګڼل کېږي او بیا به یې خدای پاک نه قبلوي او الله تعالی به ورته په خواب کې وایي چې: د چا له پاره چې دې دا عمل کړی ؤ نو ورشه له هغه ځخه یې ثواب او اجر غواړه او له ماسره یې ثواب نشته.

په جمعه دیوه لمانځه نه کولو باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له رضا بې برخې کیدل

حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ په حضرت حبیب عجمي (قدس سره) پسې د ماښام لمونځ کوي، کله چې حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ قرائت شروع کړ نو دی خو عجمي و د تلاوت حروف یې سم نه شو ادا کولای نو د (الحمد) په ځای یې (الهمد) وویل. حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ جید عالم اود حبیب عجمي استاد و، نو حسن بصري صاحب سلام وګرځاوه او ځان ته یې په لمانځه شروع وکړه. حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ د شپې الله تعالی په خوب کېویني او له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه پوښتنه کوي چې ای خدایه! ته په کوم عمل ډېر خوشحالیږي؟ چې زه هغه عمل وکړم او ته راځخه راضي شې. نو الله تعالی په خواب کې ورته وویل چې: زما رضا خو تاته د ماښام په لمانځه کې په لاس درغلې وه خو تا پرېښودله. یعنې که په حبیب عجمي پسې دې لمونځ کړی وای نو زه راضي وم. دی په خواب کې ورته وایي چې: خدایه! هغه خو عجمي ده، حروف یې صحي نه شو ادا کولای، نو ځکه مې لمونځ پسې ونه کړ. الله تعالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل چې: که عجمي هم ده خو حبیب ده. زما د دوستانو له جُملې څخه ده. نو چې سړی حبیب شي، دوست شي نو ډېر کم شي یې هم قبلېږي. [تذکرة الاولیاء پښتو /مخ: ۴۶]

نو مطلب دا چې اصلي کار نیت جوړوي. نو چې یوڅوک د چا دوست شي نو هغه دوست بیا ورته له ډېرو نقصاناتو تیرېږي. او که یو وار خدای مه کړه دښمني جوړه شوه نو بیا کم ،کم شي ته هم ګوري چې دا دې ولې کړي دي.

د یوچا خپل اولاد وي مور او پلار ورته له ډېرو نافرمانیو څخه ورتیرېږي، ځکه چې دوست یې ده. دا خپل اولاد ورته ګران وي، تردې پورې چې یوه سړي جرم کړی وي نو د وخت بادشاه ته د هغه یو خاص دوست وسیله ګرځوي اود سفارش له پاره یې ورته بیایي چې له ما جُرم شوی دی ته راسره ولاړ شه نو بادشاه یا والي یا ولسوال هغه مُجرم ددغه دوست په وجه معاف کړي چې فلانکی ورسره راغلی ده که نه نو مابه ده ته جزاء ورکړې وه ، نو چې یو څوک یو وار د خدای تعالی حبیب شي، دده جَلّ جَلَالُهُ له دوستانو څخه حساب شي نودده له وجې نور هم معاف کوي.

نود طریقت مقصد په هر عمل کې اخلاص پیدا کول دي، یو څوک که دخدای تعالی دوست کېږي نو دا کار په اخلاص سره لاس ته راځي، که اخلاص نه وي، نیت صفا نه وي نو یواځې په اعمالو سره یو څوک د خدای تعالی دوستي نه شي ترلاسه کولای. بیابه محاسبه ورسره کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبينو له جُملې څخه دی

نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبينو له جُملې څخه دی، دده په برکت هغه آفتونه او مصيبتونه او عذابونه چې په مخکنيو قومونو په اجتماعي شکل راتلل هغه آفات او مصيبتونه اوس نشته. ځکه قرآن کريم په دې ګواه دی چې په پخوانيو قومونو کې به سرکشي زياته شوه، د وخت د پيغمبر سره به يې مقابله شروع کړه نو الله تعالی به عام مصيبت او عذاب وريباندې راوست او په اجتماعي طور سره به يې هلاک کړل.

خو د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتيان، که هغه د اجابت امتي وي او که د دعوت امتي وي، حتی د کفارو له پاره هم رحمت دی، هغوی هم نه تباه کېږي. مسلمانان چې فاسقان وي هغه هم دخپلو بدبختيو او ګناهونو په سبب په اجتماعي طور نه هلا کېږي. تاسې ته به معلومه وي چې هلا ک اوله نيستي سره به مخ شول په مخکينيو قومونو کې به ديوې ګناه له وجې بې شميره قومونه په ځمکه به يې ننه ابستل. اود نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په امت کې هغه ګناهونه په مسلمانانو کې ټولې موجودې دي خو بيا يې هم الله تعالی نه تباه کوي. ولې؟ ځکه چې دا د حبيب اُمت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قاصد خدای جَلَّ جَلَالُهُ ته تربل هر وار ډېر ورنږدې شو

يوځل په کومه مسئله له رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه يو صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ پوښتنه وکړه هغه له جبرئيل عَلَيْهِ السَّلَامُ څخه پوښتنه وکړه، هغه ورته ووېل چې ماته هم په دې هکله څه معلومات نشته، زه به يې له الله تعالی څخه پوښتنه وکړم، نو کله چې د الله تعالی له حضور څخه بېرته راغی نو نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وايي چې: زه الله تعالی ته دومره زيات ورنږدې شوم چې بل هيڅ وخت دومره زيات نه وم ورنږدې شوی. دا ځکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خان ته نږدې کړ چې دی يې د خپل حبيب قاصد و. نو څوک چې يو ځل حبيب شو نو له ده سره بيا دده خپلوان هم خلاص دي.

په [سورة الطور آيت: ۲۱] کې راځي: که يو څوک د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوستانو څخه وي او اولاد يې هغه رتبه نه لري، خو بيا هم الله تعالی يې له هغې رتبې سره يوځای کوي.

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپل دوست نه خفه کوي او دوستي په هغه ځای کې معلومېږي چې په يو چا سختي اوتنګي راشي. پښتانه هم وايي چې دوست سړي ته په تنګۍ کې په ښه ورځي، داچې ژوند آرام وي، تکاليف، عبادات او احکام نه وي بيا خو هرڅوک وايي چې زه هم مسلمان يم په عباداتو کې به سړی تکليفونه تېروي ، په آفاتو او بلياتو به صبر کوي، ترڅو ستا هغه صداقت او رېښتنولي وتلل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چي ته په ډې خپله خبره کې څومره رېښتوني يې نو چې رېښتينولي دې ثابته شوه نو بياستا په برکت سره د نورو خلکو کار هم جوړيږي نو الله تعالى دې په مونږ او تاسو کې واقعي اخلاص پيدا کړي.

د انسان د اصلاح بهترينه طريقه (طريقهٔ محمديه) ده. چې دا کتاب د، چې په هغه کې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اخلاق او عادات اودانسان باطني امراض اودهغه د علاج لار مکمل بيان شوې ده.
که مونږ او تاسې سوچ وکړو چې انسان ماته څه راکولای شي که يو څوک مې مولوي صاحب، خليفه صاحب، حاجي صاحب وبولي، که دی راته څپلی برابرې کړي، نو دا کار په آخرت کې ماته څه ګټه رارسولای شي ؟ له کوم عذاب څخه مې خلاصولای شي نو په دې سوچ سره چې ترڅو په خپله په ځان کې اخلاص پيدا نه کړم اود خدای تعالى رضا په خپله حاصله نه کړم نو د دې خلکو په آخرت کې هيڅ ګټه نه رارسيږي نو په خپله به په انسان کې اصلاح راشي اود الله تعالى طرف ته به متوجه شي

که تاسې د صوفياء کرامو او نورو اولياء الله وو واقعات وګورئ نو له هغوی نه کې دا معلوميږي چې انسان هغه وخت کمال ته رسيږي چې که د ده عيبونه بيانوي اويا د ده صفت کوي دا دواړه په ده باندې يو شان وي، که څوک يې صفت کوي او که غيبت يې کوي ده ته کوم فرق نه ورکوي. ځکه دا د دين کار خو څوک د کوم بل چا له پاره نه کوي بلکې د الله تعالى د رضا اود خپل ځان د ګټې له پاره يې کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وفات نه وروسته رابعه بصريه رَحِمَهَاالله چا په خوب ولیده، ... ورنه وې پوښتل چې (مُنکَر او نَکِير) ملائکو څرنګه معامله در ... وکړه؟ دې په خواب کې ورته وويل: هرکله چې (مُنکَر او نَکِير) ... مانه پوښتنه وکړه چې: (من ربُکَ) رب دې څوک ده؟ نو ما ورته وويل چې بيرته واپس لاړ شئ او الله تعالى ته عرض وکړئ، هرکله چې درابعې په دنيا کې له تا نه سوا بل چا سره تعلق نه ؤ، نو بيا دملائکو په ذريعه دخواب غوښتلو ته څه ضرورت دی.

[تذکرة الاولياء، پښتو/ ص ۵۴]

نو لنډه داچې انسان هغه وخت لوړو مقاماتو ته رسيږي چې د خلکو صفت او غيبت په ده هيڅ اثر ونه کړي، ځان هيڅ وګڼي، عدم يې وګڼي. حتى حضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ الله فرمايي چې: ځان له کافر څخه بهتر ګڼل هم دکمال نښه نه ده، نو کله چې په عجز قائله شوې نو بيا به ترقي فى المقامات راځي، لکه يو شاعرچې وايي:

افتادگی آموز اگر طالب فیضی
هرگز نخورد آب زمینی که بلند است

ترجمه: که فيض، خير او برکت غواړې نو عاجزي کوه، ځکه کومه ځمکه چې په نوره ځمکه باندې پورته او لوړه وي هغې ته هيڅکله اوبه نه ورځي. نو که ته هم غرور او تکبر کوې نو تا ته به هم هيڅکله فيض در ونه رسيږي. نو که د الله تعالى قُرب او رضا غواړې نو له عُجز او انکسار څخه کار واخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵) مجلس

د صالحانو او د ذکر بيان

﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضْلًا ۖ يَـٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ﴾

[سورة سبا آيت: ۱۰]

ژباړه: او خامخا په تحقيق ورکړې ؤ موږ داؤد ته له جانبه خپله فضل (لوئي پر نورو، ومو فرمايل غرونو ته چې) اى غرونو را وګرځوئ (بنيه) غږونه خپل له ده سره (په وخت د تسبيح کې او له ده سره تسبيح ويل) مرغانو هم.

حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام د الله تعالى يو برګزيده او نازولى پيغمبر و، نو ده له الله تعالى څخه دا غوښتنه وکړه چې که په يوځاى کې ستا د ذکر مجلس وي او زه له هغې څخه په غفلت کې تېرېږم نو خدايه زما پښې ماتې کړې په دې وخت کې دا د پښو ماتېدل زما له پاره يو لوى نعمت دى.(احياء علوم الدين کتاب الاذکار والدعوات ج: ۱/ ص: ۳۵۲ مکتبه، مدينه پبلشرز) څکه د غفلت په حالت کې زه تباه کېږم، ايمان او عقيده مې خرابيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا) قَالُوا: وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ؟ قَالَ: (حِلَقُ الذِّكْرِ) ﴾
[ترمذی. رقم الحدیث (۳۵۱۰)، وهکذا مشکوة المصابیح /ج: ۱/ باب ذکرالله عزوجل والتقرب الیه ص: ۱۹۸]

ژباړه: له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه نه روایت دی وایي: نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمايي: چې کله تاسې د جنت په باغیچو تېرېږئ نو ښکې څرېږئ! صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم ورځخه پوښتنه وکړه چې: د جنت باغیچې څه شی دي؟ ده صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې: د ذکر حلقې دي یا د حدیث مبارک الفاظ داسې دي چې: کله په باغیچو د جنت تېرېږئ نو چې څومره زیات ښکې څرېدلی شئ وڅرېږئ! نو دغه د ذکر مجالس دا د جنت باغونه دي. هغه برکات او خوشحالي چې په جنت کې پیدا کېږي ددې ذکر د مجلس له وجې پیدا کېږي، نو دلته چې په دې مجالسو کې څومره زیات وخت مصرف کړل شي هلته به یې په جنت کې مقام او مرتبه هم دومره اوچته وي نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمايي چې: ﴿ المجلس الصالح یکفر عن المؤمن ألفی مجلس من مجالس السوء. ﴾ که یو څوک دوه زره مجلسونه بې باکه وکړي او د ذکر په یوه مجلس کې شریک شي نو دغه یو مجلس به یې ددې ټولو بېهوده مجلسونو کفاره کرځي!
احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات /ج: ۱/ ص: ۳۵۲ مکتبه، مدینه پبلشرز)

حضرت ثابت بناني قدس سره وايي: کله چې الله تعالی ما یادوي، نو زه پوهېږم. خلک حیران شول چې دا څه وايي؟ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوښتنه یې ورڅخه وکړه چې ته خو پیغمبر نه یې چې تاته وحیې وشي او ته وربانديې پوه شي چې اوس تا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادوي، دی په خواب کې ورته وایي چې: زه کله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادوم نو زه پوه شم چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ما یادوي، ځکه الله تعالی وعده کړې ده چې: ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي ﴾ [سورة البقره آیت ۱۵۲]

یعنې تاسې ما یادوئ زه به تاسې یادوم. [احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات/ ج: ۱/ ص: ۳۵۰ الباب الاول فی فضیلة الذکر وفایدته/ مکتبه ، مدینه پبلشرز] نو د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په وعدو کې خو دروغ نشته. مونږ الله تعالی په ژبه، زړه او نورو اندامونو یادوو او الله تعالی چې مونږ یادوي نو په رحمت سره مو یادوي، د الله تعالی خصوصي رحمت هغه ځای ته متوجه کېږي. حتی د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارک حدیث کې راغي چې: د ذاکرینو په مجلس کې تولو ته په آخر کې د مغفرت اعلان کېږي، چې تاسې څومره سوالونه او غوښتنې کړې دي هغه ټولې قبولې دي، که مو د جهنم له اوره پناه غوښتې وې هم له هغې څخه خلاص یاست.

[مشکوة المصابیح/ ج: ۱ / باب ذکر الله عزوجل والتقرب الیه ص: ۱۹۷]

تنبیه:

ذکر باید یواځې په دې کې منحصر نه کړی شي چې یواځې (سبحان الله) یا (الله، الله) ویل ذکر ده، بلکې درس او تدریس، د قرآن کریم ترجمه او تفسیر دا ټول په ذکر کې شامل دي، ځکه دلته هم د الله تعالی صفات بیانیږي، دهغه جَلَّ جَلَالُهُ د کلام تشریح کېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره چې د بر وخت پکې تېرېږي همدومره د بر رحمت به دغه ځای ته متوجه وي. همدارنګه په مدارسو کې وخت تېرول، سبقونه ویل، مطالعه او تکرار کول، له استاد څخه کتاب اوریدل دا ټول د ذکر مجلسونه دي خو په دې شرط چې که مونږ ته یې قیمت معلوم شي

یو سالک وایي:

یک ساعت صحبتي با اولیاء بهتر از صد سال طاعت بی ریا

له اولیاوو الله سره لږ څه وخت تېرول دا له سل کلن بې ریا طاعت څخه بهتر دی، خو حضرت مولانا اشرف علي تهانوي رحمه الله ورسره یو شرط اېښی دی او هغه داچې په دې مبارکانو باندې د جذب یو حالت راځي، یا یو حال د توجه الی الله موجود شي نو په هغه ساعت کې که ته هم ورسره شریک شوې نو ستا د سلو کلونو له عبادت نه هغه یو ساعت بهتر ده. نو له دې وجې باید مونږ اوتاسې دهغوی په مجلسونو کې شرکت وکړو، دهغوی په مجلسونو کې په ادب سره حاضرشو، دهغوی خدمت په ځان لازم وګڼو، هغوی ته په ښه عقیده نظر وکړو، دهغوی عظمت په زړه کې وساتو، کېدای شي چې الله تعالی مو له هغه یو ساعت سره کله ناکله مخامخ کړي، نو د دنیا او آخرت کارونه به مو په داسې طریقه برابر او جوړ شي چې مونږ به یې سوچ هم نه وي کړی.

مونږ چې د خپلو بزرګانو د ذکر په مجلسونو کې وخت تېر کړي نو په هر مجلس کې پوره پوره اثر نه وي، دومره فی نفسه اثر خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خامخا وي، خو که کله مو پام کړی وي په ځينو ختمونو کې د يو چا ژړا ببخې نه د رېږي او کله بيا په ځينو ختمونو کې هېڅ هم نه وي، ددې هرڅه خپل وخت او حالت وي، کله کله د يو شوم او بدبخت د شرکت له وجې په هغه ټول مجلس د الله تعالی رحمت بند وي، ځکه هغه له اولياء الله وو سره قلباً تعلق نه لري، نو ځکه په هغه مجلس کې اثر نه وي او فيض ټول بند شي چې بيا اثرات او انوارهم له منځه ولاړشي.

د يو شوم (بدبخته) له لاسه د روم ټول ښار وسوزېده

په کتابونو کې ليکي از دست يک شوم سوخت تمام شهر روم. د يوه شوم او بدبخت له وجې د روم ټول ښار وسوځېده، کله د ځينو بدبختو له وجې په ټولو خلکو عام عذاب راشي اود وچو له تپه لامده هم وسوځي. ځکه قرآن کريم په دې خبره شاهد دی. او وايي چې له دې وډار شئ چې که بيا د خدای عذاب راغی نو هغه به يواځې ظالمان نه هلاکوي بلکې ټول به رانيسي.

په يوه علاقه کې به ښه متقي او خدای پرسته عالم او ښه سړی وي، خو په دې محله او علاقه کې به داسې ګناهونه کېږي چې دهغو له وجې به الله تعالی بارانونه بندوي، ټول به دعاګانې کوي او هېڅ به نه قبلېږي، نو کله داسې د قبض حالات مشائخو ته هم پيدا کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا چې په اکثرو مجالسو کې یو څوک شرکت کوي نو کېدای شي کله په داسې یو مجلس ور برابر شي چې یوساعت به یې د سلو کلونو له بې ریاعبادت څخه زیات اجر لري او زیاتې خوشحالیاني به یې په برخه شي (جذبة من جذبات الحق یوازی عمل الثقلین) د حق له جذبو نه یوه جذبه د ټولو انسانانو اوپېریانو له عبادت او اعمالو سره برابره ده. نو که په داسې حالت کې یوڅوک دغسې یو ځای ته برابر شي نو په یوه مجلس کې به یې کار جوړ شي. کله کله داسې هم پېښېږي چې په یوه مجلس کې د یوه سړي د ډېرو وظیفو کار خلاص شي، کله په یوه ختم کې داسې پېښېږي چې څومره شریکان ناست وي د یوې یوې لطیفې کار د ټولو خلاص شي، کله په یوه مجلس کې د شیخ او مرشد په یوه توجه سره د ولایت ټول مقامات پوره شي، نو حالات له حالاتو سره فرق لري.

ددې له پاره مفسرین کرام وجه دا بیانوي چې: لمر په څلورم آسمان کې دی، دغه لمر ځمکې ته رارسېږي، د باندې خلک هم ورته ګرځي، رڼا یې ټولو موجوداتو ته رسېږي، خو کله چې دغه لمرته یوه شیشه مخامخ شي اوبیا دا شیشه مالوچو (پنبه) ته برابره شي، د شیشې وړانګه پرې ولوېږي نو هغه مالوچ اور اخلي، سره له دې چې لمر په خپله په مالوچو لګېږي خو د لمر د رڼا له وجې اور نه اخلي، خو کله چې د شیشې هغه وړانګه چې له لمر څخه یې اخیستې ده هغه ورته برابره شي نو بیا دا پونبه اور اخلي.

[تفسیرمظهري/ج: ۴/ ص: ۳۴۸ سورة یونس آیت ۶۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د الله تعالی رحمت هم عام ده، خو هر سړی د خپل استعداد موافق برداشت لري. کله کله یو څوک د یو ولي شیشي ته برابر شي (ځکه دوی ته د محبوبیت صرفه مقام حاصل ده) نو چې هغه تجلیات ذاتي د الله تعالی راشي او په هغه حالت کې ته هم ورته مخامخ شوې نو ټول کارونه به دې په یوه وار سره خلاص شي. دا خبره د تفسیر ده. د قیل او قال خبره نه ده. او عقل یې هم مني. لمر ته خو مالوچ اور نه اخلي، خو چې شیشه ورته مخامخ شوه او د شعاعو انعکاس وشي نو دلته مناسبت پیدا شي، قرب موجود شي، نو دهغه قُرب له وجې نه تاثیر هم زیات شو. د الله تعالی او بندګانو ترمنځ مراحل دي، مونږ کمزوري یو، الله تعالی انسانانو ته پیغمبران راولیږل نو کفارو به اعتراض کاوه چې مونږ ته ملائکې ولې نه راځي . الله تعالی ورته وویل چې تاسي دملائکو ملکوتي صفات نه شئ برداشت کولای، ستاسې اود ملائکو ترمنځ مناسبت نشته، تاسي سره یواځې دخپلو همجنسو (انسانانو) مناسبت ده نو ځکه پیغمبر هم درته ستاسې له ډلې انسان درلیږو. ترڅو تاسې یې برداشت وکړای شئ!

صحابهٔ کرام رضي الله عنهم د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره دملاقات په وخت کې نه بې هوښه کېدل، خو که په شاته طبقاتو کې یوچا ته د نبي کریم صلی الله علیه وسلم رابطه پیدا شي نو بیایې برداشت نه شي کولای. همدارنګه د لویو لویو اولیاوو الله وو سره خلکو کلونه کلونه تېر کړي دي خو هغوی به له خپل حال ځخه نه وتل، خو که نن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو چاته په ختم کې ديو شيخ رابطه برابره شي نو بيا له حال څخه وځي ، له خولې يې چيغې وځي او برداشت يې نه شي کولای.

نو دلته مناسبت موجود ده. فيض زياتيږي، هغه هم انسان ده، دی هم انسان دی، د انسانيت له وجې اکتساب کولای شي، له دې وجې چې زيات فيض ورته انتقاليږي نو ځکه يې اثر هم ډېر وي.

قرآن کريم د الله تعالی کلام دی، ټولې دنيا ته يو شان راغلی، پيغمبر عليه السلام ټولې دنيا ته مبعوث دی، خو په خلکو کې فرق دی، په استعدادونو کې فرق دی. مثلاً يو استاد په سلګونو شاګردانو ته سبق وايي ، په دغو ټولو طالبانو کې د دوه کسانو استعداد هم سره برابر نه وي، يو ملګری ټول سبق زده کړي، بل نيم زده کړي، بل دريمه حصه زده کړي، دا ځکه چې په استعدادونو کې فرق ده.

د بايزيد بسطامي رحمه الله په ليدلو يې خپل روح له لاسه ورکړه

يو شيخ خپل مُريد ته وايي چې درځه د بايزيد بسطامي صاحب ملاقات ته ولاړ شو، نو مريد ورته وويل چې يوڅوک د الله تعالی انوار، تجليات او فيوضات په خپله ويني نو هغه ته د بايزيد بسطامي د ليدلو څه ضرورت دی ؟ نو مُرشد يې ورته وويل چې: دلته يې د خپل استعداد موافق ويني او هلته به يې د بايزيد بسطامي د استعدادموافق وويني نو کله چې د حضرت بايزيد بسطامي کورته ورغلل اودهغه پوښتنه يې وکړه چې بايزيد بسطامي صاحب چېرته دی، نو متعلقينو ورته وويل چې: هغه اوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي. دوی یې مخې ته ور ووتل، له هغې خوا نه یو ملنګ د اوبو یو لوښی رااخیستی او را روان دی، کله چې دغه مرشد بایزید بسطامي صاحب ولید نو خپل مرید ته یې وویل چې: دا بایزید بسطامي دی ، کله چې مرید ورته وکتل نو له دې سره یې سم له خولې څخه بې اختیاره چیغې ووتلې، پورته کېده اوبه ځمکه لګېده او روح یې قبض شو. نو ددې مُرید مرشد له بایزید بسطامي رحمه الله څخه پوښتنه وکړه چې دا څه کیفیت او پېښه وه ؟ ده مبارک ورته وویل چې: دده د ذاتي تجلیاتو یو قِسم د ما تر لیدلو پورې ترلی ؤ، کله چې یې په ماباندې سترګې ولګېدې نو هغه انوار ورخلاص شول، برداشت یې نه درلود نو ځکه یې روح قبض شو. نو دادی نه حضرت بایزید بسطامي بې حاله شوی نه ددغه مرید مرشد بې حاله شوی. خو د مرید یې دغه برداشت و.

نو غرض دا چې په نېکو مجلسونو کې څومره ډېر اشتراک کېږي نو په هغې کې ګټه داده چې کله کله سړی د خیرات په مجلس برابر شي، د ویش په مجلس برابر شي، نو هلته یې بیا په یوه چیغه د دُنیا او آخرت کارونه برابر شي. دغه مجلس بیا د ډېرو مجلسونو له پاره کِفاره ګرځي. دا صحبت بیا د سلو کلونو بې ریا عبادت څخه بهتره دی. انسان په خپلو شخصي ریاضتونو هغه ځای ته نه رسیږي لکه څنګه چې دنیکو او کاملو خلکو په یوه مجلس سره لوړو درجو اومقاماتو ته رسیږي نو له دې وجې نه باید هر وخت له اهلِ خیر سره زمونږ ناسته پاسته وي. حضرت مجدد صاحب دا خبره کوي چې: له اولیاؤالله سره باید د زړه له اخلاصه تعلق وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲٦) مجلس

د وخت ارزښت او د خدای جَلَّ جَلَالُهُ نه د ډار اسباب، یا د آخیرت طرف ته متوجه کېدل

حضرت بایزید بسطامي رحمه الله خپلې مور مبارکې په سبق ویلو پسې ولېږه، په یوه مدرسه کې یې واړول او د قرآن کریم په تلاوت یې شروع وکړه، کله چې دغه آیت ته ورسېده ﴿ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ﴾ [سورة لقمان آیت : ۱۴] یعنې د خدای پاک حُکم ده چې تاسې زما شکر او د مور او پلار شکر اداکوئ. نو په ده مبارک باندې دغه آیت ډېر زیات اثر وکړ، له دې وروسته یې له اُستاد څخه اجازه واخیسته او کور ته راغی او خپلې مور ته وایې چې مورې! نن مې په قرآن عظیم الشان کې یو آیت وواېه، په دې آیت کې الله تعالی حکم کړی دی چې تاسې زما او د مور او پلار شکر ادا کړئ.

نو زه خو ډېر عاجز یم، د دواړو کماحقه خدمت نه شم کولای، داسې نه شم کولای چې د خدای تعالی پوره معرفت هم حاصل کړم او د مور او پلار خدمت هم وکړم. نو یا مې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وقف کړه چې زه دده دین زده کړم او دی وپېژنم. او یا مې له خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته داسې وغواړه چې تا ته مې هِبه کړي چې یواځې ستا خدمت کوم. نو مور مبارکه یې ورته وایې چې: زوی جانه ! ته مې یواځې د خدای د دین خدمت ته وقف کړی، ما خپل حق درته ببښلی، زه خپل خدمت نه در څخه غواړم.

نو حضرت بایزید بسطامي رحمه الله له بسطام څخه د شام په طرف روان شو، او مسلسل دېرش کاله یې په سفر کې تېر کړل، په دغو (۳۰) کلونو کې یې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ دین زده کړ، له طالبي څخه مُلایي ته ورسېد او تردې حده یې تقوی او خدای پرستي زیاته شوه چې ټوله شپه به یې په عبادت تېروله او ورځې به یې خپل سبقونه ویل چې له (۱۱۷) مشایخو څخه یې فیض حاصل کړ چې دهغوله جملې څخه یو حضرت امام جعفر صادق رَحِمَهُ اللّٰهُ هم دی.

[تذکرة الاولیاء پښتو ص: ۸۶ / فارسي چاپ ایران ، ص ۱۶۴]

له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه دومره زیات ډارېده چې یوه شپه یې دومره ډېر وژړل چې آخر مُریدان ورته راغلل او ورته وایي چې په تا خو الله تعالی ډېر احسان کړی دی، ډېر لوی مقام یې درکړی نو دومره زیات ولې ژاړې ؟ نو دی مبارک ورته وایي چې له دې وجې ژاړم چې، که له مانه یو داسې عمل شوی وي چې زه وربانديې خبر نه یم او په هغه بانديې الله تعالی ناراضه وي. نو زه به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته څه جواب ورکوم ؟

د حضرت بايزيد بسطامي او يوه څناور ترمنځ محاوره (خبرې) کول

حضرت بايزيد بسطامي رَحِمَهُ اللّٰه په يوه کوڅه کې روان ده، دده له خوا سره يو سپی تېر شو، ده مبارک خپلې جامې ورڅخه راټولې کړې، له دې سره الله تعالی ورته سپی ګويا کړ. سپي ورته وويل چې: يا شيخ! که چېرته زه وچ يم نو له وچ سپي سره په لګېدو خو جامې نه مردارېږي او که زه لوند يم نو که له لانده سپي سره دې جامې ولګېږي بيا هم په درې خله مينځلو سره جامې پاکېږي خو که په تا کې عُجب او تکبر پيدا شي نو که د اوو سمندرونو اوبه په خپل ځان تويې کړې بياهم نه پاکېږي. نو حضرت بايزيد بسطامي رَحِمَهُ اللّٰه دې خبرې ته حيران شو او بيا يې سپي ته وويل چې: په تا کې ظاهري نجاست ده، ظاهره بدن دې نجس ده، په ما کې باطني نجاست ده، په انسان کې چې بده عقيده او بداخلاق پيدا شي نو باطني خبث او نجاست پکې پيدا کېږي، نو په تا کې ظاهري او په ما کې باطني نجاست دی، نو راځه چې دواړه ملګرتيا سره شروع کړو، دواړه به يو ځای وخت تېروو، او يو له بل څخه به عبرت اخلو. سپي ورته په ځواب کې وويل چې: زما او ستا په منځ کې دوستي نه شي کېدلای، ته زما د دوستي لائق نه يې، ځکه زه چې په هرځای کې له خلکو سره مخامخ شم نو خلک مې په تيږو او لوټو ولي، ما له خانه شړي. او ته چې کوم مجلس ته ورشې نو ټول خلک درته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

احترام ولاړ وي چې شیخ المسلمین راغی خو زما څخه به په ورځ د قیامت پوښتنه نه کیږي او له تا نه د دغه هرڅه پوښتنه د قیامت په ورځ کیږي نو زما او ستا ترمنځ جوړه نشي راتلای حضرت بایزید بسطامي صاحب په ژړا شو چې زه د سپي د ملګرتیا لائق هم نه یم دغه نه د قیامت په ورځ پوښتنه نشته او زما نه به د قیامت په ورځ پوښتنه کیږي، څکه له ما سره ملګرتیا نه کوي، نو زه به د الله تعالی اورسول الله ﷺ د دوستي لایق څرنګه وګرځم.

[تذکرة الالیاء فارسي چاپ ایران ص: ۱۷۴]

د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلو مریدانو ته بهترین نصیحت

حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلو زامنو ته نصیحت کوي او ورته فرمایي چې زامنو! شپه ورځ د خدای تعالی بندګي کوئ! کوم نعمتونه چې تاسې ته الله تعالی درکړي دي د هغو شکر ادا کوئ! یوه لحظه هم له خدایه مه غافله کیږئ اله خوانو ښځو، مالدارو خلکو او مبتدعینو سره ناسته پاسته مه کوئ څکه چې دا خلک به مو په دین کې درته نقصان پیدا کړي، دا ستاسې د دین غله دي. که تاسې فکر وکړئ نو څوک چې له چاسره زیاته رابطه او علاقه ساتي نو د هماغو خلکو اخلاق، او عادت به پکې ځای نیسي او د هغوی اعمال به پکې اثر پیدا کوي. نو حضرت غجدواني رحمه الله زامنو ته وایي چې: له دوی سره ناسته پاسته مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوئ ځکه بې ديني او بداخلاقي به مو په برخه شي.داهل سنت والجماعت دمذهب پابند اوسه او دسلف صالحينو ائمه رو دمذهب هم پابند شه. [حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۶۷]

دوخت ارزښت

حضرت عمرو بن عبدالله رضي الله عنه به يواځې پنځه وخته لمانځه او د جنازې لمانځه ته له کوره راوت ، نور وخت به يې دننه په کور کې تېراوه. چاورځخه پوښتنه وکړه چې: د باندې ولې نه راوځې ؟ده ورته وويل چې: ټول خلک غله دي، د سړي وخت ضائع کوي، په ټولو شيانو کې وخت قيمتي او خورا مهم شی دی، کوم کور ته چې غل ورځي نو په هغه کور کې ترټولو قيمتي شی ګوري او ورسره وړي يې، نو عمر د انسان ترټولو شيانو قيمتي سرمايه ده، ځکه که په کروړونو روپۍ ځوک مصرف کړي نو تېرې پنځه دقيقې نه شي راګرځولای نو خلک ټول غله دي، وخت ضائع کوي نو ځکه نه ورته راوځم.

دصحابۀ کرامو رضي الله عنهم له خدای جل جلاله نه د وېرې يوڅو نمونې

حضرت حنظله رضي الله عنه له خپل کور ځخه راووت، حضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه ورته وايي چې: حنظله : څه حال ده ؟ دی مبارک په خواب کې ورته وايي چې: زه خو منافق شوی يم، هغه ورته وويل چې: ولې ؟ ده ورته وويل: کله چې مونږ له رسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله ﷺ سره په مجلس کې ناست یو، نو هغه چې مونږ ته کوم نصیحت او وعظ کوي نو دومره یقین مو وربانديې راشي لکه جنت او جهنم چې په سترګو وینو، لکه خدای تعالی چې بالمشاهده راته ښکاري. خو کله چې دده له مجلس څخه راووځو نو له خپلو مېرمنو او اولادونو سره اوله نورو خلکو سره په دنیاوي معاملاتو کې مصروف شو. نو دا خو منافقت ده.

حضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه ورته وویل: چې داکار خو په مونږ کې هم شته. دواړه یوځای نبي کریم ﷺ ته ورغلل او خپل مشکل یې ورته وړاندې کړ حضرت حنظله نبي کریم ﷺ ته وایي: چې حنظله خو منافق شوی. نبي کریم ﷺ ورته وایي چې ولې؟ دی رضی الله عنه ورته وایي چې: کله له تاسره په مجلس کې ناست یو نو حضور مو د کمال درجې ته رسیدلی وي، لکه جنت، جهنم او د الله تعالی ذات چې په خپلو سترګو وینو. خو چې کله ستا له مجلس څخه جدا شو نو بیا هرڅه راڅخه هېر وي.

نبي کریم ﷺ ورته وایي چې ای حنظله! که تاسې همېشه په دغه حال باندې پاتې وای لکه زما سره چې یاست او یا د ذکر په حلقه کې یاست نو بیا به ملائکو له تاسې سره ستاسې په فرشونو، بسترو، لارو او کوڅو کې په لاس ستړې مشي کوله خو (ساعةً و ساعةً) یو حال کله کله داسې وي چې د انسان له الله تعالی سره دومره علاقه پیدا شي، آخرت یې زړه ته دومره نږدې شي لکه په سترګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې ويني، خو کله کله بيا داسې حال وي چې د اولاد، مېرمنې او د خان د خدمت وخت وي، په دې سره الله تعالی څوک نه نيسي

[مشکوة المصابيح/ج ۱ /باب ذکرالله عزوجل والتقرب اليه ص: ۱۹۸]

که د مشائخو کرامو ژوندګي ته متوجه شو نو دهغوی خوف ډېر زيات دی، بل طرف ته د دين فيصلې ته که څوک وګوري چې په ژوند کې خو کله کله بايد په سړي داسې کيفيت راشي چې د دنيا هرڅه يې هېر شي او يواځې آخرت ته متوجه شي يو وار چې په يقين سره د چا زړه ته ولوېږي چې زه مړ کېږم بيا به په ټول ژوند ګناه ونه کړي، خو دغه قيمتي ساعت مونږ ته په لاس نه راځي

د نبي کريم ﷺ د حديث مبارک له مضمون څخه دا معلومېږي چې دا ساعت زياتره د مشائخو کرامو په مجلسونو اود ذکر په حلقو کې وي نو د مشائخو کرامو په صُحبت اود ذکر په حلقه کې الله تعالی کله کله انسان ته داسې حال وربه برخه کوي چې (زُهد عن الدنيا) يې په برخه شي يعنې له دنيا بېزاره او يواځې يې آخرت ته مخه شي له دې وجې په کار ده چې وخت په غفلت کې تېر نه شي، په داسې محيط کې تېر نه شي چې هغه خلک له الله تعالی څخه غافله وي.

حضرت عبدالخالق غجدواني رحمه الله به دا نصيحت هم کاوه چې: د جاهلو صوفيانو له مجلس او ناستې پاستې نه هم ځان ساتئ! هغوی به مو ټول استعداد ختم کړي، ځکه دوی له ځانه صوفيتوب کوي او له دين څخه ناخبره دي نو چې څومره مو له وسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره وي له نیکانو خلکو سره په مجلس کې شرکت کوئ، د هغوی له ښو نصېحتونو څخه ګټه واخلئ، کله کله ډېره ښه موقعه انسان ته په لاس ورځي او چې دغسې اثر پیدا شي نو ټول کارونه به يې برابر وي. [حضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۶۷]

یو مولوي صاحب قصه کوله چې: ما دا تجربه کړې چې: پخوا به کله د یوه استاد په مجلس کې کېناستم نو کله به یې په ما باندې نیم ساعت اثر و او کله یو ساعت. مطلب داچې آخرت ته به متوجه شوم او د دنیا ټول خواهشات او خوند به مې له ذهن څخه ووتل. د مشائخو کرامو د مجلسونو تجربه مې هم کړې چې: کله به زه ددوی مجلس ته ورغلم نو لږ تر لږه تر دريو ورځو پورې به په ما باندې ښه اثرات و. که نه یوه جُمعه یا لس شپې خو به داسې اثر و چې د دنیا له هرشي څخه به مې زړه موړ و او ټوله توجه به مې یواځې د الله تعالی رضا او د اخیرت په کارونو کې وه.

نو چې په یوه مجلس کې یوه شپه، درې شپې، یوه جمعه د آخرت طرف ته توجه پیدا کېږي نو بیا خو د انسان شوق نور هم زیاتیږي او دغه صحبتونه او په هغو کې اشتراک نور هم زیاتیږي او په انسان کې الله تعالی د اصلاح ماده پیدا کوي او د اصلاح توفیق يې په برخه کېږي. انشاء الله تعالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۷) مجلس

د حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ مناقب او د علم تصوف اصطلاحات

حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ چې دا طریقه ده ته منسو به ده او مسمی کیږي په طریقه نقشبندیه سره . مخکې تر پیدا ینبت د ده حضرت محمد بابا سماسي رحمه الله او حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله دادواړه په لاره تیریږي د حضرت شاه نقشبند صاحب په کلي چې ورځي نو حضرت بابایي سماسي چې د حضرت امیر کلال بخاري پیر ده هغه امیر کلال صاحب ته وایي چې د دغه کلي نه دیو ولي بوی راځي دلته به یو داسې څوک پیدا کیږي چې خداوند متعال به د دین د ہر غنې خد مت ورنه واخلي او داخبره دغه دوه بزرگان به داسې وخت کې کوي چې تر دې وخته حضرت شاه نقشبند رحمه الله لا پیدا هم ندی .

او بیا یو وخت کې پرې راځي او ورته فر ما یي چې هغه خوش بویي دولي چې مخکې پته وه اوس راښکاره شوې ده خو حضرت بابا یي سماسي خپل خلیفه حضرت امیر کلال چې د شاه نقشبند صاحب پیر ده دغه ته وایي چې دا یو بچی چې نوی پیدا شوی د دغه په تر بیه کې به دومره کوشش کوې لکه څومره چې ما دتا په تر بیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کوښښ کړی ده او ده ته به خاص توجه کوې دده دادب او اخلاقو به ډېر خیال ساتې

بیا چې کله حضرت شاه نقشبند قدس سره څه لو یېږي او وخت دذکر او بیعت ته رسیږي دحضرت امیر کلال بخاري رحمه الله نه یې بیعت وکړچې بنا بر ظاهر ددغه علم باطني استاذ دده حضرت امیر کلال بخاري ، خو په اویسیت باندې ده د فیض استفاضه له عبدالخالق غجدواني قدس الله سره څخه کوله. دی د اویسیي له قبیلې څخه و. [جمال الاولیاء ص: ۲۶۷-۲۶۸]

د تصوف په اصطلاح کې اویسیان یوه داسې خاصه طایفه ده چې مخکې له یوه قبر یا یوه پیر سره دده دروح تعلق وي، دهغه د روح نه یې د فیض اکتساب کړی و، کله داسې وي چې بنا بر ظاهر هېڅ پیر ونه لري خو دی د اولیاوو الله وو له جملې څخه وي، څکه ده روح د فیض اکتساب دهغه د روح نه کړی وي، دې ته اویسیه ویل کیږي

د حضرت شاه نقشبند رحمه الله له خپل مرشد سره مقام او مرتبه

شاه نقشبند رحمه الله به چې کله د حضرت امیر کلال بخاری رحمه الله مجلس ته حاضر شو نو په ټولو مریدانو کې به ده مبارک شاه نقشبند رحمه الله ته ډېر التفات او توجه کوله، دده رعایت یې ډېر کاوه، له شاه نقشبند مبارک نه مخکې به دغه طریقه کې دوه قسمه معمولات و، جهري ذکر به هم کېده او خُفیه ذِکر به هم کېده، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالخالق غجدواني ﷫ نه چې حضرت شاه نقشبند په اویسه طریقه باندې د فیض اکتساب وکړ نو دهغه عادت ذکر خفي و، کله چې به د ذکر حلقه جوړه شوه، نو خفي ذکر به کېده، د حضرت امیر کلال بخاري ﷫ په مجلس کې به شاه نقشبند مبارک ناست و ذکر به یې ورسره کاوه ، نو کله به چې جهري ذکر شروع شو نو دی به له دغه مجلس څخه پورته شو. داخو طبعي خبره ده چې یو پیر له مُرید سره زیاته علاقه لري، یا یو استاد له کوم خپل شاګرد سره ډېره علاقه لري، یا پلار له کوم زوی سره ډېر تعلق وي نو په هغو نورو مریدانو، شاګردانو او زامنو بد اثر کوي.

نو په مریدانو باندې به دا خبره ډېره درنده تماميدله چې دی ولې له مجلس څخه پورته کېږي، سره له دې چې دی نوی مرید هم دی او حضرت امیر کلال بخاري دومره زیاته توجه هم ورته کوي، نو مریدانو ته د اعتراض ځای پیدا شو. نو حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله ته یې وویل چې: حضرت ! تاسې له نورو ټولو مریدانو دده ډېر رعایت کوئ ! خو دی بیا هم له تاسې څخه مخالفت کوي ته چې کله جهري ذکر شروع کړې نو دی ستا له مجلس څخه وځي حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله دوی ته هیڅ هم ونه ویل. خو یو وخت تقریباً پنځه سوه کسان په یوه مجلس کې ناست وو، بیا حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله ددوی د پوهولو له پاره ورته وویل ستاسې په زړه کې دا خبره راګرځي چې: له شاه نقشبند سره زما دومره زیات تعلق ولې ده ؟ ، سره له دې چې هغه په ځینو حلقو کې مخالفت هم کوي، نو حضرت امیر کلال د خبرو په منځ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي چې: دمخلوق نظر د خالق د نظر تابع وي، يعنې اولياء الله د الله تعالى مخلوق دى نو په يوچاچې د خالق نظر وي نو دمخلوق نظر هم هغه طرف ته وراوړي. په حديث شريف کې صراحة راځي: (...وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ...) [رواه البخاري في كتاب الرقاق]

چې: زه د کامل ولي سترګې شم دى په ما باندې ليدل کوي. نو د ولي نظر تابع د الهي نظر وي. (حضرت امير کلال بخاري وايي) تاسې په ما باندې په دې باره کې کوم اعتراض مه کوئ! ما معذور وګڼئ! په شاه نقشبند چې د الله تعالى ښومره نظر ده په دې مجلس کې په هيچا باندې دومره نشته. نو ځکه زه هم زياته توجه ورته کوم، ځکه چې زما نظر د الله تعالى د نظر تابع ده.

د حضرت شاه نقشبند (قدس الله سره) له خپل مُرشد سره ادب

په خپله حضرت شاه نقشبند مبارک له حضرت امير کلال بخاري ﷫ ښومره زيات ادب کاوه؟ يوه ورځ شاه نقشبند مبارک په دښته کې روان و، نو حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ په مخه ورغی او خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ په آس سپور و، د يوه کوچي په شکل کې يې خان ورته ښکاره کړ، لکړه په لاس لکه تُرکی، ځکه په بخارا کې تُرکيان زيات اوسيږي. شاه نقشبند مبارک فرمايي چې: په لرګي يې چوخ کړم او په تُرکي ژبه يې راته وويل: زما آسونه ورک دي، تا خو به نه وي ليدلي؟ ما ورته هيڅ ونه ويل. دغسې ښو واري په مخه راغی. آخر مې ورته وويل چې: زه دې پيژنم چې ته خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ يې. دى

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمايي چې: دی راپسې او زه ورڅخه مخکې يم ، نو راته وايي چې کله مې پيژنې نو بيا خو يوڅه آرام آرام څه چې زه او ته خو يوڅه مجلس او صحبت سره وکړو . دی وايي چې: ما هيڅ التفات ورته نه کاوه. کله چې د امير کلال بخاري رحمه الله مجلس ته ورسېدم نو هغه ته چې الله تعالی باطني فراست ورکړی وو راته وې ويل چې دحضرت خضر عليه السلام سره دې په لاره وليدل ؟ ما ورته وويل چې هو اصيب . ده راته وويل چې تا خو څه التفات نه ورته کاوه ، دده دېر خواهش و چې له تاسره مجلس او صحبت وکړي خو تا ورته دېر التفات نه کاوه. نو حضرت شاه نقشبند مبارک خپل مرشد ته په خواب کې وويل چې: زه دخپل کور نه ستاسې د ليدلو په اراده راوتلی وم، نو هغه توجه او التفات چې له کوره د راوتلو په وخت مې ستاسې سره وه دهغې په مقابل کې حضرت خضر عليه السلام هم هيڅ ده. [حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۸۲]

نو د هر سړي به په خپل کامل شيخ اعتماد وي، داسې کامل لکه د شاه نقشبند مبارک. په حضرت خضر عليه السلام پسې دخلکو زړونه چوي چې کاشکې مې يو وار ليدلی وای، دعا مو ورنه غوښتې وای ، خو حضرت شاه نقشبند داسې نه چې له حضرت خضر عليه السلام سره مخالفت لري، بلکې په خپل پير يې دومره زيات اعتماد دی چې زه له خپل کور څخه د خپل پير او مرشد په توجه راوتلی يم خو چې حضرت خضر عليه السلام هرڅومره راته مخکې مخکې شي خو زه به هيڅ التفات نه ورته کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت شاه نقشبند رحمة الله عليه ته د خپل مرشد له خوا د بل کامل مُرشد د پیدا کولو امر

بیا دهمدې کامل ادب ثمره وه چې ده له خپل مرشد سره درلود. نو یو وخت یې خپل مرشد حضرت امیر کلال بخاري رحمة الله عليه راغواړي او ورته وايي: زه چې ستا هغه باطني استعداد او همت ته ګورم نو هغه بې انتها او فوق العادة استعداد ده، له ماسره چې ستا څومره کار ترلی و د خپل پیر په فرموده. ما هغه ټول پای ته رسولی ده، خو ستا د خواهشاتو مُرغه نور پرواز هم غواړي. نو ته ولاړ شه او له مانه چې څوک پورته په لاس درغلل له هغه سره تعلق جوړ کړه. نو دی وايي چې: د شپې مې خوب لیده چې یو تُرکی درویش او ملنګ چې په تُرکي ژبه غږیږي، هغه په خوب کې راته راغی څه خبرې یې راته وکړې. نو زما د زړه تعلق ورسره جوړشو. بیا ډېر وخت وریسې ګرځېدم چې یو وخت په لاره کې په مخه راغی او یواځې مې پوښتنه ورسره وکړه او د ځای معلومات مې ورځنه وکړ، نورمجلس مې ورسره ونه کړ. وروسته زه خبر شوم چې هغه تُرکی درویش په خپل مُلک کې د بادشاهي مقام ته ورسېد، زه ورغلم، هلته دی سره له دې چې بادشاه و خو بیا یې هم خدای تعالی ته دومره توجه وه چې هغه په نوروخلکو کې نه وه، نو په بادشاهي کې هم نفلونوته پورته کېدو. او ما دورځې د نوکر په شکل په دروازه کې وخت تېراوه. ځکه چې دی مې شیخ و اود فیض

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکتساب مې ورڅخه کاوه او په شپه کې به مو بیا مقامات طی کول تول وخت مو په همدې طریقه تېراوه، چې قصه لنډه کړو.

شاه نقشبند رَحِمَهُ اللهُ په آخر کې وايي چې: ماته چې څومره په دغه طریقت کې معلومه شوه ، نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسېدو نږدې لاره داده چې سړی خپل اختیار ترک کړي او خپلو ټولو اعمالو ته د قصور په نظر وګوري، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دین او د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ارشاداتو په مقابل کې به خپل اختیار ته هېڅ اعتبار نه ورکوي او هلته کمال ته زر رسیږي چې دخپلو اعمالو کمزوري او تقصیر ورته ښکاره شي چې ما دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له شان سره موافق عمل نه دی کړی ، څکه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم فرمايي: ﴿ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ ﴾ [مشکوة المصابیح/ج ۱/ باب السجود وفضله ص ۸۴] ژباړه: ای ربه! ستا د شان سره لائق عبادت زه نه شم تر سره کولای.

حضرت امام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللهُ په کعبه شریفه کې دوه رکعته لمونځ کوي، ټول قرآن کریم پکې تلاوت کوي ، بیا هم په کعبه شریفه کې خپل تقصیر وړاندې کوي او فرمايي: ﴿ الهي ما عرفناک حق معرفتک و ما عبدناک حق عبادتک ﴾ ای خدایه پاکه ! ښه دې پېژنو چې ته مو خالق یې ، ته مو رازق یې خو ستا له شان سره لائق عبادت مونږ نه دی کړی.

څومره غټ غټ ائمهٔ کرام چې تېر شوي دي، د هر یو چې له الله تعالی سره څومره قرب په برخه شوی دی نو همدومره خپل ځان کم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته ښکاري، څومره چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب کېږي، له الله تعالی سره یې رُتبه پورته کېږي نو دغومره دی له خپل ځان نه برکناره کېږي ، خپل ځان ورته هېڅ هم نه ښکاري

نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ به هم په دعا کې دا ویل چې: (اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيراً وَ فِي اَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيْراً) ژباړه : خدایه پاکه! ما ته خپل ځان په خپلو سترګو کې وړوکی رابښکاره کړې او دنورو خلکو په سترګو کې مې عزتمن ولرې.

نو الله تعالی ته د رسېدو ښه او لنډه لاره داده چې په هرځای کې به خپله اراده پرېږدي او له دې سره سره به خپل تقصیر ته هم متوجه یې.

حضرت بایزید بسطامی رحمه الله وايي یوځل له الله تعالی سره په مناجات کې وم ورته ومې ویل : كَيْفَ الْوُصُولُ اِلَيْكَ ؟) یعنې تا ته درسیدلو لار کومه ده ؟ غیبي آواز مې واوریده ویل یې : ای بایزید ! طَلِّقْ نَفْسَكَ ثَلاثاً ثُمَّ قُلِ اللهُ) یعنې نفس ته درې طلاقه ورکړه ، بیا ما یادوه ، یعنې خپل نفس پرېږده نو زما او ستا په منځ کې بل حاجب (پرده) نشته. [تذکرة الاولیاء، فارسي چاپ ایران / ص:۱۸۷]

نو چې یوڅوک داسې فکر وکړي چې په یو چا باندې نعمتونه ولورول شي نو فی الحال یې ځان ته پام شي چې زه خو ښه ملا یم، زه ښه مجاهد او صوفي یم نو دغه نسبت د (زه ښه یم) چې ځان ته وشي نو ځان ورته غټ ښکاره شو نو نور مقامات یې ختمیږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې ته نور حرکت نه شي کولای ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته د رسېدو لاره بندګي، عاجزي او فقیري ده. په لیلة المعراج کې د الله تعالی بهترین صفت چې خپل خوږ پیغمبر وریاندې یادوي هغه د (عبدیت) صفت ده. الله تعالی فرمایي: ﴿ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ ﴾ [سورة بني اسرائیل آیت: ۱]

ژباړه: هغه ذات لره پاکي ده چې خپل بنده یې بوت. نو په دې ځای کې مفسرین کرام فرمایي چې: د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خو ډېر نومونه او صفات دي، په صفاتو کې یې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په دې خاص ملاقات کې چې هغه د ﴿ قَابَ قَوْسَيْنِ ... ۝ ﴾ سورة النجم، مقام و په هغه کې یې دعبدیت مقام ذکر کړ. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دمخلوق تر بندګي بل صفت مختار نه دی، عاجزي صفت مختار ده. ﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ ﴾ غایت عاجزۍ تاته کوو. تاته تندی په ځمکه ږدو نو الله تعالی ته درسېدو ښه لاره عاجزي ده اوچې سړي ته خان غټ ښکاره شو نو بیا د عاجزي معنا ختمه شوه، بیا د الله تعالی له لوري د رحمت دروازې محدودې شي

د تصوف ځینې اصطلاحات

هوش دردم: هر انسان باید په هره نَفَس کې نظر وکړي چې یوه ساه هم باسي باید په غفلت کې تېره نه شي، ځکه دا د الله تعالی نعمت ده او د هغه د نعمت شُکرانه واجب ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر بر قدم: ظاهري معنا خو یې داده چې کله په لاره روان وي نو بیا او بل طرف ته به نه ګوري، خو د تصوف په اصطلاح کې یې معنا داده چې: هر قدم په ځمکه ږدي داهم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یو نعمت ده چې په تا یې کړی دی، دومره ژوند یې درکړ باید چې دا په غفلت کې تېر نه شي.

خلوت در انجُمن: دا معنا چې په عام مجلس کې ناست یې خو په زړه کې دې اشنایي او تعلق له الله تعالی سره وي، ظاهره به په دنیا او ددنیا په کارونو کې مصروف یې، له خلکو سره به په مجلس کې یې خو هلته دې زړه له الله تعالی سره وي﴿ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ ... ﴾ [سورة النور] د الله تعالی مقرب بندګان هغه دي چې بیعه او تجارت یې د الله تعالی له ذکر نه نه غافله کوي.

حضرت مجدد رحمه الله العظیم فرمایي

در درون آشنا شو واز بیرون بیگانه شو   این چنین زیبا روش کم می بود اندر جهان

په زړه کې له الله تعالی سره آشنا شه، په الله تعالی عاشق شه او به ظاهره باندې چټ ګرځه چې خلک د صوفي ګمان هم درباندې ونه کړي، داسې ګرځه لکه پردی او نا آشنا ، چې خلک دېر اعتماد درباندې ونه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفر دروطن:

سفر دروطن دې ته وايي چې په خپل بدن کې د عالم امر او عالم خلق په تصفيه او تزکيه کې کوشش وکړي او له ذميمه اخلاقو څخه حميده اخلاقو ته انتقال وکړي.

ياد کرد:

ياد کرد دې ته وايي چې: کله حضور وي او کله بې حضوري.

ياد داشت:

ياد داشت دې ته وايي چې: حضور دائمي وي. يعنې په ياد کرد کې حضور په تکليف سره پيدا کېږي او په ياد داشت کې حضور د ذاکر صفتِ راسخه وګرځي.

وقوف زماني:

وقوف زماني دې ته وايي چې: صوفي هميشه له خپلو احوالو څخه خبر اوآګاه وي چې آيا دده دا حال موجِب د شُکر ده او که موجب د معذرت ده. حضرت يعقوب چرخي رحمه الله وايي چې: ماته حضرت شاه نقشبند رحمه الله د بسط په وخت کې دشکر ايستلو حکم کاوه اود قبض په حالت کې يې د استغفار کولو حُکم کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وقوفِ عددي:

دې ته وايي چې: ذاکر د نفی او اثبات په وخت کې د عدد یعنې شمېر رعایت کوي او ساه په طاق باسي. یعنې چې درې، پنځه آن تر یو ویشتو پورې یې وره سوی.

وقوفِ قلبي:

دې ته وايي چې: ذاکر خپل زړه ته (چې تر چپ تي درې ګوتې لاندې ده) متوجه وي. کوم اوهمېشه یې په ذکر مشغول ساتي. او غفلت ته یې نه پرېږدي

انسان چې له ډېرو تیروتنو سره مخ کېږي دنفسي خواهشاتو دمنلو له امله چې انجام او پایله یې داوې چې بیا له ډول ، ډول ناخوالو او عذابونو سره لاس په ګرېوان شي. او ډېر خلک خو په ځان خبر هم نه وي او تباه برباد شوی وي ، داخپل نفس چې په صاحب صاحب ویلو ډېر قوي کړې چې ځوک ورته پورته کېږي احترام یې کوي نو ده ته خپل ځان ډېر لوی ښکاره شي او معلومات نه ورته کېږي چې په باطن مې له فساد او خرابي سره مخ دی.

سالک فرمايي:

میان عاشق و معشوق رمزیست کرام الکاتبین راهم خبر نیست

دعاشق او معشوقې ترمنځ داسې راز او نیاز او داسې اشارات دي چې ملائکې سره له دې چې له انسان سره ناستې وي، لیکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي خو بيا هم په دې اشاراتو او دنقشبنديې طريقې په پټ ذکر باندې خبرې نه وي.

دا ذِکر خفي چې ډېر فضيلت لري وجه يې همدا ده چې هغه کرام الکاتبين ملائکې هم په انسان علم نه لري، دقيامت په ورځ چې سوال او ځواب خلاص شي، بيا له ملائکو څخه الله تعالى پوښتنه کوي ددې انسان چې څومره اعمال و هغه تاسې ټول راوړل؟ ملائکې به ورته وايي چې: هو! څه چې يې کړي دي هغه ټول مو راوړي دي نور يې هيڅ نه دي پاتې. نو الله تعالى به ملائکوته فرمايي چې: ددې بنده له ماسره يوداسې عمل ده چې زما نه سوا بل څوکورباندې خبر نه دې. دا هغه دده دپټ ذِکر (خفي ذکر) دفتر ده.

هغه خو الله تعالى له ځان سره ساتلى وي. بيايې وړاندې کوي.

اين چنين زيباروش کم مى بوداندر جهان.

ددغسې ښائسته کردار خلک په دنيا کې ډېر کم دي. چې په ظاهره چټ اوپه باطن کې يې له خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مينه وي خو بيا يې هم خلک له دې پټې مينې څخه خبر نه وي.

په يو نېک شخص باندې د الله تعالى امتحان او ازموينه

يو شخص په خلکو کې ډېر محبوب و، بل يو سړى په تجارت پسې روان و، نو خپله لور يې راوستله اودغه سړي ته يې وويل چې: زما په کور کې بل څوک نشته، يواځې دغه پېغله لور مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ، په بل چا اعتماد نه لرم ، ته ډېر غټ پیر او بزرګ یې ، زما دا لور به زما تر راتلو پورې له تا سره امانت وي او پام به ورباندې کوې.

کله چې دغه تاجر په سفر روان شو ، نو دلته شیطان هم خپل کوشش او هڅې پیل کړې ، چې دا نېک شخص له دې پېغلې سره په بدعملي اخته کړي ، پیر به هم ډېر زیات احتیاط کاوه ، ځان یې ساته ، یو وخت دغه پېغله ویده ده ، شیطان یې مخ ورباندې لوڅ کړ اودغه نېک انسان سترګې پرې ولګېدې ، بل وخت کې دا پېغله ویده ده شیطان یې خېټه ورباندې لوڅه کړه بیا ددې بزرګ سترګې ورباندې ولګېدې نو طبعاً په دغه بزرګ هغه بشري صفات غالب شول او له الله تعالی سره یې دتعلق سلسله کمزورې شوه ، څکه په فتنه کې یې ځان واقع کړ او الله تعالی فرمایي: ﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ ﴾ [سورة اسراء آیت : ۳۲] یعنې زنا مه ورنږدې کیږئ.

او نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي : ﴿ « كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى، يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللهِ مَحَارِمُهُ، ... ﴾ . [صحيح المسلم كتاب المساقات / باب أخذ الحلال وترك الشبهات / ج ۲ / ص ۲۸ .) - رقم حديث - (۱۵۹۹)]

ژباړه : لکه شپون چې میږې څروي د چراګاه (مال څر) خواته ، نږدې ده چې په دې چراګاه کې ګډې شي ، خبراوسئ ؛ دهر باچا له پاره چارګاه وي ، او خبراوسئ ! د الله تعالی چراګاه دهغه محارم دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(یعنې پاچایان دعربو او داسې نور، دهر یوه له پاره خپله چراګاه وي، چې عام خلک له هغې نه منعه کوي او چې څوک ور داخل شي هغه ته سزا ورکوي، او څوک چې احتیاط کوي نو دې چراګاه (مال ځر) ته نږدې هم نه ورځي له دې څخه ویرېږي چې په کې واقع به شي.

او دالله تعالی له پاره هم داسې چراګاه دي چې هغه دده محارم دي چې هغوی ته به انسان نه ورنږدې کیږي تر څو پورې وګډ نشي چې بیا به یې پایلې او نتیجې ښې نه وي، یعنې ګناوې هغه چې الله تعالی حرامې کړې دي لکه: قتل، زنا، غلا، قذف، شراب، غیبت، نمیمت، پردی مال خوړل او داسې نور. داټول دالله تعالی چراګاه دي څوک چې ور داخل شو یعنې دا یې وکړل نو دی دالله تعالی دعذاب لائق دی.

او څوک چې ور نږدې شو قریبه ده چې پکې واقع به شي، نو څوک چې له خپل ځان سره احتیاط کوي نو نه ورنږدې کیږي. او نه له هغو شیانو سره تعلق ساتي چې په هغه سره ګناوو ته ور نږدې کیږي له دغه امله شبهناکو شیانو ته نه ورنږدې کیږي.

[النووي / شرح مسلم ج: ۲ / ص:۲۸]

نو که د یو چا چراګاه ته دې میږې ورنږدې کړې آخر به درڅخه پکې ورګډې شي.

نو هلته تعلق جوړ شو، آخر دغه بزرګ په بدلمتي او بدعملي ګرفتار شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا څه وخت وروسته خپل پیر او مرشد ته ورغي چې زه خو تباه شوم، له ما څخه خو کبیره ګناه وشوه، ددې علاج به څه وي ؟ هغه ورته وایي چې: ته فلانکي کلي ته ولاړ شه، په هغه ځای کې یو بزرګ دی، ددې مرض علاج به درته وښیي. دی هغې علاقې ته ولاړ اودهغه سړي پوښتنه یې وکړه، نو هر چا وربانديږ بد وویل چې: ته دومره ښه صوفي سړی یې - دا خو د رنډیو او بدکارو ، د بدعملو خلکو کلی دی، هغه سړی چې ته یې پوښتنه کوې یو لوی فاسق دی، هلکان اوجینکۍ ساتي اوشراب څښي،ته ولې دهغه پوښتنه کوې ؟

دی بېرته راوګرځېده، یو څه ځای راغی، بېرته ور وګرځېده او له ځان سره یې وویل چې: یوځل خو یې خامخا وینم چې څرنګه سړی دی ؟ خلکو که دهغه بزرګ هرڅومره بدي ورته په ګوته کوله وې نه منله بیا هم دهغه کور ته ورغی. چې کله ورننوت نو له ده سره یې ولیدل ، ورسره کېناست، دده په یوه څنګ کې ښایسته هلک اوپه بل څنګ کې یې ښایسته نجلۍ ناسته دی، اوشراب هم ورسره ایښي دي. نو ده وویل چې: خلکو خو رښتیا ویل چې: دی دا کارونه کوي

خو کله چې خبرې شروع شوې نو په خبرو کې یې دومره زیات اثر وچې دی یې بېخي ناقراره کړ، نو آخر ورته عرض کوي چې: کله تاته الله تعالی دومره غټ مقام هم درکړی دی نو داسې کارونه ولې کوې ؟چې یو طرف ته دې هلک او بل طرف ته دې نجلۍ کېښنولې او هلته درته د شرابو بوتل ایښی دی. نو دغه بزرګ ورته وویل چې: دا هلک مې زوی ده اودا نجلۍ مې مینځه ده اوپه دغو بوتولونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سرکه ده او دا درې واړه روا (جائز)کاروته دي. دی ورته وایي چې: خلک خو په تا دا گمان کوي چې دی هلکان او نجونې ساتي او شراب څښي. دی ورته وایي چې: دا مې ددې له پاره داسې کړي چې خلک خپلې لورګانې ماته پرې نه ږدي (اشاره یې ده ته وه). دا ددې له پاره کوم چې خلک مې په بزرګۍ خطا نه شي او پر ما اعتماد ونه کړي. خپلې لورګانې راته پرې نه ږدي هسې نه چې زه په زنا کې ورسره واقع شم.

ډیرو غټو مشائخو کرامو داسې کړي چې: شهرت یې ډیر شوی نو بیا یې په یوه داسې رخصت عمل کړی چې د خلکو توجه ورڅخه واوړي، اوهغه شهرت ختم شي.

حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب به ویل چې: [شُهرت آفت ده]

دا زمونږ په طریقه کې چهلې ډیرې نشته. ځکه په دغو چهلو کې شهرت پیدا کیږي، او شهرت آفت ده، سړی تباه کیږي، کله چې یو شخص ته گوته ونیول شوه چې دا فلانکی صاحب ده او خلک زیات اعتماد وربانديې وکړي، دی په خان خبر هم نه وي خو نفس یې دومره غټ شوی وي چې بیا یې کنټرول مشکل وي.

نو (خلوت در انجمن) معنا داچې په مجلس کې دعامو خلکو سره په الفت محبت کې وخت تېروي خو په زړه کې یې تعلق له الله تعالی سره وي او هغه تعلق ابدي تعلق وي.

وقوف قلبي: دا معنا چې انسان باید په خپل زړه باندې علم ولري چې زما زړه غافله ده او که د الله تعالی په یادونه بوخت دی.

اولیاؤالله چې د خپل زړه حالات بیانوي . ځوک وایي چې: زه د زړه یو ساعت لحاظ کولای شم ، ځوک وایي چې زه یې نیم ساعت کړای شم ، هغه دا معنا چې زړه دومره په کنټرول کې ده چې هلته وسوسه هم بالکل مداخله نه شي کولای .د یو ساعت، یو سکنټ له پاره هلته شیطان مداخله نه شي کولای نوداچې په سړي کې دا مقامات پیدا شي چې ساه یې په غفلت نه وځي ، قدم په غفلت نه پورته کوي او په یوه مجلس کې هم دالله تعالی له ذکر څخه نه غافلیږي، که د دنیا په هره جائزه معامله کې لګیا وي، خو زړه یې له الله تعالی سره وي.

لکه چې الله تعالی فرمایي: ﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ ...﴾ [سورة النساء آيت ۱۰۳]

ژباړه: بیا کله چې اداء کړي تاسې لمونځ نو یادوی تاسې الله تعالی په ولاړې او په ناستې او پر اړخو خپلو.

مفسرین کرام لیکي: دلته د الله تعالی مقصود او غوښتنه د ذکر دوام ده، چې هر وخت به الله تعالی یادوی؛ همیش یادول خو دا معنا نه چې په ژبه باندې به الله الله، سبحان الله سبحان الله یا الحمد لله وایي. بلکې معنا داچې زړه به دې یو آن او لحظه هم دالله تعالی له ذکر څخه غافل نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا چې دا آن موجود شو نو شاه نقشبند رحمه الله فرمايي چې چ
رب تعالی وپېژانده معرفت قلبي ورته پيدا شو نو ﴿ لایخفی علیه شيء
﴾ بیا یو شی هم نه ورڅخه پټیږي. دغه کشف چې اولیاؤ الله ته
کېږي دا ځکه چې الله تعالی په خپله فرمايي : ﴿...وبَصَرَهُ الَّذِي
يُبْصِرُ بِهِ... ﴾ [رواه البخاري فی کتاب الرقاق] چې: زه بيا د خپل خاص
بنده سترګې شم په ما باندې ليدل کوي ، نوبيادغه انسان په
دنياوي اسبابو او عيشونو نه خطا کېږي ، هغه بيا عشق ده، او
عشق بیا یو اور ده، چې له محبوب نه ماسوا نور هرڅه سوځوي.

دچاپه زړه کې چې الهي سوز او عشق پيدا شو بيا نه ښځه او نه
هم اولاد، نه اقارب او نه بل څه په نظر ورځي بلکې يواځې او يواځې
دالله تعالی او نبي کريم صلی الله علیه وسلم مينه او محبت يې مقصد او
مطلب شي. بيا هغه زړه د الهي نور مظهراو مرکزوګرځي.

نو دې ته لږ سوچ په کار ده چې د زړه شیشه پاکه شي. کله چې د
زړه شیشه پاکه شي نو بيا يې رڼا هم دغومره زياته وي.

د لمر شعاعو ته چې وړوکې شيشه ونيسې نويه دېوال باندې
وړوکې وړانګه غورځوي، خو که غټه شيشه وي او خيرنه وي ،
مطلب داچې د استعداد خبره ده، که هرڅومره غټې وي خو چې
شيشه يې صفا نه وي نو د لمر هغه رڼا نه شي منعکس کولای. خو
چې شيشه غټه وي او د صفايي کوشش هم ورسره کېږي نو چې
څومره صفايي زياتيږي همدومره يې رڼا هم زياتيږي ، اوهلته يې
نورو خلکو ته هم فائده رسېدل شروع شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د انوارو شعاع ددې انسان له سينې نه د بل انسان سينې ته هم په بڼه توګه ورځي.

ايا په جذب اودس ماتيږي اوکنه ؟

د جذب متعلق بيان مخکې تېر شو اوس به دا خبره واضحه کړو چې په جذب سره اودس ماتيږي که نه ؟

دا جذب چې چاته پيدا کيږي دا يو داسې کيفيت ده چې د انسان حواس کار نه پريږدي، داسې نه وي لکه ويده اويا بې هوښه چې په ځان نه پوهيږي په ځان ښه پوهيږي خو ځان اداره کولای نه شي.

حضرت مولانا شيرعلي شاه مدني رَحِمَهُ اللهُ بيان کاوه چې: زه د طالبانو د تحريک په وخت کې دافغانستان دهرات ولايت ته تللی وم، هلته د (خواجه غلطان ولي رَحِمَهُ اللهُ) په نامه يو زيارت دی، چې ډېرو علماوو او طالبانو تجربه هم ورباندې کړې. عام خلک داسې وايي چې: داسې يو لوړ ځای ده، چې يو اړخ دې ځان واړاوه نو په دوهم اړخ کې بيا ځان نه شې اداره کولای، د غونډۍ تر ښخه پورې چې رغښتی نه يې نو ځان نه شې تم کولای. ښه په ځان پوهيږې، وينې يې. نو په جذب کې هم دغسې يو کيفيت وي. د سړي عقل په ځای وي، سترګې او وجود يې کار کوي نو لنډه داچې د جذب په حالت کې عقل او هوش پوره کار کوي يوائې د ځان د کنټرول خبره ده، نو په جذب سره اودس نه ماتيږي.

فيض الله خليفه صاحب وېل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ما باندې به د حضرت صاحب مبارک په مجلس کې دېر جذب راتلو، نو يو وخت کې يو عالم راته وويل چې: تاته څه کيفيت پېښيږي؟ چې داسې پورته پورته غورځې؟ ما ورته وويل چې: نور خو نه پوهيږم خو کله چې ذکر شروع شي، نو زما د زړه د برابرۍ نه نيولې آن تر زنې پورې په دې منځ کې د نور يوه شيشه راشي، داشيشه مې پورته کوي او په ځمکه مې ولي. بنه په ځان پوهيږم، خو ځان تم کولای نه شم. نو په ذې سره او دس نه ماتيږي. دې ته متوجه شئ: اعتراض او اشتباه دې څوک ځان ته نه پيدا کوي اونه دې په بل چا باندې رد کوي. دا د هرچا خپلې برخې دي، داچې څوک څه کوي او څهويني؟ د دې ليدلو حال خو هرچاته څوک نه شي ويلای. دا خو پټ اسرار دي.

منصور حلاج حال ووايه ، آخر په دار وځړول شو. هر چاته حال ويل ناروا دي. يواځې خپل مرشد او يا دمرشد خپلو خصوصي مريدانو ته به حالات بيانوي، چې هغه بنه معتقد خلک وي.

منصور حلاج چې کله په دار وځړول شو، نو يو سړي توله شپه په ژړا او غم کې تېره کړه چې: اې خدايه ! دا منصور خو ستا دوست او ولي و، ستا مقرب بنده و او تا ورته داسې سزا ورکړه چې په دار وځړول شو. نو همدا سړی بيا خوب ويني چې الله تعالی همدغه شخص ته وايي: منصور ته ما خپل راز ويلی و او ده هغه راز پټ ونه ساته، خکه مې دا سزا ورکړه. د بادشاه راز چې څوک پټ نه شي ساتلی دهغه به همدا سزا وي. لکه هغه پښتانه هم وايي چې:

دبادشاه شکرې په غم لړلې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللهُ هم وايي: دوه خله په ما باندې هم داسې مقام راغلی چې نژدې وه زه هم د منصور حلاج غوندې دعوه وکړم چې: (انا الحق) خو زمونږ په علاقه کې د پانسي (دار) دوه خاپونه و، نو هلته به ورغلم او خپل نفس ته به مې ويل چې: که دا دعوه دې وکړه نو ستا به هم دغه سزا وي ته به هم د منصور په شان په دار وځړول شې خو د الله تعالی رحم او کرم اود حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني قدس سره فيوضات راباندې راغلل او له دې مقام څخه بې واړولم

شاه نقشبند مبارک قسم کوي چې کله منصور حلاج په دار کېده که هلته دخواجه عبدالخالق غجدواني يو خليفه هم موجود وای نو منصور به چا نه وای په دار کړی او دی به يې له دغه مقام څخه اړولی وای. [حضرات کرام نقشبنديه / ص: ۱۸۳]

نو دا مقامات او اسرار چې چاته په نصيب کېږي نو هرچاته خو يې څوک نه شي بيانولای، نو اعتراضونه دې څوک نه کوي (المرء يقيس علی نفسه) هر سړی په خپل ځان قياس کوي چې زه خو دا شی نه وينم نو دا شی نشته. دا په سلګونو کتابونه العياذبالله په دروغو نه دي جوړ شوي. زه به يې نه وينم، نو زما د نه ليدلو له وجې خو د هغه شي نيستي لازمه نه شوه. دا د باطن شيشې دي، صفايي غواړي، د چا چې څومره استعداد وي دغومره شی ورته معلوميږي ، نو اعتراضونه بايد په دې رابطه ونه کړل شي. دا ټولې خبرې ثبوت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۸) مجلس

د حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت کول

﴿قَالَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

[رواه البخاري ومسلم في كتاب الايمان / ص: ۷]

ژباړه: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: له تاسو نه يوڅوک هم کامل مؤمن نه شي ګرځيدلی چې ترڅوزه ده ته ترخپل مور اوپلار اوترټولو خلکونه يم محبوب شوی .نه يم ګران شوی.

اوس له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دامحبت چې ترخپلو مورااوپلار اوترټولو خلکو به زيات محبوب وي داکوم قسم محبت دی؟

عام کتابونه ليکي: چې طبعي محبت چې دانسان په وس کې نشته، دخپل خان دخپل اولاد يادمور اوپلار سره طبعي محبت ده له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره طبعي محبت نه ده مراد. ځکه داسې خوډېر کم خلک پيداکيږي چې ده ته ترخپل خان مور اوپلار اواولاد ترټولو خلکو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ګران وي نومراد ورنه محبت عقلي ،ايماني او اختياري دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعني دامحبت دامعنا چې دسړي به د رسول الله ﷺ سره دومره مینه وي چې ترخپلو خواهشاتو اودخپل مور اوپلار ترخواهشاتو دخپل اولاد ترخواهشاتو ، د ملکرو او حکومت بلکې دهرچاله خواهشاتو اوارزوګانو به، ده ته د نبي کریم ﷺ ارزو قدرمنه وي، حتی دسړي خپل نفس غواړي چې بدکاري وکړي خود نبي کریم ﷺ امر داده چې نه به یې کوي،داسړی به کامل مؤمن هلته وي چې دخپل نفس خواهش پرېږدي اودنبي کریم ﷺ د امر سره سم عمل وکړي

دسړي موراوپلار ،دسړي نه یوڅه غواړي اودحضرت نبي کریم ﷺ حکم بل څه وي نوداسړی به هلته دکامل ایمان څښتن کېږي چې دخپل موراوپلار اوخپل اولاد خبره،دخپلې ښځې خبره،دحکومت اوملګري خبره ټولې یې شاته وغورځولې،خودنبي کریم ﷺ په امر باندې یې عمل وکړدادانسان په وس او اختیار کې شته

نوانسان هلته کامل مؤمن ګرځي چې دې دنبي کریم ﷺ اوامر اونواهي ،هغه ته ترخپل ځان،مور اوپلار ټولونه مخکې کړي ،له دې وجې نه دغه انسان چې دنفس مقابله کوي دمور اوپلار اواولاد مقابله کوي،پدده به قسم،قسم دخواهشاتوپه تقاضا ،تکلیفونه راځي خوچې په چاکې دایمان کمال وي نوداټول تکلیفونه ورته اسانه کیږي ،هغه بیا برداشت کولای شي، داوداسه په کولو کې،دلمانځه په کولوکې ، دروژې په نیولې کې ،دحج په کولوکې، دجهاد په کولوکې الغرض په ټولو کې انسان ته تکلیفونه وي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوچې چاد نبي کریم ﷺ سره مینه پیداشوه، نوداتکلیفونه ټول ورته اسانه کیږي، بیاپه طاعت اوعبادت باندي خوندا خلي، حتی چې دصحابه کرامو په وخت کې داسې پیښه وه ،بلکې په اوس وخت کې هم خلک شته چې دیوانسان پلار خدانخواسته په کفرکې وي اودشریعت حکم جهاد ورته متوجې شو،چې ته به جهادورسره کوې،نوداانسان به هلته کامل مؤمن وي چې دخپل پلار اواولاد هیڅ پروا ونلري اوجنګ اوجهاد اخیروژلوته یې تیارشي، خود نبي کریم ﷺ حکم نه ماتوي.

حتی خپل ځان قرباني ته تیارکړي،که څه هم انسان له ډول ، ډول تکلیفونو سره مخ وي،خوهلته چې دشریعت حکم ده،هغه نشي ماتولی له خپل ځان څخه ورته د نبي کریم ﷺ حکم محبوب دی، دهغه ارزو ورته ګرانه شي، نودخپل ځان څخه تیرشي اومرګ قبول کړي ،خودهغه حکم نه ماتوي ،دخدای پاک جل جلاله حکم نه ماتوي، دغه مرتبه دکمال دایمان ده.

دصحابه کرامو دغه محبت دلوړې درجې ؤ، ځکه ددوی اطاعت هم ډېرؤ ،ولې چې ترټولوخلکو نه ددوی محبت زیات ؤ،ددوی معرفت دلوړې درجې ؤ ،دوی چې رسول الله ﷺ په کوم ډول پیژانده، نوروخلک چې دصحابه کرامونه چې راشاته دي هغوی ته داسې معرفت نه ؤ ترلاسه شوی ،ددوی علم د نبي کریم ﷺ په حال باندې علم شهودي ؤبه سترګوبې حالات لیدل،د رسول الله ﷺ معجزې یې لیدلې، دنزول حالات یې لیدل،نوددوی معرفت زیات ؤ درسول الله ﷺ مقام او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتبه په بنه توګه پيژندله ،ځکه د دوی د رسول الله ﷺ سره مينه هم په لوړه کچه وه .

حضرت عمر رضي الله عنه رسول الله ﷺ ته وايي ماته تر پلار اواولاد اونوروټولوخلکوته ګران يې. (اِلَّامِنْ نَفْسِيْ) مګرله خپل ځان ځخه ته نه يې راته ګران

رسول الله ﷺ ورته وويل چې والله که ته ترهغه پورې کامل مؤمن شي چې ترځوله ځان ځخه زه درته ګران شوی نه يم حضرت عمر رضي الله عنه ورته وايي چې يو وار داسې خبره وي نو والله اوس ماته ترخپل ځان هم ګران يې

ځکه دوی د نبي کريم ﷺ عظمت او لوړ والی د بربيژانده. له دغې وجې نه چې دخدای پاک جل جلاله له طرف نه دآدب حکمونه صحابه کرامو ته (په سورة حجرات کې) نازل شول چې تاسې دنبي کريم ﷺ په حضور کې په زوره زوره غږيدا مه کوئ په ټولو صحابه کرامو کې درسول الله ﷺ قدراوعزت حضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه اوحضرت عمر فاروق رضي الله عنه بنه پيژانده، دوی به ددغه آيت په وروسته د نبي کريم ﷺ په مجلس کې داسې په آدب غږيدل لکه يوځوک چې چاته پټه خبرکوي،حتی دوهم واري به ورته وويل شول چې څه وايې،د رسول الله ﷺ هم له دوی سره بې اندازې محبت اومينه وه،يوځل رسول الله ﷺ په مسجد کې روان ؛نوحضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه ته يې يولاس په لاس کې ورکړی اوحضرت عمرفاروق رضي الله عنه ته يې بل لاس په لاس کې ورکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ورته وايي چي : مونږ به دقبرنه هم يوځاى راپورته کيږو [مشکوة المصابيح/ج ۲/ باب مناقب ابى بکر وعمر ص ۵۶۰] اودحشرپه ميدان به هم يوځاى ګرځو؛خوسره له دومره نږديکت اوشفقت بياهم دومره چي دوى داريدل ،نورصحابه کرام د دوى په شان نه داريدل.

دحضرت ذواليدين رضي الله عنه مشهور حديث دى ،يووخت نبي کريم صلى الله عليه وسلم په څلوررکعتيزلمانځه کي سهوه شواودوه رکعته لمونځ يي وکړ، دحضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه اوحضرت عمر فاروق رضي الله عنه په شمول دير نورصحابه کرام هم موجود وو ،حضرت ذواليدين رضي الله عنه راغی رسول الله صلى الله عليه وسلم ته وايي يارسول الله! لمونځ لنډ شو اوکه له تاهيرشو؟

رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وايي چي يوهم نه دى شوى دى ورته وايي چي نه صاحب ! څه خو شوي،لمونځ دي کم وکړ،رسول الله صلى الله عليه وسلم له نوروصحابه کرامو رضي الله عنهم څخه پوښتنه وکړه چي همداسي لکه ذواليدين رضي الله عنه چي وايي ؟نوروصحابه کرامو رضي الله عنهم ورته وويل هو! لمونځ دوه رکعته شو.

[مشکوة المصابيح/ج ۱/باب السهو ص ۹۲]

نورسول الله صلى الله عليه وسلم دوه رکعته نور وريسي وکړل

دلته محدثين کرام ليکي چي په دغوخلکوکي حضرت ابوبکر اوحضرت عمرفاروق رضي الله عنهما موجود ؤ اوبه دي غلطي باندي پوه هم شول چي لمونځ دوه رکعته وشوو؛خودوى څه ونه ويل،دا ولي؟

خواب داکوي چي ددوى دوارو له نبي کريم صلى الله عليه وسلم سره بي انتهازيات محبت ؤ دهغه هيبت يي په زړه کي موجودؤ ؛نودوى

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې جرئت نه شواى کولاى چې دوى په دې هکله له رسول الله ﷺ سره خبرې وکړي.

نو څومره چې څوک ډېر پیژني همدومره دده په زړه کې دهغه محبت زیات پیدا کیږي، همدومره دهغه نه خوف او ویره پیدا کیږي.

لکه چې علماء کرامو ته دالله تعالى جل جلاله معرفت زیات حاصل دی ځکه دوی له خدای پاک جل جلاله نه ډېر زیات ویریږي.

دصحابه کرامو چې له رسول الله ﷺ سره مینه ډېره لوړه کچه وه، وجه داوه چې دی یې ډېر ښه پیژانده.

نو سړی به هلته کمال ته رسیږي چې کله دده له رسول الله ﷺ سره له هرڅانه محبت زیات شي

دمحبت بحث ډېر زیات دراز دی زه به یې دلته یو نمونې درته وړاندې کوم

دمحبت علامات او نښې

نو دمحبت او مینې علامه داده چې څوک وایې زما له حضرت رسول الله ﷺ سره محبت دی، په دې دعوه کې به دی هلته ریښتونی وي چې دی درسول الله ﷺ په سنتو باندې ځان برابر کړي، که څوک له رسول الله ﷺ سره دمحبت دعوه لري او په سنتو یې عمل نه کوي، په سنتو یې ځان نه برابروي؛ نو دی په دې دعوه کې درواغجن دی، ځکه چاته چې څوک خوندور کوي ؛نو دهغه جامه او لباس هم خوندور کوي، دهغه عادات او خویونه هم خوندور کوي او داتول په تمامه معنا په ځان کې راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه څوک چې دم ته کېني نوورته وايي چې ماته انګرېزي وينسته راجوړ کړه، څوک وايي ماته تبليغي وينسته راجوړ کړه، داولي وايي څکه چې ده ته دهغوی لباس او عادات خوند ورکوي؛ نودچاچې له چاسره مينه وي ،کوشش کوي چې دهغه خوی ،عادات اواخلاق په ځان کې راولي.

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره دمحبت علامه داده چې دسپېڅلي دقران عظيم الشان سره ډېره مينه وي، اوکه د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت وي ؛نود رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره يې محبت وي.

هرولي چې دولايت مقام ته رسيږي نوهغه دحضرت رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت باندې رسيږي ، چې څومره ډېرمتابعت ؤ همدومره دهغه ولي مقام لوړيږي.

حضرت مجددالف ثاني شيخ احمد سرهندي رحمه الله ،چې په طريقت کې يولوی عظيم الشان شخصيت تېرشوی دی او لوړ مقامات يې چې تر لاسه کړي دي ،دده نه څوک پوښتنه کوي چې دادومره غټ منصب خداوندمتعال په څه وجه درکړ؟

دی ورته وايي چې د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت مينه او محبت باندې.

دی مبارک وايي چې يووخت کې زه په ځای کې په چپ اړخ څملاستم؛نويه ماباندې چې کوم فيوضات راتلل ،هغه بندشول، زه پوه شوم چې مادسنتوخلاف عمل وکړ؛خوداسې هم نه چې په ځای کې په ښي اړخ واوړم،ماويل چې بې ادبي دې وکړه، بيرته ولاړ شوم اوبيا کيناستم اوبيا په ښي اړخ باندې څملاستم ،چې دسنتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

متابعت په کامله توګه راشي؛نوخداوندمتعال له خواداسې فيوضات راباندې راخلاص شول چې دېروخت مې نه وو ليدلي

[مقدمة التصوف ص ۲۰/۲۱]

سنن ابن ماجه ليکي چې يوواړه سنت ،لکه دبيت الخلا ته دننوتلو په وخت کې چپه پښه مخته کړي اود راوتلو په وخت کې ښي پښه رامخته کړي .ددغې وا ړه سنت ژوندي کول ترېولوی حسنه بدعت نه.لکه مدرسه جوړول، هم دېر زيات ثواب لري

[سنن ابن ماجه/ص ۲/ حاشيه ۹ بحواله ، انجاح الحاجة]

سره له دې چې مدرسه بدعت حسنه دی ،خومره غټ کارونه پکې کيږې خودغه سنت چې دخلکو ترپامه يوعادي شی ورځي ،ددغه ثواب ورباندې ډېر زيات دی

په حديث شريف کې راځي چې ديوه سنت ژوندي کول،په وخت دفساد دامت کې دسلو شهيدانو اجر لري [مشکوة المصابيح/ج ۱/ باب الاعتصام بالکتاب والسنة ص ۳۰] ځکه دين د رسول الله ﷺ په سنتو ژوندی دی ،که سړی بزرګي کوي اودشريعت موافق نه وي، نوکله دهغه اخري خاتمه خرابه شي اوکافر اوزنديق شي.

تو موږ اوتاسو که داغواړو چې په ديني امورو کې دې زموږ ترقي وشي،دخدای پاک جل جلاله او رسول الله ﷺ سره مودې نږديکت پيداشي ؛نوبايد داکوشش وکړو چې دشريعت په چوکاټ کې بايد ځان برابر کړو اوامرېه ځای کول ،دګناهونوځخه ځان ساتل،ځان په سنتوبرابرول

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې د رسول الله ﷺ سره ځوک مینه لري نوچې په خوب کې یې لیدلی وي هغه خیره دي وربه زړه کوي، که یې نوي لیدلی اوحج ته تللی وي نو دروضې مطهرې خیره دې وربه زړه کوي، که نوې نودرود شریف دې په داسې اخلاص سره وای لکه دی چې د نبي کریم ﷺ په حضور کې مخامخ چې ناست وي اوهغه یې په سترګو وینې، کله چې دسړي دومره ادب اوعقیده پیداشوه، دسنتو اوشریعت پابندشو ،شوق اواخلاص پیداشو؛نوبیا خداوند متعال په یوه واړه عمل سره انسان ته دومره درجې وربه برخه کوي چې بل یې په کلنوکلنو کوي دهغه دومره درجې نه ځکیږي؛ یوسړی به په کلونو،کلونو لګیاوي دهغه عبادت به یې ثواب وي لکن رتبه به یې نه ځکیږي، یعنې قرب به نه ورته پیداکیږي اویوځوک چې یو واړې داخلاص ماده پکې موجوده شوه،سینه یې صفا شوه،محبت موجود شو، دهغه رتبې بیا داسې ځکیږي لکه ددنیا دصاحب منصبانو رتبې چې ځکیږي، هغه بیا په واړه عمل خداوند متعال ته دومره نژدې کیږي چې نور خلک په ډېروعملونو دې مرتبې ته نه رسیږي ، لکه داحدیث مونږ ډېر ځله ذکر کړی دی چې رسول الله ﷺ وایې چې په صحابه کرامو پسې بدمه وایې ،که تاسو دأحد دغره په اندازه سره زر صدقه کړی ،دهغوی دیوپاؤ یانیم پاؤ صدقې ته هم نه رسیږي. [صحیح البخاري فضائل اصحاب النبی ﷺ باب ۵ ؛ مسلم فضائل صحابه ؛ رقم الحدیث ۲۲۱/۲۲۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه په هغوکې اخلاص ،صداقت اومحبت موجودؤ، کارېې ربښتونې ؤ د دوی د رسول الله ﷺ سره ډیره مینه او محبت ؤ، حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ټول جایداد په رسول الله ﷺ باندې قربان کړی، حتی دومره دصحابه کرامو دومره مینه او محبت ورسره ؤ چې کله به دده له مجلس نه جدا شول نوګوښې به خوراک اوڅښاک خوند نه ورکاوه، منډې به یې وهلې اود رسول الله ﷺ مجلس ته به یې ځان رساوه.

حتی صحابي مبارک دکفاروپه لاس کې بندي ده ،دپانسی حالت ده ،کفار ورته وایې چې تاته دا محبوبه ده چې ته خلاص وای اوپه خپل کورکې وای اورسول الله ﷺ مودتاپه ځای نیولی وای او پانسی کړی مووای؟ پدغه به ته راضي وې؟ دی ورته وایې چې داخوڅه کوې چې زماپه ځای دې هغه پانسي وای،والله چې دی هلته په کورکې وي دده په پښه کې اغزی ولاړ شي هم که ماته دامحبوبه وي او نه یې زغملی شم.

سبحان الله! رسول الله ﷺ څومره په دوی ګران ؤ.

دده دوفات نه وروسته چې دی ددنیا نه انتقال شو چې داغږ په ټوله علاقه خپورشو چې رسول الله ﷺ ددنیانه رحلت وکړ، حضرت عمرفاروق رضي الله عنه غوندې شخص چې څومره غټ علم اوقوي استعداد خداوندمتعال ورکړی ؤ خومحبت یې په دومره لوړه کچه ؤ چې دهغه حواسو کارپرېښود،توره یې راویستله چې که چاداغږ وکړچې رسول الله ﷺ وفات شو، زه به سر ورنه پرې کړم

1 البدایة والنهایة احتضاره ووفاته ﷺ / ج ۳ / ص ۱۶۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر صحابه کرام په نفس غږ اوریدلو لیونیان شول، عقلونه یې کارنه کاوه، حضرت عبدالله بن زید رضی الله عنه په باغ کې ؤ چې خبر شو چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات شو؛ نوهلته خدای پاک جل جلاله ته دعا کوي چې اې خدایه! چې زما دسترګو سره والی خود نبي کریم صلی الله علیه وسلم په دیدار کې ؤ اوس چې هغه ولاړ؛ نورې مې سترګې ړندې کړې چې په نورچامې سترګې ونه لګیږي. په هغه ځای یې خدای دعا قبوله کړه اوسترګې یې ړندې شوې.

په احد کې چې کله جنګ شروع شو یوصحابي مبارک درسول الله صلی الله علیه وسلم مخې ته ودریده اوځان یې ډال کړترڅو په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې دغېښې،تورې یا نیزې وار ونه لګیږي.نوداصحابي مبارک (۷۳) ځایه زخمي شو.

[البداية والنهاية فصل فيما لقى النبى صلی الله علیه وسلم يومئذ من المشركين قبحهم الله /ج ۲/ص: ۶۵۴]

دیوې ښځې د احد په غزا کې دخپلې کورنۍ غړي هریو پلار،میړه او ورور درې واړه شهیدان شوي دي ،خوچې کله یې دامخته راغې اورسول الله صلی الله علیه وسلم نه ویني؛نواول له هرڅه نه مخکې درسول الله پوښتنه کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم حال څه ډول دی؟ چاورته وویل چې دتا پلار،میړه او ورور شهیدان شوي دي دا ورته وایې چې هغوی پرېږده دهغوی غم ماته درسول الله صلی الله علیه وسلم دغم نه ګران او سخت ندی. [سيرة النبى پښتو ترجمه عنوان دمدینې په لوراودمدینې او... نه هیریدونکي ولولې ص: ۴۰۹]

دېته واقعي عشق وایې ،چې خپل ځان یې مرګ ته ورکاوه دخپل اولاد مرګ ته تیارؤ ؛خودې ته نه ؤ تیار چې درسول الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مينه کې دې يو ازغی قدر هم ولاړ شي، دامحبت چې ددوی دومره ډېرۀ وجه داوه چې دوی د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عظمت په ښه توګه پيژانده ؛نوهيبت يې په زړه کې ؤ،محبت اوعشق يې په زړه کې ؤ.

دازمونږ طريقت هم، دصحبت طريقت دی ،ډېره ترقي چې په دې کې په مخ باندې راځي هغه په دې باندې چې دخپلو مشائخو سره داسې اخلاص موجود شي لکه دصحابه کرامو اخلاص چې له رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره موجود ؤ.

داچې سړی په رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې عاشق کيږي،دهغه له پاره اول شرط داده چې سړی به په خپل شيخ باندې عاشق کيږي ،چې دې ته دتصوفو په اصطلاح کې فنافی الشيخ ويل کيږي، دفنافی الشيخ دامعنا ده چې دهغه خپل شيخ احوال ،حرکات اوسکنات به ده ته ترهرڅه شي محبوب وي ،کوشش به کوي چې دهغه په نقش قدم باندې ځان برابر کړي.

نود خپل شيخ سره محبت دڅه وجې نه ده ،دده دشخصيت له وجه دی؟ نه دده دشخصيت له وجې خونه دی، بلکې ددې وجې نه دی چې شيخ د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وارث دی ،اوس چې له خپل شيخ سره ددين په خاطرمينه پيداشوه، داپه واقع کې دحضرت رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه ده؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دهغه دهدايت لاري اسانه کوي، بيا د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه اوعشق پيداکوي.

اود رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره عشق دڅه وجې نه وي؟!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې وجې نه ده چې دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه مونږ ته پيغمبر ده؛ نو دهغه دعشق په واسطه بيا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دعشق لارپيداکوي؛ نوفنا فی الشيخ مقدمه دفنافی الرسول ده اوفنا فی الرسول مقدمه دفنا فی الله لپاره؛ حضرت سلطان محمود غزنوي صاحب روان دی دوخت يوجيد عالم ابوالحسن خرقاني رَحِمَهُ اللهُ ته ځوک ورليږي چې ورشه! چې اميرالمومنين دې غواړي، دوخت بادشاه دې غواړي.

ده ورته وويل چې زما اودهغه څه دي؟ زه يو ملنګ يم اوهغه بادشاه دی بيا دباشاه قاصد ورته وايي چې ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡ ﴾ [سورة النساء، آيت: ۵۹] چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اطاعت وکړئ، دهغه درسول اطاعت وکړئ، دخپلو اميرانو اطاعت وکړئ.

ابوالحسن خرقاني رَحِمَهُ اللهُ ورته وايي چې زه داطيعوا الله نه اطيعوا الرسول ته هم نه يم ورخلاص [تذکرة الاولياء، پښتو ص: ۲۴۰]

چې يو ځل محبت دالله تعالی سره پيداشو بيا رسول هم له منځ څخه وزي، دپيغمبر سره محبت دڅه په خاطرده؟ خودالله تعالی ددين په خاطر ده، دغه ټول له منځه وزي. يعني ددوی سره عشق ددوی دخان په خاطر نه شي، بلکې بيا يواځې په دغه خاطر شي چې دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست ده، نو (الحب فی الله) په خاطر محبت ورسره کيږي، چې هغه دايمان دکمال مرتبه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو کوشش دې سړی داکوي چې ځان دې د سنتو تابع کړي ، ځان دې دشریعت پابند کړي، زمونږ دطریقت اول شرط داده چې سړی به په شریعت ځان برابر وي.

چې یو خل ځان په شریعت برابر شو ،اخلاق اوعادات په شریعت برابر شو،بیا به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عمل کې ترقي راولي. بیا الله تعالی فرمایي: ﴿ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ ﴾

[سورة العنکبوت آیت: ۶۹]

ژباړه: او هر څه هغه کسان چې کوښښ کوي تل په (دین د) موږ کې خامخا وبه ښیو هرو مرو (خامخا) دوی ته لارې خپلې (چې موږ ته پرې راځي).

یعني چې څوک زماددین په لارکې کوشش کوي زه بیا دخپل ځان دديدار لارې ورته خلاصوم،زما په طرف په اسانه طریقه راتلای شي، که اطاعت نوي،محبت نشي پیداکیدای چې محبت نشو پیدا،فنا نشي راتلای اوچې فنا رانغله بیا به سړی ناامیده پاته کیږي. او هغه بیا کامیابي هم نشي ترلاسه کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۹)مجلس

د حضرت امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ مناقب او علمي مقام

یو خلیفه صاحب بیان راته کاوه چې په یوه کور کې ناست وم نو ګورم چې په تاخچه کې څه انوار پورته کېږي، سمدلاسه ورپورته شوم چې په نوموړې تاخچه کې یو زوړ کتاب پروت ؤ، کله مې چې زاواخیست د امام رباني صاحب رحمه الله مکتوبات شریف ده، داچې دکور خښتن ته یې قدر معلوم نه ؤ، نه یې پېژانده. دکور خښتن ویل چې دلته کوم مُلا ایښی ده، خو دغه خلیفه صاحب چې د فراست خښتن و، معلومات ورته وشو.

نو د هرچا دکتاب چې څوک مطالعه کوي نو له هغه سره یې تعلق او محبت پیدا کېږي او څومره چې تعلق او محبت پیدا کېږي دغومره دهغه انسان طرف ته فیوضات وربه برخه کېږي

د یو چا په باب علمي معلومات چې سړی پیدا کړي نو دا ډېر ضروري شی ده، بیا خاصکر د طالبانو له پاره. مونږ د مذهب په سلسله کې د امام صاحب پیروان یو ، خو که دهمدغه امام صاحب د علمي خدمتونو او نورو کراماتو او علمي مقام په باره کې څوک پوښتنه رانه وکړي نو مونږ طالبانو ته بیا په دې باره کې هېڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومات نه وي. همدارنګه مونږ د نقشبندیې طریقې پیروان یو، خو که له مونږ څخه یو څوک د شاه نقشبند، یا امام مجدد الف ثاني (قدس الله سرهم) په باره کې پوښتنه وکړي، دهغوی معلومات له مونږ څخه وغواړي، یا د حضراتو مبارکانو په باره کې یوڅوک راڅخه معلومات وغواړي نو مونږ یې په خواب کې هېڅ هم نه لرو، وجه داده چې محبت کم وي نو دهغوی دژوند حالات مو مطالعه کړي نه وي.

خبره چې کره او دسند وړ ګرځي دا هلته چې له مونږ سره دهغې خبرې په اړه کره علمي معلومات هم وي، له دې سره شوق هم زیاتیږي.

دامام اعظم ابو حنیفه رحمه الله دژوند حالات

حضرت امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله چې مونږ یې په مذهب یو؛ په (۸۰) هجري کال کې پیدا شوی اوپه (۱۵۰) یا (۱۵۱) یا (۱۵۲) هجري کې یې له دې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې کړي مشهور قول داده چې په (۱۵۰) هجري کې وفات شوی ده. (مشکوة المصابیح / ج ۲ / الباب الثانی فی ذکر اصحاب الاصول ص: ۶۲۴) دی په خیرالقرون کې د تابعینو په مقام کې ده. په یو روایت کې راغلي چې څلور صحابهٔ کرام رضي الله عنهم یې لیدلي او بل روایت کې راغلي چې اته صحابهٔ کرام رضي الله عنهم یې لیدلي دي. دامام صاحب لمسی دده په باب کې وایي چې: کله امام صاحب پیدا شو نو خپل پلار حضرت ثابت رحمه الله حضرت علي رضي الله عنه ته وروړ او حضرت علي رضي الله عنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ده ته او هم دغه ماشوم [امام صاحب] ته دخیر او برکت دعا وکړه، نو دهغې ښکلې دعا داثر نتیجه ده چې الله تعالی دده په اولاده کې دا د علم سلسله جاري کړه [مشکوة المصابیح /ج ۲ /الباب الثاني في ذکر اصحاب الاصول ص ۶۲۴]

حضرت امام صاحب په فقهه کې دومره ژور معلومات لري چې دده په باره کې حضرت امام شافعي رحمه الله فرمايي: (الناس عيال ابی حنيفة في الفقه) په فقهه کې ټول خلک د امام صاحب عيال دي

[مشکوة المصابیح /ج ۲ / الباب الثاني في ذکر اصحاب الاصول ص ۶۴۷ بتغیر لفظ.
مرقاة المفاتح ، شرح مشکاة المصابیح ، ج: ۱ /ص ۷۷ ، بهذا اللفظ]

۱ - يوځل دحضرت امام شافعي رحمه الله په مخکې چا په امام صاحب رحمه الله کې څه خبره وکړه ، ده راوغوښت او ورته وې ويل: چې شه دهغه چا په هکله کې خبرې کوې که داعلم په څلورو برخو وويشل شي نو درې برخې يې دامام صاحب سره دي او په څلورمه کې هم دنوروخلکو سره منازعه کوي ،چاپوښتنه ورنه وکړه داڅرنګه ؟

ده ورته وويل: فقه عبارت ده دسوال اوځواب نه ،ټول علما دامني چې دسوالونو اجادامام صاحب کړې ،اوپه ځوابو کې دده سره اختلاف ده چې داجواب حق ده اوکه نه ؟ اوس سوالونه دده شول نيم علم ، جوابونه هم نيم دده په جانب ، اوپه هغه څلورمه برخه کې هم دلائل وايي. [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي : ما له حضرت امام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ نه پوښتنه وکړه چې تا حضرت امام ابوحنيفة رَحِمَهُ اللّٰهُ ليدلی؟ ده راته وويل : هو! حضرت امام ابوحنيفة رَحِمَهُ اللّٰهُ يو داسي متبحرعالم دی ، دمثال په توګه که دلائل په دې درته شروع کړي چې دا ميته (ستنه) چې د سيمتوده ، او دی ووايي چې نه ، دسروزروده نو دا به په دلائلو باندې ثابته کړي چې د سروزروده

امرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۱۷۸

امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ به دامام صاحب په زيارت کې خپل مذهب پرېښود

۳- حضرت امام شافعي د امام صاحب د وفات په کال پيدا شوی. د امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ مسلک داده چې د سهار په لمانځه کې دعاء قنوت وايي او چې رکوع ته خي په همدغه وخت کې لاسونه پورته کوي او چې کله له رکوع نه راپورته کېږي نو هم لاسونه پورته کوي

نو يو ځل امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ بغداد ته ولاړ او د حضرت امام ابوحنيفة رَحِمَهُ اللّٰهُ زيارت ته ورغی او دوه رکعته لمونځ يې پکې وکړ ، او (رفع اليدين) يې ونه کړو او يا دا دوه رکعته د سهار لمونځ وا و دعای قنوت يې پکې ونه ويله ، نو دده نه پوښتنه وشوه چې تا خپل مذهب ولي پرېښود؟ ده ورته وويل : ماخپل مسلک پرېښود

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه لوى امام دادب له وجې ،دامې مناسب ونه ګڼړله چې دده
دزيارت په خواکې زه دده دمذهب خلاف عمل كوم.
[مرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۷۸ .]

له دې واقعې نه سړي ته ډېر معلومات په لاس ورځي. يو داچې زيارت ته تګ ثابت شو ځكه ټول ائمۀ كرام زيارتونو ته تلل، له دې سره سره د قبر آداب هم ثابت شول ځكه امام شافعي رحمه الله دامام صاحب دزيارت دومره ادب كوي چې دچاپه وس كې نشته ، سره له دې چې بالذات شاګرد يې هم نه ده، بلكې بالواسطه يې شاګرد ده، ځكه دى د حضرت امام محمد صاحب شاګرد ده، نو امام شافعي صاحب دومره ادب كوي چې د امام صاحب له قبر سره يې دخپل مذهب معمولات پرېښودل اود امام صاحب په مذهب يې عمل وكړ.

٤- امام شافعي رحمه الله وايي: ټول خلک په فقه كې دامام صاحب رحمه الله اولاد ده. د امام شافعي رحمه الله نه په بل روايت كې راغلي اووايي: دچا چې داقصدوي چې زه له ځان بنه او بې سارى عالم جوړ كړم، نو په علم فقه كې دامام صاحب رحمه الله اودده دشاګردانو اتباع وكړي. [مرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۷۸ .]

د حضرت امام ابوحنيفه رحمه الله تقوا او سخاوت

۱- (وما استظل بحائط المديون حين اتاه متقاضيا) دامام صاحب رحمه الله به چې په چا قرضه باندې وه نو چې كله به دقرضې دمطالبې لپاره ورغى، دهغه ددېوال ه سوري ته به نه كيناست اولمر ته به ولاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له د نه چاپوښتنه وکړه چې ولې د دېوال سوري ته نه درېږې ؟ ده ورته وویل چې حدیث شریف ده (کل قرض جرنفعا فهوربا) هرهغه قرض چې فایده وربانديې واخیستل شي هغه سود ده ، نوداسې نه چې زه دده د دیوال په سوري فایده واخلم په سود کې واقع شم

۲- یوخل یې مضارب ته دتجارت (۲۰۰۰۰) روپۍ لپاره ورکړي وي ، په ټولویې جامې اخیستې وي کله یې چې راوړي نویوه دانه پکې عیبجنه وه ؛ده ورته وویل چې کله یې په چاخرڅوي نوعیب یې ورته وښایه ! هغه جامې خرڅې کړې اوعیب یې هیرشو ، چې ده ته یې داحال ووایه ، نوسم دستي یې دغه ټوله سرمایه اوګټه صدقه کړل ، ځکه شک پکې پیدا شو.

[مرقاة شرح مشکوة ج۱ ص ۷۸ .]

۳- دحضرت امام صاحب په هکله راځي چې یو وخت دده په علاقه کې یو پسه ورک شو ، نوامام صاحب پوښتنه وکړه چې د پسه اخري عمرڅوکاله وي ؟ په خواب کې ورته وویل شول چې (۷) کاله نوده تر(۷) کاله پورې د پسه غوښه نده خوړلې ، چې کیدای شي په قصابي کې هغه ورک شوی پسه حلال شوی وي

[مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۹.]

٤- المثنی ابن رجاء وایي : چې دایې په ځان لازمه کړې وه ، چې کله زه دخبرو په منځ کې په جائزه طریقه هم قسم وکړم نو زه به یو دینار صدقه کوم ، اوچې کله به په دغه طریقه حانث شو یو دینار صدقه به یې کوله . اوچې په خپل عیال به یې څومره نفقه کوله ، دغومره شی به یې صدقه کول . [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۰ .]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- حضرت وکیع رحمه‌الله وايي : امام صاحب رحمه‌الله به چې کله نوې جامې وکړې نو دغو پیسو په انداز به یې خپلو ټولو استاذانو ته جامې وکړې. او چې کله به ده ته ډوډۍ راوړلې شوه ، نو د وه برخې به یې فقیرانو او مسکینانو ته وکړه ، کله چې دده په زوی (حماد) خپل استاذ قرآن کریم ختم کړ نو (۵۰۰) درهم یې دده استاذ ته هبه کړل [مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ص ۷۷]

۶- محمد ابن جابر رحمه‌الله وايي : امام صاحب رحمه‌الله به ډېرې کمې خبرې کولې او چې کله به پوښتنه ورنه وشوه داسې بیان به یې وکړ لکه دریاب چې روان شي ، خندایې هم کمه وه او دخدای په مصنوعاتو کې به یې فکر کاوه ، همیشه به د قیامت په هکله غمجن ولکه ډېر غټ غم چې ورته پیښ وي [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۹]

۷- امام ابویوسف رحمه‌الله وايي زه یو ځل د امام صاحب سره روان وم ، یو سړي بل ته وویل چې دغه امام ابوحنیفه رحمه‌الله ټوله شپه نه ویده کیږي ، امام صاحب وویل : زما دې په خدای تعالی قسم وي چې بیان دې نشي زما نه هغه څه چې زه یې نه کوم ، نو ددې نه وروسته یې ټوله شپه خوب نه کاوه [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲.]

۸- ابوسفیان وايي : چې موږ به عمرو بن مرة ته ورتلو ، نو امام صاحب رحمه‌الله مولید چې دماخستن اوسهار لمونځونه یې په یوه اودس کول [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲]

۹- یحیی الحمانی دخپل پلار نه روایت نقل کوي چې هغه وايي مادامام صاحب سره شپږمیاشتې ملګرتیا وکړه ، داټول وخت به ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسهار لمونځ د ماخستن په اوداسه کاوه او هره شپه چې بېګاه به یې قرآن شروع کړ سهار به یې ختم کړ [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲]

۱۰- حضرت مثنی رَحِمَهُ اللهُ د حمید له مور (چې د امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ د زوی پرورش کونکې وه) نه نقل کوي، هغه د امام صاحب دبي بي نه روایت نقل کوی وایي کله چې زما او د امام صاحب تر منځ د واده خپلولي منځ ته راغلې، ده د شپې خوب نه ده کړی ده به د ګرمي په موسم کې د ماسپښین او ماز دیګر تر منځ خوب کاوه او په ژمي کې به یې د ماښام او ماخستن تر منځ خوب کاوه.

[مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲]

۱۱- یحیی بن ایوب الزاهد وایي: امام صاحب ټوله شپه خوب نه کاو، حضرت عاصم وایي: چې ده دومره لمونځونه کول چې دی د ډېرې مضبوتیا (کلکوالي) له وجې په میخ نومول کیده امام زفر وایي: چې ټوله شپه یې خوب نه کاو او په یوه رکعت کې یې ټول قرآن کریم ختم کاوه ا واسد بن عمرو وایې: چې څلویښت کاله ده د ماخستن په اودس دسهار لمونځ کړی او ده به په لمانځه کې دومره ژړل چې دګاونډیانو به زړه وربانديږ وسوځیده چې دا دومره ولې ژاړي. او په کوم ځای کې چې دی دفن دی هلته ده مبارک (۷۰۰۰) واري قرآن کریم ختم کړی، کله چې دی وفات ونو حسن بن عماره ده ته غسل ورکوي او ورته وایې: خدای تعالی دې تا ته مغفرت وکړی ته خو هغه څوک یې اچې مسلسل دېرش کاله تا روژه ونیوله او څلویښت کاله تا دشپې خوب نده کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[مرقاة المفاتح شرح مشكاة ص ۷۷]

۱۱- حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي: يوه ورځ مونږ دامام صاحب سره په جامع مسجد کې لمونځ کاوه، دمسجد له چت ځخه دده په غيږکې مار راولوېده خلک ټول وتښتېدل اودی دځپل ځای ځخه هم ونه ښوريده، صرف دومره يې وکړل چې ماريې ايسته کړ. [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۲]

۱۲- له حضرت خارجه ابن مصعب رَحِمَهُ اللّٰهُ نه روايت دی وايي: هغه څلور ائمه کرام دي چې په يوه رکعت کې يې قرآن کريم ختم کاوه: عثمان بن عفان، تميم الداري، سعيدبن جبيراوابوحنيفة رضی الله عنهم اوامام صاحب به په روژه کې (۲۰) خله قرآنکريم ختم کاوه (۳۰) خله په تراوکې او(۳۰) ځله په تهجدوکې.

[مناقب الامام ابی حنيفة ص: ۱۳]

۱۳- حضرت زائدة وايي: ماد امام صاحب سره په جومات کې دماخوستتن لمونځ وکړ. دیوې مسئلې دپوښتنې لپاره ورغلی وم، دده ماته پام نه و اوبه لمانځه ودريد قرائت يې شروع کړ کله چې دې ايت ته ورسيد: (فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿۲۷﴾) نو بار بار يې وايه آن تردې چې دسهار اذان وشو اوزه ورته انتظار وم.

[مناقب الامام ابی حنيفة ص: ۱۳]

۱۴- حضرت قاسم وايي: امام صاحب دغه پورتنی آيت په لمانځه کې شروع کړاوباربار يې وايه ژړل يې او خدای تعالی ته يې عاجزی کوله. [مرقاة المفاتح شرح مشکاة ص ۷۷]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- اوس نو په دغه امام صاحب پسې دغه بې ادبه ،داخبره کوي چې امام صاحب قیاس ته په نص ترجیح ورکی ؛داخبر ده ته ورسېده نوده وویل :

هغه څه چې دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه راغلی وی ،ماپه سراوسترګو منلي اوچې دصحابه کرامو نه راغلی په هغوکې به یې غوره کوو اوکوم چې دتا بعینو(خپل وخت ملایانو) نه راغلي نوموږ هم رجال یودوی هم امرقاة المفاتح شرح مشکاة ص۲۷]

په حدیثوکې دحضرت امام اعظم رَحِمَهُ اللهُ احتیاط

امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ په اوداسه کې نیت شرط نه بولي ،نوسوال کیږي : چې دنیت په هکله هغه ده حدیث راغلی (انما الاعمال بالنیات) او امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : چې اودس داسې مثال لري لکه دکالیو مینځل (هغه خونیت ته ضرورت نلري) نونیت دده په نزد شرط نده ،نوهغه ده قیاس ته یې په حدیث ترجیح ورکړه ؟

ځواب : امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ قیاس ته په حدیث ترجیح نه ور کوي ،بلکې ددغه نه دده احتیاط رامعلومیږي ، اصل کې په نبیذ التمرکې اختلاف ده ،امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : په نبیذ التمر (دخرما اوبه) اودس جائزده اوعام علما وایي چې په نبیذ التمر اودس نده جائز ځکه چې مطلقې اوبه نه دي.

امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : ځکه اودس وربانديې جائزده چې صریحې نص پکې راغلی روایت کې راځي . چې کله حضرت رسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ليلة الجن کې پیریانو ته د دعوت لپاره ورغی ،چې بیرته راو ګرځیده نو حضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایې: نبیذالتمر در سره شته ؟ هغه ورته وایې: هو ! نو به هغو اوبو یې اودس وکړ.

اوس نو امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي چې عقل خو داوایې چې په دغو اوبو دې اودس جائز نشي ،ځکه چې مطلق اوبه نه دي من کل الوجوه ؛ددغې وجې چې کله مطلق اوبه موجودې وي نو به دغواوبواودس نده جائز.

اوس نو امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي چې نص موجود ده نو قیاس ته ضرورت نشته او بل طرف ته غسل هم نده وربانديې جائز ، ځکه حدیث خاص په اوداسه کې راغلی او نبیذ الزبیب ، نبیذ العسل ته هم اعتبار نشته ځکه چې نص نه ده پکې راغلی.

نو امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي چې کله مونږ قرآني نص یا نبوي حدیث نه ده پیدا کړی ،هلته مو بیا له اجماع وروسته قیاس ته اعتبار ورکړی ، که نه چې یو ځل حدیث موجود وي بیا قیاس ته ضرورت نشته. نو امام صاحب د نصوصو ډیر اهتمام کاوه.

دامام ابوحنیفة رَحِمَهُ اللهُ دفقاهت بشارت

حضرت امام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللهُ یو وخت خوب ویني ، چې زه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په قبر لګیا یم آن تر دې چې دده وجود مبارک مې را لوڅ کړ، نو بیا یې دخوبو معبر(معنا ورکوونکي) محمد بن

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیرین رحمه الله ته څوک ولیږل ،چې ددې خوب معنا څه ده ؟هغه یې داتعبیر وکړ چې صاحب ددغه خوب تعبیر او معنا داده چې خدای پاک به په دین باندې داسې پوهه ورنصیب کړي چې ستانه به مخکې هیچا ته هم نه ده وریه نصیب شوې ،چې هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم له حدیثو نه به د مسائلو استنباط را ایستل دي.

[مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ج: ۱ /ص: ۷۲]

له دغې وجې نه چې ده د رسول الله صلی الله علیه وسلم سنت په ځان باندې په پوره او ښه توګه عملي کړې و (د رسول الله صلی الله علیه وسلم امت په ټولو امتو باندې زیات ده .لکه روایت کې راځي چې په ورځ دقیامت کې به (۱۲۰) صفه خلک وي (۸۰) صفه به د رسول الله صلی الله علیه وسلم امتیان وي) نو دده هم اتباع دغومره زیات دي دوه ثلثه امت دده اتباع دي، کوم ملکونه چې دده په مذهب دي لکه افغانستان ،ایران څه برخه دعراق څه سیمه د بخارا ، سمرقند ، سوډان ، سوریه ، اردن ، شام ، پاکستان ، هندوستان ،بنګال ، ترکیه او کشمیر ،چې مخکې ټول حنفیان و اواوس هم اکثره حنفی مذهب لارویان دي

نودا د ده دمقبولیت علامه ده ،چې رب کریم دده په قول اوعمل کې دومره اثر ایښی ، ددنیا علماوو دده تا ئید کړی اودده په مذهب یې مشرف کړي دي

[مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ج ۱ /ص ۷۴]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۰) مجلس

که څوک له مهلکاتو ډډه وکړي نو د تلپاتي ژوند ښېګڼې او راحتونه به يې په برخه شي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «اجْتَنِبُوا السَّبْعَ المُوبِقَاتِ»، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: «الشِّرْكُ بِاللهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللهُ إِلَّا بِالحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ اليَتِيمِ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَذْفُ المُحْصَنَاتِ المُؤْمِنَاتِ الغَافِلاَتِ»﴾

[صحيح البخاري ج: ۱/ ص: ۴۹۳ / رقم الحديث: ۲۷۶۶]

ژباړه: له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي: له اوو مهلکاتو ګناهونو ځخه ځان وساتئ؛ صحابه کرامو عرض وکړ داڅه دي؟

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل: ۱- له الله تعالی سره شريک نيول ۲- جادو. ۳- هغه څوک وژل چې مرګ يې ناروا وي، مګر په حق. ۴- دسود خوړل. ۵- ديتيم مال په ناحقه خوړل. ۶- په جنګ کې له کفارو څخه تېښتېدل. ۷- او په پاک دامنو مؤمنو ناخبرو ښځو د زنا تور لګول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رسول الله صَلَّى ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددې الفاظو مبارکوڅخه داسې معلومیږي چې انسان ته دګناهونوپه سبب هلا کت اوتباهي پیداکیږي.

دنیکو اعمالو په سبب باندې انسان ته حیات اوژوندون پیداکیږي اودبدو اعمالو په واسطه باندې انسان ته مرګ اوهلاکت پیداکیږي

ددنیاوي ژوندون او حقیقي ژوندون په څیر هلا کت هم په دوه ډوله دی (۱) دنیاوي هلا کت (۲) او حقیقي هلا کت.

دنیاوي ژوندون خودخلکو په فکرو باندې دې ته ویل کیږي چې انسان خوراک اوڅښاک کوي اودمرګ تروخته پورې داشپیته یا پنځوس کاله دژوند شپې تیروي.

حقیقي ژوندون داده چې سړی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دین باندې ژوندی شي، دهغه په برکت باندې چې کوم انسان ژوندی شو بیا په دې ظاهري مرګ چې سړی مړشي ، هغه نه مري، دشهداء په باب کې خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ په قرانکریم کې خپله فیصله کوي چې هغه څوک چې دخدای پاک په دین باندې مړشي ،هغوی ته مړه مه وایئ ،هغوی ژوندي دي.

په ظاهري ډول خوکفن ورکوو ،غسل ورکوواوجنازه ورباندې کوو ،مال یې ویشو ، ښځه که ولري ،هغه بل څوک په نکاح کوي،اوس دمړو ټول احکام ورباندې جاري شول، خوخداوندمتعال ورته ژوندي ویلې دي،نوداکوم ژوندون دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

داهغه حقيقي ژوندون دی چې دهغه ژوندون په واسطه دانسان نه روح وختله،هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دعبادت نه ،نه غافله کيږي،په قبرکې دجنت ترداخليدوپورې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې لګياوي، حتی په جنت کې به هم عبادت وي، که څه هم هلته عبادت نشته.انسانورباندې مکلف ندی، پدغه عبادت به دوی خونداخلي، انبياء کرام.اولياء کرام اوشهداء ته خداوندمتعال حقيقي ژوندون وربه نصيب کړی.

مـرګ : مرګ دوه ډوله ده صوري او حقيقي

۱- يوظاهري (صوري) مرګ دی،چې دانسان نه روح وختله نومړشو.

۲ – بل حقيقي مرګ دی چې دابدي تباهي سره مخامخ شو،که څه هم هغوی(کفار) په دنيا کې ژوندکوي ،خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغوی ته په قرانکريم کې مړه ويلي دي.

﴿ يُخْرِجُ ٱلْحَيَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَيِّ ﴾ (سورة الروم آيت ١٩)

په دې آيت کريمه کې مفسرين يوتفسير دا هم کوي چې مړی دژوندي نه پيداکوي،يعنې کافر له مسلمان څخه پيداکوي، پلاريې مسلمان زوی يې کافر،نواګرکه دوی خوراک اوڅښاک کوي،تګ راتګ کوي، خوبياهم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دلته کفارو ته مړي ويلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې ددین په حیثیت باندې مړه دي،حقیقي هلاکت یې نصیب شوی دی، چې په دنیاکې هم سرې خوار ،ذلیله اوشرمنده وي اوپه اخیرت کې هم وربانديې شرمیږي.

نودګناؤ په هکله رسول الله ﷺ د(الْمُوبِقَاتِ) مهلکاتو لفظ ویلی دی ،چې داسړی وربانديې خرابیږي ،یایې رتبه وربانديې ختمیږي اویاد هغه هلاکت اخروي عذاب سره سړی مخامخ کیږي.

له حضرت جابر ابن عبدالله رضي الله عنه نه روایت دی وایي : چې د نبي کریم ﷺ په وخت کې بدبویي پورته شوه، حضرت نبي کریم ﷺ وویل چې دا په کوم ځای کې منافقین د مسلمانانو په غیبت لګیا دي.

[تنبیه الغافلین / عربي / مکتبه حقانیه / ص ۸۶ / رقم الحدیث : ۱۹۷]

نو دلته دمسلمانانو په غیبت باندې رسول الله ﷺ ته بدبویي ورسیده ،لکه شی چې مردار شي اودهغه نه وروسته شی اوبدبویي وکړي، نودد ګناؤ داسې بدبویي موجوده وي

اګرکه محدثین کرام اعتراض کوي چې په یوه ځای کې په هغه وخت کې غیبت وشو ،رسول الله ﷺ ته یې بدبویي ورسیده اونن سبا ټول خلک په غیبتونوکې لګیا دي اوددې په بدبویي باندې خوځوک نه پوهیږي ؟

نوځواب داکیږي چې نن سبا فضا ټوله خرابه شوې ده،هلته وخت ښه و ،خلک نیک و چاګناوې نه کولې، که ګنا به ورنه وشوه،نوسمدستي به یې توبه ایستله، نوهوا اوفضا ټوله صفا وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوپه هغه وخت کې به چې لږ بدبویي دګنا اثر موجود شو نو سمدستې به ټول خلک وربانديې پوهیدل، نن سبا څکه نه پرې پوهیږي چې فضاتوله دګناهو په کدوراتو لړلې ده دښه او بدبوی توپیر څوک نشي کولی.

دتقوی اثر داده چې په چاکې خداوندمتعال هغه حقیقي ژوندون پیداکړی وي چې ګناؤ ته ورنږدې شي ،نوزړه یې نه منې ،حتی دیوشي حلا لتوب اوحراموالي له قرانکریم اوحدیث څخه معلوم نوي،یوکاردی،تجارت دی یایوبل کاروبار خوکوي، خوچې سړی متقي وي که په هغه شي کې شک ؤ اوپه هغه شي کې حرمت ؤ تاته نده معلوم ،نودستي دې زړه بندیږي.

د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه څوک پوښتنه کوي دګناؤ علامه څه ده.سړی به ګناه په څه پیژني؟ نو رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې ﴿ اِستَفتِی قَلبَکَ دَعْ مَا یَرِیبُکَ اِلَی مَا لَا یَرِیبُکَ... ﴾

[جامع الترمذی ج ۲ ابواب صفة القیامة ص ۷۸ .]

ژباړه : له خپل زړه نه فتوا غواړه هغه څه پریږده چې تاته شک پکې در لویږي او هغه کوه چې شک نه پکې در لویږي.

یعنې چې دتاپه زړه کې یې شک درولویږي چې داکاروکړم اوکه نه ؟ نوته پوه شه چې داګناه دی، داپه هغه ځای کې چې نه آیت شریف تا اوریدلی وي اونه حدیث شریف اونه دفقهي حکم تااوریدلی وي، کله چې زړه صفا شو ،حقیقي ژوندون حاصل شو نودهغه حرمت او خباثت دستي ورته معلومیږي بیا زړه په تردد کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي زړه يې نه غواړي چې داکار وکړم، داحقيقي ژوندون چې راغی بيا سړی دګناوهلاکت نه بچ کوي، اوپه حرامو باندې نه لګيا کيږي ،چې نفس دحرامو اوګناو ځای راځي زړه دې دستې قبض کيږي اوحکم کوي چې داشی ناروا دی.

حضرت عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلومريدانوته نصيحت کوي اوپه نصحيت کې ورته مهم شی دابيې چې دګناهونوځان ساتئ؛ حتی داورته وايې چې دهلکانو او نا محرمو ښځواو دنيادارو (غنيانو) له مجلسونوځخه ځانونه وساتئ؛ ځکه هلک چې ږيره يې نه وي، ښځه چې نامحرمه وي،غني چې ددغوسره دتا تعلق جوړ شي دادتا ددين غله دي.ديانت دې درخرابوي. [حضرات کرام نقشبنديه / ص ۱۶۷]

حضرت علي کرم الله وجهه فرمايي چې غلط نظر دشيطان دهغه غښي په شان دی چې په زهروککړ وي . [احياء علوم الدين /ج ۱/ الفصل الثانی فی اسرار الصوم وشروطه الباطنه / ص: ۳۲۹]

يعنې چې په دغه غښي انسان ولې ، لکه دانن سبا چې يوقسم زهري ګولۍ دي چې سړی ورباندې ولګيږي بيا نه جوړيږي؛نوچې سړی په غلط نظرلګيا شو داجاسوس ده،نودستې د ګناومحبت زړه ته اچوي ،دستې زړه ته رسيږي.

نواصل عمده شی دادی چې سړی دګناهونوځخه ځان وساتي، ځکه هغه سړی تباکوي ،مړکوي يې ، کله چې له ګناهونوځخه ځان وساتل شو نوبيا په کم عمل دومره فائدې مرتبې کيږي چې بل څوک يې په شواروزکې کوي اوبوپاک سړی يې په يوه منټ کې کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه دشواروز دعمل نه ددغه یووار چې سبحان لله ووایي ډېر ثواب لري

داچې سرې دتقوا حالاتو ته وګوري، ﴿ اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ۝ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ۝ مٰلِكِ يَوۡمِ الدِّيۡنِ ۝ ﴾ پورې ټول دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ صفات دي، حمد اوثنا ده ،هغه داسې چې

الله تعالی پالونکی دټولو مخلوقاتو دی، ټول خلک ده پیداکړي اوروزي ورکوي ،ترمړګ پورې یې تربیه کوي، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمن دی، چې غټ اوواړه نعمتونه ددنیاټول درکوي، په خلکو باندې رحیم دی چې ټول داخرت نعمتونه ورکوي، مالک یوم الدین) دی دجزا دورځې څښتن دی، چې هلته سوال اوجواب ،عذاب اوثواب هرڅه دده په اختیارکې دي، هلته بیا دبل چا تصرف اوقدرت نشته، تردې ځایه چې قرائت ووېل شو نواوس خبره دخدای پاک سره شروع شو، (ایاک نعبد) ای خدایه پاکه ! خاص تاته عبادت کوم ،غږ ورته کوي،خطاب ورته کوي، مخامخ خطاب ورته کوي

[حضرات کرام نقشبندیه / ص ۱۶۷]

بیضاوي (ص:۱۴ / المکتبة العربیة) لیکي چې اول دکلام یې په سورة الفاتحه کې په داسې طرز بیان کړ چې اول حال دعارف (سالک او مرید)دی چې یو یې ابتداي حالت دذکر دی اوبل یې انتهایي حالت دي، نو په اول وخت کې به مرید ذکر کوي: الحمدلله) اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مصنوعاتواونعمتونو کې به سوچ اوفکر کوي، چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ماڅومره ډېر انعامات کړي دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

داچې وشو چې هلته انسان همیش په ذکر باندې لګیا ؤ،خدای پاک همیش ورته یادؤ، همیش دخدای پاک په احساناتو کې ذده سوچ ؤ ،چې حدای پاک په ماخومره نعمتونه لورولي دي، اوهلته دقیامت دورخې سوچ ورسره پیداشي چې که زه هرڅه کوم هلته بیا له ماسره محاسبه کیږي،توانسان کرار،کرارکوشش شروع کړي، بیا مقام دواصلینو ته ورسیږي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږي، مشاهده ورته پیداشي:(ایاک نعبد) بیا مخامخ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره خبرې شروع شي، هغه انتهامقام دمرید دی، دایې ابتدایي حالت دی ،په ابتدایي حالت کې به ذکر کوي ،په ابتدایي حالت کې به مراقبې کوي، په ابتداکې به کوشش کوي، دګناهونونه به ځان ساتي، ځکه (مالک یوم الدین) دی،هلته دعذاب ورځ راروانه دی، جهنم را روان دی، سوال اوجواب راروان دی، کله چې په انسان کې ددې خبرو سوچ اوفکر پیداشوبیا کشف ورته پیداکیږي، مشاهده ورته کیږي، بیا هغه تجلیات اوانوارالهي په سترګو باندې وېنې، بیا نو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره مخامخ خبره شروع شي.

﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ ﴾ مونږ روزانه له نفلوڅخه پرته په (۳۲) رکعتونوکې الحمدلله وایو، خوداکثرو معنا ته وریام هم نوي، په سوچ کې موهم نراخې چې دچاصفت کوو،چاته څه وایو،(ایاک نعبد) چاته نعره کوو؟ (وایاک نستعین) دچانه کومک غواړو؟

د﴿ اَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ ﴾ دچانه دحقې لارې دهدایت غوښتنه کوو؟

داغفلت په مونږ کې ولې دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو په ذکر باندې نه یو لګیا ،اصل ذکر داده چې دانسان نه غفلت لرې شي، په هرحال کې یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په یاد وي، نوکه لمونځ کوي ،هم الله تعالی به دې یاد وي، په حضور به یې کوي، دریا لپاره به نه وي، ددنیا دیل غرض لپاره به نوي، بلکې دخدای پاک له رضا پرته بل دهیڅ شي لحاظ به نوي پکې ، که علم کوې،که جهاد کوې،که روژه نیسې،که حج کوې، که زکات ورکوې، که صدقه ورکوې، که هر نیک عمل کوې، دخدای درضا نه ماسوابل څه نیت او مقصد به دې نوي.

کله چې دانسان ذکر په دې طریقه شو چې غفلت ورنه لرې شو، بیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه دافیض اوبرکتورباندې کیږي چې درحمت دروازې ورباندې راخلاصیږي.

نوذکر مقصد داده چې په انسان کې دادتقوا اواحسان اواخلاص حالات پیداشي، چې هره معامله یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره شي.

نوله ګناهونوڅخه به ځان ساتې، په نیک عمل کې به کوشش کوې، بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اثر مرتب کوي

داچې زمونږ دېر ملګرې (مریدان) داسې وي چې دېروخت په وظیفوکې تیرکړي،اوسره له هغه هم په اثر یې نه پوهیږي ددغه بنیادې دوه غټې وجې دي:

۱ - داچې دمریدانو احوال مختلف دي،پدغه کې بایدڅوک بیا وسوسه ونه کړي،مونږ چې دتصوفو څومره کتابونه کتلي نودا لیکي چې په انسانانوکې فرق شته،بعضې داسې مریدان وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وظیفې یې پای ته رسولې وي بیاهم په هیڅ نه پوهیږي، حتی دی به په خپله بزرګۍ لانه پوهیږي، خودده مشائخو ته به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ده علم ورکړی وي ،دده مقام به ورته معلوم وي، نوداچې دستاربندي ورته کوي، یا اجازه ورته کوي، نوځه پکې وینې.

نوباید دامایوسي له چاسره پیدانه شي، چې زه په وظیفه نه پوهیږم، نونه یې کوم، کیدل شرط دي، پوهیدل شرط نه دي، که مونږ پوهیږو اوکه نه پوهیږو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حکم ده ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ [سورة البقره آیت : ۱۵۲] یا ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴾ [سورة الاحزاب آیت : ۴۱]

نودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حکم دی ،ذکربه کوو.

۲ - بنیادي علت دموجوده وخت دطریقت دبندښت اورکاوټ لپاره داده چې مونږ له ګناهونوځخه دده او پرهیز نه کول ، یاموخبرې جیګې اوټیټې ،یامواعمال ځګ اوټیټ دي یا نفقه ټیټه اوجیګه وي، دنظرحفاظت نشته، دغوږوحفاظت نشته، دژبې حفاظت نشته، داندامونوحفاظت نشته، په عباداتوکې کوشش نشته، نوځرنګه به سرې په وظایفوپوه شي.

ددنیاکمال چې یوسړی حاصله وي نوهلته یې حاصله ولې شي چې چا کوم شی ایجاد کړی اودهغه دحاصلولو لپاره یې چې کوم قانون وضع کړی وي دهغه قانون په مطابق ولاړشي ،یوانجنیرده ،تیپ یارادیو جوړوي ته به دهغه شاګردي کوې، هغه پرزې به زده کوې بیا به یې عملي کوې بیا ته انجنیر کیدلی شې ، چې الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی کوم قانون رالیږلی اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کوم قانون مونږ ته بیان کړی ،ائمه کرامو یې کوم جزئیات مونږ ته بیان کړي ،نومونږ که وغواړوچې پدغه لارکې پرمختګ وکړو الله تعالی ته به ورسیږو ،پدغه قانون چې هغه قرآن حبل الله متین ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته به رسیږو چې پدغه باندې عمل کوو نودګناه نه ځان ساتو.

ددې خارجې مثال داده چې جاپان موټرجوړ کړی دی،دده موټر انجن ته به یو دتیلو پائپ ورغلی وي یوبه دابو پائپ ورغلی وي.

داوبو پائپ خپل کار کوي چې هغه ماشین نورمال ساتي . دتیلو پائپ خپل کار کوي چې دهغه په ذریعه انجن چلیږي.

اوس که دتیلوځای ته چاداوبو پائپ برابر کړ اوداوبو پائپ یې دتیلو ځای ته برابر کړ ؛نوبیا موټرچلیږي؟

نوچې ددنیا په تخنیک کې انسان پرزه بدله کړه هغه چې کوم شی جوړکړی ده ،دده په قانون ونه چلاؤ نوموټریه ځای ودریده.

دانسان وجودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ جوړکړی داډیریه حق کیږي،ځکه چې دالله تعالی بنیاد دی.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي ﴿ الانسان بنیان رب ملعون من هدم بنیان الرب ﴾

بنده دالله تعالی بنیاد دی ،حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَامُ یې پخپله بلاکیفه پیداکړی ده،په هغه انسان باندې لعنت دی چې دالله تعالی بنیاد ړنګوي ،ددغې وجې نه چې یوانسان چاپه ناحقه مړکړ لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولي دنیا انسانان یې چې وژلي وي اوچې یوانسان یې دمرګ ځخه خلاص کړ لکه چې دټولې دنیا انسانان یې چې ژوندي کړي وي، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیا ډیر خوشحالیږي. لکه په دې آیت کریمه کې یې چې اشاره ورته کړې او فرمايي:

﴿ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعًا ﴾ [سورة المائده آیت: ۳۲]

ژباړه: بېشکه شان دادی هر څوک چې ووژني یو نفس بې له (عوض، بدل د) بل نفس نه (یا بې) له فساده په ځمکه کې (چې ملک کې یې فساد کړی وي) نو ګواکې ټول خلک یې وژلي دي، او هرچا چې ژوندی کړو دغه (یو نفس چې دژوندون سبب یې شي) نو ګواکې ژوندي کړي یې دي ټول خلک.

اوس دغه پرزې چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په انسان کې پیدا کړې ددغې چې خپل چوکاټ ښودلې ده چې سترګې به څرنګه مستعملوي، ژبه به څرنګه استعمالوي، غوږونه به څرنګه مستعملوي، ټول اندامونه به څرنګه مستعملوي، چې دبنده مصنوع په هغه طریقه ونه چلوي، نوولاړ ختم شو. نو دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ مصنوع چې الله تعالی جوړکړی ده هغه چې په هغه چوکاټ کې ونه چلوي؛ نوهغه انسان به بیا څرنګه ترقي وکړي خوداترقي هلته راځي چې پدغه چوکاټ سرې وچلیږي.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ شکریه دیته ویل کیږي چې کوم اندامونه یې چې دکوم غرض لپاره درکړي، ته یې په هغه کې مستعمل کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو دادي دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ شکریه اداء کړه ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ پیا درته راضي کیږي

اودادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وعده ده :﴿ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ﴾ [سورة ابراهیم آیت : ۷]

ژباړه : قسم دی که چیرې شکر وویست تاسې (په تیرو نعمتونو احسانونو زما) نو خامخا به زیات کړم تاسې ته نعمت

اوشکریه یې دغه ده چې کوم اندام یې دکوم غرض لپاره پیدا ده په هغه کې مستعمل کړی شي ،دنیایي دکوم غرض لپاره پیدا ده ،په هغه کې مستعمله کړ شي ،اهل یې دځه لپاره پیدا ده په هغه کې یې مستعمل کړی؛

نوچې دده په چوکاټ شو نودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درسره وعده ده چې ترقي به درته راځي

په مخکې غتوغتودرسي کتابونوکې لکه حسامي ،حاشیه شرح العقاید ، بیضاوي شریف ، مشکوة شریف ،مرقات ،اومسلم ثبوت کې تاسو وګورئ:داسې اولیاء کرام تیرشوي دي چې دابویه سربه یې جای تمازونه وغوړول داوبو په سربه په لمانځه ولاړ اوډوبه ول به یې نه

دشرح العقائد حاشیه [ص:۱۰۶] رانقل کوي چې شیخ احمدبن خضرویه رَحِمَهُ اللهُ سره له زرو مریدانو دابو په سره تګ اویه هوا الوتل کول ،داکرامت انسان ته الله تعالی دځه لپاره ورکړی ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا راز شیخ ابوعبدالله یافعي رَحِمَهُ اللهُ دمکې معظمې امام ویلي دي چې شیخ رکن الدین الملتانی رَحِمَهُ اللهُ او شیخ نصرالدین سراج الدهلوی رَحِمَهُ اللهُ به دماخستن لمونځ په حرم شریف کې کاوو

[شرح العقائد ص:۱۰۶]

نو یو شریعت ده چې کتابونو یې مونږ وایو او بل طریقت ده چې دغه به مونږ په خان عملي کوو، بل حقیقت ده چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په هغه نتیجه مرتبه کوي، اوکشف سړي ته پیداکیږي، مشاهده به درته پیداکیږي،بیا به کرامات ورته پیداکیږي، خومطلوب زمونږ کرامات نه دي.

مطلوب زمونږ استقامت ده، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له مونږ نه داستقامت غوښتنه کړې ده، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زمونږ نه داستقامت غوښتنه کړې ده،چې ځان په شریعت برابر کړی.

کرامت مونږ څۀ کوو ،که دچا په لاس یې ښکاره او که نه دادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کار دی،داکرامت څۀ کوو چې سړی په هواګرځي خدانخواسته اخیره خاتمه یې خرابه وي، اصل لوی کرامت داده چې ایمان وساتل شي او په ایمان کې سړی مړشي.

نو دانسان دترقي دانسان دحقیقي ژوندون مانع مهلکې ګناوې دي، ګناوې چې په انسان کې ځای ونیسي بیا حقیقي حیات او ژوند له منځه ځي ،په انسان کې ترقي نه راځي، هغه کمپنۍ دانسان په مخ باندې نه ځي اوکه انسان په شریعت باندې ځان برابرکړ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وعده ده چې دنیوي او اخروي کارونه به یې ټول برابر وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له بعثت نه مخکې د ټولو صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په کفراوشرک کې ؤ،بت پرستي يې کوله، په هغه وخت کې لائق دلعنت ؤ،لائق دغضب ؤ ،لائق دعذاب ؤ؛خوچې کله يې کلمه وويله په اسلام مشرف شول نوبيا دتقوا هغې درجې ته ورسيدل چې هيڅوک نشي ورسيدلی،هغه انسانان ؤ چې تراسلام نه مخکې کافران ورته ويل کيدل خوله اسلام نه وروسته بيادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستان شول

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مخامخ وايي چې له اسلام نه مخکې په ټولو انسانانوکې تر ټولو نه ته په مابد لګيدلې خوچې نن مې کلمه وويله په ټوله دنياکې ماته محبوب هم ته يې؛

داحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هلته دجاهليت په وخت کې مقام درلود بيا په اسلام کې ددغه تقوی په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيا داسې اثرکې پيداکړ چې يوڅوک يې په نيکيو او مناقبولېکنه وکړي ،نو خدای خبرچې څومره کتابونه به يې لېکنه ځای کړي

له حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره سمندراو غرونه خبرې کوي

تاريخ ابن هشام دحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باب کې ليکي چې ده دجهاد لپاره تياری شروع کړ چې په ايران اوفارس باندې يې حمله کوله ،خلکو ته يې حکم وکړچې ځانونه تيارکړئ ،کله چې دجهاد شپې رانږدې شوې درې شپې دی ورک شو،منافقينو اعتراضونه شروع کړل چې اميرالمؤمنين خلک جنګ ته راوبلل اودی په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ شو، درې ورځې وروسته چې راغی نو خلک یې راټول کړل خلک پوښتنې ورنه کوي،دی ورته وایې چې زه دلارې دمعلوماتو لپاره تللی وم، «دعربو له علاقې نه دریاب راتاودی » وایې چې دریاب ته ورغلم ،دریاب ته مې وویل چې زمامجاهدین راروان دي اوبه تاباندې تیریږي دفارس اوایران طرف ته روان دي ،ته به څه معامله ورسره کوې؟ ګوره چې غرق یې نه کړې، وایې چې اوبوراته وویل چې داخو څه کوې چې په کشتیوکې راځې که دتا عسکر په ماباندې راغلل مونږ به ټول ورته یخی شو چې پښې یې هم لندې نه شي دا څه تعجب خبره نه ده ، حسامي او شرح العقاید [شرح العقائد ص:۱۰۶] په بیان دکراماتو کې دا واقعه رانقل کړې ده چې درود نیل داعادت ؤ چې په هرکال کې به په هغه معلوم وخت دی دریده ترهغه به نه رواني ده چې ترڅو به یې یوه پیغله ښه سینګار کړې نه وه او رود نیل ته به یې نه وه ورغورځولې

حضرت عمر رضي الله عنه یوه وړه پرچه کې ورته ولیکل چې ای دریابه! که په خپل اختیار روان یې نو مه څه ،که دخدای پاک په امر روان یې نو زه هم هغه الله ته سوال کوم چې تا روان کړي

هغه کاغذ یې چې دشپې ورواچاوه سهار ټولو خلکو ولیدلو چې شپاړس ګزه او چتې اوبه پکې رواني وي ، دیوه نیک انسان دیوې رقعې په برکت ټول خلک خدای پاک له لوی امتحان څخه وژغورل او دټول عمر له پاره ورنه خلاص شول

[مرقات المفاتح کتاب المناقب باب مناقب عمر رضي الله عنه / ج ۱۱ /ص ۲۰۵]
جامع کرامات الاولیاء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بیا وچې اوغوړته ورغلم چې که زما عسکر او مجاهد درته راغلل ته به څه ورسره کوې؟ دا زما مجاهد چې ستړي نه شي، وایې غوره راته وویل چې مونږ به هوار شو او ستا مجاهد به ستړي نه شي.

په مدینه منوره کې یووخت ګرمه هوا راغله، حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ګوته ورته وښوروله چې اې هوا ! پدې مدینه کې دخدای نظام چلیږي، دلته عدل ده چې دلته مسلمانانو ته تکلیف ورنکړې هوا ودریدله چې ترڅو دی ژوندی و په مدینه منوره باندې بیا ګرمه هوا رانغله.

یووخت کې زلزله شوه زمکه یې په تازینه (قمچینه) ووهله چې ولې په تاباندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نظام نه دی جاري؟ چې ترڅو دی ژوندی ؤ په هغه زمکه باندې بیا زلزله رانغله.

[جامع کرامات الاولیاء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

امام فخر الدین رازي رَحِمَهُ اللهُ دسورة الکهف په تفسیر کې لیکي چې په مدینه منوره کې په یو کورکې اور ولګیده ، حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په یوه خیره داسې ولیکل : یانار اسکنی باذن الله ، یعنې اې اوره ! دالله تعالی په اذن قرار شه ، نو دغه ټوټه یې اور ته ورواچوله هغه سمدستي مړ شو.

[جامع کرامات الاولیاء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

دادومره کرامات، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په څه ورکړي ؤ؟ په دغه دین یې ورکړل ،له اسلام نه مخکې څه ؤ؟ او دڅه شي مستحق ؤ؟ چې بیا یې اسلام په ځان عملي کړ په اسلام مشرف شو بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څومره عزت ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخو هغه کرامات دي چې په غټو کتابونو کې رانقل شوي دي نور د تاریخ کتابونه څیني داسې شیان بیا نوي چې د بعضې خلکو زړونه نه لویږي. هریو صحابې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ همدغه کرامات ورکړي دي.

د حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ کرامت

له حضرت عبدالرحمن بن ابوبکر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا نه روایت دی وايي: چې حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ درې تنه میلمانه کورته بوتلل او دی له رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ولاړ.

چې کورته ناوخته راغی دخپلې بي بي نه پوښتنه کوي چې میلمنو مړی وخوړه؟ بي بي ورته وویل چې نه هغوویلې چې ترڅو حضرت ابوبکر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه وي راغلی ترهغه پورې موږ ډوډۍ نه خورو.

حضرت ابوبکر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سخت خفه شو چې د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ میلمانه دي، هغه ماته حکم کړی ؤ اوماددوی مړه دومره وخندوله نو یه کورکې کم شی و هغه یې ورته تیار کړل.

نوچې ډوډۍ په خوراک یې شروع وکړه چې ګوله به یې پورته کوله هلته به نوره په کاسه کې راپیداکیدله؛ نو یه هغه لیږ ډوډۍ میلمانه او کورنۍ ټول ماړه شول.

حضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خپلې بي بي ته وايې چې ته څه خیال کوې چې دا ډوډۍ څرنګه ده هغه ورته وايې چې والله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمخکې نه اوس درې چنده زیاته ده بیاپه کورکې چې څومره ژ
هغوټولو دامړې وخوړله دهغه نه بعدېې رسول الله ﷺ ته
وروليږله،د نبي کريم ﷺ په کورکې داډوډۍ ایښې ده
وایې چې دیوقوم سره زمونږ معاهده وه دهغه قوم سره سهار
زمونږمعاهده ماته شوه خلک ټول سره تيت پرک شول دولس نفره
دلته دنبي کريم ﷺ کورته راغلل له هر سړي سره ډير نفرو
والله اعلم نوهغه ډوډۍ يې وخوړله اوټول ورباندې ماړه شول

[جامع کرامات الاولیاء/ج/۱/ص ۱۰۴]

داچې څومره خلکوته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددنیا اواخیرت اعزاز
نصیب کړی داپه دین باندې دعمل کولو په وجه ورنصیب شوی
،داپه تقوی ورنصیب شوی، خوشریعت دواړه ارخه لري ،چې نیک
عمل به کوي،دبدوکارونوڅخه به ځان ساتي. بیا بیا انسان ترقي
کوي، بیا به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نږدې کیږي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ
به دغه انسان ته دغسې عزت ورکوي.

الحمدلله دازمونږ اوتاسې دطالبي اواسلام اونیک ژوند ،په بې
شمیره روپیو هم چاته نه پیداکیږي ؛خولکن که ددغې ژندګې قدر
مونږ ویېژنو ،لیږ به شو،دمجلس سره څه احتیاط وکړو ،د ماحول
سره،دخوراکونوسره اودچښاک سره ؛نوبیابه ددغوشیانو خوند
حساً موږه درک کړو لکه سړی چې خوږشی وخوري په ژبه پوهیږي
چې خوږه ده، نوپه قسم درته وایم چې بیا به ددغه عبادت خوند
داسې درک کوو لکه یو خوږ شي چې خورو او موږ ته داجوتیږي چې
خوږ دی.

په عبادت کې د حِسي خوند مثال

یوه ورځ ماته یوملګري حال بیان کړ الحمدلله زمونږ دموجوده وخت په طالبانومریدانوکې داسې خلک شته ،تورځه نه بیانوم بواځې داچې دی وایې چې دعبادت په وخت کې ماته دومره خوندپیداشي ،دلمانځه په حالت کې بیاخاص کر دسجدې په حالت کې دومره فیوضات راځې ،داسې خوند راته پیداشي چې دډېره خونده داسې حس کوم چې هډوکې مې مات شول،لکه هغه یوشی چې ډېرخوږشي بیاځې یې برداشت نشې کولای

په عبادت کې دومره اندازه خوندورته پیداکیږي ،داددغه دین احترام دی.ددغه دین وجه ده، چې ددغه دین په برکت باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په یوه انسان کې ددین مینه دومره اعزازاودومره ذوق پیداکوي ،دغه هغه حسي ذوق ده،زړه یې خوند پرې اخلي، اندامونه اوږیه یې خوندپرې اخلي اودخونداخیستل هلته راځې چې سړی ځان کنترول کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱) مجلس

دشریعت خلاصه، علم، عمل اواخلاص دی

حضرت مجدد الف ثاني رحمه الله فرمايي چې شريعت ددنيا او اخيرت دسعادت اونېږازی ضامن دی. يعني څوک چې په شريعت باندې عمل غوره کړي خداوندمتعال جل جلاله دغه انسان ته په دنياکې هم سعادت اونيک بختي پيداکوي اوپه اخرت کې هم سعادت اونيکبختي ورته په نصيب کوي.

لکن دی فرمايي چې شريعت دڅه شي نه عبارت دی چې سړی دهغه په سبب اوبرکت باندې په دنيااواخرت دواړوکې دسعادت ور وګرځي؟نوپه مکتوبات شريف کې ليکي چې شريعت له دريوشيانو څخه عبارت دی: علم ،عمل اواخلاص.

يوواربه په دين باندې ځان خبروې بيابه دهغه خپلې خبرې سره موافق په هغه به عمل کوې،اوبيا به په هغه عمل کې مخلص وې هغه عمل به دې دخدای پاک جل جلاله درضا لپاره وي ،دادرې صفات چې په چاکې جمعه شي چې علم ،عمل اواخلاص.ده ددغوخلکو سره دخداوندمتعال له طرف نه وعده ده،دحضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم په خوله مبارکه ددغو خلکو سره وعده ده چې خداوندمتعال جل جلاله دغه مسلمان په دنياکې هم کامیابه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په اخرت کې هم ، د صحابه کرامو رضي الله عنهم په باب کې باربار په قرانکریم کې درضایت اظهار کوي: ﴿ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ﴾ [سورة البينه : ۸] ژباړه : راضي به وي الله تعالی له دغو (مؤمنانو څخه په طاعت سره) . او راضي به وي دوی له هغه (الله تعالی څخه په ثواب) .

اوس دا صحابه کرامو رضي الله عنهم ته چې دغه مقام خدای پاک جل جلاله ورنصیب کړ داله څه وجې نه ؟

څکه دادرې واړه شقه په دوی کې موجود و ، هرالهي حکم به چې نازلیده نودوی به کوشش کاوه . رسول الله صلی الله علیه وسلم ته به یې ځان ور رساوه په هغه مسئله باندې به یې ځان خبراوه ، اوبیابه یې هغه مسئله او حکم په ځان منلو ، حتی حضرت عمر رضي الله عنه سورت البقر دقرانکریم په دونیم کاله کې خلاص کړی . څکه چې هرآیت به یې وویلې نومخکې به نورآیتونه نه ویلې ترڅوچې هغه به یې په ځان عملي کاوه .

نوعلم ؤ ددین په مسئلو یې ځان خبراوه اوبیا به یې سمدستي په هغه عمل کاوه ، اوپه عمل کې به مخلص ؤ ، دومره اندازه هغوی دعلم اومعرفت سره شوق اوذوق درلود چې قران اوحدیث ددوی په صفتونو باندې ډک دی اودومره اخلاص پکې موجود ؤ چې اکثرو به کوم عمل وکړ خدای پاک جل جلاله به دستي آیت نازل کړ چې زه پدغه عمل ددوی نه راضي یم

حضرت علي رضي الله عنه څلور دیناره یوپه شپه صدقه بل یې په روځ کې صدقه کړ یوپه پټه بل په ښکاره خدای پاک جل جلاله دستي آیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازل کړ: ﴿ اَلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾ ﴾

[سورة البقرة]

ژباړه: هغه کسان چې صدقه کوي مالونه خپل (دالله په لار کې) په شپه کې په پټه او په ښکاره په (شته) دوی ته اجر (ثواب) د دوی په نزد درب د دوی. او نشته (هيڅ ډول (طريقه)) ويره په دوی باندې او نه به دوی هيڅکله غمجن کيږي (دثواب په نقصان سره).

[تفسيرمظهر ج/۱ص: ۴۳۰]

دهغه وخت څلور روپۍ يې صدقه کړې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې په قرانکريم کې دستې ذکروکړ که کمکی عمل ؤ هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره.

حضرت ابوبکرصديق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ څلوېښت زره روپۍ لس زره په شپه کې لس په ورځ کې ،لس زره پټې لس زره په ښکاره صدقه کړې [مکاشفة القلوب ص: ۲۳ باب الفضلة] خدای پاک پدغه آيت کې دده مدحه او ستاينه هم وکړه چې که به يې غټ کاروکړ هم چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ مقبول و ،که به چاکمکی عمل وکړ هم دخپل وس سره موافق دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ مقبول ؤ؛نوواجب تعالی جَلَّجَلَالُهُ دخپلې رضا اظهاردوی ته کړی و.

رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوی ته دجنت زيری ورکړی خکه چې ددين درې سره شعبې په دوی کې موجودې وې: علم ؤ،ددين په هره مسئله باندې دوی ځان پوه کاوه،حتی وعظ اونصيحت به وشو،رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به احکام بيان کړل بيا به چې بعضې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحابه کرام پرې پوه نه شونو هغه بل صحابي ته به ورنږدې شو چې رسول الله ﷺ څه وویل ،دهغه نه به یې پوښتنه کوله اوځان به یې پرې پوه کاوه.اوبیابه یې سمدستي عمل ورسره ملګری کاوه ،که به څه ناڅه له دوی نه نقصان پیښ شو دستي به رسول الله ﷺ ته راتلل اوتوبه به یې وایستله،معذرت به یې وغوښت چې له مانه یوداسي ناروا کار شوی ،اګرکه هغه به ګناه صغیره وه هم ؛خودومره دخدای پاک جل جلاله ډار ورسره ملګری و ،مخلصین ؤ دستي به یې ځان پیش کړچې هرحد په مابانديې جاري کېږي جاري یې کړئ خوچې اخرت ته پاته نشي

اخلاص ،عمل اوعلم ټول په دوی کې موجود و ،قران اوحدیث ددوی له صفاتونه ډک دي.

نوحضرت مجدد صاحب رحمه الله وایې چې شریعت ددنیااواخیرت ضامن دی ؛خوشریعت دغه درې سره جزه غواړي :علم،عمل اواخلاص.

په قرانکریم کې خدای پاک جل جلاله مونږ ته دعلم حکم کوي :﴿ فَسْـَٔلُوٓاْ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾ (سورة النحل بیا دعلم مقام ذکر کوي : ﴿ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾ (سورة المجادلة)

خدای پاک مسلمانانو ته لوړې درجې ورکړې اوعلماء کرامو ته یې خصوصا بیا ډېرې لوړې درجې ورکړې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي : چې دعلماء کرامو په نورو خلکو باندې سل درجې جګې دي ،په جنت کې دیوې درجې تربلې درجې پورې دومره فاصله ده لکه له زمکې نه تراسمانه پورې هم يې حکم ورته کړې چې علم زده کړئ اوهم يې مدحه کړې ده چې دعلماء کرامو بیا زماپه نزد باندې په اخرت کې دومره لوړمقام ده اودومره لوړ مقام ورکوم.

له علم نه وروسته الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مومن نه عمل غواړي:

﴿ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ﴾ لمونځ وکړئ ﴿ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ﴾ زکات ورکړئ ﴿ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ ﴾ (سورة البقره)په تاسو باندې ماروژه فرض کړې ده ، ﴿ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ﴾ (سورة ال عمران)په تاسو مې دبيت الله شريف حج فرض کړی ده.

په دغو ټولو کې دعمل غوښتنه ده ،علم هم راباندې لازم ده اودعمل غوښتنه هم ده، په هرحکم کې خدای پاک زمونږ نه داغوښتنه کړې.

اوبیا دافرمايي چې: ﴿ وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ ﴾ (سورة البينه) دا انسانان نه دي مامور مګر په دې چې عبادت به کوي، خاص دخدای پاک درضا لپاره، درې سره په قران کريم کې ذکر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ددريو سره ثمره خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذكر كوي: ﴿ وَنُودُوٓاْ أَن تِلْكُمُ ٱلْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ ﴾ [سورة الاعراف]

ژباړه: او آواز به وكړ شي دغو (جنتيانو) ته داسې چې دغه جنت په ميراث (وړيا) در كړى شوى دى تاسې ته هغه په سبب دهغه چې وئ تاسې چې كول به مو (له حسناتو په دنيا كې).

يعنې نن چې دجنت دغونعمتو ته ورسيدى دادهغه عمل په سبب چې هغه تاسې په دنياكې سترې پكې تيرې كړې وې، تكليفونه موتيركړي و، دهغولوږو تندو دهغو سړو، دهغو مسكنتو ثمره وه چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايي چې نن ماتاسې ته په جنت كې دامقام دركړى.

خودا يادساتئ چې كه څومره علم وي چې اخلاص نه وي پكې هرڅومره علمونه وي چې اخلاص نه وي پكې، دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نيزباندې ديوې زرې په اندازه قدر نلري، چې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا نوي، خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايي:

قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: ﴿ أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي، تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ ﴾

[صحيح المسلم كتاب الزهد باب تحريم الرياء ج ۲ ص: ۴۱۱ رقم الحديث ۲۹۸۵]

ژباړه: له ماسره چې څوک په عبادت كې شرک كوي دبل څه شي نيت پكې كوي چې فلانكى ماته ښه سړى ووايي يامې صفت وكړي زه دداسې عمل نه بې پروا يم دداسې عمل ثواب زه نه وركوم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیامت کې به حکم ورته وشي چې دچالپاره دې عبادت کړی ورشه دهغه نه يې ثواب وغواړه.

په هرنیک عمل کې چې اخلاص نه وي که هغه جهاد ده، که علم ده، که روژه ده، که لمونځ ده ،که زکات ده اوکه حج ده او که نور نیک اعمال دي دخدای پاک په نزد دقبول وړ ندي اوچې اخلاص موجود شو بیا دغه انسان دغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ طرف ته نهایت زیاته توجه پیداکیږي، بیاددغه انسان دیته نه سوچ کیږي چې اودریږي څوک دې زما صفت وکړي، یاخلک زما غیبت ونکړي ، خلک دې زما احترام وکړي ددغو شیانو فکر بیانه ورسره پیداکیږي.

څکه ددوی عمل دخدای درضا لپاره وي :نوکه خلک يې صفت کړی اوکه غیبت کړی چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد باندې دده عمل مقبول وي نودخلکوصفت څه ګټه ورته کړي اودخلکو غیبت څه تاوان ورکوي

ددغې وجې نه چې دمخکنیو اسلافو علماوو مشائخ کرامو تاریخ چې سړی وګوري ،هر عالم ،هرپیر،هربزرګ دهغه وخت چې شهرت به يې ډېرشو نوبیا به يې قصدا یوداسې عمل وکړ چې هغه شهرت مې ختم شي ،داسې نه چې زه دنفس په جال کې واقع نه شم اوبیا له سختیو او کړاؤ نو سره مخ شم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حافظ شیرازی د خپل شهرت ختمولو له پاره څه وکړل؟

حضرت حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللَّهُ د خپل وخت د علماء او اولیاء الله ؤ په سلسله کې راځي، خو چې کله یې شهرت ډېرشو، نو د خپل شهرت دختمولو له پاره یې داکار پیل کړ چې روزانه به له بازار نه کورته راتلو د شرابو بوتل به یې ورسره راواخیست او په هغه ځای کې رنډۍ خاني ډېرې وي لکه اوس هم په ایران کې ډېرې دي ، نو یوه رنډۍ به یې له ځان سره راروانه کړه خپل ځای ته به یې راوسته.

خلکو چې دده داعمل ولیده ټولو دده سره بایکاټ او پرېکول وکړل چې دا خو مونږ بزرګ اونیک سړی باله داخو شرابي اوزاني ده؛ نو دده سره تعلق او راشه درشه په کار نده ،نو له داسې خلکو نه دعاغوښتل اوآدب څه ګټه لري.

تردې پورې چې حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللَّهُ وفات شو،د وفات نه بعد علماء په دې کې مختلف شول چې دده جنازه وکړو اوکنه؟

بعضې علماوو کرامو وویل چې دده دین ډېر زیاته بې ادبي کړې ده،خکه عالم ؤ دعالم اوبزرګ په نامه یې وخت تیرکړی ؤ دومره یې دیني یې کوله چې شراب یې څښل ،زنا یې کوله دعلم رنګه یې بده کړې وه ،ددین رنګ یې بد کړی ؤ ؛نودجنازې قابل نه دی چې جنازه یې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبعضي خلکو به ویل چې ګنهګار ده ،دګناه په سبب خودجنازې نه منعه نشته،جنازه به پرې اوکړو . اخیرفیصله په دې وشوه چې دده له خادم نه به پوښتنه وکړو چې دده څه عمل و؟

له خادم نه یې پوښتنه وکړه چې داحافظ شیرازي دادومره وخت چې مونږ دی وینو چې کله به دی کورته راته نودشرابو بوتل به یې په لاس کې ؤ اوبلې خواته به یې پردی ښځه هم له خانه سره روانه کړې وه نودارانه ووایه چې دده څه عمل ؤ؟

نوهغه خادم ورته وویل چې داسمه ده چې هره ورځ به ده یوبوتل شراب اویوه ښځه له ځانه سره راوستله ؛خو بوتل به یې په کورکې یوه زاړه کډې ته ورتویولو کله چې علماء دخادم دخبرې دثبوت له پاره ورغلل چې داخادم رښتیا وایي او که دروغ ،نو علماء کرامو دغه کډی او یا کوهی پخپلو سترګو ولیده چې دشرابو له وجې غوړ پر شوی ؤ داشک او شبه خو دعلماء کرامو له منځه ولاړه .

بیا یې ورته وویل چې دازانیه ښځه یې چې دځان سره روا ستله ددغې سره یې څه معامله کوله؟

نوده ورته وویل چې روزانه به چې ده ښځه راوستله دده دخانقاه په شاه کې کوټه وه غُسل خانه هرڅهٔ دضرورت شیان پکې موجود ؤ دغې ښځې ته به یې وویل چې دتاخو پدغه بدعملي کې مطلوب داده چې روپۍ پیداکړې دغه روپۍ زه درکوم خوغسل وکړه ټنه شپه دخدای پاک عبادت وکړه. او خدای پاک ته په اخلاص توبه وباسه .

علماء کرام حیران شول چې زمونږ په دې نیک بنده باندې څومره بدګماني وه اودده څه حال ده ،بیایې ورته وویل چې ده به

اخروخت کې څه وصیت کړی او یا لیکلی ده ؟ خادم ورته وویل چې ده دخپل ژوند دپای په شیبو کې یوشعر لیکلی او له دې نه وروسته بې ددې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې او خپل لایزال خالق ته یې خپله روح وسپارله. دوی ورغلل کاغذیې راواخیست ،په شعر کې ده مبارک دا الفاظ لیکلي دي:

قدم دریغ از جنازه حافظ مدار

اگرچه غرق به گناه است میرود به بهشت

قدم دریغ مدار از جنازه حافظ

که گرچه غرق گناه است میرود به بهشت

(دیوان حافظ محشي کلدن ص ۱۳۸، دوفات واقعه هم په ص ۱۳۸ کې ده)

قدم دحضرت حافظ له جنازې څخه مه منعه کوئ که څه هم دی ګنهکار دی خو بیا هم (اِنْ شاء الله) جنت ته داخلیږي

حضرت حافظ شیرازي رَحِمَهُ الله په دې پوهیده چې زما په جنازه کې به ددوی اختلاف راځي ځکه چې نیکوخلکو ته دزنکدن په وخت کې دجنت زیری کیږي.

لکه په دې آیت کریمه کې راځي ﴿ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴾ (سورة حم السجده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : را نازلیږي به پر دوی پرښتي (عند النزع والبعث یا في القبر چې داسې به وایي) مه ویریږئ او مه خپه کیږئ او خوشاله اوسئ تاسې په هغه جنت کې چې له تاسې سره یې وعده کړی شوی وه (په ژبه دانبیاؤ الله سره) .

نوحافظ صاحب لیکي چې زما له جنازې څخه مخ مه اړوئ که څه هم زه ګنهګاریم خو (ان شاء الله) جنت ته روان یم ، ځکه چې دده هرکار دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ ، مخلص ؤ چې داسې نه چې داشهرت ماخطا کړي ، زیاتره وخت دډیرو خلکو نفسونه په دې خبره باندې ډیر لوړیږي او خوشاله کیږي ، چې خلک ورته تیټ اوجګ کیږي خلک یې عزت اواحترام کوي پدغه سبب دده نفس لوی شي ، بیایې نتیجه داشي چې نوموړی کس له تباهي سره مخامخ شي او بیا یې په ډول ، ډول ناخوالو سر شي .

په یو جائز عمل ترسره کولو هم دیوسړي شهرت له منځه تللی شي

یولوی ولي دخپل ځای نه دبخارا په طرف را روان شو اوخپل مریدان یې هم ورسره ملګري و ، اوپه اوښ باندې سپور ده نودبخارا خلک استقبالي (مخې) ته ورته راووتل ، ده چې داخلک ولیدل نووې ویل چې نفس مې خراب نه شي ، بې لارې نشي نودروژې میاشت وه ډوډۍ یې راواخیسته ، په خوراک یې شروع وکړه اوپه اوښ سپورشو ، خلکو چې دی ولید چې دروژې په میاشت کې روژه خوري ، نوسمدستي یې مخونه تر وګرځول او بدګوماني یې پرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه او وې ويل چې دومره لوی بزرګ ده مونږه يې استقبالي ته راغلي يو اودی خوروژه خوري؟

ده داخپلو ملګروته مخ وګرځاوه چې وګوري ددين په مسئله مې عمل وکړ ،مسافر ته دروژې خوراک روا ده خوخلکو دومره کرکه وکړه داروژه خوړل دته جائز ؤ ځکه مسافرته خو روژه خوړل رخصت اوروا دي ،ده داکار قصدا وکړ مقصد داچې دالله تعالی په دوستانو او نازوليو کسانو باندې بدګوماني کول ښه ندی کېدای شي ځينې بزرګان بعضې جائز کارونه دنفس دانکسار او ذلالت له پاره کوي که څه هم هغه روا کار به ځينو بې علمه خلکو ته دګناه کار معلومېږي.

دکستېم خليفه صاحب هم شهرت او ځان ښوونه نه خوښوله

زمونږ په مشائخ کرامو کې حضرت شيخ المشائخ الحاج مولوي عنايت الله رَحِمَهُ اللّٰهُ چې دکستېم په خليفه صاحب مشهور ؤ ،چې څوکاله مسلسل حج تللی او کله به چې له حج څخه واپس راته کور ته به يې حال نه ورکاوه ، تردې پورې چې کورته به ورننوت ،ددې له پاره چې خلک ورباندې خبرنشي.

يوکال يې خپل زوم ورسره تللی ؤ ، نودراتګ په وخت کې په کوم ځای کې کوزشول ،کورته يې تليفون راوکړڅه طالبان اومولويصاحبان اوعام خلک يې استقبال ته ورغلل خودکستېم خليفه صاحب مبارک دومره خپه شو چې داخلک چاراخبرکړل په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې باندې خوموږ غرقیږو چې داخلک زمونږ استقبال ته راځي دومره احترام اوعزتونه موکوي.

ډیرې علماء د نفس دذلیل کولو په خاطر شروع کړې مقصدهم پریږدي

یوه خلیفه صاحب ماته دیوه عالم قصه کوله وایې: یوعالم چې زمونږ له طریقې سره یې تړاؤ درلودلو تقریر کولو چې کله یې تقریر نیمایې ته ورسیده او په جوش راغی نوسمدستي یې یو ناڅاپه خپلې خبرې پای ته ورسولې او ددې جملې (واخردعوانا ان الحمد لله رب العالمین) اویاد (وماعلیناالا البلاغ المبین) له ویلو پرته ځای په ځای کیناستلو. وایي وروسته ماپوښتنه ورځخه وکړه چې څه درباندې وشول نومړي عالم په ځواب کې ورته وویل: کله چې تقریرشروع شو دادتقریر خبرې شې په جوش راغلې اوخلک هم ښه متوجې شول نود تقریر په سلسله کې مې نفس غټ شو چې زماتقریر په خلکو باندې څومره ښه اثروکړنوماوویل چې دانفس په دې ځای کې ذلیله کړم نوددې وجې څخه کیناستم.

نو داقصه یې کوله چې هغه مولوی صاحب په ځان پوه شو چې نفس مې خراب شو نفس مې غټ شو نوسمدستي کیناست چې هغه خلکو ته یې نفس شرمنده وگرځاوه.او دا کار یې دطریقت دتعلق په برکت بس کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام مجددالف ثاني رحمه الله څخه رانيولې ترحضرت ابوبکر الصديق رضي الله عنه پورې بلکې ترنن وخته پورې دطريقت تول مقصداخلاص دی چې څومره مشايخ کرام دي څومره چې اخلاص کوي دومره يې مقام اومرتبه لوړيږي چې يوواړې کاردخدای جل جلاله له پاره شو بيايې خدای تعالی په خبره کې هم اثرپيداکوي په عمل کې هم اثرپيداکوي بلکې په هرڅه کې يې الله تعالی اثرپيداکوي.

شريعت محمدي ددنيااواخيرت ضامن دی خودادرې سره اسباب غواړي علم عمل اخلاص بې علمي هم دتباهي سبب ده امام مالک رحمه الله وايي: مَنْ تَصَوَّفَ وَلَمْ يَتَفَقه فَقَدْ تَزَنْدَقَ. ترجمه څوک چې تصوف بې له علم څخه لاسته راوړي نوکيدی شي بياکله کفرته هم پکې ورسيږي ځکه دروا اوناروافرق نه پکې کوي

دپنجاب ديو پير واقعه

چاقصه راته کوله چې دپنجاب لورې ته يوپير ؤ سپی به يې ګرځولو اوډيره يې هم خرېلې وه چې کله يې سپی مړشو نوهغه مريدانويې په سپي جنازه وکړه اوبيا يې په سپي باندې قبرهم جوړکړ اوس يې زيارت ته ورځي نوددې جملې دامام مالک رحمه الله مصداق وګرځيده.لکه هغه پښتانه هم چې وايي چې څوک بې علمه شيخي کوي هغه کفرېږي بس دی امام مالک رحمه الله وايي که څوک خان بزرګ بزرګ کوي اوعلم نه وي ورسره کيدای شي چې کفرته ووزي اوکه څوک بياعلم کوي اوعمل نه وي ورسره اخلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتصوف نه وي ورسره نوامام مالک رحمه الله وايي: ﴿ وَيَقُوْلُ الإمامُ مَالِكٌ : مَنْ تَصَوَّفَ وَلَمْ يَتَفَقه فَقَدْ تَزَنْدَقَ ، وَمَنْ وَلَمْ يَتَصَوَّفْ فَقَدْ تَفَسَّقَ ، وَمَنْ جَمَعَ بَيْنَهُمَا فَقَدْ تَحَقَّقَ ﴾ [حقايق عن التصوف الباب الخامس ص ۳۸۴ /بحواله شرح عين العلم وزين الحلم لامام ملاعلی القاری ج: ۱/ ص:۳۳]

څوک چې علم کوي اوتصوف نه وي ورسره داسړی فاسق ګرځي عالم نه ورته ويل کيږي ﴿ وَمَنْ جَمَعَ بَيْنَهُمَا فَقَدْ تَحَقَّقَ ﴾ څوک چې دادواړه سره يوځای کړي چې هم علم وي اوهم تصوف وي دتصوف مطلب داده چې عمل يې په اخلاص وي هرڅه يې دخدای تعالی له پاره وي نو بيا دغه انسان کمال ته هم رسيږي اوکامل ګرځي.

نوموږ به ځان هم خبروو ددين په احکامو باندې اودعمل به پوره کوشش کوو چې په ځان يې عملي کړو اوبه عمل کې به نيت دخدای جل جلاله درضاوي داسې نه چې فلانکی ماته عزت راکړي شکرانې راکړي مبلمستياوي راته وکړي قدراواحترام مې وکړي خبره مې ومني ددغوشيانونيت به نه کوي ډيرمشائخ کرام داسې وي چې خلک ورته جګ اوتيټ کيږي پايې لاسونه ورښکلوي اوياازدحام رش ورباندې جوړوي په دوی مبارکانو باندې ډيربوج اوسبب دې تکليف ورته ګرځي په کنځاوو باندې دومره نه خفه کيږي لکه په دغونوموړوخبروباندې چې مخکې مو درته ليکلې دي ځکه په نوموړيو خبرو باندې نفس ډيرغټيږي اودابيادتباهي سبب ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفس د صاحب ، صاحب توري په ویلو ډېر غټیږي

یوه ولي ډېر سپېره خوراکونه کول او ډېره کمه ډوډۍ یې خوړه چې یو وخت خپل نفس ته متوجې شو نو خپل نفس یې د یوه غټ غوايي په څېر ولیدلو بیا خپل نفس ته وایي چې ما خو ته ساتلی هم نه یې داته په څه شي باندې غټ شوې ؟ (خدای جَلَّ جَلَالُهُ خپلو دوستانو ته حال ورښیې) هغه ورته وایي چې زه په خوراک باندې نه مړی کېږم زه په ښو میوو باندې نه غټیږم نو دی بیا ورته وایي چې ته په څه شي مړی کېږې ؟هغه ورته وایي چې زه په دې مړی کېږم چې داصاحب صاحب راته ویل کېږي په دغه باندې زه ښه مړی کېږم.

تاسې لیدلي ؟ چې یو سړی قدرت ته ورسیږي نو سمدستي مړی شي طبیعت یې بدل شي ځکه هغه ته صاحب صاحب ویل ډېر شي نو دغه ولي بیا قصداً داسې عملونه شروع کړل لکه مخکې مرچې اشاره ورته وکړه نو د خلکو توجه ورڅخه بدله شوه یعنې هغه صاحب صاحب ویل ورک شول بیا چې خپل نفس ته متوجې شو نو خپل نفس یې دیو ډنګر تازي په شکل ولید او په دغه وخت کې یې خوراکونه هم ښه ډېر کړي وو نو بیا دی ورته وایي چې داولې داسې ډنګر شوی یې ؟ او سره له دې چې وس خودې ښه ساتم هم ښه خوراکونه او مړوې درکوم نو دا نفس ورته وایي چې څوک خپل دښمن ته حال وایي دهغه به داسې حال وي لکه دې ما ته خو زما دښمن یې .

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته الله جَلَّ جَلَالُهُ وایي (عادی نفسک فانه قام بعداوتی): دخپل نفس دښمني کوه ځکه دا زماپه دښمني باندې ولاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی نفس په اصل ذات کې سرکشه اماره بسوء دی ﴿وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ﴾ [سورة یوسف]

ژباړه: او زه نه پاکوم نفس خپل (په دی شان چې نه کوي میل بدي ته ځکه چې) بېشکه نفس خامخا ډیر امر کوونکي دی (هر وخت) په بدي سره.

نوچې ترڅودانفس اصلاح نشي دالله تعالی په ذکر مطمئن نشي نفس راضیه نشي نفس مرضیه نشي نفس تقریباً اوه مقامات لري چې مخکې ذکر شوي دي. چې دا د سرکشي له مرتبې ځخه وته وزي نویوانسان ډیر ولویو،لویوکندوته غورځوي تاسې ته ګوری ډیرداسې علماء شته چې په علم دنه عمل کولو له وجې ځخه غروراوتکبر ورځخه کیږي.

چې په کتاب یې لیږ اوډیرسرهم خلاصیږي نوهغه ته دخلکو لیږوړیام شي نودی په غوره کې شي اونفس یې غټ شي نویه خپل علم دنه عمل کولو له وجې ګمراه شي ولې ځان ډیرغټ ورته ښکاره شي نو په خپل علم باندې دعمل نه کول یې دده اوخدای جَلَّجَلَالُهُ ترمنځ پرده شي.

د علم اصلي حقیقت دامام غزالي (قدس الله سره) په رایه په تصوف کې دده

حضرت امام غزالي رحمه الله دومره لوی عالم و چې که دده دعمر په شپو دده تصنیف تقسیم کړشي نوهرې شپې ته به یې یوتصنیف یو، یو کتاب ورسیږي ،په هرفن کې دده تصنیفات شته دي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۵۰) هـ کې پيداوېه (۵۰۰) هـ کې وفات شوی دی نوټول عمر يې (۵۰) کاله دی، هغه وايي چې له ماسره يووخت يوفکر اوسوچ پيداشو چې هريوشی حقيقت لري هغه داسې حقيقت چې په هغه کې بياتغيرنراځي داعلم هم يوحقيقت دی نوددغه اصلي حقيقت به څرنګه وي نوماچې دکتابونومطالعه وکړه نودالاسته راوړنه مې وکړه چې علم يقين ته ويل کېږي هغه يقين به په دومره اندازه مضبوط وي يعنې دايومنل شوی حقيقت دی چې علم يقيني شی دی دمثال په توګه چې دايوه ستن ده که دايوڅوک په هواوالوزوي دومره خوارق ماته ښکاره کړي اووايي چې داسړی ولاړ ده زماپه هغه يقين کې بايدتردد اوشک رانشي اصلي علم دغه مقام ته ويل کېږي

وايي ماخپل علم ته وکتل داسې مقام ته نه ؤ رسيدلی خکه ډېر علماء داسې وي چې په يوه خبره ښه کلک وي خو چې بيابل دليل يوبل څوک ورته وړاندې کړي بيادغه نوموړی عالم له خپلې خبرې څخه اوښتی وي شک اوتردد ورته پکې پيداشي نوکتابونه مې پسې کتل چې دعلم حقيقت به زه چېرته پيداکړم دعلم انواعوته پسې ولاړم په علم الصرف کې مې پيدانکړ په علم النحوکې مې پيدانکړ په علم المعانی کې مې پيدانکړ بې شمېره علوم مې پسې وکتل په اخيرکې مې دتصوفويوڅه کتابونه وکتل نومې ويل چې ددغوخلکو سره تعلق پيداکړه که خدای عَزَّوَجَلَّ ددغوخلکو په واسطه په تاکې څه حقيقت پيداکړي نفس ماته داسوچ راواچاوه چې ته خوډېرښه عالم يې اوډېرزيات تصنيفات لرې اوخلک دې ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

عزت اوقدر کوي نو که ته اوس دیو چا مرید شوې اوملنګي دې غوره کړه هغه احترام اوعزت اوهغه دعلم دبدبه به دې ټوله په او بولاهو شي نودی وایي چې زما اودنفس ترمنځ شپاړ میاشتې دمقابلې لړۍ جاري وه نونفس نه خوشحاله کیده یعني مریدي ته یې نه پرېښودلم چې زه مرید شم هغه به راته ویل چې هغه احترامات اوعزتونه به ټول درڅخه پاتې شي کله به شیطان داسې فکرونه اوسوچونه راواچول چې علمي خدمتونه به ټول درڅخه پاتې شي خوله یوې لویې او مسلسلې مقابلې وروسته ماته یودبې هوشي حالت پیښ شو اوداحالت ماته له دېروسوچونواوفکرونوڅخه پیداشوی ؤحتی زه به وغورځیدم طبیبانوته یې بوتلم هیچامې علاج او درملنه نشوای کولای حکیمانویه داویل چې داروحاني مرض دی وایي چې له شپاړومیاشتووروسته خدای جَلَّ جَلَالُهُ ماته الهام وکړ اوروان شوم دشام په لوري باندې دمشق ته ولاړم هلته مې دیوچانه بیعت وکړ اوبیا مې ددمشق په جومات کې اعتکاف شروع کړ

په هغه اعتکاف کې ماته یوڅه اسرارپیداشول وروسته دحج موقع رانږدې شوه نومې ویل چې راځه دحضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ د استوګنې له ځای نه روان شه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داوسېدلو ځای یعني حرمینوشریفینو ته هلته چې کله راغلم بیاچې په دې ځای کې ماته څومره اسرارپیداشول اودعلم حقیقت چې په دې مقام کې ماته معلوم شو نودی وایي چې زه یې له بیانولوڅخه عاجزیم چې په ژبه یې درته بیان کړم خوپوازې دومره به ووایم چې که فرض یې کړه ددنیا ټول هوښیاران اوپوهان رایوځای شي اوووایي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ دغواولیاوو نه پرته په نوروخلکو کې ښه اخلاق پیداکړو نوددنیاټول پوهان اوهوښیاران به په دې خبره کې غلط او دانظر به بې ځایه وي. ځکه یوانسان چې ولي کیږي نودی به د نبي کریم ﷺ په اخلاقو باندې ملبوس وي بیابه ولایت ته رسیږي چې دهغه دسنتوتابعداري به کوي اودسرداردوکونین داخلاقوصفت خوالله تعالی په قرآنکریم کې کړی دی ﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴾

[سورة ن]

ژباړه: ته د ډېرولویو ،لویواخلاقوخاوندیې نودولي سینې ته دنبي کریم ﷺ دسینې څخه فیوضات حاصلیږي په هغه کې دهغه مبارک اخلاق پیداکېږي نود نبي کریم ﷺ تراخلاقو ښه اخلاق په ټوله نړۍ کې دهیچاهم ښه ندي تیرشوي

نوامام غزالي صاحب وایي چې دغه لاره ده که سړی په اخلاص خپله کړي بیابه هغه اسرارورته پیداکېږي چې په دنیاکې په مدرسوکې نه زده کېږي هغه په ظاهري درس اوتدریس کې نه پیداکېږي علم اوعمل چې اخلاص نوي ورسره ملګری شوی هیڅ ګټه نه لري خواخلاص چې پیداکیږي نوبه دې لاره کې پیداکیږي

[احیاء علوم الدین ج:۵ / ص:۱۳/ ۱۴/ خاتمة فی الاشارة الی ترجمة المصنف رضی الله عنه وسبب رجوعه الی طریقة الصوفیة رضی الله عنه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۲) مجلس

دتقوا او اصلاح شرطونه او اسباب

دتقوا اقسام:

تقوا په درې قسمه ده (۱) دعوامو تقوا (۲) دخواصو تقوا (۳) داخص الخواصو تقوا.

دعوامو تقوا داده چې صرف کلمه شریفه ووایې او دشرک اوکفر څخه ځان وساتي په عامه معنا هغه ته متقي ویل کیږي.

دخواصو تقوا داده چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اوامر په ځای کړي او دنواهیونه ځان وساتي.

داخص الخواصو تقوا داده چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اوامر په ځای کړي اوله نواهیوڅخه یې ځان وساتي، خپل سر اوخپل روح دهغه شیانو نه وساتي چې دخدای پاک له معرفت، دخداوندمتعال له ذکر نه انسان مشغوله وي.

اوس داخوا دتقوا مراحلې وې نوتقوابه په انسان کې څرنګه پیداکیږي، هرانسان داغواړي چې زه دې دداسې رتبې څښتن وای چې خداوندمتعال له مانه راضي وای، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دیدار ماته په نصیب شوی وای. جنت ماته په نصیب شوی وای. داخو الحمدلله دهرمسلمان امید ده، هرمسلمان داعقیده او ارزو لري چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داسې مقام اوسلسله راکړې وای چې زه به ملا شوی وای، زه به صوفي وای،اوزه به بزرګ وای.

خودا تقوا چې پیداکیږي ددغه لپاره کتابونو لاږې بیان کړې دي چې سړی به په هغولارو پسې کوشش کوي ؛نوامید شته چې خداوندمتعال انسان تریوه مقام پوري ورسوي ځکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده ده ﴿ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴾ [سورة العنکبوت آیت ۶۹]

ژباړه : هغه کسان چې کوښښ کوي تل په (دین د) موږ کې خامخا وبه ښیو هرومرو (خامخا) دوی ته لارې خپلې (چې موږ ته برې راځي) .او بېشکه الله تعالی خامخا له نیکو کارانو سره دی (په مرسته (مدد) کې).

یعنې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وایې چې څوک زما په لار کې کوشش وکړي ؛زما رضا غواړي، زما معرفت غواړي، داسې معرفت غواړي چې هغه دنیکو خلکو ده ؛نو زه دهغو ملګری یم ؛زه به لارې وروښیم چې په هغو لارو دی ماته را رسیږي،اوخداوندمتعال دمحسنینو چې مراد ورنه مخلصین دي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمخلصینو ملګری ده.

خومره چې سړی پدغه طلب کې مخلص شي چې د خدای پاک رضا غواړم دغومره دخداوندمتعال رحمت په هغه باندې زیات رانازلیږي ،دهدایت لارې ورته خلاصیږي، بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه ورته ښیي چې هغه دده له وس اوتوان نه وتلې خبره وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې وجې نه په حديث شريف کې راځي:

﴿عن انس قال قال: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من عمل بماعلم ورثه الله علم مالم يعلم﴾ [رواه ابونعيم فی الحليه، التفسيرالمظهری ج ۵/ص ۱۱، و احياء العلوم ج ۱/ ص: ۱۵۱/ کتاب العلم]

له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: څوک چې په خپل علم باندې عمل وکړي ،داخو اختياري شی دی په خپله خوښه يې زده کړه اوعمل يې پرې وکړ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به داسې علم ور زده کړي چې له دينه مخکې دهغه نه ؤ په برخه شوی، دده بې اختياره شی ،دده بې کسبه شی به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ورکړي، چې علم مکاشفه ورته ويل کيږي ،الهامات ورته ويل کيږي؛نوهغه کار چې دانسان په وس کې دی هغه وکړي ،مجاهده اوکوشش وکړي زده يې کړي اوبيا يې په ځان عملي کړي؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارکه خوله باندې وعده ورکوي چې هغه شيان به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورو بېژني چې هغه دده په وس او توان کې نه ؤ (وراثة) چې هغوته ميراثي شيان ويل کيږي چې انسان ته بې کسبه پيدا شي ،پلار مړ،ورور مړ، قريب مړ دهغه دنيا سړي ته پاتې شوه ،نه دده لاس نه وربانديې تناکې ،نه پښې پرې ستړې بلکې هيڅ نه وو شوي، له ښه اوبده پرته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ده ته په ميراث ورپرېښوده.

نو دد غه هم دا معنا ده چې علم مکاشفه ،علم فراست اوالهامات چې پيدا کيږي دا په هغه علم چې دتاپه اختيار کې ده هغه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي،په هغه عمل وکړي چې ستاپه اختیارکې دي؛نوبیا به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له خوا تاته موروثي او بې اختیاره علم او هغه پټ رازونه درپه برخه شي چې ستا له وسه دباندې (بهر) او ستا په اختیارکې هم نه وي.

داکشفیات یوموروثي علم ده، چې علم لدني ورته ویل کیږي او دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه ورکول کیږي ؛خوکتابونولیکلي دي چې کشفیات څومقامه لري چې دچادزړه حال سړي ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ معلوموي،دقبرونوحال خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړي ته معلوموي ،حتی دعبادت حال خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړي ته معلوموي چې داعبادت اوس قبول ده اوکه نه ؟

یو ولي یووخت کې په ډېرښه حضور،په ډېرښه اخلاص باندې لمونځ وکړ بیا چې خپل لمانځه ته متوجې شو چې خپل لمونځ یې ولید چې په سترګوړوندۍ نودی خپل پیرته ورغی چې ماخپل لمونځ ډیر په عاجزي سرته ورسولو بیا مې هم ړوند ولیدلو.

هغه ورته وویل چې په لمانځه کې خوبه دې سترګې پټې نه وي نیولي ؟ ده ورته وویل چې هو! سترګې خومې پټې نیولي وې.

هغه مې هم په دې نیت پټې نیولي وې چې حضور مې ښه برابر شي. ده ورته وویل چې دشریعت خلاف کاردې کړی ،په شریعت کې په لمانځه کې دسترګوپټول مکروه دي.

نو دامیراثي اولدني علم ګورئ، هلته لمونځ ورته معلوم شواوهلته یې نقصان ورته معلوم شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغه کوم شی چې دسړي په اختیارکې ده چې ظاهري علم ده،چې په دغه ظاهري علم عمل وکړي بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داسې میراثي علم ورپه برخه کوي چې هغه دده په اختیارکې نه دي ،بیا په خپلو نقصاناتو هم پوهیږي.

اولیاوو ته خدای پاک په حرام خوراک خبروركوي

په کویټه کې زمونږ استاد شیخ الحدیث چې دخواجه خان محمد صاحب خلیفه ده ،مونږته یې قصه کوله چې په پنجاب کې یوپیرو دبړنیک سړی ؤ(دطالبي دوخت خبره یې راته کوله) ددغه پیر صاحب یوپولیس مرید ؤ هغه ځوواري دډوډۍ دعوت ورته وکړخوهغه به نه ورسره تلو، اخیر هغه مزدوري وکړه دمزدورۍ په پیسو یې هرڅه تیارکړل بیایې ورته وویل چې دپولیسي دتنخوا روپۍ نه دي، درشوت روپۍ نه دي بلکې په خپل لاس مې ګټلې مزدوري مې وکړه په هغه مې هرڅه اخیستي اوبیا مې تاته ډوډۍ کړې نودغه مُرشد یې چې دشپې ورسره میلمه شو ډوډۍ یې وخوړه بیاچې سهارشو دغه پولیس چې دده مرید ؤ ورغی دده پوښتنه کوي نوهغه ورته وایې چې خدای پاک دې تباکړه ا لکه چې زه دې چې تباکړم

دایه مادې څه حرام خوړلي ؤ. زما په نس کې ټوله شپه سخې غپیدل. ده ورته وویل چې ټول شیان مې مکمل دمزدورۍ په روپیو اخیستي ؤ ده ورته وویل چې نه پوڅه شي شته ؟نوولاړ دخپلې ښځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه يې پوښتنه وکړه چې په دغه خوراک کې خو به تا دزاړه کور څه شی نه وو ورګډکړې؟ هغې له ليږ څنډه وروسته ورته وويل چې په کورکې نوره مالګه نه وه يوازې هغه مالګه وه چې تا مخکې راوړې وه هغه مې ور واچوله ، غوړي ،وړه او دترکارۍ نوې شيان ټول په پاکو روپو ؤ خو مالګه ناپاکه ورګډه وه ،هغه ولې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فراست ورنصيب کړېچې په خپل نقصان پوهيده چې يو مالګه په ډوډۍ کې ناقصه شوه دهغه علم هم خداوندمتعال ورکړ چې په ماحرام خوړل شوي دي

يوه خُرما يې په اشتباه وخوړه څلوېښت شپې يې کشف بند شو

حضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ يولوی ولي الله تيرشوی ده دامام صاحب شاګرد ده ،دېر کشفيات يې درلودلو يووخت داسې ورباندې راغی چې کشف يې قطعه شو، بيا يو ځای ته چې هلته به دجمعې په ورځ اولياء جمعه کيدل هغه ځای ته ورغی دغه ځای له ښخوا ده ته هم معلوم ؤ

توره تياره وه اولياء چې راروان شو چې يو ولي رانتوت وېې ويل چې نن خوېه جومات کې څوک نابلده تن موجود دی ،هغه بل ورته ووېل چې ابراهيم ابن ادهم ده وايې څرنګه راغلی دی ؟ وايې چې څلوېښت شپې کيږي چې خپل حال ورنه ورک شوی ولې ؟ وايې چې ديودکاندار نه يې خرماوې اخيستې هغه خرما يې چې ورتللې تله پورته شوه يوه دانه دتلې نه کوزه ولويده ،دکاندار دهغې په عوض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بله خرما ور واچوله ، خوده ته په ګمان کې دا ورغلل چې هغه کوزه پرته خرما زما وه ، هغه یې راواخیسته او په اشتباه باندې وېې خوړله ؛نوهغه کشفیات یې بندشول . بیرته ورغی هغه دکاندارته یې روږې. ورکړې چې مایوه دانه دتول نه زیاته خرما خوړلې . [تذکرة الاولیاء فارسي ص ۱۲۲/چاپ ایران]

اوس داچې سړی په نیکي روان شي خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ دومره اندازه صفايي ورته حاصلوي ددغې وجې نه حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي : ﴿ اِستَفتِی قَلبَکَ دَعْ مَا یَرِیبُکَ اِلَی مَا لَا یَرِیبُکَ... ﴾

[جامع الترمذي ج: ۲ ابواب صفة القيامة ص ۷۸]

دخپل زړه نه فتوا وغواړه ! چې په کوم شي کې شک درولويده نوپرې يې ږده. خودامقام دخواصو ده چې سړی په شريعت ځان برابرکړي خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ يې تزکيه وکړي، بيا دمسلمان زړه له ګناه ځخه کرکه اونفرت کوي، که نه پوهيږي اوکشف هم نلري ، خوچې هغه ناروا ځای ،ناروا خوراک کوي زړه يې بندشي شک اوتردد ورته پيداشي.

ددې ځای سره موافق بيان دتکرار نه دځان ساتني له امله موږ له دې ځايه لرې کړ که غواړی چې دغه تفصيل لاس ته راوړی ، نو اول ټوک انوار المجالس له (۲۵۰) نه تر(۲۶۴) مخه پورې درمطالعه کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولایت شرطونه

دولایت اولنی شرط له خپل شیخ سره محبت کول دي: چې سړی ولایت ته رسیږي نو دخپل شیخ سره له محبت او انقیاد سره سره ډېره ناسته او ولاړه، تګ او راتګ به کوي او چې څه حکم او ارشادیې درته کاوه، چې داسې وظیفه وکوه نو همداسې به کوي بیا به یې مخالفت نه کوي.

دوهم شرط: ډېر ذکر کول دي

چې څومره ډېر ذکر کوي دغومره محبت پیداکیږي، دغومره دخداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ سره تعلق جوړیږي، څکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ تاسې ما یادوئ زه به تاسې یادوم. «سورة البقرآیت: ۱۵۲»

او دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادونه رحمت ده چې په هغه انسان باندې رحمت وکړي. نو سړی چې دولایت مقام ته، دخواصو دتقوا مقام ته رسیږي، شرط یې داده چې دکامل پیر سره بیعت وکړي، او بیا دهغه سره محبت، اخلاص، تعلق، ناسته او ولاړه، تګ او راتګ دهغه حکم منل، موجود وي.

عامه طبقه خوڅه کوئ په طالبانو او ملایانوکې بنیادي نقصانات دادي چې ددغو خبرو لحاظ نه ساتي، اول خوچې څوک دچا عیب ورته په ګوته کړي؛ نو هغه یې په غرض حمل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم داچې څوک دچاعیب ویني ؛نوهغه ورته ښيي نه ،ولې ؟ چې خفه نه شي.

نومخلص ملګری هغه ده چې په تاکې یې عیب ولید اودریه ګوته یې کړچې داکار مه کوه په دې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درنه ناراضا کیږي.

دریم شرط:

تعلق له خپل شیخ سره اوزمونږ نقصان داده چې زمونږ دخپلو مشایخو سره تعلق کم ده، اخلاص کم ده، محبت کم ده، تګ اوراتګ موورسره کم ده، انقیاد مونشته، که دظاهري علم استاد ده، که دباطني علم استاد ده .

که یوه ورځ یې خشکه راته وکړه بس نور مونږ ترې مرور یو، لکه چې داپه خپل شیخ اویااستاد باندې احسان باروي چې زه خو دتامرید یاشاګرد یم ،ته ولې خوشکې راته کوې

﴿ عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللهِ»

[حقائق عن التصوف ص ۳۲۰ باب الکشف بروایة الترمذي]

ژباړه: له حضرت ابوسعید خدری رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي : دمومن له فراست نه ځان وساتي ؛ ځکه چې هغه دالله په نظرسره ګوري

نومشائخ چې کله په تاکې څه شیان ویني نودهغه په خاطر به خوشکه درته کوي کله دځينو خلکو اصلاح په خوشکه راځي، کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځینو مریدانو اصلاح په وهلو راځي. کله دځینو مریدانو اصلاح په
خه کولوراځي چې بندیې کړي چې ډېر به نړاځي. کله دځینې
اصلاح په دې راځي چې ډېر کیني.

له بیعت نه مخکې اصلاح

یولوی عالم یوشیخ ته دبیعت په نیت ښاندې ورغی هغه شیخ ته
خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ په باطني فراست معلومه کړه چې دی نهایت
کبرجن ؤ دغرور اوتکبرنه ډک ؤ، نوده ورته وویل چې دبیعت شرط
داده چې یوه جمعه به ددغه جومات دټولوخلکو څپلې سموې، بیا
به زه وظیفه درکوم اوکه نه ،نه یې درکوم، ده وویل چې داعجیبه
خبره ده زه خوغټ ملا، عالم اومدرس یم زه به دخلکو څپلې څنګه
سموم ؟ده ورته وویل چې بله طریقه نشته بیرته ولاړ. ده خودتصوفو
کتابونه کتلی ؤ نوفائدې یې لیدلې وې نوبیرته راغی بیایې دغه
شرط ورته ووایه ،اخرېې دځان سره دافیصله وکړه چې یوه جمعه
تکلیف تیر کړه نویوه جمعه یې داڅپلی سمول شروع کړل
هغه شیخ ته خداوندمتعال په فراست باطني دامعلومه کړه چې
اوس په ریا اخته شوچې خلک به وایې چې دامولوي صاحب څومره
ښه سړی ده دخلکو څپلی سموي نوورته ویې ویل چې بس نورې یې
مه سموه، اول یې دسمولو نه انکار کاوه اوس یې بیا پرینښودلې نه،
چې نه صاحب ! داخودمسلمانانوخدمت ده. نوره واقعه مخکې ذکر
شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغو مشائخو کرامو ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فراست ورکړی وي دسړي اصلاح کوي ،خومونږ ته که خوشکه وکړي پدغه ورنه خفه کیږو ، که بې وخته ورته راغلو توجه يې راته ونه کړه پدغه ترې مرور کیږو چې ولې يې توجه راته ونه کړه .

حضرت انوارالمشائخ دملاقات په ځای يوائې په سترې مه شي اکتفاء وکړه

دجناب حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب(مولوي فضل الدین) یونفر قیصه راته کوله چې دمیرانشاه نه زه اویو څو نور ملګري له حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب سره دحضرت امین جان آغاصاحب کورته په سفر لاړو ،هلته دماښام په وخت کې ورسیدو،چې دکوردروازې ته ورسیدو نوحضرت امین جان آغاصاحب له کورنه راووت سترې مشي اوهرکلی يې راته ووایه، دسترې مشي نه وروسته حضرت امین جان آغاصاحب ورته وویل چې صاحب ! تاسې کینئ هلته ماته چاتلیفون کړی ده څه ضرور کار ده هتله ورځم انشاء الله په نیم ساعت کې بیرته راځم
جناب خلیفه صاحب مبارک ورته وویل چې بس دومره کافي و،دغه ملګری وایې چې مونږ دېریه زړه کې خفه شو(دغه طالبان و اومریدان ؤ) چې هغه وایې چې زه په نیم ساعت کې بیرته راځم اوجناب خلیفه صاحب ورته وایې چې بس دوغومره کافي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د،،دمیرانشاه نه مونږ دومره کرایې ولګولې اودلته موصرف په رلاړې ولید.

کله چې حضرت امین جان آغاصاحب روان شو مونږبیرته را روان شو نوجناب خلیفه صاحب مونږ ته مخ راوګرځاوه چې ګورئ پام کوئ ددغه دامعناده چې زه دومره غټ سړی یم زه درته راغلی یم نه په خامخا ماته ځان راخلاصوي.

هغه خپل کارکه هرڅومره ضروروي هم نوپرېږدي به یې اوماته به خامخا ځان راخلاصوي

مونږ راغلي دده د پوښتنې په نیت ؤ پوښتنه وشوه نور چې دی مشغول ؤ دابیا بې ادبي ده،دمشانخو سره چې دي خپل ځان ته رامتوجې کوې چې خپل کار زرخلاص کړه اوزه دلته په انتظار درته ناست یم.

نوزه چې دلته ناست وای نوده به خپل کار په منډه خلاصولو ولې چې دمیرانشاه خلیفه صاحب راغلی ؟

ګورئ حضرت انوارالمشائخ رحمه الله دحضرت صاحب خلیفه ؤ اوحضرت امین جان آغاصاحب دعمر له لحاظ دده مبارک دزوی په ځای ؤ لکن دمشائخ کرامو دنسبت په خاطر باندې دومره اندازه احترام چې دمیرانشاه څخه ورغلی هلته صرف په سترګې مشې اکتفا کوي،بس دغه مونږ ته کافی ده چې تاته تکلیف ونه رسیږي.

داسې هم پیښه وي چې په جمعوجمعو موقع سړي ته پیدانه شي اوبه انتظار وخت تیروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجدد الفِ ثانی (قدس الله سره) د مُریدانو شکایت او ده ځواب

حضرت مجدد الف ثاني رَحِمَهُ اللّٰهُ چې په طریقت کې ډېرلوی بهترین او غوره شخص تیرشوی ده نوده ته به چې کله ځینې عوام سرمایه دارخلک راغلل نودی به ورته راووت اوتریوساعت پورې به ورسره ناست ؤ اوچې غریبان ملنګان مریدان به چې راغلل نوهغوی به په انتظارناست ؤاوزر به نه ورته راووت،نودې مریدانو ته په زړه کې دا اشتباه پیداشوه چې دی دغنیانولحاظ کوي،دمالداروخلکو لحاظ کوي ،هغوی ته زر راوځي،ورسره کیني اودستي چای مړی ورته راوړي اوموږ دلته شپې اوورځې په انتظار ناست یو ،زموږ ملاقات ته نه راوزي،هغه ته خداوندمتعال علم باطني ورکړی ؤ،د دوی په اشتباه باندې پوه شو، له کور څخه راووت اوورته ویې ویل چې ګورئ بچیانو زماله تاسې سره دزړه تعلق ده،میلمه چې چاته ورغی شرعا حق پرې لرې چې دهغه به احترام کوې ،خودهغوی خلکو زموږ سره همدومره تعلق دی چې (السلامِ علیکم وعلیکم) ستړې مشې. نور دوی نه زمامریدان دي،نه بیعت شته ،نه محبت شته ،نه اخلاص شته،لنډه داچې نورهیڅ نشته همدومره کاریې ده نومیلمه چې راغی دمیلمه احترام خوبه سړی کوي.

اودتاسوسره خوشپه اوورځ زماتعلق ده ،که تاسې زماسره په مجلس کې ناست یې اوکه نه یې ناست زه دتاسې په غم باندې غمجن یم،زه دتاسې په باب کې خداوندمتعال ته عاجزي کوم زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتاسي په باب کې خداوندمتعال ته زارئ کوم او ژړاوې کوم که تاسې له ماسره موجود وئ اوکه نه وئ موجود، زما له تاسې سره دزړه تعلق ده خوډېر مُریدان په دې باندې نه پوهیږي چې فلاني ته راووت بس ورسره وې خندل ،ورسره کیناست اوما دومره انتظار وکړاو ماته راګوري هم نه.

نوکثرت ملازمت دخپل شیخ له محبت اوتابعداري سره ،محبت به هم وي،حکم به یې هم مني بیا خداوندمتعال سړي ته دهدایت لارې خلاصوي،دتقوی مقام ور نصیب کوي ،دولایت مقام به ورته ورکوي،ډیرې غټې، غټې هستۍ اومشائخ دخپل مرشد په ملاقات کولوکې په میاشتو، میاشتو پراته وي او چاته یې شکایت هم ندی کړی،په یوځای کې علماء کرام وي،غټ غټ شیخ الحدیثان وي، هغه دملاقات له پاره وخت تیروي، دوه شپې،درې شپې وکړي بیا هم دملاقات وخت نه ورته پیداکیږي ،خولکن دوی ته یې هغه مقام معلوم وي.

خپل پیرته به خپل خان داسې سپاري لکه مړی چې په تخته باندې پروت وي هغه سړی چې غسل ورکوي چې که په سریې اوبه ورتویې وي اوکه په پښویې ورتویه وي،که په بنی طرف یې اړه وي اوکه په چپه خوایې اړه وي خومړی دانه وایې چې اول مې سر پرې مینځه بیا مې پښې پرې مینځه یا بس ده نورمې مه مبنه صفا شوم ،نور په تکلیف یم.

تومریدبه هم دمړي په شان خان سپاري لکن زمونږ مطالبې وي خواهشات وي،دانقصانونه موږ دغو کې دي ځکه کار ډېر په مخ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خي، هغه مُرید چې دهغوی محبت دخپلو مشائخو سره زیات وي، په مُریدانو کې یې دستي اثر معلومیږي، وظیفې یې هم زرزر پخیږي، کار یې هم زر زر په مخ باندې ځي.

حضرت دوست محمد کندهاري صاحب، چې د ډېره اسماعیل خان په درابن کې یې زیارت دی، په یوه کال کې دی دځلورو طریقو پیر شو.

خودومره منقاد و چې دخپل شیخ بیت الخلاء یې په لاس باندې پاکوله، دومره خدمت یې کاوه.

داکابرو ددیوبند دعلماؤ یواستاد بیان کاوه چې یو استاذ تللی ؤ دیو بل استاذ پوښتنې ته، هغه مړؤ وایې چې دهغه دکور دبې بې ښځلکې یې په سر اوسترکو باندې ایښې وې اوژړل یې چې ای خداوندمتعاله! که دخپل استاذ په باب کې زمانه بې ادبي شوې وي، دهغه حقوق مې نه وې په ځای کړې نوخدایه! دده دناموس ښځلې زه تاته وسیله کوم. نوهغه ښځلې یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسیله کولې دومره ادب اوانقیاد پکې موجود ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۳) مجلس

دمحبت اصلي سبب

بينادي شی خوداده چې هرکار سړی کوي هغه بې علمه سرته نه رسيږي ،که څوک هرعمل دعبادت کوي خوچې نيت پکې صفا نه وي معرفت نوې ترهغه وخته هغه عمل نه قبليږي، نوبنيادي شی داده چې اول سړی علم حاصل کړي چې دغه علم په حاصلولو باندې معرفت دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ،معرفت دحضرت رسول کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ،معرفت دامورو ددين ورته پيداشي،نوبيا به دهغه خپل معرفت اوعلم سره مواقف عمل کوي اوبه هغه کې به مخلص اوسيږي ځکه چې حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ دحضرت کعب رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ نه پوښتنه کوي چې دعلم خاوندان څوک دي؟ هغه ورته وايي چې دعلم خاوندان هغه څوک دي چې په خپل علم باندې عمل کوي ،کوم خلک چې په خپل علم باندې عمل نه کوي هغوی ته علماء نه ويل کيږي

اوس نواول بنيادي شی علم ده، دعلم په برکت دسړي سره دالله تعالی محبت هم پيداکيږي د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ محبت هم ورسره پيداکيږي ،ددين محبت هم پيداکيږي، په صحابه کرامو کې چې دچا څومره زيات محبت ؤ،څومره زيات علم ؤ دغومره دهغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت هم زيات ؤ،د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ټول امت کې اعلم ترين حضرت ابوبکر الصديق رضى الله تعالى عنه ؤ خوځومره چې خداوندمتعال ده ته علم زيات ورکړی و دغومره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خوف په ده باندې غالب ؤ،دغومره يې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اودحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت زيات ؤ چې سړی دمحبت مقام ونه پيژني نومحبت نشي کولای.

دحضرت ابوبکر الصديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دمحبت واقعه

حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې په ټولوخلکو کې دزيات علم (اعلم الناس) خاوند ؤ دده د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره څومره محبت ؤ نو دهغه دمحبت يوه واقعه به دلته ذکر کړو:

په اسلام کې لومړی خطبه چې په حرم شريف کې په ښکاره ويل شوې ده هغه حضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ويلې ده، حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته التماس کوي چې يارسول الله ! ترڅوبه دادين موږپټ ساتو ته اجازه وکړه چې ددغه دين دعوت په ښکاره خلکوته شروع کړو.

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې مسلمانان تراوسه پوري ډېر کم (۳۸ سري) دي دکفارو دمقابلې توان نشته پکې تريو څه وخته پورې پوشيده اوپټ دعوت په کار دی . خوحضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ډېر اصرار کوي چې نه ښکاره دعوت شروع کوو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودې د صحابه کرامو سره راووت په حرم شریف کې یې خطبه په جهر او په زوره شروع کړه ،دعوت الی الله ،د توحید او شهادت کلمه یې په ښکاره باندې شروع کړه، کفارو له هر طرف نه په ده باندې په یو وار باندې حمله وکړه لکه یو سړی چې په چا باندې حمله کوي او دومره بې اندازې زیات یې وواهه چې د ډېرو وهلو له امله یې هوښه پریوت،مغ مبارک،پوزه مبارکه، غوږونه مبارک او ټول وجود مبارک یې په وینو ککړ شو.

دومره زیات یې وواهه چې نور د خلکو داخیال شو چې نور مړ کیږي نو یې پریښود ،د ده هغه ترېوران چې لا تر اوسه یې اسلام نه و منلی،راغلل او له دغه ځایه یې کورته وېوړ،د ماښام په وخت کې چې کله دی په هوش راغی اولنی خبره یې دا وکړه چې د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څه حال ده، هغه ترېوران ورسره ناست و، هغه خو په اسلام لا نه و مشرف شوي،هغوی ته د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قدر نه و معلوم، نو هغوی ورته وویل چې تاته دا ټول تکلیف د ده له وجې نه پېښ شوی ، د ده د محبت په وجه دومره ووهل شوې چې زمونږ د ژوند توقع نه و اوته بیا له ټولونه لومړی د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د حال پوښتنه کوې؟ نودوی له دې مجلس نه ورنه پورته شول او نفرت یې ورنه وکړ.

د ده مبارک مور حضرت ام الخیر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ،چې لا تردغې ورځې پورې په اسلام نه وه مشرفه شوې، ترېوران وایې چې مونږ لا ژوند توقع پیدا شوه خوشه شی ورته پاخه کړه چې وېې خوري .تکلیفونه یې څه کم شول

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې ووتل مورېې دخوراک څه ورته تيارکړل خوحضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له خوراک کولو انکار وکړچې والله چې ترهغه به زه خوراک ونه کړم ترڅو چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حال خبر شوی نه یم.

دمور شفقت زیات وي که څه هم په اسلام لانه ده مشرفه خواولاد ده ورته وايې چې زه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څۀ پېژنم چې چېرته دی، چېرې يې پوښتنه وکړم؟ دی مبارک ورته وايې چې دام جمیل رَضِيَ اللهُ عَنْهَا (چې دحضرت عمر فاروق خورده) کورته ورشه هلته دی اوله ام جمیل رَضِيَ اللهُ عَنْهَا څخه پوښتنه وکړه چې رسول الله چېرته ده اوڅنګه ورځ يې تېره کړې ده؟

ام الخیر رَضِيَ اللهُ عَنْهَا چې دده مبارک مور ده دحضرت ام جمیل رَضِيَ اللهُ عَنْهَا کورته ورغله هغې ته وايې چې زما زوی نن خلکو دحضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ملګرتیاکې دومره وهلی چې تراوسه پورې بې اوښه پروت ؤاوس يې دژوندڅه توقع يوڅه پيداشوه خوهغه دخوراک نه لاس اخیستی قسم يې کړی چې زه به ترهغه وخته خوراک ونکړم چې ترڅوزه درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له حال څخه خبر شوی نه یم اوس يې زه تاته راولیږلم که تاته معلومات وي چې په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې ورځ څنګه تیره شوې ده اوچیرې ده؟

هغې مبارکې ددې په خاطرچې هغې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حال هرچاته نشوای بیانولی اوام الخیر هم تردې وخته پورې نه وه مسلمانه نوورته وېې ویل چې زه محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه پېژنم ،نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا زوی پېژنم خو دا چې تاېې تکلیف بیان کړ درځه چې درسره ورشم پوښتنې ته چې اوس څنګه دی.

دواړه جوړه راغلې چې د حضرت ام جمیل رضي الله عنها په صدیق اکبر رضي الله عنه باندې سترګې ولګیدلې چې مبارک وجودېې ټول په رینوککردی، مخ یې پړسیدلی دی، نوېې اختیاره د اسلام په مېنه دخولې نه چیغه ووتله او یې ژړاشوه چې خدای دې داخلک تباکړي چې تا ته یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په محبت کې دومره تکلیف درکړی.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه بیاهم ورته وایي چې ماپرېږده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم څرنګه دی او چیرته دی؟ دې ام الخیر ته اشاره وکړه چې مور دې ناسته ده که حال ووایم هغه به کفاروته خبر وکړي.

ده ورته وویل چې پروا یې مه لره. ام جمیل رضي الله عنها ورته وویل چې حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم د زیدبن ارقم رضي الله عنه په کور کې ده او الحمد لله په هغه باندې ورځ ښه تیره شوه، هغه ته څه تکلیف نه دی رسیدلی.

مور یې خوراک ورته را واخیست خوهغه بیا قسم کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم مې په خپلو سترګومې لیدلی نه وي تر هغه وخته پورې به زه خوراک ونه کړم.

اخیر یې مورمجبوره شوه. له کوره بهر ووتله چې کله ټول کفار خپلو کورونو ته ننوتل دا راغله او حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه یې له لاس څخه ونیو، په خپلو پښونه شوای تللی لاسونه یې په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې واړول اوزيد بن ارقم رضي الله عنه کورته ورغلل، کله يې چې په رسول الله صلى الله عليه وسلم باندې سترګې ولګيدلې اود رسول کريم صلى الله عليه وسلم سترګې په ده باندې ولګيدلې نو رسول الله صلى الله عليه وسلم په زړا شو له دوی سره دمجلس ټول صحابه کرام په ژړا شول، حضرت ابوبکرصديق رضي الله عنه ته نبي کريم صلى الله عليه وسلم غيږه ورکړه او وايې چې خدای پاک جل جلاله دې داخلک تباکړي چې تاته يې داډول تکليف رسولی.

بيادی ورته وايې چې يارسول الله صلى الله عليه وسلم زما دمورپه باب کې دعا وکړه چې خدای پاک جل جلاله يې په اسلام مشرفه کړي. هغه صلى الله عليه وسلم دعاوکړه، خدای پاک جل جلاله دده مور مبارکه هم په اسلام مشرفه کړه.

او حضرت حمزه ابن عبدالمطلب رضي الله عنه هم دحضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه دخطبې له وجې په دغه ورځ په اسلام مشرف شو.

چې دټولو مسلمانانو (سرپيو) شمير (۳۹) ته رسيده.

نودحضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه سره دځپل ځان غم نشته، دخوړوغم نشته ورسره، دمرګ غم نشته ورسره، بلکې دهغو بې ساريو سختيو پر مهال هم دځپل محبوب رسول الله صلى الله عليه وسلم پوښتنه کوي چې دحضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم څه حال دی؟

[حياة الصحابة عربی/ کتب خانه فيضي لاهور/ ج ۱/ ص ۳۶۸/ باب تحمل الصحابه رضي الله عنهم فی الشدائد والأذی فی الدعوة الی الله]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت عبدالله بن زيد ابن عبدربه رضي الله عنه واقعه

رسول الله صلی الله علیه وسلم چې کله له دنيا څخه رحلت وکړ نوحضرت عبدالله بن زيد ابن عبدربه په خپل باغ کې کار کاوه چاورته وويل چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات شو، نودی وايي اې خدايه! نورې دا زماسترګې ړندې کړه چې په بل چاباندې مې سترګې ونه لګيږې؛ نوبه هغه ځاى باندې يې خداى پاک جل جلاله سوال قبول کړ او سترګې يې ړندې شوې.

[ضياء البخاري شرح صحيح البخاري، ج۲/ص ۵۳۶]

له رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ځناورو هم مينه کوله

انسانان خوځه کوئ په حيواناتوکې دده مبارک سره دومره محبت و چې دده يوه اوښه مبارکه چې قصوانوميده ،دده صلی الله علیه وسلم سره يې دومره مينه اوعشق درلود چې دوفات نه وروسته به يې له سترګو اوښکې بهيدلې اوترهغه يې خوراک ونکړ ترڅوچې مره شوه. له اوښې سره دومره احساس وچې رسول الله صلی الله علیه وسلم يې نه ليده خوراک يې نه کاوه.

نوسرى چې څومره خداى پاک جل جلاله ته نږدې کيږي دغومره يې محبت زياتيږي اوددې ټولو بنياد علم او له علم سره عمل کول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولنده داچې مونږ اوتاسو چې که د طريقت او يا عبادت يا د دين په هره شعبه کې لګيايو بايد چې اول نيت ورته صفا کړو، د خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره هغه کار وکړو، اوبيا دهغه سره موافق عمل وکړو نوبيابه دمحبت نمونه په مونږ کې ښکاره کيږي چې رښتيا داخلک د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لري، داخلک دالله تعالى سره محبت لري، اوبيا به خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه اثر ورباندې مرتب کوي چې دصحابه کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ په عملونو کوم اثر مرتب کېدى خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ مهربانه کيدى شي مونږ ته هم هغه اثر رانصيب کړي.

په قران کريم کې ډير خله راغلي چې ﴿ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ ﴾[سورة البينه آيت ۸] الله تعالى دصحابه کرامو څخه راضي ده،صحابه کرام له الله تعالى څخه راضي دي. ځکه چې په قرانکريم کې ددوى منقبتونه اوصفتونه ذکر کيږي چې په خپل علم يې عمل کړى و، اخلاص پکې و، اوهرڅه يې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ درضا په خاطر کول.

نوبنيادي شى داده چې موږ په علم کې کوشش وکړو اوپه علم باندې عمل اوالهي محبت په ځانونو کې پيداکړو چې په هرشي کې مودخداى جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت پيداشي، نوخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ به يې په قول اوعمل کې برکت پيدا کوي

او که په موږ اوتاسې کې مينه ، محبت او اخلاص نه وي بيا نو هسې خوشې ستړي په ځانونو تيروو او کومې ګټورې پايلې او نتيجې هم لاس ته نه راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۴) مجلس

د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او صحابه كرامو دژوند حالات

كوم نعمتونه چې خدای پاک چاته ورکړي وي دا امانت دي ددغو نعمتونو پوښتنه شته، د نبي كريم ﷺ اوصحابه كرامو زندگي ته چې سړی نظروكړي چې دوی داسلام په پيل كې څومره تكليفونه تيركړي اوبياڅومره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خوف ورسره ؤديوه نعمت دشكرانې په نه ادا، كولو به له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډير زيات ډاريدل.

يوصحابي په كوركې پروت ده مريض ده،نورصحابه كرام يې پوښتنې ته ورغلل دی ژاړي،هغوی ورته وايې چې ولې ژاړې؟ رسول الله ﷺ چې ددنيا نه رحلت كاوه له تانه راضي ؤ،صديق اكبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې ددنيانه رحلت كاوه له تانه راضي ؤ،خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ د رسول الله ﷺ په واسطه په تاباندې دجنت زيری هم كړی دی ، نوته ولې ژاړې؟ ده ورته وويل چې په دې نه ژاړم چې زه مركيږم په دې ژاړم حضرت حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې شهيد شو دومره شی دده نه ؤ چې دی مويكې پټ كړی وای ،يوه شړۍ يې درلوده چې سريه يې پټ كړ پښې به يې لوڅې شوې اوچې پښې به موپټې كړې سريه يې لوڅ شو اخر مودسرطرف په هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمبله وربټ کړ پښې مو په وښو وربټي کړي، هغه ترمانه بهترو پداسې حالت دفقرکي شهيد شو زه مرکيږم زما د کوټې په کونج کې اوس هغه ده څلورزه روپۍ پرتې دي، په دې باندي ژاړم چې دنيا مې د يره شوه .

﴿ أَخْرَجَ الطَّبَرَانِيُّ ، وَابْنُ حِبَّانَ فِي صَحِيْحِهِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : خَرَجَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بِالْهَاجِرَةِ إِلَى الْمَسْجِدِ فَسَمِعَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَقَالَ : يَا أَبَا بَكْرٍ! مَا أَخْرَجَكَ هَذِهِ السَّاعَةَ ! قَالَ : مَا أَخْرَجَنِي إِلاَّ مَا أَجِدُ مِنْ حَاقِّ الْجُوعِ قَالَ : وَأَنَا وَاللهِ ! مَا أَخْرَجَنِي غَيْرُهُ . فَبَيْنَاهُمَا كَذَالِكَ إِذْ خَرَجَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : مَا أَخْرَجَكُمَا مِنْ بُيُوتِكُمَا هَذِهِ السَّاعَةَ؟ قَالاَ : الخ ... ﴾ [رواه حياة الصحابة عربي /کتب خانه فيضي لاهور / تفصيلا / ج ۱/ ص: ۴۰۳ / وصحيح المسلم ج ۲ /ص: ۱۷۶ /رقم الحديث : (۲۰۳۸) مختصراً]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت دی وايي چې حضرت صديق اکبر رضي الله عنه دغرمې په سخته ګرمې کې راووت دجومات طرف ته روان ده حضرت عمر فاروق رضي الله عنه چې دده اواز واوريد هغه هم راووت، نو حضرت ابوبکرصديق رضي الله عنه نه يې پوښتنه وکړه چې ای صديقه ! ته په دې غرمه کې څه شي را ايستلی يې ؟ حضرت صديق اکبر رضي الله عنه ورته وايي چې دلوږې له وجې مې معدې درد کولو نو دباندې راووتلم چې دا درد ليږ په قرار شي ، ددې وجې نه راووتم . حضرت عمرفاروق رضي الله عنه قسم ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي چې زه هم د لوږې له تکلیف نه راوتلی یم، وږی وم په کور کې مې د خوراک څه نه لرل.

په دې وخت کې رسول کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راووت چې ګوري دواړه یاران چې د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سختو ورځو ملګري هم دي او د ه مبارک ته ګران هم ډیر دي، د غرمې په سخته ګرمۍ کې ولاړ دي، نو ورته وایې چې یا صدیق او عمر تاسې په دې وخت کې څه شي را ایستلي یئ؟ هغه دواړه ورته وایې چې یارسول الله ؛ د لوږې د تکلیف نه راوتلي یو.

رسول کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قسم ورته کوي چې والله زه هم د لوږې د تکلیف له وجې نه راوتلی یم د کوم له وجې نه چې تاسو راوتلي یئ.

خو که دې تللو طاقت مو وي راځئ چې د حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کور ته لاړ شو کیدای شي چې د هغه په کور کې د خوراک څه شی وي.

نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د حضرت ابوبکر صدیق او حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا په شمول د حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کور ته ورغلل.

د حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ دا عادت ؤ چې روزانه به یې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له پاره ډوډۍ یا شیدې ساتلې چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به د ده په کور تیریده نو شیدې به یې ورته راویستلې او هغه به رسول کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وچښلې نو څکه رسو ل کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوی ته وویل چې د حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کور ته به ورشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږه دې ځل باندې رسول کریم ﷺ په هغه وخت ورننغی چې مخکې به ورته، نوحضرت ابی ایوب انصاري رضي الله عنه په باغ کې ده خپل کار کوي دده ښځه مبارکه ورته راووتله چې ویې لیدل نو: (قالت: مرحبا وأهلا،) ورته وې ویل ښه راغلاست دې وې خپل اهل ته راغلئ او هر کله راشئ.

نبي کریم ﷺ پوښتنه ورنه وکړه چې حضرت ابوایوب انصاري چیرې ده ؟ هغه ورته وایې چې باغ ته تللی دستې راځې حضرت ابوایوب انصاري رضي الله عنه دوی ولیدل په منډه له خپل باغ نه راغی او چې څرنګه را ورسیده دخوشحالي اظهارېې وکړ چې مرحبا ښه راغلاست دې وي رسول الله ﷺ او دهغه ملګروته، او دایې له ځان سره دشکراني اداء کولو په خاطر وویل چې نن به په دزمکې مخ ترمانه عزتمند میلمانه دبل چاتوې په نصیب شوې.

بیا ورته وایې چې یارسول الله ﷺ! نن خو دنورو وختو څخه ناوخته شوې ؟ دی ورته وایې چې بلې.

نووایې چې تاسې دلته کینې ابوایوب انصاري په منډه باغ ته ولاړ او دخرمایوه ګیډۍ یې راېړې کړه چې په هغه کې وچې خرما هم وې اوښې پخې خرماهم وې اونیمې پخې خرماهم وې.

رایې وړې او رسول الله ﷺ په مخکې یې کیښودې چې تاسې داخورئ، رسول الله ﷺ ورته وایې چې ولې دې داسې اوښکالې راوشکاوه چې درې سره قسم خرما وې دې پکې ؟ یو څوخرماوې به دې راشکولې وې هغه بس وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابوایوب انصاري رضي الله عنه ورته وایې چې زما زړه داؤ چې رطب، تمر اوبسر درې واړه وخورئ یعنې نیم پوخته خرما، پخې خرما اووچې خرماچې کوموته مو زړه کیږي هغه ټولې وخورئ، خوله دې سره زه تاسوته یوشی هم حلا لوم رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې ابی ایوبه! پام کوه چې دلوشلوشی حلال نه کړي.

حضرت ابوایوب انصاري رضي الله عنه کورته لاړسیرلی یاسیرلی، بناپه اختلاف درواياتو، حلال کړل، خپلې مېرمنې ته یې وویل چې ډوډۍ پخه کړه اونیم پسه د کباب په شکل پوخ کړه اونیم پسه یې د شوروا په شکل پوخ کړه.

کله چې ډوډۍ پخه شوه نوکباب اوشوروا یې راوړه او درسول الله صلی الله علیه وسلم مخ ته یې کیښودل. رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت ابوایوب انصاري ته وایې چې په ډوډۍکې لیږغوښه کیږده چې زمالور حضرت فاطمې ته یې وروړم چې هغه هم داډیروخت کېږي چې وږې ده څه یې نه دي خوړلي.

هغه غوښه یې حضرت فاطمې ته وروړه اودې بیرته راغی اوخپل خوراک یې وکړ.

حضرت ابوبکرصدیق رضي الله عنه حضرت عمرفاروق رضي الله عنه ته وایې چې په ورځ دقیامت به له موږ نه ددې نعمت پوښتنه کیږي.

[رواه حياة الصحابة عربي / كتب خانه فيضى لاهور / تفصيلا / ج: ۱/ ص: ۴۰۳ / وصحيح المسلم ج ۲ /ص: ۱۷۶ /رقم الحديث: (۲۰۳۸) مختصراً]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلوږې نه په عذاب ،په داسې تکلیفي حالت کې په نس ماړه شول ددغه حالت نه بیاهم داریږي چې ددغه نعمت به هم له مونږ نه پوښتنه کیږي.

د حضرت حسن او حُسین رضي الله عنهما د لوږې واقعه

له حضرت فاطمې رضي الله عنها نه روایت دی وایي چې یوځل رسول الله صلی الله علیه وسلم زموږ کورته راغی کورې چې په کورکې حسنین رضي الله عنهما نشته .پوښتنه یې وکړه چې زمازامن چیرته دي؟ حضرت بي بي فاطمه رضي الله عنها ورته وایې چې یارسول الله صلی الله علیه وسلم ! دېرون راهیسې زمونږ په کورکې دخوراک شی نشته نوحضرت علي رضي الله عنه دباندې ورسره بوتلل او ویل یې چې تابه په تکلیف کړي زه به یې بوزم دفلانکي یهودي باغ ته که له هغو خرماونه څه خرما رالویدلې وې دزمکې نه به یې راټولې کړم چې دوی ته یې ورکړم.

رسول الله صلی الله علیه وسلم ورپسې ورغی چې حسنینو مبارکینو خرماوې خوړلې؟ طبیعت یې جوړده ،کمکي ماشومان دي پوښتنه یې وکړم

دی چې ورغی نودخرمادونې لاندې اوبه ډنډولاړې دي.دوی دواړه ساعت پکې تیروي. بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې یاعلي ! دابچیان کمکي دي ګرمي یې په تکلیف کوي درځه چې وختې یې بوزو. هغه ورته وایې یارسول الله صلی الله علیه وسلم لږ ودریږه چې بي بي فاطمې ته هم څه خرماوې ټولې کړو هغه هم له ډیره وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټهاره، نو څهٔ خرماوې یې تولې کړې بیایې د حضرت فاطمې رضي الله عنها لهٔ پاره کورته ورسره راوړې، نو یوخوړ ماشوم نبي کریم صلی الله علیه وسلم په اوږه واخیست او بل ګران او کمکی ماشوم حضرت علي رضي الله عنه په اوږه واخیست او کورته روان شول

[حیاة الصحابة عربي / کتب خانه فیضی لاهور / ج ۱/ ص ۴۰۶]

حضرت عطاء رحمه الله وایي: چې ماته خبر را کړل شوی چې حضرت علي کرم الله وجهه فرمایي: چې څوورځې په موږ باندې تهارې تیرې شوې په کورکې دومره څه نه ؤ چې موږ خوړلی وی اویا مو بچیانوته ورکړي وی. او نه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په کور کې څه و.

یوه ورځ دباندې (بهر) راووتم چې هلته په لارکې مې یو دینار پیداکړ، یوساعت ورته ودریدم چې را وایې خلم اوکه پرې یې ږدم، خواخرمې راواخیست دلوږې له مله، ورغلم له دوکاندارنه مې څه وړه واخیستل کورته مې راوړل حضرت بي بي فاطمي رضي الله عنها ته مې وویل: چې داوړه خوشته کړه.

حضرت بي بي فاطمې دډېرې لوږې نه چې دا وړه یې خوشتول ددې دتندې مبارک ویښتان په کاسه کې لویدل اویې اوبښه وه، داوړو دخوشتولو طاقت یې نه ؤ بیا یې پاخه کړل نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته راغلم دغه بیان مې ورته وکړ، راته وې ویل: خورئ یې دغه دالله تعالی له لوري تاسې ته رزق دی.

[حیاة الصحابة عربي / کتب خانه فیضی لاهور / ج: ۱/ ص: ۴۰۶]

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحابه کرامو اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داسې زندګي تېره کړې ده چې دنيا به يې ډېره شوه نوزړل به يې.

حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په اخروخت کې په دې ژړل اوخفه وُ چې يووخت کې په ماداسې لوږې تيرې شوې چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره وُ په نس پورې به مو تيږې تړلې وې او اوس زما دمال زکات څلوېښت زره دیناره کيږي

[حياة الصحابة عربي / کتب خانه فيضی لاهور / ج ۱/ ص ۴۰۶]

په صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ باندې داسې تکليفونه راغلي دي چې په کورکې يې په شپه اوورځ دخوراک ضرورت شيان نه پيداکيده هغه دعيش او ارام ژوند شيان خو له سره نه وُ.

امهات المؤمنين له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه دنفقې د زياتوالي غوښتنه کوي

ام المومنين قسم خوري چې په يوه مياشت کې زمونږ په کورکې اور نه دی بل شوی [مشکاة المصابيح/ ج ۲ / کتاب الاطعمة / ص ۳۶۵]. داسې وختونه په مونږ تيرشوي دي چې څه غنيمتونه ونيول شول نوټولې بيبيانې مبارکې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه راتاؤ وې اوورته وايې چې مونږ ته دې په نفقه کې څه زيادت کړی وای.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ دباندې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کورته ناست دي ، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چاته دکوردننوتلواجازه نکړې چې ورشي حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ راغی هغه ته هم اجازه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

،حضرت عمرفاروق رضي الله عنه راغی هغه ته هم اجازه نشته وروروسته بې بیا دوی دواړوته اجازه وکړه چې ورننوتل د ډېر پرېشانه ناست ده.

حضرت عمرفاروق رضي الله عنه د ډېر کشف چښتن ؤ هغه ورته وایې چې یارسول الله صلی الله علیه وسلم! زه چې د کوره راوتم زمانه خپلې ښځې مطالبه وکړه چې په نفقه دې لېږ راته زیاته کړې وای ښه به وه، حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم تبسم وکړ وېې ویل چې دادتاسې میندې هم له مانه راتاو دي زمانه دنفقې دزیادت غوښتنه کوي.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورجګ شو په خپله لور (حضرت عایشه رضي الله عنها) باندې یې دوهلو اراده وکړه ، حضرت عمرفاروق رضي الله عنه ورجګ شو په خپله لور (حضرت حفصه رضي الله عنها) باندې یې دوهلو اراده وکړه ، رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې نه وهی به یې نه.

که مونږ او تاسې دطالبي زندګې ته وګورو الحمدلله دومره د ازادي زندګي ده چې په شوا روزکې خویووخت نه بلکې دواړه وخته لنده ډوډۍ رسیږي اوبیاهم چې مونږ دنعمت شکرانه اداء نکړو، دازمونږ عوام وروڼه الحمدلله دومره آباد دي چې په هروخت کې به ډوډۍ ماړه ترکاري هرڅه ورته رسیږي ،نوباید چې ددغه هم سوچ راسره پیداشي چې ددغونعمتونوبیا له مونږ نه پوښتنه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۵) مجلس

د نعمتونو قدر او شکرانه باید اداء شي

﴿عَنْ عَمْرُ بْن میمون الاوْدِیّ قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صَلَّ اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ لِرَجُلٍ وَهُوَ یَعِظُهُ اغتَنِم خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ شَبَابَکَ قَبْلَ هَرَمِکَ وَصِحَّتِکَ قَبْلَ سُقْمِکَ وَغِنَاکَ قَبْلَ فَقْرِکَ وَفَرَاغَکَ قَبْلَ شُغْلِکَ وَحَیوتَکَ قَبْلَ مَوْتِکَ﴾ [مشکاة المصابیح / ج: ۲ / کتاب الرقاق / ص: ۴۶۳]

ژباړه: له حضرت عمروبن میمون رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یوه سړي ته د نصیحت په حیث وفرمایل چې پنځه شیان مخکې له پنځوشیانو غنیمت وګڼه: ۱- ځواني غنیمت وګڼه مخکې له سپین ګیرتوب. ۲- صحت تندرستي غنیمت وګڼه مخکې ترمرض نه. ۳- موړوالی (ابادي) غنیمت وګڼه مخکې تر فقر اومسکنت. ۴- فراغت غنیمت وګڼه مخکې تر مشغولتیا. ۵- او ژوند غنیمت وګڼه مخکې تر مرګ.

ځکه کله نا کله په سړي داسې حالت هم راځي چې بیا نورشیان خو څه کوي دالمونځ به هم بیا نشي کولی نو اوس لا فرصت شته دخدای پاک ددین خدمت په ښه توګه سرته ورسوي او د نیکانو او صالحانو په مجلسونو کې شرکت او ګډون کوي، ځکه ډیرې لویې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوېې هستۍ ولاړې له موږ سره يې دمجلسونو قدر نه ؤ اوس يې موږ له مجلسونو څخه بې برخې يو.

اول نعمت: عمر دی

يو دهغونه دانسان دعمر (ژوندون) دی يعنې ژوندون مخکې له مرگ نه غنيمت وگڼه، مطلب يې دادی چې سړی دې پدې ځان پوه کړي چې زما دژوندون هرملځ هرسيکنډ، هر ساعت دومره قيمتي شی ده چې ټوله دنيا چې سړی خرڅه کړي يوساعت اويوملځ ژوندون نه شي اخيستلای، ددنيا نورنعمتونه اکثره داسې دي چې هغه په روپو اخيستل کيږي، په سفارش پيداکيږي، په زورپيداکيږي خو عمر داسې يولوی نعمت دی چې دابيا په هيڅ قيمت نه پيداکيږي.

چې يو وار دخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دطرف نه هغه کومه نيټه چې دمرگ له پاره مقرر وه هغه راورسيده که ددنيا ترټولونه لوی بادشاه وي، دلوی قدرت څښتن وي، لکه په ټوله دنيا باندې څلورو کسانو بادشاهي کړې دوو مسلمانانو اودوو کافرانو خو دټولې دنيا بادشاه که هم وي چې کله ملک الموت ورته حاضرشوی ده چې ټوله دنيا يې ورکړې وای، نوبيا يې هم يوملځ ژوندی نه ؤ پرې ايښی، دا يودومره غټ قيمتي نعمت ده چې په هيڅ طريقه بيا نه پيداکيږي او سړی ارمان پسې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په يو ځل (سبحان الله) ويلو سره دقبر د پنځوسوو کلونو دعبادت ثواب ورکوي

يو ولي الله په يوه هديره باندې تريده ديو قبرمتعلق کشف ورته وشو چې په قبرکې سړى ده اودخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې لګياده،ده تعجبا سبحان الله وويل،هغه دقبرڅښتن پده باندې غږ وکړ چې زما پنځه سوه کاله کيږي چې زه وفات شوى يم اودخداوندمتعال په عبادت اودغه زندګي باندې لګيا يم لکن ددغو پنځو سوو کالونو عبادت به ټول زماتاته وبښم که ته داديو وار سبحان الله چې تاوويله ثواب ماته وبښې ځکه ددنيا شي بې ارزښتنه نه ده، دنيا مزرع (کښت) داخيرت ده.

دلته يوه کلمه دسبحان الله ويل قيمت لري دومره غټ چې سبحان الله دزمکې نه تراسمانه پوري، په يوقول باندې نيمه تله دميزان ډکوي. الحمدلله توله تله دميزان ډکوي.

داددغه ژوند کلمه ارزښت لري چې سړى مړشو بيا يې خپل عمل قطعه کيږي، حديث شريف کې راځي:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ ﴾ [صحيح المسلم/ج: ۲/ص: ۴۱/رقم الحديث: ۱۶۳۱/مشكاة المصابيح/ج: ۱/ص: ۳۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ نه روايت دی چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي : کله چې انسان مړ شي عمل یې قطعه شي یوازې درې شیان به تل ترتله ورسره وي (چې له مرګه وروسته یې هم ثواب ورته رسیږي) ۱- صدقه جاريه (لکه مدرسه ، مسجد ، پُل ، لار ،) ۲- علم نافع چې بل چاته یې رسولی وي ۳- نیک صالح اولاد چې دعا ورته کوي.

او یا یې دانیک عمله اولاد دقرانکریم تلاوت ، ددیني علومو درس او تدریس کوي دهغه ثواب هم مړي ته رسیږي.

نو هغه (ولي) پنځه سوه کاله په قبر کې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت تیرکړي هغه ورته ښبني خوچې دادیوه ځل سبحان الله ویلو ثواب ته ماته راکړې. ګورئ دابیا نه پیدا کیږي.

دوهم نعمت فراغت دی:

دوهم نعمت فراغت دی ،داچې سړی په مصیبتو کې نه وي واقع ،سړی پدې شیانو کې نوې واقع ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عبادت اوبندګي ته خلاص وي دغه ترټولونه غټ نعمت دی ،هغه خلکوته چې دغه نعمت معلوم ؤ نوهغو به خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ ته دفراغت سوالونه کول اوددغه فراغت یې قیمت ورته معلوم ؤ دغه یې نه ضائع کاوه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوی سره څه معامله کوله زه یودوه واقعې دلته بیانوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت بي بي رابعې يوه زړه دردوونکې واقعه

حضرت بي بي رابعه درسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په امت کې يوه نيکه ښځه تيره شوې ده خوداحضرت بي بي رابعه په يوداسې مسکين کورکې پيداشوې ده چې په کومه شپه چې داپيداشوه په هغه شپه دچراغ تيل نه ؤ ،په کورکې دومره غوړ نه ؤ چې ددغې جنکۍ دنامه غوټۍ يې پرې غوړه کړې وی (دا څکه ورغوړوې چې ماشوم يا ماشومه نوې پيداشي نو دنامه غوټۍ يې زخمي وي ددې غوړولو په واسطه بيا ښه شي پخوا خو طبيبان کم ؤ اوس خو وسايل زيا ت شول فراخي راغله)

په هغه کورکې دومره جامه نه وه چې دابې پکې تاوکړې وای ،ددې قبله ګاه صاحب دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داسې دوست ؤ چې دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ سره يې داوعده کړې وه چې زه به يې دتاله دربارنه دبل چانه غوښتنه ونه کړم

دبي بي رابعې مور مبارکه ورته وايې چې دهمسايه کورته ورشه که لږ تيل اوخه غوړي يې درکړل چې جنکۍ ورباندې غوړه کړم اوخه رڼايي ورباندې جوړه کړم ،هغه ولاړ دهغه بل کور په دروازه يې صرف لاس کيښود بيرته راغی چې هغه کور والادروازه نه خلاصوي ويده دي، دشپې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خوب کې ورته وايې دوخت امير، ورته ښې چې ورشه هغه ته ووايې اوزماسلام ورباندې ووايه اودانښانه ورته ووايه چې تابه په ماباندې دهرې جمعې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه څلورسوه واري درودشريف ويلو اوپه تيره جمعه کې درنه پاته شوی ده نودهغه په جبيره کې دغه انسان ته څلور سوه درهمه ورکړه ؛نودحضرت رابعې پلار دې بادشاه ته ورغی نوهلته يې په يو کاغذباندې درخواست وليکه چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تاته يوپيغام راکړی ؛نوهغه دوخت اميران مخکې دهرصالح خلک و نوويې ويل چې دابې ادبي ده چې دی دننه راځي خکه چې دحضرت پيغمبرعَلَيْهِ السَّلَامُ پيغام يې راوړی نوزه دباندې ورځم نودی دباندې ورته راووت بيا دی چې داحال ورته وايې نوهغه دشکراني له پاره چې داخو مې درود قبول ده چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مې دردود رسيږي نوده ته هم روپۍ ورکوي اونورخيراتونه هم کوي قصه لنډوم اخردرابعې پلار وفات شو دوی څلور خوندې ورنه پاتې شوې اوپه دې کال باندې قحط سالي (وچکالي) هم راغله.

بلې خواته ددوی ورور هم نه و ؛نوتربورو داجنکۍ په خپل منځ کې تقسيم کړې اوبيا بي بي رابعه اصيله مسلمانه جنکۍ وه دمسلمان لور وه دې ظالمانو تربورو دمينځې په نام خرڅه کړه چې دازما مينځه ده.

حضرت بي بي رابعه په هغه کورکې دخپل مالک په خدمت کې لګياوه اوهلته يې دزړه تعلق دزړه عشق اومحبت دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت کې ده خوعبادت ته نه خلاصيږي.

يوه ورځ يې دباندې په څه شي پسې وليږله هلته په مخه يوځوان ورغی، نودې ته خوڅان معلوم ؤ چې زه خو اصيله يم نومنلوه يې کړه ديوديوال ته يې څان پناکاوه چې دنامحرم سره مخامخ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي؛نودقدرت کارونه وددیوال خواته لوی زور خندق وهغه ته ورولویدله اولاس مبارک یې مات شو اوبیا خدای پاک ته په سجده پریوته چی ای خدایه!

یتیمه شوم. دمنیځې په نامه خرځه شوم .روغه وم اوس مې لاس مات شو اودپوښتنې څوک نلرم؛ددې ټولو هیڅ پروا نه کوم خوکه زه په دې پوه وای چې ته له مانه راضي یې اوکنه؟

نوغیبي غږ پرې وشو چې اې بي بي رابعې! ته مه خفه کېږه ځکه ته به په قیامت کې زه داسې مقام درکړم چې غټ غټ خلک به دهغه ارمان اوتمناکوي.

له عبادت سره یې دومره مینه وه چې کله به ددې مالک ویده شونودا به عبادت ته جګه شوه ځکه دورځې یې دخپل مالک خدمت کاوه دفراغت موکه نه ورته پیداکیده .یوه شپه راجګه شوه لمونځ یې کاوه په سجده پرته ده دعاکوي اوپه دعاکې ځه کلمات په زوره ورنه وویل شول ددې مالک راویښ شو چې داداکلمې وایې:
ای رب تعالی ته خوزما په زړه باندې خبر یې؛چې زما دزړه ټوله مینه دتاپه عبادت کې له تاسره ده زما دسترګوسړوالی ټول دتاپه بندګي کې ده ؛خوځه وکړم چې دبنده بنده دې کړې یم،وخت نه لرم چې دبرناوخته رافارغه شم اوپه شپه کې ناوخته تاته په عبادت دریږم.
رب تعالی! ته زمادا نیم ګړی عبادت په خپل دربارکې قبول کړې.

ددې مالک چې راویښ شو ګوري چې په کوټه کې رڼاده چې داسمان لطرف نه پدې باندې انوار راوریږي،هغه ته یې چې قیمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم شو چې داڅومره قيمتي جنکۍ ده؟ نوورته وايې چې کاشکې ! زه دې غلام وای.

سهار يې دا آزاده کړه چې زما نه آزاده يې خوښه دې چې له ماسره اوسيږي اوکه نه دخپل ځان خپله بندوبست کوې اوخپل عبادت ته خلاصه يې. نودې يوه ګوډخه جوړه کړه په هغه کې به يې د الله تعالی عبادت کاوه.

يوه وخت دا دحج په سفر روانه شوه هغه خر چې داورباندې سپره ده په نيمه لار کې وفات شو. دقافلې ملګرې ورته وايې چې زمونږ سره يوځای لاړه شه.

دا ورته وايې چې نه !

کله چې دوی ورنه روان شول په بيابان کې په يوګوښې ځای کې پاته شوه؛ نورب تعالی ته بيا دومره محبوبه هم وه وايې چې ای رب تعالی ! دوست له دوست سره داسې کوې چې دخپل کور دملاقات نه دې محرومه کړم. په چولې بيابان کې پاته شوم دحيواناتو ،حشراتو ضرر اوډار مخه نه وينم؛ نوپه هغه ساعت باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه خر ورته را ژوندی کړ.

کله چې کعبې مبارکې ته ورسيده حضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ هم حج ته تللی و، هغه چې ګورې دکعبې خپل حقيقت په خپل ځای نشته. نوحيران شو چې دکعبې حقيقت چيرې تللی.

هاتفي غږ ورباندې وشو چې دبي بي رابعې زيارت ته ورغلې ده، هغه په خدای دومره ګرانه ده چې کعبه شريفه يې استقبال ته ورغلې ده. هغه داچې يوکال ابراهم بن ادهم رحمه الله تعالی له يوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواحج ته روان وو اوپه څوارلس کاله کې ورسیده، څکه چې قدم په قدم یې نفلونه کول اوبي بي رابعه له بلې خوا حج ته روانه وه اوپه کم وخت کې چې ابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللهُ کعبې مبارکې ته ورسید، ګوري چې دکعبې مبارکې حقیقت په خپل ځای نشته ، حیران شو چې ددې حقیقت چیرته دی؟ الهام ورته وشو چې دکعبې شریفې حقیقت دبي بي رابعې استقبال ته تللی دی ،کله چې بي بي رابعه رحمة الله علیها را ورسیده حضرت ابراهیم بن ادهم ورته وویل چې دادې څه شروع کړې دي چې کعبه مبارکه ستا استقبال ته درغلې ده؟ دې مبارکې ورته وویل چې تا څه ریاکاري شروع کړې ده چې په هرګام باندې دوه رکعته نفل کوې؟ اوټول عالم دې په ځان خبرکړی اوبیا یې ورته وویل چې : آن چه تو درنماز یافتي من درنیاز یافتم.

[تذکرة الاولیاء فارسی ازص ۷۲ / تا ۷۵ / چاپ ایران]

د حضرت عبدالله بن مبارک د غلام عجیبه واقعه

حضرت عبدالله ابن مبارک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې یو مشهوراوبهترین عالم شوی اودامام بخاري رَحِمَهُ اللهُ په شلواحادیثوکې استاد دی اوصاحب دمذهب دی ،دده یو غلام ؤ په هغه غلام باندې یې په ورځ کې یودینار مقررکړی وچې یودیناربه په ورځ کې ماته راکوې نوربه خپل کار کوې.

نوده به شپه اوورځ دخدای تعالی عبادت کاوه ،حضرت عبدالله ابن مبارک ته چاشکایت وکړ چې دتاغلام خوله مړو نه کفنونه خلاصوې هغه خرڅوې اوتاته یې راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله ډیرزیات خفه شو چې پودینارمې ورباندې ایښی او هغه هم ماته په حرامه طریقه راوړي.

حضرت عبدالله بن مبارک رحمه الله ځان په ویدو واچاوه اوغلام له کوره ووت، دی هم له شا نه غلی ورپسې جګ شو، غلام لاړ هدیرې ته، په هدیره کې یې یو قبر لوځ کړ اوقبرته ورکوز شو تر ډېره یې ځنډ پکې وکړو، نودی دمعلومات له پاره ورغی چې ولې دومره ځنډېده، چې ګوري په قبرکې یې دلمانځه ځای جوړکړی هلته په لمانځه لګیاده ځکه دورځې فراغت نه ؤ دبل په خدمت کې لګیا ؤ ترسهار یې شپه په عبادت تیره کړه ،سهارچې سپیدې وچاودې نوبیرته را روان شو.حضرت عبدالله ابن مبارک مخکې دی اودی ورپسې دی.

جومات ته راغی هغه له شانه پسې راغی کله یې چې لمونځ وکړ دلمانځه نه وروسته حضرت عبدالله ابن مبارک یې څنګ ته ناست ده،داغلام دعاکوي چې:

اې خداوندمتعاله ! اې مالکه ! ورځ راغله له مانه مالک مجازي روپۍ غواړي اوزه دتادعبادت نه یوسیکنډ نیم فارغ.

اې رب تعالی ! ته یې دخپلو خزانو څخه راکړې.

حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله ګوري چې داسمان له طرف نه دینار دده په لمن کې ولویده. چې داحال یې ولید حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله غیرورکړه چې کاشکې ! زه دې غلام وای ته مې مولا وای ؟. چې رب تعالی ته دومره ګران یې چې داسمانه په تا باندې دینارونه را اوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلام پوه شو چې حال مې افشا شو دعا کوي:

اې رب تعالى! هغه زما اوتا دزړه مېنه چې وه، هغه محبت او اخلاص چې ؤ هغه تر اوسه پورې پټ ؤ اوس هغه ښکاره شو.

رب تعالى! نور په دنيا کې ژوندون نه غواړم. دده په غيږ کې يې ساه وختنه.

بيا چې ده په هغه قبر کې لمونځ ورباندې کاوه په هغه خيره جامه کې په هغه ټاټ کې په هغه خپل قبر کې يې خښ کړ.

دشپې حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ دواړه حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ په خوب وينې چې په بُراق باندې سپاره راغلل او حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ ته خوشکې کوي چې د دنيا خلک چې مړه شي نونوې جامې خلک ورته کوي نوى کفنونه ورته کوي اوتا دالله تعالى اوزما دوست په خيره جامه په ټاټ کې خښ کړ! [تذکرة الاولياء فارسى ص:۲۱۵، چاپ ايران فريدالدين عطارنيشاپوري]

داوخت چې مونږ دلته ناست يو او دفراغت زندګي راپه برخه شوې ده خپل ذکرته خلاص يو زمونږ او تاسې ملګرې ژوندي، زمونږ استاذان، شناخته نن په داسې خاېونوکې دي چې هغوى په مياشتو مياشتو کې قرانکريم نشي وراخيستى، هغه يوساعت دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرته نه خلاصيږي. داقيمتي وخت که څه هم يو ملت وي چې مونږ ضائع کوو يقيني د دغه پوښتنه به رانه کيږي چې وجود، ژوندون ؤ، خواني وه فراغت ؤ، صحت ؤ او غنا هرڅه ؤ بيا هم تاسې سستي کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصل مسلمان هغه ده چې دمسلمان په غم غمجن شي،په مسلمان باندې وځوريږي،نن که مونږ دلته په خوشحالي باندي ناست يو الحمدلله دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت خوشحاله يوخوپه هغو ورونبو بايد خفه شو چې هغه دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ عبادت ته خلاص نه دي،جرم يې فقط دين دى، بل هيڅ جرم نلري نووخت بايد سړى ضائع نه کړي،خپل عمربايدسړى ضائع نکړي ،يوسيکنډ اووخت بايد سړى ضائع نکړي، بيا به وروسته مونږ ارمان کوو چې کاشکې په هغه وخت کې مونږ لږ کوشش کړى واى؟

کاش ! زمونږ هغه مشائخ چې ژوندي ؤ مونږ ددوى په ژوند کې ،نه ددوى خدمت وکړ،نه مويه ختموکې ډېرشرکتونه کول، نن هغه په لاس نه راځي آرمان وريسې کوو، خداى نخواسته بيا به داسې وخت راغلى وي چې داسې مدرسه به نه شو پيداکولى، داسې يوداسې ځاى به نشو پيداکولى چې په هغه کې په ديني مينه سره راټول شو، يواستاذاويوشيخ به نه شو پيداکولى چې دهغه سره په عبادت،رياضتونواوذکرکې شرکت وکړ. او دهغه په واسطه خداى پاک موږ او تاسې له ناخوالو او بدبختيو څخه وساتي.

دا الحمد لله ډېر دفرصت اوفراغت زندگي ده اوهغه وروڼه چې دفرصت او فراغت موکه ورته برابره نده دمثال په توګه دکافرانو او يانوروظالمانو په بندي خانوکې بنديان دي دهغوى هم،مونږ اوتاسې ته يې سترګې دي ،محتاج دي چې دعاوي به راته وکړي . همدارنګه مړي دژوندو دعاته دومره محتاج دي لکه ژوندي سړي چې په سخته ګرمي کې يخو اوبوته محتاج وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: مړی په قبرکې داسې دی لکه په دریاب کې غرق، دپلار، ورو او ملګري دعا ته منتظر وي، کله چې هغوی دعا ورته وکړي ده ته يې ثواب ورسيږي نو ده ته له دنيا او(مافيها) له هغه څه چې په دنيا کې دي محبوب وي او دژوندیو هديې مړيو ته ددوی دعاوې او استغفار دي.

[احیاء علوم الدین ج: ۴/ ص: ۵۲۳]

هغه مړي په موږ حقونه لري، دمونږ مشائخ دي، زمونږ استاذان دي، زمونږ خپلوان دي هغوی چې وفات شوي دي مونږ ته يې سترګې دي هغه ټول بايد په دعاکې يادکړو.

جناب انوارالمشائخ مرحوم ارغندی خليفه صاحب رحمه الله چې په کومه ورځ باندې وفات ؤ په اینده کال کې چې هغه شپه راغله روژه وه دخپل کور والو يې په هغه شپه څۀ ختم اوخيرات نوو کړی خکه روژه وه، خودزرمت خليفه صاحب مولوي دين محمد اخندزاده رحمه الله ويل چې مونږ په کورکې صدقه پسې کړې وه دشپې څوک خوب ويني چې خليفه صاحب مبارک وايې چه په ماپسې خوچا څه خيرات ونکړ وايې چې مونږ ورته وويل چې موږ خوخيرات کړی ؤ ده وويل چې نه دهرمړي خپل نغري ته سترګې وي، هغوی خپلو شاګردانواومريدانوته يې سترګي وي هغه خپلو خپلوانو ته يې سترګي وي خپل خپلوان شاګردان او مريدان چې په دې وخت کې چاته په ښه ورنشي نو بيا يې څه کوي.

نو بايد چې هروخت سړی خپل خپلوان اواستادان له خيراوخيرات څخه هيرنه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۶) مجلس

داسلام دین دمسلمانو له پاره دراحت ذریعه ده

داسلام دین دمسلمانانو له پاره ددنیااواخیرت دراحت ،سکون ،اطمنان ، خوشحالي اوکامیابي ذریعه ده.
تاریخ ته چي نظروکړو هغه چاچي ددین خوندلیدلی،خوندیې ښکلی بیا ددنیا دهرقسم نعمتونوڅخه بیزاره شوي دي.

دحضرت ابراهیم بن ادهم دولایت سبب اوله خدای جَلَّ جَلَالُهُ سره دده مینه

حضرت ابراهیم ابن ادهم رحمه الله دخپل وخت دخراسان دبلخ بادشاه ؤ لکن ډېر عابداومتدین سړی ؤ.
یوه ورځ دشپې په کټ پروت دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکربانديي لګیا ده ،دبام په سربانديي دربی واوریده ؛نوغږيې وکړ چې څوک دي؟ له هغه طرف نه آواز ورته وشو چې زه یم اوښ مې ورک ده هغه ګورم. نوده ورته وویل چې اوښ دبام په سرڅه شی کوي داخوډېرنادره ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورته وویل چې دادومره نادره نه ده چې اوبن دبام سرته وخیژي خودابیا ډېره نادره ده چې ته دې دبادشاهي په تخت ناست یې اوخدای جَلَّجَلَالُهُ رضا غواړې. په دې خبره له ده سره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ویره پیداه شوه.

بله ورځ ده دبادشاه حرم سرای ته دپیره دارانو له اجازې پرته ګوري چې سړي دروازه خلاصه کړه ورته راننوت.

دی ورته وایې چې څرنګه راغلې؟ اوچارا پرېښودې؟

هغه ورته وایې چې دا خویوه لاره ده پدغه لارباندې تیرېږم.

دی ورته وایې چې لارځنګه ده داخوزما کور ده، حرم سرای ده،

هغه ورته وایې چې دتانه مخکې دچاؤ؟

دی ورته وایې دفلانکي.

هغه ورته وایې چې فلانکی څه شو؟

در ورته وایي هغه خو مړشو.

له هغه مخکې دچاؤ؟

دفلانکي.

څه شو؟

مړشو.

نوچې یوځې بل راځي، هغه بادشاهان لاړل په دغه ځای باندې تیرشول ته پدغه ځای باندې راغلې نودایوه لارته ده؛نوڅۀ شی دي، زه په دغه لارباندې تیرېږم.

[تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۱۰۳/ چاپ ایران]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودادده له پاره الهامات ؤ یوڅوک ورته مقرر ؤ چې ده ته یې تنبیه ورکوله ،نوده له ځان سره فیصله وکړه چې دبادشاهي دژوندون څخه تیریم چې داسې یوځای پیداکړم چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې مشغول یم ،دواجب تعالی سره مې تعلق جوړشي ،خپل وطن اوبادشاهي یې پریښوده ،خپل کمکی زوی یې په ځانګوکې پریښوده اودکعبې شریفې په طرف روان شو دحضرت سیدنا امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ شاګردشو .

[تذکرة الاولیاء، فارسي ص: ۱۰۲/ چاپ ایران]

لیکي چې ده ته به امام صاحب ویل چې سیدنا ابراهیم یعنې ابراهیم زموږ سردار ده .

داحضرت ابراهیم ابن ادهم دهروخت تیرشو چې دوطن نه ورک شو،یووخت کې دده کمکی زوی لوی شو مورته وایې چې زما پلارچیرې دی ؟ څه شومړده،قبر یې چیرې ده په کوم طرف باندې تللی .

هغه ورته په ژړا شوه چې پلار دې دوخت بادشاه ؤ خوتخت هرڅه یې پریښودل،دومره خبره یم چې خلک وایې چې په کعبه مبارکه کې دملنګي ژوند کوي هلته ملنګ ده.

نودحج له پاره دده زوی اعلان وکړ چې څوک حج ته ځي دسفر خرڅه یې زه پرې کوم دهرخلک ورسره تیارشول هلته دحج هغې موقع ته چې ورسیدل په کوم ځای کې چې دوی واړول نوزوی یې مکې معظمې ته ورغی دکعبې مبارکې د مجاورانو نه پوښتنه کوي چې ابراهیم ابن ادهم تاسې پیژنئ ؟ هغوی ورته وایې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې. چیرې ده؟ هغوی ورته وایې چې د دغه غره طرف ته تللی ده لرګیو ته او روزانه په شاباندې یو بار لرګي راوړي او هغه خرڅوي، څه روپۍ په ځان خوري څه روپۍ په مریدانو او شاګردانو او ملنګانو باندې خوري.

زوی یې چې مخې ته ورووت نو ګوري چې یو ضعیفه سړی را روان دی د لرګیو پیټی یې راخیستی دی. ده هم وپیژانده چې داهغه ده ځکه هغه سړي دغه علامې ورته ښودلې وې، نو د ځان سره په ژړا شو چې وطن بادشاهي هرڅه پاتې دلته داسې په ملنګي کې ژوند تیروي لرګي په شاباندې راوړي او هغه بیا خرڅوي او په هغوی باندې ژوند کوي.

خو ځان یې ورباندې ونه پیژانده.

بل وخت کې ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ د حج په وخت کې خپلو مریدانو او شاګردانو ته توصیه کوي چې ګورئ حج ته ښځې او هلکان راځي تاسې به د نظر ډیر خیال کوي چې په حرم د خدای کې مو په غلطه نظر ونه لګیږي.

د حج مراسم شروع شول د طواف حالت ده حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ ته داخپل زوی په مخه ورغی او ډیر په خیر ځیر ځیرېې ورته وکاته، هغه هم ورته وکتل.

کله چې د حج مراسم خلاص شول او بیرته راغلل یو شاګرد ورته وایې چې تاخو مونږته ویل چې د حج په دروان کې به د خپلو نظرونو ساتنه کوئ په ښه توګه او کلکه او ته ماولیدلې چې یو هلک ته تا ډیر ځیر ځیر وکتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وویل چې ته رښتیا وایې زه ګومان کوم چې سږکال هغه زماکمکی زوی چې ما په زانګوکې پرې اینښی و، هم حج ته راغلی هغه ته ما په خیرخیروکتل.

دادده شاګرد ولاړ دخراسان دحاجیانو پوښتنه یې وکړه هغه یې پیداکړل اوهغه ده چې ورته په خیر،خیرکتلې ؤ هغه یې هم پیداکړاوموربې ورسره وه ؛نوورته وایې چې دتاپلار څوک دی؟

دی ورته وایې چې ابراهیم ابن ادهم ده.

هغه ورته وایې چې هغه چېرې ده؟

زوی یې ورته وایې چې ډیر کلونه کیږي چې له وطن څخه راغلی ده خویوه ورځ مخکې مې ولیده چې دلرګیوپیټی یې په شاه اوپرون دحج په وخت کې مې بیا دطواف په حالت کې ولیده چې دی په طواف کې لګیا ؤ

دغه دده شاګرد ورته وایې چې نوتاولې خپل ځان نه ورپیژانده؟

دی ورته وایې چې ددې له پاره مې ځان نه ورپیژانده چې دی زمونږنه راتښتیدلی ده اهل اواعیال یې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عشق کې پرېښې نوزه په دې پوهیدم چې که زه ځان وروپیژنم دلته به زمونږ نه بیا ځان پټ کړي

داشاګرد یې جګ شو ورته ویې ویل چې که تاسې هغه ووینئ نوهغه پیژنئ؟

دوی ورته وایې بلې هو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودادده يې يې اوزوی دواړه يې را روان کړل کله چې په حضرت ابراهيم ابن ادهم رحمه الله باندې دخپلې بي بي سترګې ولګيدلې نوچيغې يې کړې چې داحضرت ابراهيم ابن ادهم رحمه الله دی.

حضرت ابراهيم ته يې زوی ورغی غيرېږې ورکړه سترې مشې کوي په سترې مشې کې دی له خپل زوی نه لومړی پوښتنه دا کوي چې په کوم دين يې؟

زوی يې ورته وايې چې مسلمان يم.

حضرت ابراهيم رحمه الله وايې چې الحمد لله.

حضرت ابراهيم رحمه الله بياورته وايې چې قران کريم دې ويلې؟

زوی يې وايې هو! دی بيا ورته وايې چې الحمد لله.

حضرت ابراهيم رحمه الله بيا ورته وايې چې علم دې کړی؟

زوی يې وايې چې بلې دفقې په احکاموکې لګيايم.

حضرت ابراهيم رحمه الله بيا ورته وايې چې الحمد لله.

له دينه پس ابراهيم ابن ادهم رحمه الله دستې جګ شو له دې ځای نه روانيږي زوی يې پښوته غيرږورکړه، ښځه يې په کاليو پورې ونيښته چې دوطن نه داشل کاله کيږي چې راغلی يې نن مودلته پيداکړې اوته اوس بيا له دغه ځايه روانيږي چيرته ځې؟

حضرت ابراهيم رحمه الله ځان خلاصوي اوزوی يې غيرږورکړي اخير انسان دی په اولاد يې شفقت راغی، نوهاتفې غږيږې وشو چې زما ددوستي دعوه لرې اوبيا دخپل زوی په عشق کې لګياشوې.

نوحضرت ابراهیم رَحِمَهُ‌اللّٰهُ داسمان لورې ته سترګې پورته کړې

اودا الفاظ يې وویل چې :(اللهم اغثني!) خدايه پاکه !ته زما

معاونت وکړې.

دزوی مبارک روح يې دده په غيږ کې قبض شوه.

چاپوښتنه ورنه وکړه چې داولې ؟

ده ورته وویل چې ځکه چې د رب تعالی له طرفه په ماآواز وشو

چې په دوستي کې فرق راغی دخپل زوی سره دې تعلق پیداشو

نوماخدای پاک جَلَّ‌جَلَالُهُ ته وویل چې ای رب تعالی ! ته مې نصرت

وکړې چې یامامړکړې چې په هغه عشق کې مې تغیر رانشي

اویامې زوی مړکې چې دهغه په محبت کې زه ګرفتارنشم

[تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۱۰۷/ چاپ ایران]

حضرت ابراهیم بن ادهم په ظاهري تکلیف معنوي خوند اخلي

دا ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ‌اللّٰهُ دخپل ژوند حالات ذکرکوي اووايي

چې په خپل ټول ژوندکې په ماباندې دېره خوشحالي راغلي خوپه

دې ټولوکې په دریوځایونوکې په ماډېره زیاته خوشحالي راغلي:

اول: په هغه وخت کې چې زه سخت مریض وم اوپه یوځای کې

یوجومات ته دمسافرپه شکل ورغلم هلته چې خلک له جومات نه

ووتل زه په جومات کې پریوتم ؛نودجومات خادم ماته وویل چې

ووزه زه جومات بندوم ،خوزما په وس کې دومره نه و چې له خپل

ځایه جګ شوی وای اخیر دغه خادم زه دپښونه ونیولم کشکولم

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي له جومات نه يې دباندې ويستم، دبرنډې په زينو کې چې ديوې زينې څخه بلې زينې ته چې زماسرلګيده ؛نوپه دغه وخت کې چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مشاهده اوانوارات ماته پيداشول دومره خوند په ټول ژوند کې ماته په بل هيڅ وخت کې نه ده پيداشوی.

دوهم : يووخت کې داسې دخيرو په حالت کې وم چې مابه په سرلاس کش کړنودهروينبته سره مې سپکې نيښتې وې ،نوپه دې وخت کې چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه کوم رحمتونه په ماباندې نازليدل ماداخوندپه بل وخت کې نه دی ليدلی.

دريم : يووخت کې په کشتۍ کې سپور وم دملنګ په شکل کې ببر لباس يوځوان په کشتۍ کې توکې کوي اوبيا ماتيل وهي اوپه ماباندې پسخندوهي اخرجګ شو زما په سرېې بولې شروع کړي چې څرنګه بولې (تش جواب چای) شروع شوې نوحجاب پورته شو زما اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په مابين کې مشاهده اوديدارراغی داخوند چې ماته په دې وخت کې پيداشو په بل وخت کې په ټول ژوند کې نه و پيداشوی.

[تذکرة الاوليا، فارسي ص: ۱۲۷/ چاپ ايران]

دبادشاهي ژوند نه بنيي چې ماته دخوندژوندۆ ،ددبدبې ژوند نه بنيي چې ماته دخوندژوندۆ. بلکې دغه دتکليف حالات بنيي مخکې مادرته وويل چې دادفراغت زندګې ده چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ موږ ته رانصيب کړې نو بايد چې دې ته سرې ځير وي او دا موکه يې له لاس څخه ونه وزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۷) مجلس

توبه، ژړا او له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډار او وېره

په قرانکریم او احادیثو کې د قیامت د حالاتو نه په بیانولو کې حکمت داده چې د خلکو سره څه ډار او وېره پیداشي او خلک له ګناهونو څخه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته توبه ګار شي او د اخرت له پاره څه نیکه ذخیره پیداکړي

د بېته چې سړی فکر وکړي انسان یو بشر دی او له کمزیانو سره مخ دی کله د انسان نه ګناه کیږي او د هغې ګناه په سبب سړی د اور اهل ګرځي د دغه نه بیرته د خلاصون لار څه شی ده؟

نو د دې له پاره لنډه لاره هغه داده چې سړی په خپلو کړو بدو اعمالو پښېمانه شي په اخلاص توبه ګار شي، او د اینده له پاره داسې ټینګ قصد وکړي چې ای خدایه! زه به دا ګناه بیا نکړم نو که د دغه انسان نه د ده د بشریت په تقاضا څه ګناه شوې هم وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې د توبې په برکت بیرته ورته معاف کوي

څو واقعات داسې راځي چې اول د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ډار نه ځان باید له ګناهونو څخه منعه کړي او یه ګناهونو پښېمانه شي په اخلاص بیرته توبه وکاږي بیا سړی د اخیرت له عذابونو څخه خلاصیږي:

د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ویرې توبه ایستل

د یوې ښځې سره دیوسړي تعلق پیداشو ،دزړه محبت ؤ خودا موقع نه ورته پیدا کیدله چې د دغې ښځې سره خپله بدعملي وکړي، خپل مقصود ورنه پوره کړي، یو وخت په یوه قافله کې روان ؤ دا ښځه هم په دغه سفر ورسره روانه ده یو ځای کې دقافلې خلکو واړول ،شپه شوه دارام له پاره کله چې خلک په قرارشول نو دغه سړي دغې ښځې ته ځان ورنږدې کړ دبدعملي اراده یې وکړه،دې ښځې ورته وویل چې لږ وګرځه چې دقافلې خلک خوبه ویښ نه وي؟

دده زړه خوشحاله شو چې غالبا زماحکم مني ،نوچګ شو په قافله راتاؤ شو نو ښځې ته یې وویل چې هیڅوک هم ویښ ندي ټول په خواږه خوب ویده دي.

دا ښځه ورته وایې چې الله تعالی ویده ده که ویښ ده؟ دې سړي فکر وکړ نو وې ویل چې الله تعالی خو نه ویده ده او نه ویده کیږي ﴿ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ﴾ [سورة البقرة آیت ۲۵۵] په هغه خوب نه راځي او نه مقدمات دخوب (پریشاني) پرې راځي نو دا ښځې ورته وویل چې مونږ دخلکو نه پټیږو بدعملي کوو دخلکو نه ډاریږو ،نو ولې دهغه ذات څخه نه ډاریږو چې هغه همیش ژوندی ده ،هغه همیش بیدار ده ،هغه همیش مونږویني ،هغه په مونږ هرډول قدرت لري ،عذاب به هم راکوي،راحت هرڅهٔ دهغه له طرف نه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوددې سرې زړه ته هم څه خوف اووېره ولوېده دالله تعالی جل جلاله له ډار نه يې دابدعملي پرېښوده.

کله چې دې مړشوچا په خوب وليده او ورته وې ويل چې خداوندمتعال څه معامله درسره وکړه ؟ دې ورته وايې ماته خداوندمتعال مغفرت وکړ ددې وجې نه چې دهغې نيکې ښځې دخبرې داثر په وجه زماسره دخدای پاک جل جلاله ډارپيداشو دهغې ګناه نه مې رجوع وکړه ،هغه ګناه مې ونه کړه. دخدای پاک جل جلاله له ډارنه مې پرېښوده نوخدای پاک جل جلاله زه په دغه باندې وبښلم

[مکاشفة القلوب ص:۱۱ / باب الخوف من الله تعالی/ قديمي کتب خانه]

يوسخي ته دمسکينا نو دمرستې له امله مخکني ټول ګناوونه معاف شول

په يوه روايت کې راځي چې په بني اسرائيلو کې يونيک سړی ډېر غريب ؤ،عيال يې څوورځې نهارې تېرې کړې وې ، ده خپلې ښځې ته وويل چې ته لاړه شه دڅاله کورنه دې که څه شی راوړل داښځه ديو تجارکورته ورغله اوورته وې ويل چې عيال مې له څو ورځوراپه دې خوا څه نه دې خوړلې که څه کومک راسره وکړې؟

هغه تجارورته وويل چې له ماسره بدعملي کوې بيا به څه درکړم کنه ،نه يې درکوم

داښځه بېرته را روانه شوه چې دخدای پاک نه زه ډارېږم څرنګه زه بدعملي وکړم ،کله چې کورته راغله بچيان يې ورته په انتظار

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي چې موږ به مو اوس څه شی را وړي ،هغه موږيې چې ولیده چې خالي لاس ده اوهیڅ شی نشته ورسره نوبچیانو یې بیا په ژړا اوپه چیغو شروع وکړه اوداناري یې وهلې چې.اې موږې! مونږ خو داڅوشپې کیږي چې څه نه دي خوړلي ، له لوږي ډیر په تکلیف یو.

دې ښځې چې دخپل اولاد حالت ولیدل دموږ په خپل اولاد شفقت زیات وي نوښځه بیرته هغه تجارته ورغله چې بیا یې ورته وویل چې هلکان مې سخت ژاړي که څه کومک راسره وکړې؟ هغه ورته وویل چې زماهغه خبره منې اوکه نه ؟ دې ورته وویل : هوا چې کله داسړي دبد عملي اراده ورته وکړه ددغې ښځې صورت په ریږدیدلو شو کتاب لیکي چې نږدې ؤ چې بندونه یې سره جدا شي دومره په ریږدیدلو شوه ،سړي ورته وویل چې ولې ؟ څه پیښه ده ؟ چې دومره ریږدې

ښځې ورته وویل چې په ټول ژوندمې داسې ناکاره ګناه نه وه نده کړې اودرب تعالی نه ډاریږم اونن څرنګه درب تعالی په حضورکې چې هغه راته ګوري اوزه په بدعملي لګیا شم.

ددې خبرې له اوریدلو سره ددغه سړي زړه ته ډارپیدا شوتو ویې ویل چې ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه دومره ډاریږې حال داده چې په ټول ژوند دې داسې ماکاره ګناه نه ده کړې ؛نوزه خوډېر لوی ګنهګاریم نوزه به څرنګه نه ډاریږم. نوتوبه یې ویسته اوددې سره یې دخپل وس مطابق کومک او مرسته هم وکړه

حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وحې وکړه چې ورشه ! فلانکي دفلانکي زوی ته ووایه چې الله تعالی وایي ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

تانه دیوې رېښتونې اونصحې توبې له امله مخکې ګناهونه ټول درته معاف کړي.

[مکاشفة القلوب ص:۱۱/باب الخوف من الله تعالی/قدیمي کتب خانه]

حضرت ابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ په کعبه مبارکې باندې طواف کوي دطواف په حالت کې دادعا کوي چې ای رب تعالی! زما عصمت نصیب کړي، دامعنا چې دګناه نه زه پاک شم. بلکل زمانه ګناه ونشي لکه انبیاء عَلَیْهِمُ السَّلَامُ چې معصوم دي.

دده په زړه کې له بدن څخه غږ وشو.

اولیاء دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ چې کله یې تزکیه وشي نودازړه په خپله په یو کیفیت باندې اواز کوي

په موجوده وخت کې یو خلیفه صاحب ماته دنفي اثبات کیفیت بیانولو، ویل یې چې په نفي اثبات کې دا(الا الله) په زړه باندې ووهي دوه کیفیته پیداکیږي، چاته داسې کیفیت پیداکیږي چې لکه ګوته چې په زړه چوخ کړي دا د(الا الله) په ویلو سره داسې حالت پیداکیږي اوچاته داسې کیفیت پیداکیږي چې دا (الا الله) ووایي نوزړه هلته غږ وکړي محتاج! یعنې زه محتاج یم رب تعالی ته.

نودابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ زړه ورته غږ وکړ چې دالله تعالی لطرفه چې دې ته هاتفې غږ ویل کیږي چې ټول خلک زمانه عصمت غواړي چې دګناه نه یې زه وساتم؛ خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته وایي چې زه رحمن اورحیم یم زه به بیا رحم په چاباندې کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودا انسان دی. ګناه به کوي، دبشریت په تقاضا باندې بیا به دوی توبه وباسي زه به بیا په دوی باندې رحم کوم.

نو چې دسړي نه څومره ګناهونه شوي وي چې په اخلاص توبه وکاږي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې معاف کوي، خوداخلاص توبه داده چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دَاربه یقیني ورسره پیداکیږي په زړه کې به یې یقین اوداقصد وي چې داګناه به بیا نه کوم اوکه سړی په ګناه لګیاوي اوپه خوله وایي چې توبه مې ده داپه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ باندې پسخند وهل دي.خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پدغه باندې سخت په غضب کیږي ددغې وجې نه چې دانبیاوو اوصحابه کرامو حالت ګوري چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دَار ریښتیا دهغوی په زړونو کې څومره و؟

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه څومره وېربده؟

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ به چې کله دقرانکریم د وعید ایتونه اوعذاب خبرې واوریدلې نوله ډیرې ویرې به بې اوبنه شو،حتی تردې پورې چې یووخت کې یې دوښو یووچ ډکی راواخیست اوپه ژړایې پیل وکړ او دایې ویل چې کاشکې زه ددې ګیاپه شان وچ ډکی وی انسان نه وای ..ددې ژړا پر مهال وایي چې کاشکې زه خپلې مورنه وی زیږولی. [مکاشفة القلوب ص ۱۲ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

مره له دې چې حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه شخص دی چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دده دستاينې په هکله ډېر شميره حديثونه ويلي دي اوجنت زيرې په دنياکې ورباندې شوی خوبيا هم حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دومره زيات ډارېدې چې وايې ډېرې ژړا نه يې په مخ کې دوه تورې ليکې پيداشوې وې چې داوښکې به يې هميش بهيدلې. واقعي ډارديته ويل کيږي

حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَام دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پيغمبر ده خودومره به يې ژړل چې دژړاغږبه يې يو ميل په اندازه لرې هم اوريدل کيده. يووخت کې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَام ورته راليږې چې ورشه زمادوست ته زما سلام ووايه اوورته ووايه چې ته خوزما دوست يې ؛دوست له دوست نه دومره ډاريږې ؟

حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَام چې دغه حال دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَام ته بيان کړ چې واجب تعالی په تاباندې سلام وايه اوويل يې چې خليل دخليل نه دومره ډاريږې ؟

حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَام ورته وايې چې والله زمادې قسم په ذات دخدای وي چې کله زه دخدای هغه عظمت شان اوصمدانيت نه وګورم اوخپلو تقصيراتو ته وګورم زمانه داخبره بالکل هيره شي چې زه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست يم ،زه پيغمبريم اوزه خليل الله يم

[مکاشفة القلوب ص:۱۱/ باب الخوف من الله تعالی/ قديمي کتب خانه]

ددغې وجې حضرت يحيی عَلَيْهِ السَّلَام به دومره ژړل چې دډېرې ژړانه يې دمخ غوښې تويه شوې وې ،حتې مورمبارکې يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغومبرو مبارکو باندي وړي اووږغنې ګنډلې چې هغه اوښکې به يې په هغوکې جمع کیدلې.

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ پیغمبرده، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې په قرانکريم کې صفت کړی: ﴿ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا ﴾

[سورة ال عمران آیت: ۳۹]

داداسې پيغمبر ؤ چې په ټول ژوندیې دګناه اراده هم نه ده کړې ؛خوهغه پیغمبر دخدای پاک له ډاره دومره ژړلي له ډېره ژړانه يې دمخ غوښې تويه شوې وې.

حضرت عمربن عبدالعزیز چې دوخت بادشاه مقررشو دوه کاله اوڅومیاشتې يې بادشاهي کړې ،دده دمينځې نه څوک پوښتنه کوي چې حضرت عمر بن عبدالعزیز په دا دوه کاله کې څرنګه زندګي کوله ؟

هغه ورته وایې چې ډېر وخت به روژه ماتې ورته اینبی ؤ دده به روژه وه خوچې دخپل رعيت اوملک حالت به ورته یاد شول چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ددغو پوښتنه له مانه کوي نوژړل به يې، ژړل به يې تردې پورې چې روژه ماتی به همدغسې ورنه پاتې شو اوروژه ماتی به يې ورنه ویوړ اوروژه به يې ماته نه کړه.

دده بي بي مبارکه وایې چې په دادوه کاله اوڅومیاشتو کې يې دخپل اهل سره نږدېکت نه ده کړی چې زمانه به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دقیامت په ورځ ددغه رعيت په باب کې پوښتنه کوي زه به بیاخداوندمتعال ته څه ځواب وایم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خلک چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه په رښتيا ډاريږي اوچې ېيا ګناه ورنه وشي نو دومره ډار ورسره پيداشي لکه غريبې چې په سرياندې رالويږي اوکه يوڅوک په ګناهونو باندې هميش لګيا وي زړه يې توريږي ،توريږي اخرګناه داسې ورته ښکاريږي لکه يومچ يې چې په پوزه باندې تيرشي، له خدايه هم نه ډاريږي

حضرت امام صاحب رَحِمَهُ اللَّهُ چې په کوم ځای کې دفن اوخښ دی په هغه ځای باندې ده مبارک اوه (۷۰۰۰) وارې قرانکريم ختم کړی اوده ديرش کاله مسلسلې روژې نيولې دشپې په نفلوکې به يې ټول قرانکريم ختم کاوه. امام صاحب څلويښت کاله دسهار لمونځ دماخوستن په اوداسه کاوه.

[مرقاة المفاتيح ج ۱ ص: ۷۷ / ترجمة الامام ابوحنيفه ومناقبه]

لکن هغه حضرت امام صاحب يووخت کې دماخوستن تلاوت کوي دسورت يس شريف دغه آيت يې مخې ته راغی ﴿ وَٱمْتَٰزُوا۟ ٱلْيَوْمَ أَيُّهَا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴾ [سورة يسين آيت:۵۹] اې مجرمينو! نن ورځ زماله نيکوبندګانو نه جداشئ ، نوايت مبارک يې ويلو،ويلو اوترسهاره يې ژړل چې داسې نه چې دقيامت په ورځ ماخدای پاک دمجرمينو په لست کې جدا کړي نوزه به بيا هلته څه کوم؟

حضرت ابراهيم ابن ادهم به ويل چې که خدای پاک په مابانديې غږوکړی چې :﴿ وَٱمْتَٰزُوا۟ ٱلْيَوْمَ أَيُّهَا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴾ [سورة يسن آيت ۵۹] چې ای مجرمينو! نن ورځ زماله نيکوبندګانو څخه جداشئ . نوزه به بياڅۀ کوم؟ څکه هغوی خلکوته چې اعلان وشي چې زما دنيکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندګانو ته جدا شئ دهغو خلکو ځای خو جهنم ده دهغوی ځای خاورده، دهغو سزا خو ماران او لړمان دي؛ نو زه به هلته بيا څه کوم

يو دوه صحابه کرام نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ورونه کړي و يو انصاري ؤ او بل مهاجرؤ دامهاجر ورور په جهادپسي تللی انصاري ورور يې په کور پاته شو.

يو وخت يې کورته غوبنه راوړه هغه دمهاجر ورور ښځې ته يې ورکوله چې دهغې لاس يې وليد شيطان غلبه ورباندې وکړه هغه لاس يې ورونيو اوښکل يې کړ، هغې ورته وويل چې دخدای پاک نه وډارشه!

ددغې خبرې په سبب هغه صحابي دومره وډارشو چې کوريې پريښود او دښتې ته روان شو په ژړا يې شروع وکړه اوتل به يې ژړل.

کله چې هغه بل مهاجر مجاهد ورورله جهادنه راغی هرڅاته خپل ورور مختې ورغی او دده خپل ورور نشته چې ده ته مخې ته ورشي؛ نو په کورکې يې پوښتنه وکړه چې هغه زما ورور چيرته دی؟ ښځې يې ورته وويل چې داسې ورور دې خدای پاک چاته نه ورکوي، دهغه اراده دبدعملي وه زما لاس يې مچ کړ خو ماځان ورنه خلاص کړ.

هغه پوښتنه وکړه چې چيرته ده؟

دې ورته وويل چې داخوشېې کيږي چې په غرو کې اوسيږي اوژاړي. نودغه صحابي ورپسې ولاړ چې په غره کې يې يوځای پيدا کړ چې دی په ژړاه لګياده نوداصحابي مبارک يې را روان کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راغلل شپه ده دسهار په لمانځه کې رسول الله صلی الله علیه وسلم دعذاب څه آیتونه وویل: ﴿ أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ۝ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴾ (سورة التكاثر) ددغه صحابي مبارک له خولې نه چیغه ووتله په هغه ځای یې روح ووتله او وفات شو.

[تفسیر مظهری ج۲/ سورة ال عمران ص ۱۴۱]

دهغو خلکو سره د الله تعالی نه دومره ډار موجود ؤ چې واقعا خدای پاک ته ځوک په اخلاص وژاړي نو داژړا بیا ډېره ګټوره ده.

په یوه روایت کې راځي چې کله دقیامت ورځ راشي دجهنم اور به دخلکو په طرف را روان شي، خلک به ورته وواېي چې ای اوره دهغو لمونځ کوونکو پرمخ چې هغو دخدای جل جلاله له پاره خپل لمونځونه کړي وګرځه، دا اور به نه ګرځي بیابه ورته واېي چې په روی دهغوی روژه نیونکوچې خدای پاک جل جلاله ته یې چا روژې نیولې وګرځه! هغه به بیا نه ګرځي، دااوربه همدغسې را روان وي حضرت جبرائیل امین به راشي وبه واېي چې دې اور دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم دامت په لوري قصد او اراده کړې بیا به نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته د اوبو یو جام ورکړي چې دا اور ته ورواچوه کله چې داور طرف ته دا یو جام اوبه ورواچوي نواور به مړشي نبي کریم صلی الله علیه وسلم به پوښتنه وکړي چې داڅرنګه اوبه وې چې دومره غټ اور ددوی په ذریعه مړشو حضرت جبرائیل امین علیه السلام به ورته وواېي چې دا دتا دامت دهغو ګنهګارو خلکو دژړا اوښکې وې ددغې ورځې له پاره مې جمعه کړې وې چې دهغو اوښکو په برکت به نن د جهنم له اور نه خلاصیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

[مکاشفة القلوب ص:۱۳ / باب الخوف من الله تعالی/ قديمي کتب خانه]

په يوبل روايت کې راځي چې کله جنتيان جنت ته داخل شي اوپه منارو باندې کيني ښه خوراکونه به ورته کيښودل شي پس دهغه نه به داجنتيان په جنت کې حيران وي اعلان به ورته وشي چې اې زما بندګانو! جنت خو دحيرانتيا ځای نه دی دنعمتوځای ده تاسې ولې دانعمتونه نه خورئ ؟ دوی به ورته وواېي چې زمونږ سره يوه وعده شوې وه دهغې وعدې وخت پوره دی که مونږ ته هغه وعده را پوره شي؟ رب تعالی ملايکوته وواېي چې حجاب پورته کړئ چې زما ديدار وکړي ددوی د ديدار وخت راغلی ملائکې ورته وواېي چې اې رب تعالی ! په دوی کې خو ګنهګارخلک هم موجود دي هغه خوستا دديدار لائق نه دي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته وواېي چې په دوی کې ذاکرين ؤ، په دوی کې باکيين (ژړاکونکي) ؤ، دهغو دژړا په برکت ماددوی ګناهونه ټول ښتلي،نوپرده پورته کړي چې دوی زما ديدار وکړي،بيا هلته حجاب پورته شي دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ديدار ټولوته شروع شي [مکاشفة القلوب ص:۱۳ / باب الخوف من الله تعالی/ قديمي کتب خانه ، بحواله زهر الرياض] داددغه ذکر ،ددغه ژړاو اثر ده چې څومره ګناهونه انسانانوکړي وي ددغو ژړا ګانو په برکت باندې چې په اخلاص خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته څوک وژاړي نو واجب تعالی دټول عمر ګناهونه وربښي، دټول عمر تکليفونه يې لرې کوي، اوبيا خپل ديدار ورپه نصيب کوي، زمونږ دا يوساعت ناستی ،دادپنځو ميلتو ناسته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته په اخلاص ژړا دديرشو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلوینبتو اوا ویا کالو عمر ټول ګناهونه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وربانډې معاف کوي.

چې په اخلاص وژاړو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره نو هغه تلپاتي ژوند به مو ټول په راحت او خوشحالیو کې تیرېږي ،په یوه روایت کې راځي چې کوم انسانانو چې ګناه وې کړې وې چې بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته توبه وباسي اوورته په ژړا شي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه ګناوې دملائکو نه هیرې کړي، ددوی دعمل نامې نه هغه ګناوې لرې شي، بیا دقیامت په ورځ باندې دوی نه شرمنده کیږي، بیایې صرف حسنات اونیکي له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره پاته شي ، بل هیڅ نه وي ؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بې جنت ته داخلوي اوخپل انعامات ورکوي، انسانان یو دانسانیت په تقاضا به زمونږ نه ګناوې شوې وي اوکیږي به خوکه په اخلاص خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وژاړو اوپه اخلاص خدای پاک ته راجع شو بیا دا امید هم لرو چې واجب تعالی ډېررحیم ذات ده، ډېرکریم ذات ده، ترخپل موراوپلار نه اویا وارې مهربانه ده، که خپل پلارمونږ ناراضه کړو، خپله مور مونږ ناراضه کړو اوبیا ورشو بیرته دهغوی په لاسونو اوپښو ورولویږو معافي ورته وغواړو نوخپل مور اوپلارمونږ ته ښښنه کوي؛خورب تعالی خواویا وارې ترهغونه مهربانه ده چې رب تعالی ته سړی په اخلاص وژاړي خداوند متعال بې ټولې ګناوې ورته معاف کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۸) مجلس

د ولایت شرطونه او د ولي نښې او علامې

بسم الله الرحمن الرحیم

﴿الا إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

[سورة یونس آیت ۶۲]

مفسرینو ددې ایت کریمه په تشریح کې د ولي علائم او نښې ذکر کړې چې ولي چاته ویل کیږي او د ولایت شرطونه یې هم ذکر کړي، چې په کومو شیانو انسان د بزرګي او ولایت مقام ته رسیږي؟

که انسان دا وغواړي چې زه دې د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ د اولیاوو او د ده د دوستانو له جملې وګڼل شم، د ولایت مقام دې را په برخه شي؛ نو مُفسرین لیکي چې د ولایت د ترلاسه کولو له پاره دوه لوی او عُمده شیان په ځان عملي کول دي:

لومړی: صُحبت (له اولیاء کرامو سره ناسته)

د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې چې صحابه کرامو رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ دا دومره لوړ او بې شمېره مراتب او مقامات ترلاسه کړي وو دا یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

براخي له نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره صحبت، محبت او هغه مبارك ته په انقياد ترلاسه كړي وو.

يعنې اول شرط دا و چې د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره به يې د هر تعلق، ناسته او ولاړه، له هغه سره محبت او له دې سره سره به يې د هغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د احكامو پيروي يې كوله.

دوهم: ذِكر (په هر حال كې الله تعالى يادول)

دوهم شی چې هغه معاون مځكني شرط له پاره دی هغه كثرتِ ذِكر دی، چې د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حياتِ مطهره كې به صحابهٔ كرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ د ولايت مقام ته رسېدل، وجهه يې دا وه چې دوی د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دا شرطونه په كامله توګه په ځای كړي وو او هم يې له حضرت پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره كثرتِ مجالست (د هره ناسته پاسته) و، شپه او ورځ به يې دا هڅه وه چې بايد د حضرت نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مجلس كې حاضر يو.

له نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره يې دومره مينه وه چې كله به صحابهٔ كرامو ته نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دوی خوړلو په وخت كې ور په ياد شو نو خوراك به يې نشوای كولای، د مينې او يادېدلو د غلبې له امله به يې تياره د دوی پرېښودله او د حضرت نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مجلس مبارك ته به يې ځانونه رارسول.

[تفسير مظهري/ ج ۴ / ص: ۳۴۷ / سورة يونس ۱۰ / مكتبة حقانيه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت نبي کريم ﷺ په وړاندې د صحابۀ کرامو انقياد اوتابعداري دومره زياته وه چې کله به نبي کريم ﷺ د کوم کار امر وکړ، نو هر يو صحابي به لبيک ويلې اوپه سر او سترګو به يې هغه کار تر سره کاوه. آن تردې چې يوځل نبي کريم ﷺ يو صحابي ته په جومات کې د خطبي په منځ کې وويل چې: کېنه! په همدې وخت کې بل صحابي له جومات نه د باندې را روان و، هغه د رسول الله ﷺ دا خبره واوريدله سمدستي همالته د باندې کيناست.

رسول الله ﷺ په جومات کې دننه صحابي ته امر کړی و، خو هغه بل صحابي چې نفسِ د نبي کريم ﷺ امر واوريده، هغه فِکر وکړ چې کيدای شي ماته يې ويلې وي نوهلته که لمر او که ګرمي وه سم د لاسه په هغه ځای کيناست. په دوی مبارکانو کې دومره زيات انقياد وو، چې ترڅو نبي کريم ﷺ نه و ورته ويلې په هغه ځای ناست ؤ. کله چې نبي کريم ﷺ ورته وويل چې تاته نه وايم رانوځه؛ بيا جومات ته راننوت.

صحابه کرامو ﷺ ذکر په دومره اندازه و چې د حضرت نبي کريم ﷺ له طرف نه به چې د کوم شي فضيلت ورته بيان شو نوشپه اوورځ به وربانديې بوخت وو. د حضرت نبي کريم ﷺ په وخت کې ټول صحابه کرام رضي الله عنهم اولياء الله اود ولايت دواړه شرطونه په کامله توګه په دوی کې موجود وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څکه خو د ادنی صحابي مقام ته حضرت اویس قرني رحمة الله
نشي رسیدلی، نو که څوک غواړي چې د ولایت مقام ته ورسیږي ،
نو دده له پاره دا دوه شرطونه د نائب د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په
حیث کاردي، یعنې څوک چې واقعې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په
نقش قدم روان دي د هغه نائب، د هغه وارث وي چې عالم ، متدین
او متقي ورته ویل کیږي، یا مثلاً شیخ او مُرشد ورته ویل کیږي
نو اول شرط داده چې هغه به د مشائخو په صُحبت کې ډېر شرکت
کوي، دغه شِرکت به یې هم د کوم دنیاوي غرض له پاره نه وي،
بلکې یواځې د خپل مرشد سره دمحبت په نیت به یو ځای کیږي او
یا د هغه له لوري چې کوم حکم ورته کیږي هلته به خپله رایه او
خپل فکر د هغه په مقابل کې مخکې، مخکې نه کوي بلکې
سمدستي به انقیاد کوي

دوهم شرط داده چې کوم ذکر او کوم تلقین چې د شیخ له طرف
نه ورته وشي، نو هغه ذکر چې ډېر کوي نودغه ذکر سبب دمحبت
ګرځي، محبت چې څومره زیاتیږي فنا فِی الشیخ مرتبه ورته
حاصلیږي کله چې فنافی الشیخ مرتبه ورته حاصله شوه دهغه نه
وروسته بیا فنافی الرسول مرتبه ورته حاصلیږي له دېنه وروسته
بیا فنافی الله مرتبه ورته حاصلیږي

نودخپلو مشائخو سره دناستې اوولاړې په سبب محبت
زیاتیږي ،دذکرپه سبب باندې محبت زیاتیږي څومره چې دالله
تعالی سره محبت وي دغومره دهغه له طرف نه فیض اوکرم راځي
.څومره چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره محبت وي دغومره پدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه دده دمحبت په اندازه فیض او الهي رحمت نازلیږي

ځکه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یادنائب د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه ددین په خاطروي ،هغه ددې په خاطر وي چې دخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه مونږ ته امر شوی ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دامر په ځای کولوپه خاطر باندې وي نودهغه په محبت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ راضي کیږي څومره چې داهل الله سره څوک محبت کوي الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډېرورباندې راضي کیږي اوچې څومره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا ډېره راتله دغومره پدغه انسان کې ترقي راځي.

نوبنیادي شي په خاصه توګه داهل طریقت له پاره داده چې د یوه ملګري داکوشش وي دافکروي چې ما په داخپلو وظایفوکې څو څه ناڅه ترقي کړي وای، دهریوفکرداوي چې ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمقربینومقام راپه نصیب کړی وای، دهریوفکر داوي چې زه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داولیاو له جملې نه ګرځولی وای.

نو داول نه داعلم پکار ده چې په کومه لارزه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته رسیږم نودادوه شرطونه چې په کامله توګه په چا کې موجود وي،دخپل شیخ سره کثرت مجالست،محبت اوانقیاد. دوهم ذکر داچې څومره ډېرږ پدغه انسان کې خداوندمتعال داکمالات پیداکوي چې کوم کمالات اولیاء الله ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورکړي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولیاوو علامې او نښې

دوهم داچې دهغو خلکو کومې نښې دي چې دهغوپه ناستې سره انسان خدای پاک جَلّ جَلالُهُ ته رسیږي ؟

نوتفسیرمظهري ددې خلکو نښې اوعلامې دابنودلې دي چې کله دوی ووینې نوخدای پاک جَلّ جَلالُهُ انسان ته وریه یادشي:

ذکرالبغوي عن البنی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انه سئل من اولیاء الله قال: اَلَّذِينَ إِذَا رُؤُوا، ذُكِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ. وقال البغوي یروی عن النبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انه قال : قال الله تعالی ان اولیائی من عبادی الذین یُذکَرُون بذکری و اُذکَرُهم بذکرهم) وروی ابن ماجه عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ، أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ ، يَقُولُ: أَلَا أُنَبِّئُكُمْ بِخِيَارِكُمْ ؟ قَالُوا: بَلَى ، يَا رَسُولَ اللهِ ، قَالَ : خِيَارُكُمُ الَّذِينَ إِذَا رُؤُوا، ذُكِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ.

[تفسیر مظهري ج: ۵/ ص: ۴۰ ابن ماجه کتاب الزهد ص ۴ رقم الحدیث: ۴۱۱۹]

حدیث قدسي یې رانقل کړی چې خدای پاک جَلّ جَلالُهُ وایې چې زه دچاپه یادشم زما دوست یې وریادیږي اوزمادوست چې دچاپه یادشي زه یې په یادکیږم. له دواړه طرفونه داعلاقه ده.

داعلامه چې سړی دخدای پاک جَلّ جَلالُهُ دوست ووینې سړي ته خدای پاک جَلّ جَلالُهُ وریه یادیږي ،چې الله پاک جَلّ جَلالُهُ دسړي وریه یادشودخدای پاک جَلّ جَلالُهُ دوست وریه یادیږي د د ولي نښه او علامه ده . ځکه چې ددوی په مابین کې علاقه دمعیت ده دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان خدای پاک ته دومره نږدي شوی وي چې حدیث مبارک کې راځي چې رب تعالی وایې چې زه دخپل ولي سترګې شم چې په ماباندي لیدل کوي، زه دده لاسونه شم چې په ماباندې نیول کوي، زه دده پښې شم چې په ماباندې تلل کوي.

اوس ددغه ولي په لیدلوسره سړي ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وریه یادیږي ددغه په محبت سره سړی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته نږدې کیږي همدغه یې وجه ده.

ددغه له پاره بیایوه بهترینه وجه دابښیي چې لمر په څلورم اسمان کې دی ده دالمر په ټوله دنیاباندې لګیږي خولکن پُنبه (مالوچ) اورنه اخلي خوکه شیشه لمرته مخامخ کړي ددغه لمر انعکاس چې په شیشه کې وشو دهغې شیشې پړک چې په کومومالوچوکې ولګیږي هغه لړورته ونیسي اور اخلي دالله تعالی اوددغه بنده په مابین کې یوه علاقه ده ته چې ددغه سره کیني دده په مجلس کې شریک شي نوهغه دخداوندمتعال فیوضیات دده په واسطه باندي تاته درنقل کیږي جذب پیداشي چېغې پیداشي ژړا پیداشي دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ خوټول بندګان یو،ټول مسلمانان یودغه جذب،دغه ژړامخکې سړي ته نه پیداکیږي مسلمان وي،طالب وي ،ملاوي، مجاهدوي، ښه سړی وي ؛خوداسې کیفیت نه ورته پیداکیږي چې کله دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کلام اوري اوپه ده باندې جذب راشي کله دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نوم ذکر کیږي په ده باندې جذب ،راشي،داشی هلته نه پیداکیږي اوچې کله بیعت وکړي دمشائخوپه مجلس کې کیني پدغه مجلس کې بیا داپیداکیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجه یې څه ده ؟ وجه یې داده چې هلته تفاسیرودغه مثال ورکوي لکه دلمر رڼا دلته دشیشې په واسطه مالوچوته مخامخ شوه ددغه دومناسبت دقرب ده،ددغه قرب له وجې دغه ژراثرکوي،هلته پمبه زراور اخلي نودبنده دبنده سره مناسبت دغه زراثرکوي چې مرید دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره دده قوي علاقه نوي موجوده دهغه له طرف نه اکتساب دفیض کامل نشي کولای لکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نظام پدغه باندې جاري ده انبیاء یې مقرر کړي دهغو په واسطه خلکوته فیض رسیږي انبیاوو ته بیادملائکو په واسطه وحې نازلیږي.

نوشیخ واسطه شو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اودمخلوق په مابین کې هغه فیوضات هغه انوار دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه په سینه دشیخ کې داسې ځای ونیسي لکه په هغه شیشه کې چې دلمر شعاع ځای ونیسي دادلمر پړک چې بیا دشیشې نه په پنمه ؤولګیږي پمبه اور اخلي نوددغه پیردسینې څخه چې کوم فیوضات دمرید په سینه کې لګیږي په مریدباندې اثر زیات کوي فیض زیات وي بیاجذب اوهرڅه ورته پیداکیږي یعنې مخکې نه اوس دلته پیداکیږي اوس نودولي دولایت شرطونه دادوه دي.

اوس دموجوده وخت خلک دمخکنیو مورِ اوتاسې علی العموم دموجوده وخت خلک دمخکنیو خلکو په نسب باندې دا کمزوري راپکې پیداده چې اول که امي ده له عالم سره،که شاګرد ده او له استاذ سره،که مرید ده له پیرسره هغه اول شرط چې کثرت مجالست ډېره ناسته اوولاړه ،محبت اوانقیاد دانشته،عوام دعلماوو سره دومره تعلق لري چې صرف په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې ورسره یوځای شي لمونځ وکړي بس نور خلاص دي .له هغه سره ناسته ولاړه نشته.

دوهم که بیاوي هم کله - کله هغه دشخصي ګټو له پاره وي ،محبت نوي . دریم که دعالم له طرف نه حکم ورته کیږي منل نوي ځکه په عواموکې ترقي نه راځي، طالبان دخپلو استادانو سره هغه پدغه لحاظ سره دي چې د استاذسره تعلق پدغه معنا باندې نشته چې محبت وي، دهغه داخلاقو زده کول وي،ناسته ولاړه وي اودهغه حکم ته انقیاد وي مریدان دخپلو مشائخو سره دغه شرط نه په ځای کوي چې ددوی هلته ناسته اوولاړه ډېره شي دهغو سره یې محبت پیداشي اوبیاچې دهغه له طرف نه کوم هدایت ورته کیږي په هغه باندې عمل وکړي که یو انسان د تصوف کتابونه وګوري اویا اولیاوو تاریخ مطالعه کړي او د اولیاوو طبقاتو ته وګوري چې په یوه وړوکې بهانه به یې خدای پاک کارونه جوړ کړل او دلوړو مقاماتو څښتنان به شول ، ځکه محبت ،اخلاص ،انقیاد به و، که هرڅوک په اخلاص د شریعت تابع شي او دخپل مرشد خبره د زړه له کومې ومني بیا هر سړی یوه مقام او مرتبې ته رسیدلی شي.

دوهم زمونږ په ذکرکې سستیاوي اصل کې خوباید په ټولو حالاتو کې سړی په هوش کې وي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ذکرنه غافل نه وي لکه مخکې چې دتصوفو په اصطلاحاتو کې چې هغه په لاندې ډول دي: هوش دردم، نظربرقدم، خلوت درانجمن ،یادکرد،یاداشت، بازګشت،وقوف عددي، وقوف قلبي، ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفصيلي بحث تیرشوی چې ددې نه مقصد داده چې دانسان نه غفلت لري شي اوچې غفلت ورنه لري شو په هرآن کې یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په یاد وي بیادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه هروخت په ده باندې رحمت او فیض رانازلیږي اوداچې سړی په جمعه کې یوه ورځ وظیفه کوي او په دریو یا څلورو میاشتو کې خپلو مشائخوته یوځل ورشي بیاهم خپل مناسبات پالي په بازارکې ګرځي راغلی به هم په داسې نیت باندې وي چې هلته یې یو کار پیداشي بیا وایې چې درځه خلیفه صاحب ته به هم ورشو یو ساعت به ورسره کینو مجلس به ورسره وکړو او له هغه سره ، سره یې تقاضا هم ددې وي چې که دی مریض وي، که دی مصروف وي که هرڅنګه وي دی به زماسره وظیفه کوي،نه داسې نده لکه چې داخبره چې یوساعت داولیاء سره له سل کالوبې ریا عبادت نه بهترده هغه هرساعت نه ښیي مولنا اشرف علي تانوي رَحِمَهُ اللهُ لیکلي دي چې داهغه ساعت دی چې شیخ په غلبه دحال کې راشي دجذب کیفیت ورته پیداشي اوس دبزرګ سره چې ته پداسې وخت کې کیناستې چې دی مظهر د صفاتوجمالیو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وګرځیدو دواجب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ درحمت دوزاره په ده خلاصه وه نوپه هغه ساعت کې دتاپه یوساعت کې دسلو کلونو بې ریا عبادت کارکیږي ؛نودېر ورځه په ختمونوکې ډېر کینه شرکت کوه په مجلسوکې شرکت کوه چې په داسې مجلس دې خدای پاک برابر کړي چې په هغو باندې دخدای پاک درحمت دروازه راخلاصه شي په غه ان کې چې بیا ته ورسره ناست وې دابیا خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّجَلَالُهُ نه کوي چې پده رحمت نازلوي اوپه تاپې نه نازلوي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت یووار متوجې شو بیا پدغه مجلس کې که هر قسم سړی ناست وي په ټولو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت کیږي نوپه یوساعت کې دسلوکلونو بې ریا عبادت ثواب سړي ته نصیب کیږي.

نوزمونږ مطلب په دې خبروکې داده چې که همیش مونږ وژړو خدای پاک ته که په شریعت نه یوبرابر، که مونږ اوتاسې همیش دژړا مجلسونه وکړو؛خوچې اصول دطریقت نوي راته معلوم په هغه باندې نه ځو صرف په ژړاباندې خدای پاک خوراضي کیږي لکن داچې دا ژړا مې دخدای پاک له پاره ده؟ لکن په عین ژړا کې به یې نیت ریاوي ،شیطان به دوکه کړی وي نواوس دلته پدغو مجلسو کې دشرکت فائده به داوي چې هلته کیني نواخلاص محبت پیداکیږي بیاژړاهم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره شي بیاګفتاراوخبره هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره شي ،بیاناسته اوولاړه هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضاله پاره شي، چې هرشی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره شو بیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه پدغو انسانانورحم کیږي.

دحضرت بِشر حافي (قدس الله سره) دتوبې اولقب سبب څه و؟

حضرت بشرحافي رَحِمَهُ اللهُ دخپل وخت شراب خور ؤ ؛خویوه ورځ په لارباندې روان د ه په کاغذ باندې بسم الله لیکلې او داکاغذ په مردار ځای کې پروت دی ،دده سترګې پرې ولګېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ډېر که فاسق هم ؤ خو مسلمان ؤ د الله پاک جَلَّجَلَالُهُ د نوم توهين
عزتي يې برداشت کولی نشوی په زړه کې يې درد پيدا شو او په
ډېره مينه او محبت سره يې دا کاغذ راواخيست په خوشبويي
عطرو باندې يې صفا کړ او بيا يې په پاک ځای کې کېښود د شپې
دغه وخت يو بزرګ په خوب وينې چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته
وايي چې ورشه بشرحافي ته ووايه چې (طيبت اسمي فطيبنك)
تا زما نوم خوشبويي کړ ما ته خوشبويي کړې . (بجلت اسمي
فبجلناک) تا زما د نامه عزت وکړ ما ته عزتمند وګرځولې . (طهرک
اسمی فطهرناک) تا زما نوم له ګندګيو نه پاک کړ ما ته له
ګناهونو څخه پاک کړې . دا سې ډېر الفاظ ورته ذکر شوي چې د تا نوم
څوک اخلي زه به هغه هم عزتمن کوم . بزرګ را په حال شو بيا ويده
شو دغه خوب ويني بيا ويده شو بيا دغه خوب وين سهار روان شو
بشرحافي د شراب خورو په ميخانه کې ناست ده دغه بزرګ ورغی
دروازه يې وټکوله څوک ورته راغلل پوښتنه يې ځينې وکړه چې
بشرحافي دلته شته (دا حافي لقب وروسته بيا ورکړ شوی) وايې
هو ا وايې ورته ووايه چې د باندې دې څوک غواړي هغه ورته ووېل
چې څه مې کوي زه په نيشه کې يم دغه بزرګ ورته وايې چې ورشه
چې د رب تعالی له طرف نه مې پيغام درته راوړی .
بشرحافي چې دا دولي خبره واورېده چې د خدای پاک له طرف
نه پيغام درته راغلی نو ملګروته يې ووېل چې زمانه نوره شراب
خانه پاتې شوه ډار ورسره پيدا شو کيدای شي چې رب تعالی
زما په باب کې د عذاب حکم نازل کړی وي اراده د عذاب يې راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې وي نو په لوڅو پښو راووت په منډه باندې داولې ته چې راغی ولې داخوب ورته بيان کړ.

خوچونکې اخلاص ؤ انقياد ؤ داخبره يې زړه ته ولويده نو په اخلاص يې توبه ويسته چې اې رب تعالى جَلَّ جَلَالُهُ ادومره رحيم ذات يې چې تراوسه ما په فسق اوفجور باندې وخت تيرولو خودتا دنامه عزت مې وکړ پدغه دومره رانه راضي شوې چې زمادې تولې ګناوې وبښلې نودځان سره نوره دافيصله وکړه چې زه به نورې ګناوې نه کوم.

بيا خداوندمتعال دوخت دومره لوی بزرګ ورنه جوړ کړ چې دی په لوڅو پښو ګرځيده چاورنه پوښتنه وکړه چې ولې په لوڅو پښو ګرځې؟ ده ورته وويل چې په هغه ورځ چې ماله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره دوستي کوله زه په لوڅو پښو راوتلی وم اويا به يې ويل چې زمکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرش ده، دباشاه په فرش له بوټو سره ګرځيدل بې ادبي راته ښکاري .۱ تذكرة الاولياء فارسی ص ۱۲۸ چاپ ايران

۱ خوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيا دومره عزت ورکړچې دده دکوراوکلي کوڅه چې دی مبارک به لوڅې پښې پکې ګرځيده نوحيواناتو به په هغه کوڅه کې تشې اوډکې متيازې نه کولې.

يووخت کې يوبزرګ په لار روان ده چې دده علاقې ته راورسيده په کوڅه کې يې خوشيان اوپچې وليدلې نوچيغې يې کړې چې آه بشرحافي وفات شوی؟ چاورته وويل چې ولې ژاړې ده وويل چې حيواناتو داحال شروع کړی نومعلوميږي چې دی نشته. که نه د رب تعالى په ده باندې دومره رحم ؤ چې حيواناتو دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

احترام کاوه، چې ورغی پوښتنه یې وکړه هغه په رښتیا وفات شوی و. [تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۱۳۵/چاپ ایران]

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنامه (بسم الله) داحترام په وجه بزرګي اولوړمقام ته ورسیده څکه په مینه اومحبت کې مخلص ؤ چې سړی دغه نوم دالله ته په زړه کې ځای ورکړي اودغه نوم دالله تعالی ته په روح کې ځای ورکړي ،په سري،خفي اواخفاکې یې ځای ورکړ،په بدن کې یې ځای ورکړي اوپه اخلاص باندې یې ووایي ،په محبت باندې یې ووایې ،په شوق باندې یې ووایې بیا به سړی د کلونومزل په میاشتوکې سرته رسوي.

توغرض داچې که مونږاوتاسې غواړو په دین ،په تقوی اونیکوعملونو کې ترقي وکړو اود نیکوخلکو له جملې څخه شمار شو ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو له جملې څخه حساب شو نومونږبه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوستانو سره په صحیح معنامحبت کوو دهغوسره به ناسته اوولاړه کوو دهغودهغه ارشاداتوموافق به په وظیفوکې عمل کوو اوهغه ذکربه دتل له پاره سره کوو په عقیده باندې به یوبیا به خدای پاک په مونږاوتاسوکې کامیابي اوترقي راپه برخه کوي.

څکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ»﴾ [جامع الترمذي ج:۲/ ص:۵۱۴/ باب المرء مع من احب] یعنې دچا چې له چاسره محبت وي دقیامت په ورځ به له هغوسره راپورته کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۹) مجلس

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزې په نباتاتوکې

د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکمالاتو په هکله موتږ په مخکې بيان کې که څه هم دځينومعجزاتو يادونه کړې ده چې هغوی له روح لرونکو شيانو سره تعلق درلودلو دلته چې موږ کومې معجزې دنمونې په شکل بيانوو ددغو معجزاتو تړاؤ او تعلق له جمادات، نباتاتو او غير ذی روح شيانو سره دی چې يوڅو به يې دنمونې په شکل درته وړاندې کړم.

کتابونه مجموعه معجزې د کتابونه درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزاتو شمېر (۳۰۰) درې سوه ذکرکوي. خودهغوی نه په روايتو کې يوه واقعه داراځي چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويده ؤ دلږې نه يوه ونه دځپل ځای نه را په حرکت باندې شوه ديوه طرف نه په بل طرف باندې بډوريده تردې پورې چې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضورته حاضره شوه کله چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دخوب نه راويښ شو صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عرض وکړچې داونه دفلانکي ځای نه پخپله راروانه وه چې تردې ځايه راورسيدله، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايې چې دغې ونې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه اجازه غوښتې وه چې زماسلام ته راشي ، نو دغې ونې سمدستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره په خبرو شروع وکړه دخبرو پیل یې په سلام سره وکړ وې ویل :السلام علیك یارسول الله ! چې دا آواز یې ټولو حاضروخلکو واوریده اوپس له هغه نه داونه روانه شوه اوپه خپل ځای باندې بیرته ودریده . [مشکوة المصابیح / ج:۲/ باب المعجزات ص: ۵۴۰]

په یوه بله واقعه کې رسو الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دملګرو سره یوځای په سفر تللی دسفر پر مهال انساني حاجت ورته پیداشو ، دپټنا او پردې ځای نشته چې دی مبارک دپټنا او پردې ځای ته ولاړ شي هغه خپل ضرورت رفعه کړي. روایت کې راځي چې دوې ونې لرې ولاړې وې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورغی دایوه ونه یې دخانګ نه راونیوه چې دی زما اطاعت وکړ په اذن دالله تعالی باندې داونه پسې راغله ترڅنګ یې یوړې یې دایوه ونه راوسته بیا ورغی هغه بلې ونې ته هغه یې له خانګ نه ونیوه دخدای پاک په حکم چې راځه په ماپسې هغه پسې راروانه شوه چې کله دواړه ونې سره نږدې شوې خانګونه یې سره ونښتل پس دهغه نه یې حکم ورته وکړچې تاسو خانګونه په ماباندې راټاوکړي .راوي وایې چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خانګونو کې داسې پټ شو چې هیچا هم نه لیده خپل ضرورت یې رفعه کړ،دضرورت له رفعه کولو نه پس یې ونو ته حکم وکړچې هره ونه دې خپل ځای ته لاړه شي.

[مشکوة المصابیح / ج: ۲ /باب المعجزات ص:۵۳۲]

واقعه داچې یو اعرابي (کوچی) رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راغی او عرض کوي چې ته ماته یوه معجزه راوښیه چې زما یقین

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په نبوت نورهم مضبوط شي رسول الله ﷺ ورته وویل چې څه ډول معجزه غواړې هغه ورته وویل چې هغه ونه که دتاپه حکم دتاپه طرف را روانه شي. ده ورته وویل چې هغه ونې ته وو ایه چې (اجبي رسول الله!) د رسول الله حکم ومنه یعنې راشه.

اعرابي ورغی ونې ته یې د رسول الله ﷺ دمبارکې خولې الفاظ وړاندې کړل ونه یوطرف اوبل طرف ته په ښوریدلوشوه ریښې یې راوختې راغله د نبي کریم ﷺ حضورته صحابي ورته وایې ﴿حسبي حسبي﴾ کافي ده کافي زماکامل یقین پیداشو دتاپه نبوت اومعجزې باندې بیاداصحابي ورته وایې چې اې رسول الله! ماته اجازه وکړه چې زه تاته سجده وکړم نبي کریم ﷺ ورته وایې چې دخدای پاک نه بغیر بل چاته سجده نشته که له خدای پاک نه ماسوی بل چاته سجده کول روا وی نو مایه ښځو ته حکم کړای وچې خپلو میړوته سجده وکړي وروسته هغه صحابي د نبي کریم ﷺ دلاسو اوپښو مچولواجازه وغوښتله رسول الله ﷺ اجازه ورته وکړه د نبي کریم ﷺ لاس مبارک یې هم مچ کړاووده پښې مبارکې یې هم مچ کړې.

[جامع المعجزات باب الخامس فی معجزات المتعلقة بتکلیم الجمادات ص۳۱۸]

الله تعالی د ده د نبوت او حقانیت تائید په بوټو، ونو او نورو جماداتو سره هم کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمادات هم په دې اقرار کوي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم په حقه دی

په جماداتوکې چې روح نلري اود نبي کریم صلی الله علیه وسلم معجزې په کې ښکاره شوې وي څوواقعات دي:

یوه واقعه په تابعداري دوریځې ده نبي کریم صلی الله علیه وسلم په خطبه لګیاده یواعرابي (کوچی) ورته راغی او عرض ورته کوي چې یارسول الله! مالونه مړه شول ،عیالونه مودوچکالي له وجې تږي دي نږدې ده چې هلاک شي ،بارانونه نشته نوته دعاوکړه چې خدای پاک جل جلاله باران وکړي په روایت کې راځي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم سمدستي لاسونه پورته کړل اوصحابي قسم کوي چې ټول اسمان کې بیخې وریځ نه وه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم لاس پورته کړل دعا یې شروع کړه ددعا دشروع کیدلو سره دغرو په شکل وریځې دیواوبل طرف نه راروانې شوې چې دمدینې منورې په سرحد باندې راغلې سره یوځای شوې نبي کریم صلی الله علیه وسلم لاسونه په مخ راتیرکړل دعایې ختمه کړه باران شروع شو دممبر مبارک نه لانه و کوز شوی چې ددې دږیرې مبارکې نه اوبه وبهیدې یوه جمعه مسلسل بارانونه وورېدل پس له هغه نه بله جمعه کې دی په خطبه لګیاده هغه شخص یابل څوک ورته راغی چې یارسول الله! کورونه مونږ نه شول،مالونه موټول اوبویوړل رب تعالی جل جلاله ته دعاوکړه چې دابارانونه ودره وي حضرت نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم ﷺ لاسونه پورته کړل دادعايي وکړه ﴿ اللهم حوالینا لاعلینا ﴾ ای خدایه ! زمونږ په چارچاپیره غرونوکې بارانونه اوروه چې مونږ ته یې فایدې ورسیږي اوزموږ کورونه نه ړنګوي تاوان نه راکوي وایي د دعالاسونه یې لا نه و ښکته کړي چې باران ودرید، او وریځ بیرته چې دکوم طرف نه راغلي وه هغه طرف ته ولاړه اسمان بیرته صفاوګرځیده .

[مشکوة المصابیح ج:۲ / باب المعجزات / ص ۵۳۶]

وریځ روح نلري جمادغوندي شی ده وایې داد حضرت نبي کریم ﷺ معجزه وه چې دده په دعا سره یوځای شوه اودده په دعاسره بیرته تیت پرک هم شوه یوطرف ته اوبل طرف ته ولاړه.

دحضرت نبي کریم ﷺ د (شق القمر) معجزه

بله معجزه په جماداتوکې چې ډېره مشهوره ده او په قرانکریم کې هم یادونه شوې ده ،هغه دسپوږمۍ د دوه ټکړې کېدلو معجزه ده لکه خدای جل جلاله چې وايي ﴿ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴾.

[سورة القمر آیت : ۱، مشکوة المصابیح ج:۲ / باب علامات النبوت ص:۵۲۴ / قدیمي کتب خانه]

له نبي کریم ﷺ نه دمکې مشرکینو داغوښتنه وکړه چې مونږ به هلته دتا نبوت ومنو چې سپوږمۍ راشي اوستا په ګریوان کې ننوزي اونیمه له یولستوني اونیمه له بل لستوني څخه بهرووزي - نوخدای پاک جل جلاله همداسې وکړل، سپوږمۍ دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټې شوه اودا تندراه تقریبا(۵۹) ملکونوکې لیدل شوې اوداپه نقشوکې اوس هم شته.

داسطوانة الحنانة واقعه

بله معجزه د نبي کریم ﷺ په جماداتوکې داده چې د نبي کریم ﷺ په مسجد مبارک کې د وچې خرما ډډ (بیخ) و. دهغې په څنګ کې به یې خطبه ویله اوهغې ته به یې تکیا کوله کله چې صحابه کرامو رضي الله عنهم د نبي کریم ﷺ له پاره ممبر جوړکړ په کومه جمعه کې چې دی مبارک په ممبرکیناست اوپه ممبریې وعظ، نصیحت او خطبه شروع کړه دغې وچې خرما مبارکې په ژړا شروع وکړه په داسې کیفیت باندې یې ژړل چې داتولوخلکودې ژړا واوریدله ،نږدې وه چې له ډېرې ژړانه دوه ځایه شي.

رسول الله ﷺ دممبرنه ورته راکوزشو هغه ډډ مبارک یې په غیږ کې ونیو ورو، ورو دهغې ژړاه بیرته قراره کیدله ترهغه وخته یې نیولې وه چې ترڅویې ژړاورکه شوه .(مشکوة المصابیح ج:۲/ ص:۵۳۶/ باب المعجزات) اوس هلته ددغې خرما په ځای باندې متبه ده په نامه (استوانة الحنانة) یعنې ژړاکونکې متبه.

دادهغې وچې خرما ځای ده چې دنبي کریم ﷺ په فراق باندې یې ژړاکوله.

جماد ده – روح نلري- وچې لرګی ده د نبي کریم ﷺ قدریې پیژانده دهغه په جدایي باندې یې ژړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه رومي پدغه مناسبت شعر وايي:

سندت من بودم ازمن تاختی

سندت برجای دیگر ساختی

دتادتکیه ځای زه وم زمانه لاړې اودتکیه ځای دې بل پیداکړ په بل ځای باندې کیناستې.

دلته محدثین کرام لیکي چې دخرما دوچ ډډ (بیخ) د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دومره محبت موجودؤ نوانسان چې عقل لري ،علم لري،شعورلري دامتي کیدلو دعوه لري خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ جنت ورکوي ،خدای پاک دیدارورکوي،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا ورکوي ، هغه څومره مقامات چې ورته پیداکیږي ټول په محبت اومتابعت د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې نودی باید په محبت کې د ونې له یوه وچ ډډ څخه ډیر زیات وي ، چې ونه دده په فراقت دننه په جومات کې ژاړي صرف دومره څیني جداشو چې مخکې یې تکیه په دې باندې کوله اواوس په ممبرباندې شوه نومسلمانان خوباید دهغه په فراقت بې انتها وژاړي

د صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دومره مینه وه په روایاتو کې راځي چې یوځل دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوفات اوازه شوه حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په ژبه ګونګی شو خبرې یې نشوای کولی. حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ لیونی شو عقل یې بالکل کارپرینبود اوتوره یې راوخیسته اعلان یې وکړ چې که

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځادا وویل چې نبي کریم ﷺ وفات شوی ده زه به دهغه سړی سر قلم کړم.

[احیاءالعلوم ج:۴/ ص: ۶۲۹ / کتاب ذکرالموت ومابعده]

دېرصحابه کرام رضي الله عنهم په سترګو ړانده شول وجه داوه چې لکه هغه ونې چې دزړه محبت درلود په فراقت یې ژړاکوله نودوی خوعلم لري، عقل لري د رسول الله ﷺ کمالات ټول ورته معلوم ؤ نوځرنګه به دوی نه ژړل ، ولې به دوی نه بې اوښه کیدل ولې به دوی نه وربانديږ غمجن کیدل کله چې دنبي کریم ﷺ د وصال وخت راغی نو له زنکندن لېږ مخکې یې دخپل ځیګر ټوټې کشرۍ لور حضرت فاطمې زهرا رضي الله عنها ته په غوږ کې څه خبره وکړه هغې مبارکې یووار ډېر وژړل اوبیایې وخندل وروسته بیا امهات المومنین پوښتنه ورنه وکړه چې اې فاطمې ، ځرنګه دې یوواروژړل اوبیادې وخندل؟ هغې ورته وویل چې ومې ژړل په دې چې نبي کریم ﷺ راته وویل چې دازما مرض دمرګ مرض ده ددغه مرض څخه زه نه جوړیږم ددنیانه تلونکی یم نو ماته دخپل ګران او قدرمن ابا جان جدایي د زغملو ور نه ښکاریده، ځکه په ژړاشوم اوپه دې مې بیا وخندل چې حضرت رسول الله ﷺ راته وویل چې زماپه اهل اوعیال کې به ته زر راپسې راشې زماسره به ستا ملاقات زروشي هغه وه چې شپږمیاشتې د نبي کریم ﷺ دوفات نه بعد حضرت فاطمه رضي الله عنها وفات شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بي بي فاطمې رضي الله عنها د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په فراقت کې دغه اشعار ویلي:

صبت علی مصائب لوانها

صبت علی الایام صرن لیالیا

یعنې دومره مصبتونه اوغمونه په مابانډې راغلل چې که هغه په ورځو بانډې راغلي وای نوورځي به توره شپه ګرځیدلې وې

ماذا علی من شم تربة احمد

ان لایشم مد زمان غوالـــیا

څه دې په هغه چابانډې چې چادرسول الله صلی الله علیه وسلم دقبرخاورې بوی کړې وي چې په ټول ژوندبانډې بیا هغه نورې خوشبویي بوی نکړي ،څه ضرورت لري کوم چاته چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم دخاورې خوشبویي پیداده.

ددغې وجې نه چې صحابه کرام رضي الله عنهم دقبر دحالت نه راوګرځیدل حضرت بي بي فاطمې رضي الله عنها دډېرغم نه حضرت انس رضي الله عنه ته وویل چې رسول الله صلی الله علیه وسلم مو په خاورکې پټ کړ،زړونه موساړه شول چې په ده بانډې موخاورې واړولې؟

اهل بیت ډېرغټ مقام لري خوغم دومره غم ؤ چې حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دمصبیت په متعلق کې وایې چې دچایوزوی وفات وي صبروربانډې وکړي دهغه له پاره جنت ده.دارنګه دوه زامن اودرې زامن چا وویل چې که دچایوزوی هم نه ووفات ؟دی مبارک ورته وایې چې زما دامت له پاره زه پیش کش

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم زما غم دومره غټ غم ده چې تر اولاد نه هم غټ غم ده، دچاچې اولاد یاقریب وفات شي دومره لویه صدمه نه ده لکه د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انتقال او وفات.

نو حضرت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بې شمېره کمالات ورکړي وو.

دحضرت رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حیواناتوکې معجزې

حضرت ابوهریرة رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ څخه روایت دی وایي: چې یو لیوه له یو یهودي نه مېږه وتښتوله شپانه ورپسې منډه کړه دهغه لیوه نه یې هغه مېږه خلاصه کړه لیوه ولاړ په یو غونډۍ ودرېده او پس دهغه نه یې داشپانه ته خبرې شروع کړې چې هغه روزي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زما له پاره مقرره کړې وه هغه تازماله خولې نه وویسته په هغه ورځ به بیا څه کوې چې ته نه یې او زه یې شپون یم اوماته راپاتې وي

دایهودي حیران شو چې حیوان (لیوه) په خبرو راغی تعجب یې وکړ،لیوه ورته وایې دې ته تعجب مه کوه تردې نه غټه دتعجب خبره داده چې ددغو دوو غرونو په منځ کې (مدینه منوره) یو پیغمبر پیداشوی دی چې دمخکینیو امتواوراتلونکې زمانې ټول احوال بیانوي

او سره له هغه یې خلک بیاهم نه مني او حال داچې رښتیا هم وایې بیا هم دخلکو زړونو ته نه لوېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه يهودي سمدستي رمه پرېښودله او نبي كريم ﷺ ته راغى چې كله يې د پيغمبر عليه السلام خبرې واورېدلې او د هغه مبارک اخلاق يې وليدل نو سمدستي په اسلام باندې مشرف شو هغه دى د نبي عليه السلام په نبوت او حقانيت ليوه ګويا او شاهد شو.

[مشكاة ج ۲/ ص:۵۴۱ / باب المعجزات]

نو غرض دا چې رسول الله ﷺ ته چې خداوند متعال جل جلاله كوم كمالات وركړي ؤ نو هر څوک چې د حضرت رسول الله ﷺ په تمامه معنا تابع شي هغه ته هم هغه كرامات خداى پاک جل جلاله وركوي ،كوم چې په رسول الله ﷺ كې ؤ؛ خو هلته معجزې ورته ويل كېږي د دغه ولي په لاس چې كوم د عادت خلاف شى صادر يږي هغه ته كرامت ويل كېږي ،كه نه كرامات د اولياء دا هم په حقيقت كې ټولې معجزې د رسول الله ﷺ دي او دا په محبت او متابعت پيدا كېږي چې څومره سړى كمال غواړي نو هغه هلته پيدا كېږي چې د خپل پيغمبر، د خپل متقدا (لاربنود) په قول او عمل باندې عمل وكړي او په پوره توګه يې تابع شي ، چې هغه څه وايې او دى يې منې چې هغه څه كوي هغه دى هم كوي او ورته محبوب وي.

د نبي كريم ﷺ د معراج په واقعه شرعي او عقلي دلائل

د معراج د شپې متعلق به يوه لنډه خبره درته وكړم چې بعض خلكو ته دا اشتباه پيدا كېږي چې په يوه شپه كې څرنګه حضرت رسول الله ﷺ د زمكې نه تر عرش عظيم پورې دا وو(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمانونه تیرشو ،په یوه شپه کې دومره اوږد سفر څرنګه ترسره کیږي ؟

دایوه اختلافي واقعه ده علماء ټول په یوه خوله نه دي ځینې علماء کرام وایي چې روحي سفر ؤ او ځینې نور بیا وایي چې دا بدني او جسدي سفر ؤ ، خومختاره قول داده چې دی په روح اوبدن مبارک دواړودا سفر شوی دآیتونونه هم معلومیږي اوعقلي دلائل هم موجود دي .

دآیتونوڅخه دا آیت مبارک دی چې فرمایي:

﴿ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ① ﴾ [سورة الاسراء]

ژباړه : پاکي ده هغه ذات ته چې بیولی یې ؤ بنده خپل (محمد صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) په (یوه برخه د) شپې کې له (منځه یا له څنګه د) مسجد حرام څخه تر مسجد اقصی پورې هغه چې برکت اچولی دی موږ چار چاپیر دهغه (بیول دمحمد صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دې له پاره ؤ) چې هلته وښیو موږ دغه (محمد صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ته ځینې له دلائلو (دقدرت) خپل .

بېشکه چې دغه (الله تعالی) هم دی دی ښه اوریدونکی (دټولو اقوالو) ښه لیدونکی (عالم په پټو او ښکاره ؤ) .

یعنې (سُبْحَانَ) دتعجب په ځای کې استعمالیږي وایې دروح تګ هغه دخوب تګ وي په هغه کې څه تعجب نه پیداکیږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخوب ولیدل چې زه اسمانوته وختم څکه د برامتیان هم داخوبونه وینې خوهیڅوک هم ددغه نه تعجب نه کوي نودتعجب ځای داده چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وجود اوروح مبارک دواړو اسمان ته ختلی دی.

دوهم: آیت شریف کې وایې (بعبده) عبد فقط روح ته نه ویل کیږي ،عبد روح اوجسد دواړو ته ویل کیږي نوددغه نه هم دامعلومیږي چې په بدن باندې اسمان ته ختلی ؤ.

دریم: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې دام هاني رَضِيَ اللهُ عَنْهَا کورته راغی چې دهغې له کورنه معراج ته تللی ؤ هغې ته یې داقصه بیان کړه هغه ورته وایې چې ګوره داقصه دې تامشرکینوته ونکړې هغوی به دتا مخالفت نورهم زیات کړي انکاربه کوي چې داڅرنګه پیښیږي نوکه دخوب خبره وای نوبیابې ولې ورته ویل چې خلکوته یې مه بیانوه څکه ددوی به نورانکارزیات شي، ده ورته وویل چې نه زه پټول نه کوم چې څه مې لیدلي هغه به ټول خلکوته ښکاره کوم.

اوبل داچې دا روایت د(۲۵) صحابه کرامو نه دخلفاء الراشدینوپه شمول رانقل شوی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (۲) اسمانو اوعرش عظیم اولامکان ته تللی داشرعي دلائل ؤ.

[البدایة والنهایة ج:۱ / فصل اسراء برسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من مکة الی بیت المقدس / ص:۱۲۰ / مکتبه فریدیه پشاور]

عقلي دلائل

اول داچې پدې كې دې ځوک استبعاداوشک نه كوي چې ځنګه ترهغه ځايه په يوه شپه كې تګ كوي دانسان په تخنيک باندې انسان په خپله په ميلټ كې ځومره مزل كوي ،موټرېې چې جوړ كړی داموټربياپه ميلټ كې ځومره مزل كوي. جهاز يې چې جوړ كړی ده هغه بياپه ميلټ كې ځومره مزل كوي، چې دانسان صناعت دی ،كرولا موټرپه صحيح سړک په يوه ميلټ كې يونيم يادوه كيلومتره مسافه قطعه كوي.

دايف سوله جيټ طياري يې جوړې كړې دي چې په ميلټ كې ځومره كيلومتره مسافه قطعه كوي.

نو خداى پاک جَلّجَلالُهُ مخلوق چې بوراق ده په هغه ځاى باندې يې قدم لګيږي چې چيرې يې نظرلګيدو نو بيا په هغه كې څه نادره ده چې په دومره وخت كې دې ټول اسمانونه كتلي وي.

دوهم كه ددې بجلي په ټوله دنيابالفرض يولين راتاؤ وي اودلته چې دبرق هم هغه اصلي مركزده بټن يې ووهل شي نوپه څوسكنډه كې به ټولې دنياته بجلي ونه رسيږي ؟ اوټول سائنسدانان په دې متفق دي چې دامادده دروح نه ده نودغه ماده دانسان مصنوع ده چې ده جوړه كړې هغه په سكنټ كې په ټوله دنياباندې راتاويداى شي اوكه بيايې مړكړې دټولې دنيا رڼاځي نودالله تعالى په قدرت كې ولې ځوک دغه استبعاداوشک وكړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دا لیدل دسترګو دي داسمان طرف ته وګوره تراسمانه نظر ورسیږي ،له زمکې نه تراسمانه پورې چې دپنځوسو کالو مسافه ده داپه نیم سکنډ کې دانسان دسترګو شعاع وزي اسمان ته رسیږي دادیدار پیداکیږي نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دیدار کې څرنګه دا استبعاد وشي چې څرنګه په یوه شپه کې دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اسمانو ته ورساوه.

دحضرت اسماعیل عَلَيْهِ السَّلَامُ په غاړه باندې چاړه لانه وکیښودل شوې چې حضرت جبرائیل امین ته حکم وشو چې ځان ورسوه چې زما بنده ته څه تکلیف ونه رسیږي :نوپوستکی یې لانه ؤ پرې شوی چې حضرت جبرائیل امین ورته راورسیده دهغه ځای نه څوزره کاله مسافه ده نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په قدرت کې هیڅ استبعاد نشته چې څرنګه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په یوه شپه کې اسمانو ته لاړ،جنتونو ته لاړ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دیدار ورته نصیب شو، ددغه نه په کم وخت کې داشوي دي بلکې دشپې په څه حصه کې داټول شوي دي هیڅ استبعاد نشته.

بیا چې یوانسان دپیغمبر تابع شو داسې بصیرت ورته پیداکړي چې په سکنډ کې تراسمانه نه بلکې ترعرش پورې داټول حدودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته کشف وګرځوي داټول مسافه پدغو سترګو لیدل کیږي نوهغه رب تعالی پدې هم قادر ده چې خپل محبوب دشپې په کمه حصه کې ترهغه ځایه ورسوي پدې کې خو هیڅ استبعاد نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رسول الله ﷺ تګ دخدای پاک جل جلاله دیدار ته دهغه عزت په خاطرباندې ؤ چې داسې یوپیغمبریومخلوق پیداکوم چې هغه به بیازه دغه لامکان ته راخیځوم دتاسې مشکلات به درحل کوي

نوغرض مې داده چې مونږ اوتاسې په دې مجلس دذکرکې چې کینو روژه نیسو ،لمونځونه کوو ،طاعات اوعبادات چې څه شی مومقصودوي پدغوټولوکې قرب الهي مقصود ده چې دخدای پاک جل جلاله رضاراته پیداشي ،دخدای پاک جل جلاله طرف ته نږدې شو اودشیطان نه لرې شو دخداوندمتعال رضا پیداکړوو هغه رضا بې درضا د رسول الله ﷺ څخه نه پیداکیږي چې څود رسول الله ﷺ په نقش قدم نه وي روان شوی هغه ورنه خفه وي نوالله تعالی بیادهغه سړي څخه نه خوشحالیږي ،دادواړه سره لازم اوملزوم دي . احضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۶۷

په قرانکریم کې دیته اشاره شوې ده :﴿ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ أَن يُرۡضُوهُ ﴾ [سورة التوبه آیت:۶۲] تفسیرجلالین لیکي چې الله تعالی اورسول الله ته یو ضمیر راجع شوی (ان یرضوه) چې دا لائق په دې دي چې سړی یې راضي کړي مشرکین تاسې راضي کوي په دروا غو قسمونه درته کوي خو الله تعالی اورسول الله ﷺ د برلائق په دې دي چې دوی راضي کړی، دواړوته یې یوضمیرراجع کړی دې ته پکې اشاره ده چې ددواړو رضایوله بله سره لازم ده .[تفسیرجلالین / ج:۱/ ص:۱۶۲سورة التوبة] الله تعالی ترهغه پورې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاڅخه نه راضي کيږي ترڅوپورې يې چې رسول الله ﷺ نوي راضي کړي اورسول الله ﷺ ترهغه پورې له چاڅخه نه راضي کيږي ترڅوپورې يې چې خدای پاک جل جلاله نوي راضي کړي.

مونږکه په نقش قدم اوسنتود رسول الله ﷺ روان شو دهغه اتباع مختاره کو بيا اميده ډېر دی چې درسول الله ﷺ په رضا باندې دالله تعالی رضا پيداکړو اوچې دچانه الله تعالی راضي شو هغه ته به پدغه لمانځه کې هغه دمعراج مقام پيداکيږي کومه مشاهده چې نبي کريم ﷺ په معراج کې فوق العرش کړې ده ،په حالت دلمانځه کې عام کتابونه دحديثو اوتفاسيرو وايي چې حالت دمشاهدي ده دغه حالت پيداکيږي ،دغسې انواردخداوندمتعال ورته ليدل کيږي هغه ديدار ورته پيداکيږي

رسول الله ﷺ په لمانځه کې ولاړ ؤ دلمانځه په اخيرصف کې يوه سړی لمونځ په صحيح طريقه ونکړچې کله يې سلام وګرځاوه ورته وې ويل چې اې فلانکيه ، دا لمونځ ولي په صحيح طريقه سره نکوې؟ دتاسې څۀ ګمان ده چې زه مختـه وينم اوشاته نه وينم؟ والله لکه مختـه چې وينم همداسې شاته هم وينم .

محدثين کرام ليکي چې داځکه چې دلمانځه دمشاهدې حالت ده چې په لمانځه به شروع شو ټول حالات خدای پاک جل جلاله ورته منکشف کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوپه دغه لمانځه کې دغسې حالت سړي ته پیداکیږي چې په اخلاص باندې یې کوي ،په متابعت ،خضوع ،خشوع اوعاجزي باندې یې کوي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مشاهدې کله سړي ته پیدا کیږي دسجدې په وخت کې به هغه انوار دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سړی وینې زمونږ مقصود دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا ده دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضابې له دین څخه نه پیداکیږي خودین چې څومره بنه کیږي اوپه صحیح چوکاټ کې راځي دغومره هلته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا ډېره پیداکیږي بیا ډېر نیک اثار پرې مرتب کیږي

دطریقت فائدې

دتصوف په اصطلاح، داولیاء کرامو په اصطلاح چې څوک یې په یونام سره بولي څوک یې په بل نام داڅلورطریقې دي:
نقشبندیه، قادریه، چشتیه اوسروردیه
ددغوبیعت کول مرید ته کومې فائدې رسیږي؟ دثبوت په هکله یې خبره نه کوم ،هغه خوپه قرانکریم ،احادیثومبارکو اوپه اقوالو دائمه وو ثابتې دي هغه بار بار بیان شوي
حضرت پیرذوالفقاراحمدنقشبندي صاحب په کتاب تصوف اوسلوک کې لیکلي دي چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت اولاس نیوی دوه لویې فائدې لري

اوله فائده : چې څوک بیعت اولاس نیوی وکړي اوپه دې سلسلوکې داخلیږي نومشائخ کرام په سالک اومریدباندې له مخکینیوټولو ګناهونوڅخه په اخلاص توبه باسي نوخداوند متعال بې داګناهونوداسې پاکوي لکه دمورنه چې نوی پیداوي ځکه چې زمونږ مشائخ کرام داتلقین ورته کوي چې له صغیره ګناهونو،له کبیره ګناهونو،له حقوق الله اوحقوق العباد،حقوق الوالدینو،له شرک خفي اوشرک جلي که زه پرې پوهیم اوکه نه یم پرې پوه خداوندمتعاله له ټولونه مې توبه ده.

نوله هرقسم ګناهونوڅخه توبه پکې ایستل کیږي

دوهمه فائده : دانتهاپه لحاظ چې څوک وایې په اخلاص عقیده اومحبت باندې په بیعت کې داخل شي خداوندمتعال ددغه بیعت په برکت باندې دغه انسان له دنیاڅخه له ایمانه سره ، سره رخصتیږي. [تصوف وسلوک ، اردو ؛ ص ۵۶]

نوغټه فایده یې داده چې په توبه سره یې خداوندمتعال له ټولو ګناهونوڅخه صفا کوي ؛داخري ورځې چې نورهیڅ مقامات دولایت هم نشي ورته پیدا خوچې ددغې طریقې عقیده ولري ،اخلاص اومحبت ولري په ورخ دزنکدن په وخت کې به یې الله تعالی دشیطان له فریبونونه خلاص کړي او له ایمانه سره به له دنیا نه رخصت شي.

(۴۰) مجلس

په دنیاکې دنیکو اعمالو بدله

هرانسان ته پکار ده چې دخوشیانوفکر وکړي یودهغونه داده چې دعمل ثواب ته باید سړی متوجې شي چې دعمل ثواب خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته څرنګه راکوي

چې دحدیثوواقعاتو ته انسان نظر او فکر وکړي په دنیاکې دنیکو اعمالو بدله هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نیکو خلکو ته ورښودلې چې دغه نیک عملونه یې ذریعه دنجات او کامیابي ګرځیدلي نوامید ده چې په اخرت کې هم دغه نیک عمل ذریعه دنجات اوکامیابي وګرځي

په بنې اسرائیلوکي ددریو نیکوانسانانوقصه

﴿ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: انْطَلَقَ ثَلَاثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوُا الْمَبِيتَ إِلَى غَارٍ، فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الْغَارَ، فَقَالُوا: إِنَّهُ لَا يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ ، الحديث . ﴾

[اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج ۱ / ص ۳۰۲ / رقم الحدیث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب الذکر بروایة ابن عمر رضي الله عنهما]

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنهما روایت دی وایي چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوریدلي ویل یې: چې له تاسې نه په مخکې زمانه کې درې نفره په لاره باندې روان ؤچې په دوی باندې باران راغی دباران له امله دغره لمنې ته دیوه کمره لاندې یو غار ؤ پدغه غارکې کیناستل په دې وخت کې دغره له سرنه یوه لویه تیږه راوښویده اودغارخوله یې مکمل ډول بنده کړه.

دغودریونفرو له ډېرکوشش سره سره بیاهم دغه تیږه لرې نه کړای شوه اخردغودریونفرو په خپل مابین کې سره وویل چې اوس خودخلاصون بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خدای پاک جل جلاله ته وسیله او ذریعه کړو کیدای شي چې ددغو نیکو اعمالو په برکت مونږ خدای پاک جل جلاله له دې مصیبت نه خلاص کړي

په دغودریونفروکې یوه نفر رب تعالی ته عرض وکړ چې ای رب تعالی! زما په ژوندکې عمل داو چې شپون وم رمه مې پیوله کله به چې مابنام شو هغه میږې به مې ولوشلې اول به مې شیدې موراوپلار ته ورکولې اوبیابه مې خپل اولاد ته ورکولې

یو وخت ناوخته شوم چې راغلم موراوپلارمې دواړه ویده شوي ؤ نوزما په دوی باندې زړه ونه شو چې دوی له خوب نه را بیدارکړم خوپل طرف ته مې هغه رمه میږې هم په دښته کې پاتې وې دغلو اولیوانو ډارهم ؤ چې که زه بیرته ورنشم کیدای شي چې لیوان رمه ماته کړي: نو ای خدای پاکه! مادمور اوپلاراحترام وکړ ترسهاره ورته ولاړوم خیله رمه اومیږې مې پریښودلې اوپه دوی مې هم زړه نه کیده چې دخوب نه یې رابیدارکړم.

کله چې سهارشودوی په خپل طبیعت باندې راویښ شول بیامې شیدې ورکړې نوای خدایه ! که داعمل مادتا درضا له پاره کړی وي نو دغه عمل په وسیله اوبرکت دغه تیږه لرې کړې ، نو تیږه لرې وښوریده او څه ناڅه چوله پکې پیداشوه.

دوهم سړی وایې ای رب تعالی ! زما داکالور وه ډېره ښایسته وه اوزه په دې باندې عاشق وم ، ددې نه مې دبدعملي ارزو درلودله . هغې زما مطالبه نه منله.

خویووخت کې داډېرمحتاجه شوه په کورکې یې څه نه و اولاد یې وږې ؤ ماته راغله اوزمانه یې څه دکومک او مرستې غوښتنه وکړه ماورته وویل چې زه به هلته دتاسره کومک وکړم چې ته زما سره بدعملي وکړې خودې دغې خبرې ته زړه نه کېښوده بېرته ولاړه بیا درې څلور وارې راغله سوال به یې کاوه څکه چې دهغې ماشومان وږې، وږل به یې نوبیا به مجبوره شوه بیازما کورته راغله بیا یې زمانه دکومک غوښتنه وکړه اومابه هغه خپله مطالبه ورته تکراروله هغې بیا ونه منله په څلورم وارډېرې مجبورې نه دانښخې وویل چې زه به دتاسره بدعملي وکړم څکه زامن مې دلوږې نه مړه کیږي کله چې زه دې ته ورنږدې شوم او دبدعملي اراده مې وکړه . نوهغه ښځه وریږدیده اوپه ډېر عجز سره یې راته وویل چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه وډارشه ! دغه مهرمه ماتوه تراوسه مې بدعملي نه دي کړي،ګوره رانږدې نشي نوزه هم ورنه جګ شوم اوبدعملي مې ورسره ونکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداوندمتعاله ! دتادنامه له وجې په ماباندې دومره ډار غالب شو چې موقع مې پیداوه اوورنه جګ شوم اوددې سره مې چې څومره وس ؤ هغه مې ورسره وکړنوای خدایه ! که داعمل مادتا له پاره کړی وي ،داګناه مې ، ستا له ډارنه پرېښې وي نوداتیره نوره هم لرې کړې چې مونږ ته څۀ چوله پیداشي نوتیره یوڅه نوره وښوریده اوچوله پیداشوه.

دریم نفر وویل چې ای خدایه ! مایومزدور دسهارنه ترماښام پورې نیولی ؤهغه ته مې خپله مزدوري مقررکړې وه. یوبل کس په نیمه ورځ کې راغی خودادنیمې ورځې مزدورهم دومره کار وکړ لکه هغه بل چې په ټوله ورځ کې کړی و نومادواړوته پوره، پوره مزدوري ورکړه، نوهغه ټوله ورځ یې چې کارکړی ؤ هغه خفه شو چې دی په نیمه ورځ کې راغلی ؤ دومره روپۍ دې ورکړې اوماچې ټوله ورځ کارکړی ؤ ماته دې هم دهغه په اندازه روپۍ راکړې

ماورته وویل چې ګوره دتابرخه خومې نده کمه کړې تاته مې چې کوم أجرت (مزدوري) مقررکړی ؤ هغه خومې پوره درکړ خودی خفه شواوولاړ.

هغه مزدوري یې ماته پرېښودله روپۍ یې وانخستې ماپه هغوروپیو باندې څه غله واخیسته ومې کرله بیاهغه غنم یا وربشې چې شنې شوې وامې خیستل خرڅې مې کړې څه حیوانات مې ورباندې واخیستل خوپه دې مابین کې څوکاله تیرشول چې دهغوورپیو له وجې نه غواوې ،میږې اواوښان هرڅه پیداشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو وخت داسې ډېر محتاج شوی ؤ بیرته راغی نوویې ویل چې سخت محتاج یم هغه ورځ چې دتاسره ما مزدوري کړې وه هغه مزدوري مې راکړه.

ماورته وویل چې دابهرچې څومره پسونه،میږې اوغوایان ولاړدي هرڅه ټول له ځان سره بوزه. دامې هغه دتا په پیسوباندې اخیستي اوبیا ډېرشوي دي هغه یې ټول له ځان سره بوتلل ،نواې متعاله خدایه ! که داعمل مادتا درضا له پاره کړی وي داتیږه زمونږ له مخې لرې کړې نوداتیږه نوره هم لاړه اولارخلاصه شوه.

په دنیاکې ددنیا دخلکو نه دنیک عمل په ذریعه باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوی ته نجات ورکړ چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره که کول دعبادت وي اوکه ترک دګناهونووي هغه ذریعه دنجات ګرځي چې هغه یوه ګناه پرېښې وه دخدای له ډاره هغه تیږه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته لرې کړه اوهغو دوو نورو کسانو چې نیک عمل کړی و نودهغه په برکت هغه تیږه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لرې کړه

[اخرجه البخاري في صحيحه في كتاب الاجارات ج:١ / ص ٣٠٣ / رقم الحديث ٢٢٧٢ / ومسلم في كتاب الذكر برواية ابن عمر رضي الله عنهما]

د یوې ګناه د نه کولو په سبب له دنیاوي هلاکت نه خلاصېدل او غیبي رزق ورکول

په بني اسرائیلو کې یو تجار ؤ ډېر نیک عمله انسان ؤ ،ده به په خپل لاس باندې شی جوړول اوبیابه یې په کلي کې خرڅول اوډېره نبایسته ځواني خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورکړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ دیوبادشاه دکورمخې ته تیرېږې چې دبادشاه مینځې ولیده نومنډه یې وایخسته خپلې باداري دبادشاه ښځې ته یې وویل چې یوه ډېرښایسته ځوان په دې لاربانديې تیرېږي اوځه شیان ورسره دي اوخرڅوي یې ، دې ورته وویل چې دننه یې راوغواړه چې خپل مقصود ترې پوره کړو کله چې دانښایسته ځوان کورته داخل شو دغې ښځې چې ولید نوطبعا ښځې ناقص العقل ناقص الدین دي شهوت اوبدعملي په دوی باندې غالبه وي نوددغه سړي نه یې داسې مطالبه وکړه چې ته به زمونږسره بدعملي کوې هغه ورته وویل چې ماتراوسه پورې داسې کارنه دی کړی داکارزه نشم کولای، دبادشاه ښځې ورته وویل چې یابه زمونږ سره داکار کوې اویابه ترهغه دلته بندي یې ترڅوبادشاه نوي راغلی چې هغه ته دې په لاس ورکړو دهغه خوښه چې پرېږدي اوکنه ؟

مینځې ته یې وویل چې دروازې بندې کړه پس له هغه نه چې داسړی پوه شو چې مانه پرېږدي اودهغه وخت عادت دا ؤ چې دبام په سربه یې بیت الخلاء یادغسل یوځای جوړکړی ؤ نوده ورته وویل چې ځه ځای شته چې زه یووارقضاء حاجت وکړم ؟ دوی ورته وویل چې هو! نوکله چې دبام سرته وخوت نوپه ژړاشو اوخپل نفس ته وایې چې ای نفسه ! اویاکاله دي دخدای پاک له داره عبادت کاوه اوس داویا کالونه وروسته په داسې جال کې واقع شوې چې که داعمل دې وکړ داویا کلونو خواري به دې ولاړه شي تولـه به ضائع شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بام دبام په سر وګرځیده ترڅو د کوزیدلو لارپیداکړي خولار نه وه. له ځان سره یې فیصله اونیت وکړ چې ددغه بام نه به ځان اچوم مړ دې شم خوچې اخیرت مې خراب نشي ،داویا کالوطاعت او عبادت مې ددغې ګناه له وجې خراب نشي.

کله چې ده دغورځیدلواراده وکړه خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائیل عَلَيْهِ السَّلَام ته حکم وکړ چې زما دوست ،زماله ډاره ځان هلاکت ته اچوي ترڅو ځان دګناه څخه وژغوري ،ځان وروره سوه چې ګوره درنه خوږ نه شي. نوچې ده دبام نه ځان اچولو حضرت جبرائیل عَلَيْهِ السَّلَام په وزرکې وینو اودزمکې په سرباندې یې کینبود هغه سامان چې ده خپلو بچیانو ته روزي پرې پیداکوله هم هلته په هغه کورکې ورنه پاتې شو

بیګاه چې کورته راغی ښځه ورته وایې چې څه دې راوړي ؟

دی ورته وایې چې هیڅ شی مې نه دي راوړي

ښځه ورته وایې چې هغه خپل سامان دې څۀ کړل ؟

ده ورته وویل چې هغه غلورانه وې وړل اوپه کورکې یې دومره شی نه ؤ چې اور یې پرې بل کړی وای پخلی یې وریاندې برابر وای

اخر داخپلې ښځې ته وایې چې هسې په تناره کې اوربل کړه څکه هغه دهمسایه ؤ کورونه خفه کیږي که زمونږ په کورکې اور بل نوي کیدای شي چې زمونږ په حال باندې خفه اوپریشانه شي ،مونږ ته به یې اندیښنه وي چې ددغوپه کورکې اورنه بلیږي نودغه خواران دخوراک څه نه لري مونږ به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبروکړو خواوربل کړه ،ښځې یې په تناره کې اوربل کړ،څۀ وخت بعد دهمسایه دکورښځه راغله هلته خو ګوګړ نه و دسکروټو په ذریعه به یې اورونه بلول ،ورته وایې چې په تناره کې څۀ سکروټې شته چې زه یې ویسم اوخپل اور وربانديې بل کړم ؟

ددې تجارښځه ورته وایې چې هو هغه ښځه چې تناره ته ورغله دتناره سر یې لوخ کړ که ګوري چې تنور تول له ډوډویو نه ډک دی او مړۍ پخې دي اوډېربهترین خوراک ده ،غلمینه مړۍ ده،دلته دغې ښځې ته یې غږ راوکړ چې ته ناسته یې مړۍ دې وسوځلې ،تولې پخې دي ،داښځه چې ورجګه شوه چې ګورې تنور دګرمو مړیونه ډک دی ،مړۍ یې راویستې ،داښځه پدې پوه شوه چې زمامیړه په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډېرګران دی نن چې دده سره هرڅه بد کړې دي دهغه په مقابل کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زمونږ په تناره کې غیبي مړۍ پیداکړې

خوښځې ناپوه وي داخپل میړه ته کلکه شوه چې ته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد دلوېې مرتبې خاوند یې نوته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته سول وکړه چې دامسکنت زمونږ له کوره لرې شي چې اینده ژوندموپه راحت باندې شي . هغه ډېر ورته وویل چې دغه دسختې زندګۍ تیرو مسکنت اوفقرزندګي موښه ده څکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په به اخیرت کې ددې په مقابل کې انعامات اوبدلې راکړي . هغه ورته تینګارکوي چې نه اخردشپې داسړی جګ شو په لمانځه ودریده ښځه یې ویده ده دلمانځه نه بعدخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته سوال کوي چې ای رب تعالی !زما اهل اوزمایي بې مانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږدي ته مونږ ته دومره شی راکړې چې ظاهري مسکنت مولري شي دکور ګذاره وربانديي روانه شي ، په دې حال کې چې دی دعاکوي پاس دچت له طرف نه يولاس راکوزشو چې په دې لاس کې يوډېر قيمتي غمی ايښی دی اوورته وويل شو چې دراخله ،ده چې داغمی وليده سمدستي يې داخپله ښځه په پښه وچوخوله چې هغه راوېښه شوه هغې وويل چې څه دي ده ورته وويل چې دراخله داغمی چې غوښت دې هغه ښځه ورته وايې چې ولي دې ويښه کړم ماخوب ليد چې اخيرت وي اوپه جنت کې يوه بهترينه بنګله وي ډېره ښايسته جوړه وي خويوځای پکې کنډو وي ماپوښتنه وکړه چې دابنګله د چا ده ملائکو راته وويل چې دا الله تعالی ستا خاوند ته تياره کړې ده .

مارته وويل چې دايوځای يې ولي کنډوده هغوی راته وويل چې دابرخه يې په دنياکې وغوښته نوځکه موداخيرت بدله ورنه کمه کړه نوداښځه خپل خاوند ته وايې چې ستا داخيرت بنګلې زه نه خرابوم بيرته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته سوال وکړه چې دا شی لرې کړي خوچې زمونږ اخيرت خراب نشي ،بيادی سوال کوي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته هغه لاس پورته شو اوهغه غمی يې يوړ

[تنبيه الغافلين ، عربي ، المكتبة الحقانية ، ص ۳۲۳، ۳۲۴]

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره يې ګناه پرېښودله دچت نه يې ځان غورځولو خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دخپلې مهربانې له مخې ملائکه ورته راولېږله ددنيوي هلاکت نه هم بچ شو ،مسکنت ؤ هغه شی يې چې دروزي سبب ؤ دهغه په مقابل کې غيبي روزي خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته پیدا کړه او دسوال په وخت کې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دده سوال قبول کړچې داسمان نه غمي ورته راغی بیرته یې بیا هم دعا قبوله شوه چې هغه غمی بیرته ورنه واخیستل شو.

د حضرت حبیب عجمي (قدس سره) دتوبې سبب اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه هغه ته د غیبي رزق راتلل

حضرت حبیب عجمي قدس سره دادوخت لوی تجار اولوی سودخور ؤ دومره دسود معامله یې وه چې دهربیګاه خوراک به یې دسود له شیانو نه پوره کاوه حتی لرګي به یې هم دیوچانه په سود راوړل.

یووخت کې حسن بصري رَحِمَهُاللّٰهُ ناست ده وعظ اونصیحت کوي، دی هم په هغه مجلس کې کیناست نوچې کله کیناست د حسن بصري رَحِمَهُاللّٰهُ خبرو په ده باندې اثروکړ، له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ډار ورته پیداشوچې دګناه له وجې ته خوزمونږ اخیرت تباکیږي نودځان سره یې فیصله وکړه چې نوربه زه دسود معامله نه کوم، توبه یې ویسته اودتوبې نه بعد یې خلکو ته اعلان وکړ چې که دچاپه ماباندې څومره حق وي ماپه ناروا اوسود خوړلی وي راشئ چې خپل شیان بیرته درکړم، خلک ورته راتلل ده خپله سرمایه بیرته وربانديې تقسیموله تردې چې دومره اندازه شی دده په کورکې هم پاتې نشوچې هغوی ته یې ورکړي نویوخپل لنګ یې په غاړه کې پاتې شو اودښځې جامه یې په غاړه کې پاتې شوه پس

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دینه دی مجبوره شو مزدوري یې شروع کړه ،چې مزدوري به کوم کور ته به نفقه د مزدوري په روېو راوړم خوچې دکورنه راووت بیادحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ دمجلس شوق ورسره پیداشو راغی دحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ په مجلس کې تربیګاه ناست ده ،بیګا کورته لاړهیڅ شی یې نه دی راوړی ښځه یې ورته وایې چې څه دي راوړل ؟ دی ورته وایې چې څهٔ مې ندي راوړي صبا بیا دغسې بله ورځ بیادغسې اخیرښځه ورته وایې چې توله ورځ ځي بیرته بیګاته تش راځې کور کې خو هیڅ هم نشته دلوږې نه مړه شو

دی ورته وایې چې زه دیوداسې ذات مزدوري کوم چې ترې شرمیږم چې روپۍ ورنه وغوارم اوهغه ډیر عزتمن ذات دی هغه ډېرحلیم اوکریم ذات دی زما اجرت او مزدوري نه ضایع کوي، ماته خپله بدله راکوي خونن یې راته وویل چې لسمه ورځ به زه بدله درکوم لس ورځې سهار راځي دحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ سره تربیګاپورې بیګاه کورته ځي چې کله لسمه ورځ شوه کورته چې راروان شو دحسن بصري صاحب دمجلس نه توبه لارې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته التماس کوي چې اې خدایه ! هغه وعده خوپوره شوه اوس به زه خپلې ښځې ته په ځواب کې څه وایم چې لس ورځې پوره شوې بدله ورنه وړم نوبیا به راته وایې چې په وعده کې دروا‌غجن یې پدغه غم اوسوچ کې ده چې راغی کورته ګوري چې دکور نه دبنه خوراک بوی پورته شو دیګ په نغري ایښی اوخوراک پکې پخیږي ،بنه مړه پخه شوې ده چې راغی وې ویل چې څه دي ؟ خپله یې ښځه ورته وایې چې هغه ذات چې تا یې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس ورځې مزدوري کړې وه هغه نن دخوراکو په شیانو باندې اوښان بار راوړل دومره یې غله راوړه، دومره یې غوړي ،دومره یې دپختن ترکاري راوړله اودومره یې روپۍ راکړې اودایې وویل چې حبیب عجمي ته ووایې چې هغه دتاچښتن وایې چې ته دې په خپله مزدوري کې کوشش کوه زه به دې په بدله کې کوشش کوم اجرت او مزدوري نوره هم به زیاته درکوم.

داملائکې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مقرروي هغه شی یې دده کورته چې راوړل. [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۵۹ / تا ۶۱ / چاپ ایران]

بیا هغه حضرت حبیب عجمي صاحب دومره په خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ګران شو داسې لوی ولي خدای پاک ورنه جوړ کړ چې حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ په لارې روان دی دماښام دلمانځه وخت شو جومات ته ورغی چې حضرت حبیب عجمي صاحب په جومات کې خلکو ته امامت کوي اوقرائت وایي ،ده سلام وګرځاوه اودجومات نه یې دباندې (بهر) خپل لمونځ وکړ د شپې حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ رب تعالی په خوب ویني اوورته وایې چې ای رب تعالی دتارضا به په څه کې وي؟ خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ورته وایې چې که تا په حبیب (عجمي) پسې لمونځ کړی وای نوزه به درنه راضي وم ،دی ورته وایې چې هغه خوعجمي دی دقرآن کریم حروف په ښه توګه نشي اداء کولی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته وایې چې که عجمي دی هم خوحبیب ده حبیب ، ته یې زړه ته ګوره چې دهغه په زړه کې له ماسره څومره اخلاص ده، دهغه له ماسره څومره مینه اومحبت ده. [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۶۲ / چاپ ایران]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده دتوبې په برکت باندې د غیبي رزق بندوبست کوي څکه دقرانکریم فیصله ده ﴿ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ۝ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ﴾ [سورة الطلاق] .

ژباړه : او هغه څوک چې ویریږي له الله تعالی څان ساتي له معاصیو وبه ګرځوي ده ته یو ځای د وتلو (له دنیوي او اخروي غمونو نه) او رزق روزي به ورکړي (الله) ده ته له هغه (ځایه) چې ګمان به یې هم نه کوي دی .

نوغرض داده چې مونږ اوتاسې باید دغه ذکر ددغې یوې ورځې دناستې ددغو عواقب وګورو چې پدغه مجلس بیا څه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مرتب کوي کومه فایده پرې مرتبه کیږي

لکه مخکې موهم داذکرکړی ؤ چې کله قیامت شي جنتیان جنت ته داخل شي دوی ته به دنورممبرونه اوکرسۍ کیښودل شي اوخوراکونه به ورته کیښودل شي دوی به دسختې حیرانتیاپه حال کې وي بیا به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه په دوی باندې غیبي غږ وشي چې نن خودحیرانتیا ورځ نه ده دتاسې د انعاماتو ورځ ده ولې داسې پریشانه یئ دغه جنتیان به ووایې الله تعالی له مونږ سره یوه وعده کړې وه دهغې وعدې ورځ راغله که دهغې وعدې نتیجه او پا یله مونږ ووینو چې هغه د الله تعالی د دیدار وه خداوند متعال ملائکوته ووایې چې دحجاب پردې پورته کړئ چې دغه بندګان زما دیدار وکړي داملایکې به ورته ووایې چې اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب تعالی ! ددوی په ډله کې خو ګناهګار خلک هم شته هغوی هم ستا د ليدلو وړ او مناسب دي ؟

رب تعالی به ورته ووايې چې که ګنهګارو خودوی زماذکر کاوه او ژړاکونکي ؤ ،دذکر په حالت کې يې ژړاوې کړې نودوی زما له پاره ژړلي دي ،زما د رضا له پاره يې ژړاوې کړې دي دهغې ژړاوپه برکت مادوی ته ټولې ګناوې وربښلې دي نو ملايکې به پردې پورته کړي نوچې هغه پردې پورته شي دخداوندمتعال ددیدار تجليات او انوار به دومره خوندور وي چې دجنت په هيڅ يونعمت کې به دومره خوند نه وي لکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ديدارکې چې څومره خوند دی حتی چې ترڅوپورې درب تعالی ديداروي دغو جنتيانو ته دجنت دحورو دغلمانو دجنت دټولو انعاماتونه دغه جنتيان بې پروا شي هغوی ته به بالکل سوچ اوفکر نکوي بيا به رب تعالی ورته وايې چې اې بندګانو ! له مانه راضي يئ دوی به ورته ووايې چې ولې نه اې خدايه ! کوم شيان دي چې تا مونږ ته نه دي راکړي ؟ دجهنم نه دي بچ کړو ،جنت دې راکړ، دجنت انعامات دې راکړل ولې به نه يو راضي رب تعالی به ورته وايې چې زه نور شی در زيات کړم ؟ دوی به ووايې چې اې خدايه پاکه ! نور به څه رازيات کړې ؟ دخداوندمتعال له طرف نه به اعلان وشي چې زه درنه راضي يم نورنه درنه خفه کيږم.

او په دې خو دټولو مسلمانانو عقيده ده چې دخدای پاک له رضا او خوشحالي نه بل غټ نعمت او خوند ور شی په جنت کې نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[رياض الصالحين ص: ۵۲۶ برواية مسلم ص: ۱۸۱ ، صحيح البخاري باب اثبات رؤية المؤمنين ربهم في الاخرة]

په دې فاني دنيا کې که څه هم نيک بنده ګان ښه عملونه ترسره کوي خو بيا دا خوف اوويره ورسره وي چې خاتمه يې خرابه نشي چې بيرته الله تعالى ورنه ناراضه شي لکن هلته خداوندمتعال اعلان کوي چې زه درنه راضي يم نورنه درنه خفه کيږم ﴿ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ﴾ [سورة التوبه آيت ۷۲]

له رضا دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ نه هيڅ عبادت لوى نده که جنت ده هم دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درضايوه نتيجه اوثمره ده نوکه سړى په يوه مجلس کې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره وژاړي اودخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکرپه اخلاص باندې وکړي اوخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ يې قبول کړي اوترې راضي شي ددغه بدله به بياهلته په جنت کې سري ويني بيا به ددغه مجلس نتيجه هلته ويني چې هلته خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ خپل ديدار پدغه ژړا باندې مرتب کوي چې زما له پاره يې ژړل دخپلو ګناهونو نه يې توبه ايسته دذکر په حالاتو کې يې ژړاوې کولې نوزه دخپل ديدن تجليات او انوار ورښکاروم تاسې پردې پورته کړئ چې زما ديدار وکړي.

الحمد لله مونږ په ذکر لګيايو اوداسې خلک په دا اوس - اوس حالت کې شته چې په سينما کې به ناست وي اوپه شرابوبه لګياوي، په ګناهونوبه لګياوي چې څوک داسې دفتنوپه دورکې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په کور کې په ذکرلګياوي په حديث شريف

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې راځي چې خداوندمتعال وايي چې زما زیارت کونکي زما ملاقات کونکی هغه څوک دي چې زما جومات ته راځي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايي چې دازما میلمانه دي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايي چې دکوربه چښتن دالازمه ده چې دخپلو میلمنوقدروکړي ؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده کوي چې تاسې زما میلمانه یئ زه دتاسې قدرکوم چې سړی دېته فکر وکړئ چې درب تعالی کورته ورغلې اودهغه کریم اوسخې ذات میلمه شوې اوده درسره وعده ده چې زه به دخپل میلمه عزت کوم بیا به په دغه مجلس باندې څومره دخداوندمتعال رضا مرتبه کیږي بیابه کوم کوم انعامات په دغه مجلس باندې مرتب کیږي

نویوملت پنځه ملته څومره چې وي سړی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه غافله نوي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره دخلکو مجلسونه او له هغوی سره ناسته ولاړه ترک کړي او دخدای تعالی کورته دالله تعالی دیادوني او په یوه عشق او ذوق سره یوځای کیږي نوبیا به ددغه نتیجه هلته په جنت کې معلومیږي دابه بیاهلته په اخیرت کې معلومیږي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغو خلکوته څومره مقام ورکړی .

نوزموږ اوتاسې داوخت ډېر قیمتي وخت دی ،دډیرقمیتي وخت قیمت باید سړی وپیژني داوخت که پالتوتیرشي نوډیره لویه سزا به بیاوي ،که داوخت په سم چوکاټ کې تیرشي نو بیا دسړي دخدای پاک له طرفه ډیر زیات انعامات په برخه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۱) مجلس

د وخت اهتمام د خدای جل جلاله د نزدیکت سبب کرځي

ددې له پاره چې سړی خپل اوقات ضائع نکړي دشریعت موافق زندګي مختاره او غوره کړي داانسان مخکې تردې چې دشریعت پابند نه وي نو دغه انسان په یونوم سره یادیږي او بیاچې دشریعت پابندي شروع کړي بیادغه انسان په بل نامه نومول کیږي.

صحابه کرام رضي الله عنهم چې په اسلام لانه ؤ مشرف شوي دنبي کریم صلی الله علیه وسلم تابع نه وو نوهغوی ته دجاهلیت لقب ورکول کیدو، کافرومشرک اوجاهل ورته ویل کیدل لکن کله چې په اسلام باندې مشرف شول د نبي کریم صلی الله علیه وسلم لاربي خپله کړه دهغه ارشاداتو مبارکوته یې غاړه کیښودله بیا هریوه ته داسې کرامات وربه برخه شول چې ساری یې نه لرلو.

له حضرت عبدالرحمن ابن ابوبکر رضي الله عنهما نه روایت دی وایي: چې حضرت ابوبکرصدیق رضي الله عنه ماخوستن خپل کورته درې نفره میلمانه بوتلل اوبیادی لاړ دنبي کریم صلی الله علیه وسلم ځای ته دبروخت بعدچې دی هغه ځای ته راغی نودده بي بي مبارکه ورته وایې چې ددغومیلمنونه ته څه شي بند کړي ولې نه راتلې؟ چې هغوی ډوډۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوړلې وای .حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وایې چې ولې تراوسه تا لا دوی ته ډوډۍ نه ده ورکړې؟ بي بي مبارکه ورته وایې چې ماډوډۍ ورکوله خودوی انکاروکړچې ترڅو صدیق اکبر رضي الله عنه نوې راغلی مونږ ترهغه پورې خوراک نه کوو.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه بي بي مبارکې ته حکم کوې چې په یوه وړه کاسه کې ډوډۍ راتیاره کړه کله بې چې ډوډۍ راواخیسته اودمیلمنومخې ته یې کیښودله حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته حکم کوې چې ماخوړلې ده تاسې یې وخورئ دادرې نفره میلمانه چې هره ګوله را اخلې دګولې لاندې ترهغه نه زیاته ډوډۍ نوره راپیداکیږې تردې پورې چې دادرې نفره میلمانه ماړه شول .

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه خپلې بي بي ته وایې چې ته څه خیال کوې چې داډوډۍ څرنګه ده هغه ورته وایې چې والله ترمخکې نه اوس درې چنده زیاته ده بیاپه کورکې چې څومره کسان ؤ هغوټولو دامړه وخوړله دهغه نه بعدیې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وروليږله،د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په کورکې داډوډۍ ایښې ده وایې چې دیوقوم سره زمونږ معاهده وه دهغه قوم سره سهار زمونږمعاهده ماته شوه خلک ټول سره تیت پرک شول دولس نفره دلته دنبي کریم صلی الله علیه وسلم کورته راغلل له هر سړي سره ډیر نفرؤ والله اعلم نوهغه ډوډۍ یې وخوړله اوټول ورباندې ماړه شول [جامع کرامات الاولیاء/ج/۱/ص:۱۰۴]

دعقل په تقاضا خودې ډوډۍ ددریونفروکفایت هم نه کاوه څکه ډیرکم شی ولکن حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ته خداوندمتعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّجَلَالُهُ دامنقبت ورنصيب کړ چې دده په برکت رب تعالى په هغه کاسه کې غيبي رزق زيات کړو .

دحضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کرامت

امام رازي په تفسير کبيرکې دسورت کهف په واقعاتوکې فرمايي چې کله دصديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جنازه صحابه کرامو واخيسته حجري مبارکې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته چې دوی راغلل دحضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جنازه يې په غاړه ده نووايې السلام عليک يارسول الله ! هذا ابوبكر ﴾ يعنې سلام دې وي په تاای دالله رسوله دغه حضرت ا بوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ مونږ راوړ .ددوی ددغو الفاظويه ويلوسره خودبخود نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دحجري مبارکې دروازه ورته خلاصه شوه اوغيبي غږ حاضرينو تولو واوريده ويل يې: ادخلوا الحبيب الى الحبيب ﴾ داخل کړئ دوست خپل دوست ته . [تفسير کبير ج ۷ / ص: ۴۳۳/ سورة الكهف .]

صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوست ؤ په هغه عاشق اودهغه محب ؤ په روايت کې راځي چې يووخت په مسجدنبوي کې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اوعمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له لاسوڅخه نيولی اووايې چې مونږبه په داسې کيفيت په ورځ دقيامت هم سره راپورته کيږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کرامات

حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په کتوپسې اوربانديې کړی ده څه شی پخوي حضرت سلمان فارسي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورسره ناست دی چې ګوري دکتودننه څه اواز شروع شو اودا اواز په جوش شو دکنکی هلک داواز په شان تسبيح شروع شوه لکه يوکنکی هلک چې په داکتوکښ ناست وي.

اوله ډيره جوشه داکتونيغه نيغه وغورځيده لکه جذب چې انسان ته پيداکيږي چې کله په قرارشوه حضرت سلمان فارسي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وايې اې ابودرداء ! وګوره داڅۀ نادره پيښه شوه ،کتواوپه هغه کښ اواز اوشو اوهيڅ شی ورنه تويه نشول حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايې چې په تادې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم وکړي که تاغږنه وای کړی نورکرامات به دې هم پکې ليدلی وای بياچې کله ډوډی په کاسه کې اچوي خوراک شروع کوي دغه کاسه هم په تسبيح لګياکيږي اوهغه طعام کوم چې په کاسه کې پروت دی هغه هم په تسبيح شروع کوي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرکوي.

[اخرجه البيهقي وابونعيم عن قيس قال بينها ابوالدرداء وسلمان ياکلان من صفحة اذاسبّحت ومافيها / حقايق عن التصوف الباب الرابع من ثمرات التصوف ص: ۳۶۹ .]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوکاسه لرگی ده،جماد دی خوتسبيحات وايي اودوی يي اوري ،ډوډۍ په اوريوخ شوی شی ده خوتسبيح وايي اودوی يي اوري.

داحضرت ابودرداء رضي الله عنه يوصحابي ده دکوم شي چې دده سره تعلق راځي چې کتوه ده هغه هم په تسبيح راځي ،هغه کاسه هم تسبيح وايي هغه ډوډۍ هم تسبيح وايي

همدارنګه نبي کريم صلى الله عليه وسلم به چې ډوډۍ پورته کوله دده په لاس مبارک کې به يې تسبيح ويله .

[مشکوة المصابيح ج: ۲/ص: ۵۳۸ / باب في المعجزات]

هغه پسه چې په خيبرکې رسول الله صلى الله عليه وسلم ته پوخ شوی اوزهرورولېدلي ؤ هغه پوخ پسه د رسول الله صلى الله عليه وسلم په خوله کې اواز کوي چې مامه خوره په ماکې زهرګډشوي دي .

[مشکوة ج: ۲/ص: ۵۴۱ / باب المعجزات]

حضرت حمزه رضي الله عنه له شهادت نه وروسته هم کرامات ښکاره کړي دي

دحضرت حمزه رضي الله عنه قبرته يوڅوک ورغلل سلام اچوي چې السلام عليکم ؛ دقبرنه په لوړاواز سره غږ ورته کيږي چې وعليکم السلام ،په قبرکې دی شهيدده لکن په دومره اواز باندې چې سړی يې په غوږو اوري بيرته جواب ورکوي . دحضرت حمزه رضي الله عنه په ځنګ کې يې واړول اوبيايې يونفرپيرې ته مقرر کړ او پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوروېده شول دايودچوکيداري په انتظارناست ده چې څوک دښمن حمله ونکړي دا ناست صحابي وايې چې ګورم يوسړی په آس سپور ده چې داڅومره ملګري چې زمونږ پراته دي ددغو نه داسې ګرد راتاوېږي وايې يو وار دسوستياله وچې نه کيناستم چې څه يې کوې؟ بيامې وويل چې کله ورچګ شوم اوورنږدې شوم غږمې ورباندې وکړ چې ته څوک يې هغه راته ويل چې يووار زمونږ سره واړه وئ اوبيا مونږه خفه کوې چوکيداري په خپله کوئ زه حمزه بن عبدالمطلب يم چې تاسې زماپه خنګ کې پراته يې زه به دتاسې چوکيداري کوم موږ به نورنه څوروئ، بې خوبي به تاسې نه کوئ ،تاسې به ويده کيږئ

(اسدالغابة) ليکي چې يوڅوک ورته سلام اچوي، دی ورته دقبرنه څواب ورکوي اودخواب نه بعد ورته وايې چې دتازوی به پيداکيږي اوپه هغه باندې به حمزه نوم ږدې خپل نوم ورښيي،دده دحمل بشارت ورکوي چې هم بچی ده اونر ده، دا انسان ته داکرامت دڅة په وجې پيدا وه؟ داددغه وجې نه چې دوی اوقات نه ضائع کول ،ددين اودشريعت پابند ؤ،داسې ډير واقعات په قرآن کريم او نبوي احاديثو کې ذکر شوي دي

حضرت بي بي مريم يوه ښځه وه په قرانکريم کې ددې کرامات بيانيږي دحضرت ذکريا عَلَيْهِ السَّلَام نه بغيريل څوک ورننه وتل هم نه، په ژمي کې يې دوړې ميوې ليدې ،په اوړي کې يې دژمي ميوې ورسره ليدل کيدې ،داکرامات په قرانکريم سره ثابت دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمايي: ﴿ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا ٱلْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ ﴾ [سورة ال عمران آیت: ۳۷]

ژباړه: پس قبوله کړه دا (مریمه) رب د دې (دناربنه په ځای) په ښو قبلولو سره او زرغونه (لویه) یې کړه په زرغونولو (لویولو) ښو سره او (الله) کفیل وګرځاوه دې لره زکریا عَلَیْهِ السَّلَام هر کله به چې ننوت دې ته زکریا عَلَیْهِ السَّلَام په محراب (په عبادت خانه) کې نو موندله به یې له دې (مریمې) سره څه روزي (یعني میوې دژمي په اوړي ، او میوې د اوړي په ژمي کې)

د نیکو خلکو د ملګرتیا له وجې سپی هم جنت ته داخلیږي

اصحاب کهف درې سوه نه (۳۰۹) کاله په یو غارکې پراته انسانان ، خود دین په بنیاد باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره شرافت ورکړی ؤ چې په دومره ډیروخت کې نه ددوی وجودونه خوړینیږي،نه ورستیږي اونه چنجي کوي، حتی دسبزي پانوپه شان په یوطرف اوبل طرف باندې اوړي، دا احترام خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغو انسانانو ته دځه له وجې ور په برخه کړي وو ددغه دین په خاطریې وریه برخه کړي ؤ، دا خوڅه کوي چې خپله اصحاب کهف خومسلمانان ؤ،ددین په حمایت کې دومره عزتمند کړل هغه سپی چې ددوی سره ملګری شو هغه ته هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقام نصیب کړلکه چې ددوی وجودنه چې (۳۰۹) کاله نه خراب کیدل ویده و ،هغه سپی یې هم داسې ؤ.

الله تعالی فرمایي: ﴿ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ ﴾

[سورة الكهف آیت:۱۸]

ژباړه :او سپی د دوی (د دوی په مخ کې ورته پروت دی چې، غځوونکی دی (زمکه) د دواړو څنګلو خپلو په خولې د غار کې.

نوقرانکریم دهغه سپي کرامت بیانوي چې هغه سپی چې ددوی په څنګ کې پروت ده هغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره عزتمند وګرځاوه چې دنیکوخلکوپه ملګرتیااوجوار باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیاپه سپې کې هم کرامت پیدا کوي.

سگ اصحاب کهف روزی چند

پی نیکان گرفت مردم شد

وایې داصحاب کهف سپی یوځوورځې دمسلمانانو دښوخلکو لمن ونیوله دانسانانوپه جمله کې شمار شو،په قیامت کې به هغه هم دیوانسان په شکل خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه جنت ته داخلوي.

دخداوندمتعال په خزانو کې خوځه کمبوت نشته هسې جنت ته یوه بهانه غواړي ،یوه ته خداوندمتعال توفیق دنیکي ورکړي ،بل ته نفس په محبت اوتعلق هلته په قیامت کې ورسره یوځای کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،سپی ورسره یوځای کوي،نوانسان چې دنیک انسان سره تعلق لري بیابه په انسان کې دغه شرافت نه پیداکیږي.

غرض داده چې که مونږ اوتاسې داخپل اوقات ضائع نکړو ددغواوقاتوقدرپه دنیاکې معلومیږي اخیرت خوځه کوې، یقیناً سړی چې دا دخپل ځای نه مسافرشي بل ځای ته لاړشي بیامعلومات ورته کیږي چې هغه طالبان ،هغه ملګري هغه د ذکر حلقې چې مونږ یوپنځه میلته یالس میلته دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ په ذکر سره یوځای کیدواوس هغه څوک نه پیداکیږي چې زه ختم ورسره وکړم ،یا دخیر خبرې ورسره وکړم دبرداسې مشائخ کرام دي چې دداسې مجلسوپه ارمان دي اوزه درته قسم کوم چې هروار زه ددغه ځای نه په سفرتللی یم چې ددنیاداحترام په وجه بنه احترامونه خلک راته راکوي، بنه خوراکونه راته راکوي خو هغه خوندچې پدغه مجلس کې پیداکیږي ،دملګروپه مجمع کې پیداکیږي هغه بیاماهلته په پلاونواوچرګانوکې نه دی لیدلی ،دادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دین کې عشق ده ،محبت ده پدغه کې خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ځکه دغه کرامت پیداکړی چې هلته انسان ته سکون پیداکیږي.

حضرت نورالمشائخ (قدس سره) له مرګ نه وروسته هم کرامت ښکاره کړی

مولوي صاحب جازب چې په بنوکې دهانچې بازاردجومات امام و قصه یې راته کوله چې دنور المشائخ صاحب په وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دده مرید ده ،دهغه مرید عالم وظائف خلاص ؤ په خپل کاريسې يې ولېږه ارغنداب ته اوچې له هغه خوانه راوګرځي بيا به دتادخلافت دستاربندي کوم کله چې هغه لاړ دپښوسفرونه ؤ بيرته چې بياراغی نوشل شپې تيرې شوې وې چې حضرت نورالمشائخ صاحب وفات شوی و ،دی راغی اوقبرته يې کيناست اوپه مراقبه کې ژاړي چې تاخوماته ويل چې ته راوګرځې زه به دتادستاربندي کوم اوس ته لاړې زه پاتې شوم ماته به دستار بندي څوک کوي؟

نودحضرت نور المشايخ (قدس الله سره) له قبر مبارک نه لاس راووت يوه چوپانه ،يوه خولۍ اويوپټکی دادرې سره يې ورکړل ،حضرت ضياء المشائخ صاحب چې دکورنه په تيزي راغی دی چې دزيارت نه ورووت هغه تبسم کوي ورته وايې چې دريې کړل وايې هو! بيا ددستار بندي پر مهال حضرت ضياء المشايخ رَحِمَهُ اللَّهُ په هغې خولۍ هغه پټکی وروتړلو او هغه چوپانه يې وروا غوستله.

نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکوچي له پاره په قبر کې مغفرت غواړي

﴿ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ ﴾ [سورة النساء آيت ۶۴]

ژباړه: او که بېشکه دغه (منافقان) کله چې ظلم وکړي دوی پرځانونو خپلو (په منلو د حکم ستا) راغلي وی تاته پس مغفرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتی وی دوی له الله تعالی او مغفرت غوښتی وی دوی ته رسول (دالله هم) نو خامخا به موندلی ؤ دوی الله ښه قبلوونکی دتوبې ډیر رحم والا (د اجر او ثواب په انعام سره) .

یعنې داداستبعاد خبره نده رسول الله ﷺ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي چې څوک ګناه وکړي بیاتاته راشي ته ورته مغفرت وغواړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به هغوته مغفرت وکړي.

تفسیر جلالین واقعه رانقل کړی چې یو اعرابي ده څه ګناه ورنه شوې راروان ده چې هلته زه ورشم دده په حضورکې چې دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسیله وګرځوم چې دی هم زما له پاره د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دعاوکړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مې مغفرت نصیب کړي چې دی راته رسول الله ﷺ د دنیانه منتقل شوی نوبیا دده دقبر په څنګ کې ودریده اوورته وایې چې په تاباندې خدای پاک کلام نازل کړی په هغه کلام کې دا آیتونه دي چې څوک ګناه وکړي ته مغفرت ورته وغواړي نوزه به هغه وبښم زه خوتاته راغلی یم اوته نه یې چې ماته مغفرت وغواړي نوزه تاته وایم یارسول الله ﷺ چې ته ماته په قبرکې مغفرت وغواړه. نو له قبر په لوړ اواز ورته وویل شول تاته مغفرت اوډګناهونو ښښنه وشوه.

[تفسیر جلالین ج: ۱/ ص: ۸۰ حاشیه ۱۴ اوتفسیر مدارک ج: ۱/ص: ۲۷۰ مکتبه انوارالقرآن]

داهرانسان چې خداوندمتعال ته عزتمندکیږي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین پاندې عزتمندکیږي که نه وي بذات خود پیغمبر عَلَيْهِ السَّلَام هم یوانسان ده،صحابه رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ هم انسانان دي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي هم یوانسان ده لکن داسې انسانان دي چې څوک خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته بیاګران شي دهغه چې بیا څوک مخالفت کوي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اعلان دجنګ ورسره کوي، :د بخاري شریف حدیث ده. نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه حکایت کوي: ﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ اللهَ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ،﴾ [صحیح البخاري ۱ج ۱۲ ص ۹۶۳]

ژباړه : له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي چې الله تعالی فرمایي چې : څوک زما له ولي سره دښمني کوي له هغه سره زمادجنګ اعلان دی. دا انسانان په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیا دومره ګران دي . چې دفاع یې هغه لایزال ذات کوي چې تر هغه بل زوره ذات نشته .

د حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کرامت

حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ته یوجاسوس راغي اوداسې دزهرو بوتل ورسره ده چې څرنګه یې سرې خولې ته کړي سمدستي یې وژني پدغه نیت یې را اخیستی که زه ګرفتارشوم دستي به یې خولې ته کړم اوتیروم به یې چې مسلمانان ماته تکلیف رانکړي .

حضرت خالدبن ولید رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ هغه جاسوس ونیواودا دزهروبوتل یې ورنه واخیست ورته وې ویل چې داڅه دي ؟ هغه ورته وویل چې دا (سم عاء) یعنې داداسې زهر دي چې سړی یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرف کړي سمدستي مړ کيږي حضرت خالدبن ولید رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايې بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ دزهرو بوتل يې ټول وڅښلو يو غړپ هم پکې پاتې نشول سره له هغه په حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللهُ عَنْهُ باندې هيڅ اثر ونه لېدل شو اوهغه جاسوس يې خوشې کړ خپل قوم ته بيرته چې لاړ اوورته وايې چې ګورئ په اسلام مشرف شي چې والله دايوداسې قوم ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره عزت ورکړی چې هغه زهرهم په دوی باندې اثرنکوي ځکه دغه خالدبن وليد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو له جملې نه ده.

[اخرج البيهقي وابونعيم عن ابی السَفر قال : نزل خالد بن وليد الحيرة فقالوا له احضرالسّم له سقيکه الاعاجم فقال ايتونی به فاخذه بيده وقال بسم الله وشربه فلم يضره شيأ تهذيب التهذيب لابن حجرج: ۳ / ص: ۱۲۵]

الله تعالى يې حفاظت کوي داسې مقامات چې خداوندمتعال انسان ته په دين ورکوي خوچې څومره زيات کوشش کوي سړې دغومره هغه انسان خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ ته ډېرنږدې کيږي، الله تعالى بيا دغه انسان ته ددنیاعزت چې کرامت ورته ويل کيږي هم ورنصيب کوي اوداخرت عزت هم ورنصيب کوي.

مونږبه کرامت نه غواړو په دې نيت کوشش په طاعت اوعبادت کې نه کوو چې زمانه دې يوځه کرامت ښکاره شي ځکه کتاب ليکي: كُنْ طَالِبُ الْاِسْتِقَامَةِ وَلَاتَكُنْ طَالِبُ الْكَرَامَةِ فَاِنَّ رَبَّكَ يَطْلُبُ مِنْكَ الْاِسْتِقَامَةَ وَنَفْسَكَ يَطْلُبُ مِنْكَ الْكَرَامَةَ.

[احياء العلوم ج: ۵ / ص: ۸۳ . كتاب عوارف المعارف]

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعنې داستقامت طلبګار اوسيږه چې په دين ځان برابروه، کرامت مه غواړه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له انسان څخه په دين کې استقامت غواړي اوشيطان ورنه کرامت غواړي . ځکه چې په کرامت کې دځان برخه وي بيا به نفس غټ ورته ښکاره کيږي.

نودا اوقات ډېرقيمتي دي بيا په ژوندون کې داسې افسوس پدغه حالت را روان ده نويوورځ چې سړي ته موقع پيداکيږي بايدهغه يوورځ غنيمت وشمېري اووخت ضائع نه کړي .

نوپه هرځاى کې به سړى دعبادت کوشش کوي اودنيکو خلکودپيداکيدلوکوشش به کوي اوخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته په زارئ اوعاجزي کوي چې څوک خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مقبول وي بيا به يې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هر وخت مګرى وي چې له خداى پاک سره دې اشنا يې او تعلق جوړ شي نور خلک څه کوي.

اوکه خداوندمتعال ته څوک مقبول نه وي بيابه په خپل کورکې هم منفور وي خپل پلارا ومور به څينې بيزاره وي ،ښيراه به ورته کوي خپل قريب به ورنه بيزاره وي، ښيرابه ورته کوي، اوالله تعالى ته چې څوک مقبول شوبيابه پردې خلک چې نه يې قوم وي نه خپل وي هغوى به دعاورته کوي.

دحضرت اسماعيل جان اغا صاحب کرامت

مولويصاحب جاذب ويل چې په لاهورکې اوسيدم دحضرت صاحب يو ورور خواجه محمد عثمان صاحب په لاهورکې وفات شوى ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی وایې چې حضرت محمد اسماعیل جان آغاصاحب راغلی ؤ دجومات له چت نه راکوزیده دده دمخ نه چې انوار پورته کیدل خلکو سره له دې چې چا ور معرفي کړی هم نه ؤ چېغې یې وهلې دغسې دده په پښوکې رغړیدل نه یې پیژانده اونه یې دعلاقې و.

په یوکتاب کې مې دیوعالم واقعه لیدله چې دی به کله جومات ته راغی دده له مخ نه به داسې تجلیات اوانوار پورته کیدل چې په شپه کې به دده دمخ رڼاته کتاب کتل کیده.

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په واقعه کې راځي چې حضرت ام المؤمنین وایې چې زمانه ستن ولویدله او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پوښتنه وکړه چې څه شی درنه ولویده؟ ماورته وویل چې ستن رانه ولویده رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تبسم وکړ، دده له غاښونو مبارکوڅخه دومره رڼاپورته شوه چې ما دهغې رڼا په ذریعه ستن پیداهم کړه اوتار مې هم پکې وپیا یلو.

داکمالات چې په اولیاء کرامو کې پیداکیږي داټولې معجزې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دهغه دمتابعت نتیجه ده، دهغه متابعت له وجې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړی ته دغه مقام پیداکوي.

نوکوشش باید داوکړو چې داحالات ترک نکړو ډېر دوظیفو ملګري چې دداسې ماحول نه چې هلته دذکرحلقې وي چې دهغونه جداشي نوبیا اکثره سستیا پکې راشي وظیفې ترک شي.

داموږ چې کله چیرې لاړشو هلته ډېر داسې خلک ووینو چې دوظیفوډېر سبقونه یې حاصل کړي وي لکن چې دسبق پوښتنه ورنه کوي چې نفي اواثبات په کومه طریقه کیږي یایې طریقه ورنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیره وي ترجمه یې ورنه هیره وي ځکه خوغفلت وي هلته خوبې زیاتې داخیال وي چې څوک شته نه چې وعظ اونصیحت حلقه دذکروي سوستیا کوي هرڅه ورنه پاتې وي.

ځکه دوی خو داګومان کوي چې خلیفه صاحبان نشته نو اتې په وظیفي هم نه کوو که هغه ؤ نوذکر به کوو اوکه نه نه به یې کوو ذکرخودالله تعالی ده هغه په هروخت کې ده.

رسول الله ﷺ چې ددنیانه منتقل شو او په صحابه کرامو کې هم دغه اوازه خپره شوه نو په دوی باندې داسې غم راغی دحضرت عمر رضي الله عنه عقل کارېرې بنود. حضرت عثمان رضي الله عنه په ژبه ګونګ شو څه یې ویلې نه شوای، حضرت علي (کرم الله وجهه) پښو یې کارپرېښود شل شو.

اوډېرصحابه کرام رضي الله عنهم داسې شول چې لیونیان شول لکن صدیق اکبر رضي الله عنه پورته کېږي خطبه وایې چې چاد رسول الله ﷺ له پاره عبادت کاوه هغه خو له دې فاني دنیا نه دتل پاتې ژوند په لوري ولاړ خوکه چادخدای پاک جل جلاله له پاره عبادت کاوه نوهغه ژوندی دی هغه نه مړکېږي.

[احیاء العلوم ج: ۴ / ص: ۶۲۲ / باب ذکر الموت ومابعده / الرحیق المختوم پښتو ص: ۷۰۱ الی ۷۰۲ / مکتبه فارقیه]

نوموږ دا ذکر دالله تعالی له پاره کوو هغه په هرځای کې زموږ په ذکرخبرده ثواب به راکوي علم ورباندې لرې تریوه ځایه پورې باید خبره خاص نشې تعلقات باید قطعه نشي چې دسړي وس رسېږي دنیکو خلکو سره که په ورځ کې سړی لیدلی شي باید

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځ کې یې وویني او که په ورځ کې توان نه وي نو په جمعه کې
،که په جمعه کې یې هم نشي لیدلی نو په میاشت ،
دریو میاشتو کې دخپل وس سره موافق باید دخپل مرشد زیارت
وکړي او دالله تعالی سره خو تعلق او تړاؤ باید په هیڅ صورت او
وخت کې قطعه نشي.

په قرانکریم کې راځي ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ [سورة البقره آیت ۱۵۲]
ژباړه : نو یاد کړئ (تاسې) ما (په قلبي او بدني طاعت سره)
نو زه به هم یاد کړم تاسې (په ثواب سره).

دلته مفسرین لیکي چې که څوک الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ نه یادوي
بیا الله تعالی هم دغه سړی نه یادوي الله هم پدغه سړي باندې
رحمت نه کوي ،څوک چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یادوي هغه دی
یادوي څوک چې ولي یادوي تګ اوراتګ کوي، کتابونه یې ګورئ
هغه دی یادوي.

زه سراج المشائخ احمد ضیاء خلیفه صاحب ته ورغلی وم بیا
ده دادپنج کتاب په حاشیو کې اشعار راځي نو هلته یوه مصری
چې په پښتو ژبه لیکلې وه هغه یې وویله چې:

که راته ګوري درته ګورم
که راته نه ګوري پروا دې نه لرمه

که خدای تعالی ته څوک ګوري نو الله تعالی هم ورته ګوري
،رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او اولیا ؤته چې څوک ګوري هغه ورته هم
ګوري او که نه ورته ګوري بیا یې پروا نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مونږ خپله لارهغه خپل عشق ترک نکړو بیا که ددنیا په هرسرکې یو ددوی به مونږ ته فایدې رسیږي اوکه زمونږ له طرف نه تنګ اوراتګ که زمونږ له طرف نه صحبت قطعه شو کمزوري منځته راغله بیا به دهغه طرف نه هم هغه فیوضات چې مونږ ته راځي هغه به کمزوری کیږي.

الله الله الله

الله

وَآخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ. (آمِيْن)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library